T.C.
HATAY MUSTAFA KEMAL ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRKÇE VE SOSYAL BİLİMLER EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI

YABANCILARA TÜRKÇE ÖĞRETİMİ DERS KİTAPLARINDA DİL KULLANIM ALANLARI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Hazırlayan
Metehan AKOĞLUÖZ

Danışman
Prof. Dr. Ahmet BALCI

Hatay-2025

T.C.
HATAY MUSTAFA KEMAL ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRKÇE VE SOSYAL BİLİMLER EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI

YABANCILARA TÜRKÇE ÖĞRETİMİ DERS KİTAPLARINDA DİL KULLANIM ALANLARI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Hazırlayan
Metehan AKOĞLUÖZ

Danışman
Prof. Dr. Ahmet BALCI

Hatay-2025

ONAY

Metehan AKOĞLUÖZ tarafından hazırlanan ***"YABANCILARA TÜRKÇE ÖĞRETİMİ DERS KİTAPLARINDA DİL KULLANIM ALANLARI"*** adlı bu çalışma, jüri tarafından lisansüstü öğretim yönetmeliğinin ilgili maddelerine göre değerlendirilip oybirliği ile ***TÜRKÇE VE SOSYAL BİLİMLER EĞİTİMİ ANA BİLİM DALINDA YÜKSEK LİSANS TEZİ*** olarak kabul edilmiştir.

08/09/2025

Jüri Üyeleri	**İmza**
Prof. Dr. Ahmet BALCI (Tez Danışmanı - Başkan)	
Prof. Dr. Kadir Kaan BÜYÜKİKİZ (Üye)	
Prof. Dr. Mustafa Onur KAN (Üye)	

Metehan AKOĞLUÖZ tarafından hazırlanan ***"Yabancılara Türkçe Öğretimi Ders Kitaplarında Dil Kullanım Alanları"*** adlı tez çalışmasının yukarıda imzaları bulunan jüri üyelerince kabul edildiğini **onaylarım.**

Doç. Dr. Sinan ERDOĞAN

Enstitü Müdürü

TÜRKİYE CUMHURİYETİ

HATAY MUSTAFA KEMAL ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

Bu belge ile, bu tezde yer alan bilgilerin tamamının akademik kurallara ve etik ilkelerine uygun olarak toplanıp sunulduğunu beyan ederim. Söz konusu kural ve ilkelerin gereği olarak tezde yararlandığım eserlerin tamamına uygun bir şekilde atıfta bulunarak kaynak gösterdiğimi ayrıca beyan ederim. (08/09/2025)

Metehan AKOĞLUÖZ

ÖN SÖZ

Diller için Avrupa Ortak Başvuru Metni (D-AOBM), yabancı dil öğretimine bir standart getirerek bu alandaki aksaklıkların önüne geçmek amacıyla yayımlanmış ve ilerleyen süreçte Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi alanının da en önemli kılavuzu hâline gelerek hazırlanan materyallerin temel dayanağı olmuştur.

D-AOBM'de tanımlanan kavramlardan biri de "dil kullanım alanları"dır. Dört temel dil kullanım alanı vardır: Kişisel alan, kamusal alan, mesleki alan ve eğitsel alan.

Bu çalışmanın amacı, Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi alanında yaygın olarak kullanılan Yeni Hitit, Gazi TÖMER (Türkçe Öğrenim Araştırma ve Uygulama Merkezi), İstanbul ve Yedi İklim Türkçe öğretim setlerinde yer alan ders kitaplarının dil kullanım alanları açısından incelemektir. Bu doğrultuda ders kitaplarında yer alan okuma metinleri ile okuma ve yazma etkinlikleri teker teker incelemeye alınmış; ünitelerin, kitapların, setlerin ve dört kitap setinin tamamının dil kullanım alanlarına hangi oranlarda yer verdiği ortaya çıkarılmıştır.

Bu tezin yazım süreci boyunca bilgi ve tecrübesiyle beni yönlendiren, yoğun çalışma temposuna rağmen her aşamada destek ve sabrını esirgemeyen değerli danışmanım Prof. Dr. Ahmet BALCI'ya ve Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Türkçe Eğitimi Bölümündeki tüm saygıdeğer hocalarıma en içten teşekkürlerimi ve saygılarımı sunarım.

Eğitim hayatım boyunca desteklerini hiçbir zaman esirgemeyen, üzerimdeki emeklerinin karşılığını asla ödeyemeyeceğim sevgili annem Saadet BOYDAK AKOĞLUÖZ, babam Kemal AKOĞLUÖZ ve ablam Emine Özge AKOĞLUÖZ ŞAŞMAZ'a minnettarım.

6 Şubat 2023 tarihinde meydana gelen depremlerde kaybettiğim sevgili teyzem Hatice BOYDAK KESKİN, eniştem Halit KESKİN, kuzenim Mustafa Cenk KESKİN, amcam Alaittin AKOĞLUÖZ ile Bölümümüzün kıymetli hocalarından Doç. Dr. Esra Nur TİRYAKİ ve ailesini rahmet ve özlemle anıyor; bu çalışmayı depremde hayatını kaybeden tüm canlarımıza ithaf ediyorum.

YABANCILARA TÜRKÇE ÖĞRETİMİ DERS KİTAPLARINDA DİL KULLANIM ALANLARI

Metehan AKOĞLUÖZ

Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Ana Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, 2025

Danışman: Prof. Dr. Ahmet BALCI

ÖZET

Bu araştırmada yabancılara Türkçe öğretimi alanında sıklıkla başvurulan dört temel kitap setindeki ders kitaplarında yer alan okuma metinleri ile okuma ve yazma etkinlikleri, Diller için Avrupa Ortam Başvuru Metni'nde (D-AOBM) tanımlanan dil kullanım alanları (kişisel, kamusal, mesleki ve eğitsel) açısından incelenmiştir.

Araştırmanın amacı, ders kitaplarındaki okuma metinleri ile okuma ve yazma etkinliklerinin D-AOBM'de tanımlanan dört dil kullanım alanına göre dağılımını; üniteler, seviyeler ve setler düzeyinde karşılaştırmalı olarak incelemektir. Verilerin doküman analizi ile değerlendirildiği çalışmada veri kümesini Yeni Hitit Yabancılar için Türkçe 1: Temel (A1-A2), 2: Orta (B1) ve 3: Yüksek (B2-C1); Gazi TÖMER Yabancılar için Türkçe A1 (Temel Düzey), A2 (Temel Düzey), B1 (Orta Düzey), B2 (Orta Düzey) ve C1 (İleri Düzey); Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler için Türkçe A1, A2, B1, B2 ve C1; Yedi İklim Türkçe A1, A2, B1, B2, C1 ve C2 ders kitapları oluşturmaktadır.

Çalışma kapsamında incelenen 4 setteki 19 ders kitabında yer alan 140 ünitenin her biri ayrı ayrı tablolaştırılmış; 12'si okuma metni, 1067'si okuma etkinliği ve 923'ü yazma etkinliği olmak üzere toplam 2002 metin ve etkinlikte tespit edilen 3382 dil kullanım alanı ortaya konmuştur. Her bir ünitenin barındırdığı alanların yüzdesel dağılımının tespit edilmesinin yanında kitaplara ve setlere dair verilerin yer aldığı tablolar da oluşturulmuş, nihayetinde incelenen tüm setlere dair verilerin yer aldığı tablo ortaya çıkarılmıştır.

Bulgular, kamusal alanın tüm setlerde baskın olduğunu; mesleki ve eğitsel alanların ise büyük ölçüde ihmal edildiklerini göstermektedir. Alanların temsil oranı üniteler ve kitaplar arasında değişkenlik göstermektedir.

ANAHTAR KELİMELER

Diller için Avrupa Ortak Başvuru Metni, Yabancılara Türkçe Öğretimi, Dil Kullanım Alanları, Ders Kitapları

DOMAINS IN TEXTBOOKS FOR TEACHING TURKISH TO FOREIGNERS

Master's Thesis, Metehan AKOĞLUÖZ

The Department of Turkish and Social Sciences Education, 2025

Supervisor: Prof. Dr. Ahmet BALCI

ABSTRACT

This research examines the reading texts and the reading and writing activities, contained in four major textbook series that are widely used in the field of teaching Turkish as a foreign language, in terms of the language use domains (personal, public, occupational, and educational) defined in the Common European Framework of Reference for Languages (CEFR).

The aim of this study is to comparatively examine the distribution of reading texts and reading/writing activities in the textbooks across the four language-use domains defined in the Common European Framework of Reference for Languages (CEFR), considering units, proficiency levels, and textbook series. The dataset of the study, which was evaluated through document analysis, consists of the following textbooks: Yeni Hitit Turkish for Foreigners 1: Elementary (A1–A2), 2: Intermediate (B1), and 3: Advanced (B2–C1); Gazi TÖMER Turkish for Foreigners A1 (Elementary Level), A2 (Elementary Level), B1 (Intermediate Level), B2 (Intermediate Level), and C1 (Advanced Level); Yeni İstanbul Turkish for International Students A1, A2, B1, B2, and C1; and Yedi İklim Turkish A1, A2, B1, B2, C1, and C2.

Within the scope of the study, each of the 140 units contained in the 19 textbooks across the four series was tabulated separately. In total, 2,002 items - comprising 12 reading texts, 1,067 reading activities, and 923 writing activities- were analyzed, yielding 3,382 instances of language-use domains. In addition to determining the percentage distribution of the domains represented in each unit, tables presenting data for individual textbooks and series were prepared, and ultimately a comprehensive table compiling the data from all the series examined was produced.

The findings show that the public domain is dominant in all sets, while the occupational and educational domains are mostly overlooked. The representation rates of the domains vary among units and textbooks.

KEYWORDS

Common European Framework of Reference for Languages, Teaching Turkish as a Foreign Language, Domains of Language Use, Textbooks

İÇİNDEKİLER

ÖZET ..... **I**

ABSTRACT ..... **III**

İÇİNDEKİLER ..... **V**

TABLOLAR LİSTESİ ..... **VIII**

GÖRSELLER LİSTESİ ..... **XIX**

BİRİNCİ BÖLÜM

GİRİŞ

1.1. Problem Durumu **1**

1.2. Problem Cümlesi **2**

1.3. Alt Problemler **2**

1.4. Araştırmanın Amacı **3**

1.5. Araştırmanın Önemi **3**

1.6. Sınırlılıklar **4**

1.7. İlgili Araştırmalar **4**

İKİNCİ BÖLÜM

KAVRAMSAL ÇERÇEVE

2.1. Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi **10**

2.1.1. Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi Tarihi **10**

2.1.2. Yabancı Dil Öğretiminde Yaklaşım, Yöntem ve Teknikler **16**

2.2. Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi Ders Kitabı Setleri **24**

2.3. Diller için Avrupa Ortak Başvuru Metni **40**

2.4. Dil Kullanım Alanları **44**

2.4.1. Kişisel Alan **46**

2.4.2. Kamusal Alan 47

2.4.3. Mesleki Alan 49

2.4.4. Eğitsel Alan 52

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

YÖNTEM

3.1. Araştırmanın Modeli 55

3.2. İncelenen Materyal 55

3.3. Verilerin Toplanması ve Analizi 58

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

BULGULAR VE YORUMLAR

4.1. Yeni Hitit Yabancılar için Türkçe Seti Ders Kitapları 60

4.1.1. Yeni Hitit Yabancılar için Türkçe Ders Kitabı 1: Temel (A1-A2) 60

4.1.2. Yeni Hitit Yabancılar için Türkçe Ders Kitabı 2: Orta (B1) 72

4.1.3. Yeni Hitit Yabancılar için Türkçe Ders Kitabı 3: Yüksek (B2-C1) 85

4.2. Gazi TÖMER Yabancılar için Türkçe Seti Ders Kitapları 99

4.2.1. Gazi TÖMER Yabancılar için Türkçe A1 (Temel Düzey) Ders Kitabı 99

4.2.2. Gazi TÖMER Yabancılar için Türkçe A2 (Temel Düzey) Ders Kitabı 110

4.2.3. Gazi TÖMER Yabancılar için Türkçe B1 (Orta Düzey) Ders Kitabı 117

4.2.4. Gazi TÖMER Yabancılar için Türkçe B2 (Orta Düzey) Ders Kitabı 125

4.2.5. Gazi TÖMER Yabancılar için Türkçe C1 (İleri Düzey) Ders Kitabı 133

4.3. Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler için Türkçe Seti Ders Kitapları 141

4.3.1. Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler için Türkçe Ders Kitabı A1 141

4.3.2. Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler için Türkçe Ders Kitabı A2 148

4.3.3. Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler için Türkçe Ders Kitabı B1 154

4.3.4. Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler için Türkçe Ders Kitabı B2 ..... **162**

4.3.5. Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler için Türkçe Ders Kitabı C1 ..... **168**

4.4. Yedi İklim Türkçe (Yunus Emre Enstitüsü Türkçe Öğretim Seti) Ders Kitapları 175

4.4.1. Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı Seviye A1 ..... **176**

4.4.2. Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı Seviye A2 ..... **186**

4.4.3. Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı Seviye B1 ..... **198**

4.4.4. Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı Seviye B2 ..... **209**

4.4.5. Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı Seviye C1 ..... **221**

4.4.6. Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı Seviye C2 ..... **232**

BEŞİNCİ BÖLÜM

SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

5.1. Sonuç ve Tartışma 244

5.2. Öneriler 248

KAYNAKÇA 249

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1. Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi Ders Kitapları **30**

Tablo 2. Kişisel Alan **47**

Tablo 3. Kamusal Alan **48**

Tablo 4. Mesleki Alan **51**

Tablo 5. Eğitsel Alan **53**

Tablo 6. Yeni Hitit Yabancılar için Türkçe Seti Ders Kitapları Metin ve Etkinlik Sayısı **55**

Tablo 7. Gazi TÖMER Yabancılar için Türkçe Seti Ders Kitapları Metin ve Etkinlik Sayısı **56**

Tablo 8. Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler için Türkçe Seti Ders Kitapları Metin ve Etkinlik Sayısı **56**

Tablo 9. Yedi İklim Türkçe Seti Ders Kitapları Metin ve Etkinlik Sayısı **57**

Tablo 10. Etkinlik ve Metin Sayıları **57**

Tablo 11. Yeni Hitit Yabancılar için Türkçe Ders Kitabı 1: Temel (A1-A2) 1. Ünite: Merhaba **60**

Tablo 12. Yeni Hitit Yabancılar için Türkçe Ders Kitabı 1: Temel (A1-A2) 2. Ünite: Günlük Hayat **61**

Tablo 13. Yeni Hitit Yabancılar için Türkçe Ders Kitabı 1: Temel (A1-A2) 3. Ünite: Yakın Çevremiz 61

Tablo 14. Yeni Hitit Yabancılar için Türkçe Ders Kitabı 1: Temel (A1-A2) 4. Ünite: Zaman Geçiyor **62**

Tablo 15. Yeni Hitit Yabancılar için Türkçe Ders Kitabı 1: Temel (A1-A2) 5. Ünite: Afiyet Olsun **63**

Tablo 16. Yeni Hitit Yabancılar için Türkçe Ders Kitabı 1: Temel (A1-A2) 6. Ünite: Bürokrasi Her Yerde! **64**

Tablo 17. Yeni Hitit Yabancılar için Türkçe Ders Kitabı 1: Temel (A1-A2) 7. Ünite: Gelecek de Bir Gün Gelecek **66**

Tablo 18. Yeni Hitit Yabancılar için Türkçe Ders Kitabı 1: Temel (A1-A2) 8. Ünite: Rivayet Odur Ki... **66**

Tablo 19. Yeni Hitit Yabancılar için Türkçe Ders Kitabı 1: Temel (A1-A2) 9. Ünite: Farklı Dünyalar **67**

Tablo 20. Yeni Hitit Yabancılar için Türkçe Ders Kitabı 1: Temel (A1-A2) 10. Ünite: Medya **69**

Tablo 21. Yeni Hitit Yabancılar için Türkçe Ders Kitabı 1: Temel (A1-A2) 11. Ünite: Sağlıklı Bir Yaşam **69**

Tablo 22. Yeni Hitit Yabancılar için Türkçe Ders Kitabı 1: Temel (A1-A2) 12. Ünite: Yolculuk **70**

Tablo 23. Yeni Hitit Yabancılar için Türkçe Ders Kitabı 1: Temel (A1-A2) **72**

Tablo 24. Yeni Hitit Yabancılar için Türkçe Ders Kitabı 2: Orta (B1) 1. Ünite: İş Dünyası **73**

Tablo 25. Yeni Hitit Yabancılar için Türkçe Ders Kitabı 2: Orta (B1) 2. Ünite: Şimdi Spor Zamanı **74**

Tablo 26. Yeni Hitit Yabancılar için Türkçe Ders Kitabı 2: Orta (B1) 3. Ünite: Hayaller Gerçek Olsa **74**

Tablo 27. Yeni Hitit Yabancılar için Türkçe Ders Kitabı 2: Orta (B1) 4. Ünite: Bu Yıl Moda Ne? **75**

Tablo 28. Yeni Hitit Yabancılar için Türkçe Ders Kitabı 2: Orta (B1) 5. Ünite: Eğitim Şart **76**

Tablo 29. Yeni Hitit Yabancılar için Türkçe Ders Kitabı 2: Orta (B1) 6. Ünite: Estetik ve Yaratıcılık **77**

Tablo 30. Yeni Hitit Yabancılar için Türkçe Ders Kitabı 2: Orta (B1) 7. Ünite: İcatlar Mucitler **79**

Tablo 31. Yeni Hitit Yabancılar için Türkçe Ders Kitabı 2: Orta (B1) 8. Ünite: Tabiat Ana **79**

Tablo 32. Yeni Hitit Yabancılar için Türkçe Ders Kitabı 2: Orta (B1) 9. Ünite: Sinema Dünyası **80**

Tablo 33. Yeni Hitit Yabancılar için Türkçe Ders Kitabı 2: Orta (B1) 10. Ünite: İster İnan İster İnanma **82**

Tablo 34. Yeni Hitit Yabancılar için Türkçe Ders Kitabı 2: Orta (B1) 11. Ünite: Bugün Bayram **82**

Tablo 35. Yeni Hitit Yabancılar için Türkçe Ders Kitabı 2: Orta (B1) 12. Ünite: İnsana Dair... ..... **83**

Tablo 36. Yeni Hitit Yabancılar için Türkçe Ders Kitabı 2: Orta (B1) **85**

Tablo 37. Yeni Hitit Yabancılar için Türkçe Ders Kitabı 3: Yüksek (B2-C1) 1. Ünite: Edebiyat Dünyasından **86**

Tablo 38. Yeni Hitit Yabancılar için Türkçe Ders Kitabı 3: Yüksek (B2-C1) 2. Ünite: Yaşadıkça **87**

Tablo 39. Yeni Hitit Yabancılar için Türkçe Ders Kitabı 3: Yüksek (B2-C1) 3. Ünite: Kurtulamadıklarımız **87**

Tablo 40. Yeni Hitit Yabancılar için Türkçe Ders Kitabı 3: Yüksek (B2-C1) 4. Ünite: Dünyaca Ünlü **89**

Tablo 41. Yeni Hitit Yabancılar için Türkçe Ders Kitabı 3: Yüksek (B2-C1) 5. Ünite: Para... Para... Para... ..... **89**

Tablo 42. Yeni Hitit Yabancılar için Türkçe Ders Kitabı 3: Yüksek (B2-C1) 6. Ünite: Dile Gelmek **90**

Tablo 43. Yeni Hitit Yabancılar için Türkçe Ders Kitabı 3: Yüksek (B2-C1) 7. Ünite: Hadi Beni Güldür **92**

Tablo 44. Yeni Hitit Yabancılar için Türkçe Ders Kitabı 3: Yüksek (B2-C1) 8. Ünite: Ruhun Gıdası **92**

Tablo 45. Yeni Hitit Yabancılar için Türkçe Ders Kitabı 3: Yüksek (B2-C1) 9. Ünite: Yapı ve Yapım **93**

Tablo 46. Yeni Hitit Yabancılar için Türkçe Ders Kitabı 3: Yüksek (B2-C1) 10. Ünite: Tele-Vizyon **95**

Tablo 47. Yeni Hitit Yabancılar için Türkçe Ders Kitabı 3: Yüksek (B2-C1) 11. Ünite: İnsanın Büyük Sırrı **95**

Tablo 48. Yeni Hitit Yabancılar için Türkçe Ders Kitabı 3: Yüksek (B2-C1) 12. Ünite: Uzaydayız **96**

Tablo 49. Yeni Hitit Yabancılar için Türkçe Ders Kitabı 3: Yüksek (B2-C1) **98**

Tablo 50. Yeni Hitit Yabancılar için Türkçe Ders Kitapları 99

Tablo 51. Gazi TÖMER Yabancılar için Türkçe A1 (Temel Düzey) Ders Kitabı 1. Bölüm: Merhaba **101**

Tablo 52. Gazi TÖMER Yabancılar için Türkçe A1 (Temel Düzey) Ders Kitabı 2. Bölüm: Nerede, Ne Zaman, Nasıl? **102**

Tablo 53. Gazi TÖMER Yabancılar için Türkçe A1 (Temel Düzey) Ders Kitabı 3. Bölüm: Dikkat! **104**

Tablo 54. Gazi TÖMER Yabancılar için Türkçe A1 (Temel Düzey) Ders Kitabı 4. Bölüm: Teknik İşlemler **106**

Tablo 55. Gazi TÖMER Yabancılar için Türkçe A1 (Temel Düzey) Ders Kitabı 5. Bölüm: Nasıl Giderim? **107**

Tablo 56. Gazi TÖMER Yabancılar için Türkçe A1 (Temel Düzey) Ders Kitabı 6. Bölüm: İletişim Kuruyorum **108**

Tablo 57. Gazi TÖMER Yabancılar için Türkçe A1 (Temel Düzey) Ders Kitabı ... **109**

Tablo 58. Gazi TÖMER Yabancılar için Türkçe A2 (Temel Düzey) Ders Kitabı 1. Bölüm: Haberin Var mı? **111**

Tablo 59. Gazi TÖMER Yabancılar için Türkçe A2 (Temel Düzey) Ders Kitabı 2. Bölüm: Bu Benim Dünyam **112**

Tablo 60. Gazi TÖMER Yabancılar için Türkçe A2 (Temel Düzey) Ders Kitabı 3. Bölüm: Durma, Keşfet! **113**

Tablo 61. Gazi TÖMER Yabancılar için Türkçe A2 (Temel Düzey) Ders Kitabı 4. Bölüm: Hayatı Öğreniyoruz **115**

Tablo 62. Gazi TÖMER Yabancılar için Türkçe A2 (Temel Düzey) Ders Kitabı 5. Bölüm: Okuyalım ve Öğrenelim **116**

Tablo 63. Gazi TÖMER Yabancılar için Türkçe A2 (Temel Düzey) Ders Kitabı ... **117**

Tablo 64. Gazi TÖMER Yabancılar için Türkçe B1 (Orta Düzey) Ders Kitabı 1. Bölüm: Göründüğü Gibi Değil **118**

Tablo 65. Gazi TÖMER Yabancılar için Türkçe B1 (Orta Düzey) Ders Kitabı 2. Bölüm: Hayatı Okuyoruz **120**

Tablo 66. Gazi TÖMER Yabancılar için Türkçe B1 (Orta Düzey) Ders Kitabı 3. Bölüm: Bir Bilene Danışalım **121**

Tablo 67. Gazi TÖMER Yabancılar için Türkçe B1 (Orta Düzey) Ders Kitabı 4. Bölüm: Geçmişten Geleceğe! **122**

Tablo 68. Gazi TÖMER Yabancılar için Türkçe B1 (Orta Düzey) Ders Kitabı 5. Bölüm: Hikâyeler ve Hayatımız **124**

Tablo 69. Gazi TÖMER Yabancılar için Türkçe B1 (Orta Düzey) Ders Kitabı **125**

Tablo 70. Gazi TÖMER Yabancılar için Türkçe B2 (Orta Düzey) Ders Kitabı 1. Bölüm: Uzmanına Sor **126**

Tablo 71. Gazi TÖMER Yabancılar için Türkçe B2 (Orta Düzey) Ders Kitabı 2. Bölüm: Ne Yapmalı? **127**

Tablo 72. Gazi TÖMER Yabancılar için Türkçe B2 (Orta Düzey) Ders Kitabı 3. Bölüm: Kültür Sanat **129**

Tablo 73. Gazi TÖMER Yabancılar için Türkçe B2 (Orta Düzey) Ders Kitabı 4. Bölüm: Bilimden Dünyamıza **130**

Tablo 74. Gazi TÖMER Yabancılar için Türkçe B2 (Orta Düzey) Ders Kitabı 5. Bölüm: Sanattan Bilime **131**

Tablo 75. Gazi TÖMER Yabancılar için Türkçe B2 (Orta Düzey) Ders Kitabı **133**

Tablo 76. Gazi TÖMER Yabancılar için Türkçe C1 (İleri Düzey) Ders Kitabı 1. Bölüm: Kültür ve Sanat **134**

Tablo 77. Gazi TÖMER Yabancılar için Türkçe C1 (İleri Düzey) Ders Kitabı 2. Bölüm: Sağlığım **135**

Tablo 78. Gazi TÖMER Yabancılar için Türkçe C1 (İleri Düzey) Ders Kitabı 3. Bölüm: Farkında mısınız? **136**

Tablo 79. Gazi TÖMER Yabancılar için Türkçe C1 (İleri Düzey) Ders Kitabı 4. Bölüm: Edebiyat Dünyasından... **138**

Tablo 80. Gazi TÖMER Yabancılar için Türkçe C1 (İleri Düzey) Ders Kitabı 5. Bölüm: Kim Haklı? **139**

Tablo 81. Gazi TÖMER Yabancılar için Türkçe C1 (İleri Düzey) Ders Kitabı **140**

Tablo 82. Gazi TÖMER Yabancılar için Türkçe Ders Kitapları **140**

Tablo 83. Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler için Türkçe Ders Kitabı A1, 1. Ünite: Merhaba **142**

Tablo 84. Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler için Türkçe Ders Kitabı A1, 2. Ünite: Nerede? **143**

Tablo 85. Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler için Türkçe Ders Kitabı A1, 3. Ünite: Ne Yapıyorsun? **144**

Tablo 86. Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler için Türkçe Ders Kitabı A1, 4. Ünite: Benim Dünyam **145**

Tablo 87. Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler için Türkçe Ders Kitabı A1, 5. Ünite: Zaman Zaman **146**

Tablo 88. Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler için Türkçe Ders Kitabı A1, 6. Ünite: Çevremiz ve Biz **147**

Tablo 89. Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler için Türkçe Ders Kitabı A1 **148**

Tablo 90. Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler için Türkçe Ders Kitabı A2, 1. Ünite: Gezelim Görelim **149**

Tablo 91. Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler için Türkçe Ders Kitabı A2, 2. Ünite: Haberiniz Olsun **150**

Tablo 92. Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler için Türkçe Ders Kitabı A2, 3. Ünite: Neler Olacak? **151**

Tablo 93. Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler için Türkçe Ders Kitabı A2, 4. Ünite: Evvel Zaman İçinde **151**

Tablo 94. Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler için Türkçe Ders Kitabı A2, 5. Ünite: Ne Olur Ne Olmaz **153**

Tablo 95. Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler için Türkçe Ders Kitabı A2, 6. Ünite: Ne Yapabilirsiniz? **153**

Tablo 96. Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler için Türkçe Ders Kitabı A2 ..... **154**

Tablo 97. Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler için Türkçe Ders Kitabı B1, 1. Ünite: Yeni Bir Hayat **155**

Tablo 98. Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler için Türkçe Ders Kitabı B1, 2. Ünite: İş Dünyası **156**

Tablo 99. Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler için Türkçe Ders Kitabı B1, 3. Ünite: Her Şeyin Başı Sağlık **157**

Tablo 100. Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler için Türkçe Ders Kitabı B1, 4. Ünite: Eğitim Hayatı **158**

Tablo 101. Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler için Türkçe Ders Kitabı B1, 5. Ünite: Hayallerimiz **160**

Tablo 102. Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler için Türkçe Ders Kitabı B1, 6. Ünite: Bir Dünya Kültür **161**

Tablo 103. Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler için Türkçe Ders Kitabı B1 ..... **161**

Tablo 104. Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler için Türkçe Ders Kitabı B2, 1. Ünite: Leyleği Havada Görmek **162**

Tablo 105. Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler için Türkçe Ders Kitabı B2, 2. Ünite: Geçmişten Günümüze **163**

Tablo 106. Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler için Türkçe Ders Kitabı B2, 3. Ünite: Değişen Dünya **164**

Tablo 107. Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler için Türkçe Ders Kitabı B2, 4. Ünite: Dünyadan Haberler **165**

Tablo 108. Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler için Türkçe Ders Kitabı B2, 5. Ünite: Harikalar Dünyası **166**

Tablo 109. Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler için Türkçe Ders Kitabı B2, 6. Ünite: Bilinmeyene Yolculuk **167**

Tablo 110. Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler için Türkçe Ders Kitabı B2 ..... **167**

Tablo 111. Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler için Türkçe Ders Kitabı C1, 1. Ünite: Öyle Bir Geçer Zaman Ki **168**

Tablo 112. Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler için Türkçe Ders Kitabı C1, 2. Ünite: Aşk Olsun..... **170**

Tablo 113. Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler için Türkçe Ders Kitabı C1, 3. Ünite: Bir Maruzatım Var..... **171**

Tablo 114. Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler için Türkçe Ders Kitabı C1, 4. Ünite: Ekonomi **172**

Tablo 115. Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler için Türkçe Ders Kitabı C1, 5. Ünite: Film Şeridi Gibi **173**

Tablo 116. Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler için Türkçe Ders Kitabı C1, 6. Ünite: Akademiye Giriş **174**

Tablo 117. Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler için Türkçe Ders Kitabı C1 ..... **174**

Tablo 118. Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler için Türkçe Ders Kitapları **175**

Tablo 119. Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı Seviye A1, 1. Ünite: Tanışma..... **177**

Tablo 120. Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı Seviye A1, 2. Ünite: Ailemiz **178**

Tablo 121. Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı Seviye A1, 3. Ünite: Günlük Hayat **179**

Tablo 122. Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı Seviye A1, 4. Ünite: Çevremiz **180**

Tablo 123. Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı Seviye A1, 5. Ünite: Meslekler..... **182**

Tablo 124. Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı Seviye A1, 6. Ünite: Ulaşım **183**

Tablo 125. Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı Seviye A1, 7. Ünite: İletişim **184**

Tablo 126. Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı Seviye A1, 8. Ünite: Tatil **185**

Tablo 127. Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı Seviye A1..... **186**

Tablo 128. Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı Seviye A2, 1. Ünite: Zaman-Mekân **187**

Tablo 129. Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı Seviye A2, 2. Ünite: Sağlıklı Yaşam.... **188**

Tablo 130. Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı Seviye A2, 3. Ünite: Sosyal Etkinlikler**190**

Tablo 131. Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı Seviye A2, 4. Ünite: Güzel Ülkem **191**

Tablo 132. Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı Seviye A2, 5. Ünite: Üretimden Tüketime **192**

Tablo 133. Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı Seviye A2, 6. Ünite: Duygular..... **194**

Tablo 134. Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı Seviye A2, 7. Ünite: Teknoloji ve İletişim **195**

Tablo 135. Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı Seviye A2, 8. Ünite: İnsan ve Toplum. **196**

Tablo 136. Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı Seviye A2..... **198**

Tablo 137. Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı Seviye B1, 1. Ünite: Haberin Var mı? . **199**

Tablo 138. Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı Seviye B1, 2. Ünite: Yorumlar ve Görüşler **200**

Tablo 139. Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı Seviye B1, 3. Ünite: Eğitim..... **201**

Tablo 140. Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı Seviye B1, 4. Ünite: Gelin Tanış Olalım **203**

Tablo 141. Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı Seviye B1, 5. Ünite: Engelleri Kaldıralım **204**

Tablo 142. Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı Seviye B1, 6. Ünite: Kurgu..... **205**

Tablo 143. Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı Seviye B1, 7. Ünite: Kutlama **207**

Tablo 144. Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı Seviye B1, 8. Ünite: Ömür Dediğin **208**

Tablo 145. Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı Seviye B1..... **209**

Tablo 146. Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı Seviye B2, 1. Ünite: Mesleğimde İlerliyorum..... **210**

Tablo 147. Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı Seviye B2, 2. Ünite: Değerlerimiz..... **212**

Tablo 148. Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı Seviye B2, 3. Ünite: Bir Ömür Böyle Geçti **213**

Tablo 149. Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı Seviye B2, 4. Ünite: Mutfakta Kim Var? **214**

Tablo 150. Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı Seviye B2, 5. Ünite: Tercihiniz Nedir? **216**

Tablo 151. Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı Seviye B2, 6. Ünite: Neler Oluyor Hayatta? **217**

Tablo 152. Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı Seviye B2, 7. Ünite: Öğrendim, Çalıştım, Başardım **218**

Tablo 153. Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı Seviye B2, 8. Ünite: Misafir Sever misiniz? **220**

Tablo 154. Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı Seviye B2..... **221**

Tablo 155. Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı Seviye C1, 1. Ünite: Spor **222**

Tablo 156. Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı Seviye C1, 2. Ünite: Değişen Dünya... **223**

Tablo 157. Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı Seviye C1, 3. Ünite: Kelimelerin Büyülü Dünyası **225**

Tablo 158. Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı Seviye C1, 4. Ünite: Canlılar Âlemi.... **226**

Tablo 159. Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı Seviye C1, 5. Ünite: Tarihe Yolculuk .. **227**

Tablo 160. Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı Seviye C1, 6. Ünite: Bilimin Gözüyle. **228**

Tablo 161. Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı Seviye C1, 7. Ünite: Sayılarla Hayat... **229**

Tablo 162. Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı Seviye C1, 8. Ünite: Kişiler, Kişilikler **230**

Tablo 163. Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı Seviye C1..... **232**

Tablo 164. Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı Seviye C2, 1. Ünite: Kelimelerle Dünya Kurmak..... **233**

Tablo 165. Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı Seviye C2, 2. Ünite: Türkçenin İncelikleri **234**

Tablo 166. Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı Seviye C2, 3. Ünite: Modanın Kalbi ... **235**

Tablo 167. Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı Seviye C2, 4. Ünite: Bilimin Ötesinde **236**

Tablo 168. Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı Seviye C2, 5. Ünite: Kültür Aynamızdan Yansımalar..... **237**

Tablo 169. Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı Seviye C2, 6. Ünite: İletişim Dünyası . **238**

Tablo 170. Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı Seviye C2, 7. Ünite: Hayat Dersleri **240**

Tablo 171. Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı Seviye C2, 8. Ünite: Gezi, Deneme, Makale **241**

Tablo 172. Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı Seviye C2 ..... **242**

Tablo 173. Yedi İklim Türkçe Ders Kitapları **242**

Tablo 174. Yeni Hitit Yabancılar için Türkçe, Gazi TÖMER Yabancılar için Türkçe, Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler için Türkçe ve Yedi İklim Türkçe Ders Kitapları **243**

GÖRSELLER LİSTESİ

Görsel 1. Yeni Hitit Yabancılar için Türkçe Ders Kitabı 1: Temel (A1-A2) 3. Ünite: Yakın Çevremiz, 3.3: Şehirler, 20: Başkentler **62**

Görsel 2. Yeni Hitit Yabancılar için Türkçe Ders Kitabı 1: Temel (A1-A2) 6. Ünite: Bürokrasi Her Yerde!, 6.3: Yardım İstiyorum, 27: İki Film, İki Roman **65**

Görsel 3. Yeni Hitit Yabancılar için Türkçe Ders Kitabı 1: Temel (A1-A2) 9. Ünite: Farklı Dünyalar, 9.1: Çok Kültürlü Bir Dünya, 9: Dünyada Yılbaşı Kutlamaları **68**

Görsel 4. Yeni Hitit Yabancılar için Türkçe Ders Kitabı 1: Temel (A1-A2) 12. Ünite: Yolculuk, 12.3: Tatiliniz Nasıl Geçti?, 7: Seyahat, Yollar ve Haritalara Dair Bir Röportaj: Ece Temelkuran **71**

Görsel 5. Yeni Hitit Yabancılar için Türkçe Ders Kitabı 2: Orta (B1) 3. Ünite: Hayaller Gerçek Olsa, 3.1: Bir Dilek Tut, 1: Hayallerimiz **75**

Görsel 6. Yeni Hitit Yabancılar için Türkçe Ders Kitabı 2: Orta (B1) 6. Ünite: Hayaller Gerçek Olsa, 6.3: Sahnede Neler Oluyor?, 20: Anadolu Ateşi **78**

Görsel 7. Yeni Hitit Yabancılar için Türkçe Ders Kitabı 2: Orta (B1) 9. Ünite: Hayaller Gerçek Olsa, 9.2: Ödüller Sahiplerini Buluyor, 10: Oscar **81**

Görsel 8. Yeni Hitit Yabancılar için Türkçe Ders Kitabı 2: Orta (B1) 12. Ünite: İnsana Dair..., 12.2: Kime Göre Normal?, 11: Marjinal Olmak için Yaşamadım **84**

Görsel 9. Yeni Hitit Yabancılar için Türkçe Ders Kitabı 3: Yüksek (B2-C1) 3. Ünite: Kurtulamadıklarımız, 3.1: Neden Korkuyorsunuz?, 5: Yazalım **88**

Görsel 10. Yeni Hitit Yabancılar için Türkçe Ders Kitabı 3: Yüksek (B2-C1) 6. Ünite: Dile Gelmek, 6.1: Dil ve İletişim, 6: İkinci Dilim Türkçe **91**

Görsel 11. Yeni Hitit Yabancılar için Türkçe Ders Kitabı 3: Yüksek (B2-C1) 9. Ünite: Dile Gelmek, 9.3: Saygılı Kentleşme, 13: Assos **94**

Görsel 12. Yeni Hitit Yabancılar için Türkçe Ders Kitabı 3: Yüksek (B2-C1) 12. Ünite: Uzaydayız, 12.2: Uzaya Yolculuk, 11: Özgeçmiş Yazalım **97**

Görsel 13. Gazi TÖMER Yabancılar için Türkçe A1 (Temel Düzey) Ders Kitabı 3. Bölüm: Dikkat!, 1. Otogarda, Ç **105**

Görsel 14. Gazi TÖMER Yabancılar için Türkçe A1 (Temel Düzey) Ders Kitabı 6. Bölüm: İletişim Kuruyorum, 4. Güzel Bir Günün Sonunda..., Ç **109**

Görsel 15. Gazi TÖMER Yabancılar için Türkçe A2 (Temel Düzey) Ders Kitabı 3. Bölüm: Durma, Keşfet!, 1. Küçük Bilim İnsanları, B **114**

Görsel 16. Gazi TÖMER Yabancılar için Türkçe B1 (Orta Düzey) Ders Kitabı 1. Bölüm: Göründüğü Gibi Değil, 1. Ünlü Olmak Çok Kolay (!), A..... **119**

Görsel 17. Gazi TÖMER Yabancılar için Türkçe B1 (Orta Düzey) Ders Kitabı 4. Bölüm: Geçmişten Geleceğe!, 2. Şikâyetim Var!, A..... **123**

Görsel 18. Gazi TÖMER Yabancılar için Türkçe B2 (Orta Düzey) Ders Kitabı 2. Bölüm: Ne Yapmalı?, 2. Yeni Bir Başlangıç, B **128**

Görsel 19. Gazi TÖMER Yabancılar için Türkçe B2 (Orta Düzey) Ders Kitabı 5. Bölüm: Sanattan Bilime, 1. Depremle Yaşamak, C **132**

Görsel 20. Gazi TÖMER Yabancılar için Türkçe C1 (İleri Düzey) Ders Kitabı 3. Bölüm: Farkında mısınız?, 1. Tükettikçe Tükenen İnsanlık, C **137**

Görsel 21. Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler için Türkçe Ders Kitabı A1, 1. Ünite: Merhaba, A. Tanışma, Selamlaşma, Dilekler, 7 ..... **142**

Görsel 22. Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler için Türkçe Ders Kitabı A1, 4. Ünite: Benim Dünyam, A. Ailem, Benim Ailem **146**

Görsel 23. Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler için Türkçe Ders Kitabı A2, 1. Ünite: Gezelim Görelim, B. Lokantada, 10 ..... **149**

Görsel 24. Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler için Türkçe Ders Kitabı A2, 4. Ünite: Evvel Zaman İçinde, C. Fıkralar, 3 ..... **152**

Görsel 25. Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler için Türkçe Ders Kitabı B1, 1. Ünite: Yeni Bir Hayat, B. Hava Bedava Su Bedava, 3 ..... **155**

Görsel 26. Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler için Türkçe Ders Kitabı B1, 4. Ünite: Eğitim Hayatı, C. Eğitim Haberleri, 2 ..... **159**

Görsel 27. Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler için Türkçe Ders Kitabı B2, 1. Ünite: Leyleği Havada Görmek, A. Leylek Havada!, 9..... **163**

Görsel 28. Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler için Türkçe Ders Kitabı B2, 4. Ünite: Dünyadan Haberler, B. Talihsiz Olaylar Dizisi, 5..... **165**

Görsel 29. Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler için Türkçe Ders Kitabı C1, 1. Ünite: Öyle Bir Geçer Zaman Ki, C. Geçmişten Bir Sayfa: Anılar, 3 ..... **169**

Görsel 30. Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler için Türkçe Ders Kitabı C1, 4. Ünite: Ekonomi, B. Yatırım, 6 ..... **172**

Görsel 31. Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı Seviye A1, 1. Ünite: Tanışma, A. Merhaba, 4 ..... **178**

Görsel 32. Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı Seviye A1, 4. Ünite: Çevremiz, B. Ne? Nerede?, 8 ..... **181**

Görsel 33. Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı Seviye A1, 7. Ünite: İletişim, C. Yüz Yüze, 2 ..... **185**

Görsel 34. Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı Seviye A2, 2. Ünite: Sağlıklı Yaşam, A. Her Şeyin Başı Sağlık, 3 ..... **189**

Görsel 35. Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı Seviye A2, 5. Ünite: Üretimden Tüketime, B. İş Yemeği, 2 ..... **193**

Görsel 36. Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı Seviye A2, 8. Ünite: İnsan ve Toplum, C. Empati Kuruyorum, 3 ..... **197**

Görsel 37. Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı Seviye B1, 3. Ünite: Eğitim, A. Eğitim Şart!, 9 ..... **202**

Görsel 38. Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı Seviye B1, 6. Ünite: Kurgu, B. Hangi Film?, 1 ..... **206**

Görsel 39. Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı Seviye B2, 1. Ünite: Mesleğimde İlerliyorum, C. Eğitim ve Bilgilendirme, 2 ..... **211**

Görsel 40. Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı Seviye B2, 4. Ünite: Mutfakta Kim Var?, A. Yemekte Ne Var?, 7 ..... **214**

Görsel 41. Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı Seviye B2, 7. Ünite: Öğrendim, Çalıştım, Başardım, B. Nasıl Çalışıyorum?, 4 ..... **219**

Görsel 42. Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı Seviye C1, 2. Ünite: Değişen Dünya, C. Yakın Gelecek, 3 ..... **224**

Görsel 43. Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı Seviye C1, 5. Ünite: Tarihe Yolculuk, A. Yazının Macerası, 6 ..... **228**

Görsel 44. Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı Seviye C1, 8. Ünite: Kişiler, Kişilikler, B. Kişiliğin Anahtarı: El Yazısı, 2 ..... **231**

Görsel 45. Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı Seviye C2, 3. Ünite: Modanın Kalbi, C. Tasarım, 4 ..... **235**

Görsel 46. Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı Seviye C2, 6. Ünite: İletişim Dünyası, B. Sözsüz İletişim, 6 ..... **239**

KISALTMALAR LİSTESİ

CEFR : Common European Framework of Reference for Languages

D-AOBM : Diller için Avrupa Ortak Başvuru Metni

DİLMER : Dil Eğitimi Uygulama ve Araştırma Merkezi

ERIC : Education Resources Information Center

MEB : Millî Eğitim Bakanlığı

SSCB : Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği

TELC : The European Language Certificates

TMV : Türkiye Maarif Vakfı

TÖMER (Ankara Üniversitesi) : Türkçe ve Yabancı Dil Uygulama ve Araştırma Merkezi

TÖMER (Gazi Üniversitesi) : Türkçe Öğrenim Araştırma ve Uygulama Merkezi

TYDÖP : Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi Programı

YEE : Yunus Emre Enstitüsü

YÖK Tez : Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Tez Merkezi

YTB : Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı

D : Dinleme

K : Konuşma

O : Okuma

Y : Yazma

Etkinlik No. : Etkinlik Numarası

BİRİNCİ BÖLÜM

GİRİŞ

Bu bölümde problem durumu, problem cümlesi, alt problemler, araştırmanın amacı, araştırmanın önemi, sınırlılıklar ve ilgili araştırmalar başlıklarına yer verilmiştir.

1.1. Problem Durumu

Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi alanının başlangıcı her ne kadar Hunlara ve hatta daha öncesine dayandırılsa da alanın bugünkü hâline kavuşması oldukça yenidir. 1984 yılında Ankara Üniversitesi TÖMER'in (Türkçe ve Yabancı Dil Uygulama ve Araştırma Merkezi) kurulması ve sonrasında yaşanan gelişmelerle (üniversitelerdeki yabancı öğrenci sayılarının artması, çevre ülkelerdeki savaşlarla birlikte mülteci oranının artması vb.) alanda yapılan çalışmalara duyulan ihtiyacın artması, çalışmaların hız kazanmasına sebep olmuştur.

Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi alanında yaşanan önemli gelişmelerin, diğer dünya dillerinin yabancı dil olarak öğretimi üzerine yapılan çalışmalara göre oldukça geç bir dönemde oturmaya başlamış olması, günümüzde hâlâ devam eden bazı problemleri de beraberinde getirmiştir. Bunların en önemlileri ise üniversitelerdeki Türkçe öğretim merkezlerinin, yurt içi ve yurt dışında yabancılara Türkçe öğretimi verilen kurs merkezlerinin ve okulların tamamını kapsayan bir akreditasyon sisteminin henüz geliştirilememiş olmasıdır. Ortaya çıkarılan öğretim programları, bu konuda önemli bir adım olarak görülebilse de bugün kullanılan ders materyalleri ile ölçme ve değerlendirmede bir standardın oluştuğunu söylemek güçtür.

Avrupa'da yabancı dil öğretimine bir standart getirme amacıyla ortaya çıkarılan D-AOBM, tüm dünya dillerinin olduğu gibi yabancılara Türkçe öğretiminin standartlaştırılması açısından da çok önemli bir kaynak durumundadır. Nitekim günümüzde kullanılan ders kitaplarının tamamı, bu metnin ortaya koyduğu kriterlere göre hazırlanmış veya güncellenmiştir.

D-AOBM'de dil etkinliklerinin "alan" içerisinde bağlama kavuştuğu, bu alanların kullanımına göre çok farklı olabileceği ifade edilmektedir. Dil öğrenimi ile

ilgili olanlar dört grupta toplanmaktadır: Kamu alanı, kişisel alan, eğitsel alan ve mesleki alan (CEFR, 2001: 14).

Kamu alanı, iş ve idari kurumlar, kamu hizmetleri, kamusal özellik taşıyan kültür ve eğlence etkinlikleri gibi sıradan sosyal etkileşimlerle bağlantılı unsurları ifade ederken kişisel alan ise aile ilişkileri ile bireysel ve sosyal uygulamaları kapsar. Mesleki alan, bir kimsenin mesleğinin icrasındaki etkinlikleri ve ilişkileri ile ilgili olguları ifade ederken eğitsel alan, belli bilgi ve beceriler kazandırma amacı taşıyan (genellikle kurumsal nitelikli) öğrenme/öğretme bağlamıyla ilgilidir (CEFR, 2001: 15).

Ders kitapları, günümüzde hâlâ yüz yüze eğitimin temel materyali durumundadır. Yabancılara Türkçe öğretimi sürecinde ders kitapları, hedef dilin yapısal özelliklerinin sistemli biçimde sunulması ve dört temel dil becerisinin kazandırılması açısından önemli bir rol oynamaktadır. Bu bağlamda, farklı yayınevleri tarafından hazırlanan öğretim materyallerinin farklı açılardan karşılaştırmalı olarak incelenmesi, alana katkı sağlayacak bulgular ortaya koymaktadır. Yabancılara Türkçe öğretimi ders kitaplarının, D-AOBM'nin belirlediği kriterler açısından incelenmesi ve değerlendirilmesi de faydalı olacaktır. Dil kullanım alanları, bu kriterlerden birisi olarak ön plana çıkmaktadır.

1.2. Problem Cümlesi

Yabancılara Türkçe öğretimi ders kitaplarındaki okuma metinleri ile okuma ve yazma etkinliklerinde dil kullanım alanlarının dağılımı ne şekildedir?

1.3. Alt Problemler

Tespit edilen dil kullanım alanlarının ders kitabı setleri arasındaki orantısal dağılımı ne şekildedir?

Tespit edilen dil kullanım alanlarının aynı set içerisinde yer alan farklı seviyedeki ders kitapları arasındaki orantısal dağılımı ne şekildedir?

Tespit edilen dil kullanım alanlarının aynı kitap içerisinde yer alan farklı üniteler arasındaki orantısal dağılımı ne şekildedir?

1.4. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı, yabancılara Türkçe öğretimi ders kitaplarını dil kullanım alanları bakımından incelemektir.

1.5. Araştırmanın Önemi

Yabancı dil öğretimine bütüncül bir standardizasyon getirme amacıyla ortaya çıkarılmış olan D-AOBM, alanın yeni kavramlarla tanışmasını da sağlamıştır. Bunlardan biri de "dil kullanım alanları"dır.

Dil öğretiminin temel materyallerinden olan ders kitaplarının dil kullanım alanlarına göre incelenmesi önem arz etmektedir. Bu noktada Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi amacıyla hazırlanan ve alanda kullanılmaya devam eden ders kitaplarının dil kullanım alanları bağlamında ele alınmasının ve hem seviyeler arasında hem de setler arasında karşılaştırılmasının faydalı olacağı görülmektedir.

D-AOBM'nin yayımlanmasının ardından alanda bu metne yönelik çalışmalar ortaya çıkarılmış olsa da dil kullanım alanlarının ihmal edilen bir nokta olduğu görülmüştür. Bu konuda tespit edilen çalışmaların biri dört setteki ders kitaplarında yer alan konuşma etkinliklerini (Sallabaş ve Sağlık, 2020), bir diğeri Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler için Türkçe Öğretim Setindeki okuma metinlerini (Akat, 2022), biri Yedi İklim Türkçe A1 ve A2 ders kitaplarında yer alan metin, etkinlik ve görselleri (Maden ve Özgen, 2023), bir başkası ise bu dört set ile birlikte İzmir Yabancılar için Türkçe ders kitaplarında yer alan kalıp ifadeleri (Kaya Emül, 2025) dil kullanım alanlarına göre incelemiştir.

Görüldüğü gibi alanda kullanılan dört sete (Yeni Hitit, Gazi TÖMER, Yeni İstanbul, Yedi İklim) ait ders kitaplarının tamamında yer alan okuma metinleri ile okuma ve yazma etkinliklerini bütüncül bir bakış açısıyla ele alan bir çalışmaya rastlanmamıştır.

1.6. Sınırlılıklar

İncelemeler, D-AOBM içerisinde yer alan alt başlıklardan alanlar / dil kullanım alanları ile sınırlandırılmıştır.

İncelenecek ders kitapları, alanda kullanılırlığı yüksek olan dört sete (Yeni Hitit, Gazi TÖMER, İstanbul, Yedi İklim) ait ders kitaplarıyla sınırlandırılmıştır.

İncelenecek metinler, okuma metinleriyle; etkinlikler ise okuma ve yazma etkinlikleriyle sınırlandırılmıştır.

1.7. İlgili Araştırmalar

İlgili araştırmalara dair taramalar ilk olarak 2022 yılının Ağustos ayında, son olarak ise 2025 yılının Temmuz ayında gerçekleştirilmiştir. Taramalarda öncelikle meta-analiz çalışmaları (Büyükikiz, 2014; Çiftçi ve Coşkun, 2017; Türkben, 2018; Ergül, Usta, Mutlu ve Çelebi, 2019; Kemiksiz, 2020; Maden, 2021; Bakal, 2021) incelenmiştir. Bu sayede hem alanda hazırlanan çalışmaların yıllara ve ön plana çıkardıkları konulara göre sayısal dağılımı hakkında fikir edinilmiş hem de bu kaynakların kaynakçaları üzerinden çalışmaların önemli bir kısmına ulaşma imkânı olmuştur.

Çalışmalara erişim sağlamak için YÖK Tez (Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Tez Merkezi), TR Dizin, Web of Science, Scopus Preview, ERIC (Education Resources Information Center), Google Akademik gibi internet kaynaklı veri tabanlarından yararlanılmıştır. Taramalarda "yabancılara Türkçe öğretimi", "Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi", "yabancı dil olarak Türkçe öğretimi", "yabancılara Türkçe öğretimi ders kitabı", "Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi ders kitabı", "yabancı dil olarak Türkçe öğretimi ders kitabı", "yabancılara Türkçe öğretimi ders kitapları", "Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi ders kitapları", "yabancı dil olarak Türkçe öğretimi ders kitapları", "Türkçe ders kitabı", "Türkçe ders kitapları" gibi anahtar kelime grupları kullanılmış, ulaşılan kaynaklar içerisinden alanla ilgili olanlar ayrıştırılmıştır. Bu taramalar neticesinde yabancılara Türkçe öğretimi ders kitapları üzerine yoğunlaşan 141 tez ve 135 makaleye ulaşılmıştır.

Oluşan kaynak havuzu incelendiğinde çalışmaların büyük çoğunluğunun sekiz ana tema altında kategorize edilebileceği görülmektedir. Bunlar; dil bilgisini temele

alan çalışmalar, kültür unsuru etrafında yoğunlaşan çalışmalar, yabancılara Türkçe öğretimi ders kitaplarının farklı diller için hazırlanmış yabancı dil öğretimi ders kitaplarıyla karşılaştırıldığı çalışmalar, kalıp sözler ile atasözleri ve deyimler üzerine yapılan çalışmalar, değerler ve değer aktarımı üzerine yapılan çalışmalar, okunabilirliği temele alan çalışmalar, dört temel dil becerisi üzerine hazırlanan çalışmalar ve son olarak D-AOBM'yi temele alan çalışmalardır.

Dil bilgisini temele alan çalışmalarda anlamca kaynaşmış ve deyimleşmiş birleşik fiiller (Çil, 2013), biçimbirimlerin işlevleri (Demir, 2016), fiilimsiler (Koşcu Deniz, 2017; Özdemir, 2019), dil bilgisi konularının ünitelere göre dağılımları (Doyumğaç, 2017), fiilimsilerin kullanım sıklıkları (Kılıç, 2017), dil bilgisi öğretim yöntemleri (Kayasandık, 2018), fiillerin kullanım sıklıkları (Bölükbaşı, 2019); İşler, 2021), D-AOBM'de ortaya konan dil bilgisi öğretimi yaklaşımlarına uygunluk (Koçak, 2019), metinlerin dil bilgisel açıdan incelenmesi (Eravşar, 2019) gibi konular ele alınmıştır. Bunların yanı sıra eklerin (İşler, 2019), zamirlerin (Meral, 2019), dil bilgisi terimlerinin (Dolunay ve Kaya, 2020), ad durum ekleri ve ad eylemlerin (Öncül ve Gönen Kayacan, 2022) incelendiği çalışmalar bulunmaktadır.

Kültür unsurunu temele alan çalışmalar; ders kitaplarında kültür ögeleri veya kültürel unsurlar (Çetinoğlu ve Güllülü, 2018; Barcın, 2019; Yazıcı, 2021; Yazıcı ve Göçen, 2021) kültür aktarımı (İşcan ve Yassıtaş, 2018; Sever, 2019; Almalı, 2019; Demirtaş, 2021; Pelin, 2021; Karadayı Ayten, 2022), farklı diller için hazırlanan ders kitaplarında yer alan kültürel ögeler (Şimşek, 2018; Baştürk ve Kılıç, 2022), kültürlerarasılık (Ummak, 2018) kültürel değerler (Işıkoğlu, 2019), kültür öğretimi (Altınok, 2020), kültürel varlık (Akkoyunlu, 2019), deyim varlığı (Gündoğdu, 2019), kültürel diplomasi (Darama, 2021), kültürler arası iletişim (Karabulat, 2021), kültürel iletişim değeri (Uzun, 2022) gibi konuları incelemeye almıştır.

Yabancılara Türkçe öğretimi ders kitaplarıyla diğer yabancı dil öğretimi ders kitaplarının kıyaslandığı çalışmaların büyük çoğunluğu Türkçe öğretimi kitapları ile İngilizce öğretimi kitaplarını kıyaslamaktadır (Sanga Görgü, 2016; Atay, 2017; Doğan, 2018; Kalaycı, 2018; Mustafaoğlu, 2018; Güneş, 2019; Yeşil, 2019; Yılmaz, 2020). Bunların dışında Türkçe öğretimi kitaplarıyla Almanca öğretimi kitaplarını (Keleş, 2015) ve yine Türkçe öğretimi kitaplarıyla Rusça öğretimi kitaplarını (Kara, 2019) kıyaslayan çalışmalar bulunmaktadır.

Kalıp sözler ile atasözleri ve deyimler üzerine yapılan çalışmalar, incelenen setlere göre çeşitlilik göstermektedir. Bunların içerisinde Yedi İklim öğretim setinde yer alan kalıp söz ve deyimleri analiz eden (Zorpuzan, 2018; Akkar, 2021), farklı setlerin B1 ders ve çalışma kitaplarındaki atasözü ve deyimlerin öğretim stratejilerini tespit eden (Tekin, 2019), İstanbul setinin B1 ders ve çalışma kitapları üzerine yoğunlaşan (Akgün, 2020), Yabancılar için Hayat Boyu Türkçe ders kitaplarında yer alan söz varlığı unsurlarını inceleyen (Göçen ve Buluş, 2022) çalışmalar bulunmaktadır.

Değerler ve değer aktarımı üzerine hazırlanan çalışmalara bakıldığında öne çıkanların birinde Aksoy (2015), yabancılara Türkçe öğretimi alanında hazırlanan kitap setlerini MEB (Millî Eğitim Bakanlığı) değerler sınıflandırmasına göre tasnif etmiştir. Bir diğer çalışmada ise Erçelik (2019), Türkçe Öğreniyorum adlı kitap setinde her bir seviyede aktarılan değerleri ve değer aktarımının ünitelere göre dağılımını saptayarak değer aktarımının en fazla ve en az yapıldığı kitapları tespit etmiştir.

Okunabilirliği temele alan çalışmalar incelendiğinde Biçer ve Alan (2017), Yeni Hitit 3 ve İstanbul C1+ ders kitaplarındaki metinleri okunabilirlik açısından kıyaslarken Mutlu (2020), İstanbul Yabancılar için Türkçe Öğretim Seti ile Yedi İklim Öğretim Seti içerisinde yer alan metinlerin okunabilirlik düzeylerini incelemiştir. Karşılayan (2022), Ak Başat Türkçe A1-A2 kitabındaki metinlerin okunabilirlik oranını tespit etmiştir.

Yabancılara Türkçe öğretimi ders kitaplarında dört temel dil becerisi üzerine yoğunlaşan lisansüstü tez çalışmaları genellikle sözlü anlatım becerileri olan dinleme (Korkmaz, 2018; Yalçın, 2018; Olgun, 2021) ve konuşma (Rebahan, 2019; Tanju, 2019) becerileri üzerine yoğunlaşmıştır. Karazeybek (2019) ise yaptığı çalışmada "İzmir Yabancılar için Türkçe Öğretim Seti" B1 düzeyi ders kitabını dört temel dil becerisi olan okuma, dinleme, konuşma ve yazma açılarından incelemiş ve bu becerilerden her birine ne oranda yer verildiğine bakarak dengeli bir dağılımın olup olmadığını tespit etmeye çalışmıştır. Araştırma makalelerine bakıldığında ise ele alınan dil becerileri arasında dengeli bir dağılım olduğu gözlemlenebilmektedir. Örneğin Çekici (2018) ve Geçici (2022) yazma; Kurudayıoğlu (2019) ve Kocayanak (2021) konuşma; Özbal ve Genç (2019) ile Gün ve Bakırdöğen (2020) dinleme; Tanrıkulu ve Hanafı (2021) ile Temizyürek (2022) ise okuma becerisi üzerine yoğunlaşmıştır.

Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi ders kitapları üzerine hazırlanan ve yapılan taramalar neticesinde tespit edilip incelenen çalışmalardan bir kısmı D-AOBM'yi temele almaktadır.

Tunay (2010), "Avrupa Dil Çerçevesi'nin Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Ders Kitaplarında Uygulanışının Değerlendirilmesi" isimli yüksek lisans tezinde "Yeni Hitit Serisi 3" ve "Hitit Serisi 3" ders kitaplarında bulunan metin altı soruları, metin dilbilim ve bilgiyi işleme kuramları çerçevesinde incelenmiştir.

Cömert (2018), İzmir Yabancılar için Türkçe Seti'nin (A1/ A2/ B1/ B2/ C1) D-AOBM'ye uygunluğunu anlatma becerileri odaklı incelemiştir.

Yılmaz (2019), D-AOBM B1 seviyesi okuma alanı yeterliklerini Türkçe okuma kazanımları olarak belirlemeye çalışmış ve belirlenen okuma kazanımlarından hareketle örneklem olarak seçilen Türkçe B1 düzeyi ders kitabı metinlerindeki durum tespit edilmeye çalışılmıştır.

Sönmez (2019), Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde kullanılan A1-A2 ders kitaplarındaki temel dil becerilerine ilişkin etkinliklerin D-AOBM'deki yeterliklere göre ne durumda olduğu saptamaya çalışmıştır.

2020 yılında Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Öğretim Üyesi Doç. Dr. Mesut Gün danışmanlığında hazırlanan iki ayrı lisansüstü tez çalışmasından birinde İzmir Yabancılar için Türkçe Öğretim Seti; diğerinde ise İstanbul Yabancılar için Türkçe, Yedi İklim Yabancılar için Türkçe ve Yeni Hitit Türkçe Ders Kitapları, D-AOBM kapsamında ele alınarak değerlendirilmiştir (Yıldız, 2020; Öncül, 2020). Yıldız'ın (2020) çalışmasında ders kitaplarındaki dinleme ve okuma etkinlikleri, D-AOBM'nin belirlediği ölçütlere göre ele alınıp değerlendirilirken Öncül'ün (2020) çalışmasında ise yalnızca yazma etkinlikleri ele alınmıştır.

Çiriş ve Arslan (2021), yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kullanılan Yağmur Ders Kitaplarını D-AOBM bağlamında incelemişlerdir. İlgili sete ait A1 ve A2 ders kitaplarının incelendiği çalışmada ad (isim), eylem (fiil), ön ad (sıfat), eylemsi (fiilimsi), bağlaç, belirteç (zarf), adıl (zamir), ilgeç (edat), ünlem / kalıp söz olmak üzere toplam dokuz kategoride kelime türü tespit edilerek bu türlerin kapsamında yer alan kelimelerin en fazla tekrarlanan örnekleri ve frekans değerleri verilmiş; bunun neticesinde kitapların D-AOBM'de belirtilen temel dil becerilerine uyumlu olup olmadığı tartışmaya açılmıştır.

D-AOBM'nin ön plana çıkardığı konulardan biri olan dil kullanım alanlarını ele alan iki tez ve iki makale tespit edilmiştir.

Sallabaş ve Sağlık (2020), yaptıkları çalışmada İstanbul Yabancılar için Türkçe, Gazi Yabancılar için Türkçe, Yeni Hitit Yabancılar için Türkçe ve Yedi İklim Türkçe ders kitaplarını ele alarak bu dört kitap setinde yer alan ders kitaplarındaki konuşma etkinliklerini, dil kullanım alanlarının dağılımı bakımından incelemeye almışlardır. Çalışma, dil kullanım alanlarına eğilmesi bakımından önemli bir yere sahiptir. Bu alanda daha sonra yapılacak olan çalışmalar için yöntem ve teknik anlamında yol gösterici olmuştur.

Ortaya çıkan bulgulara göre dilin kullanım alanlarına ilişkin bir eşgüdüm olmadığı dile getirilmiştir. Gazi seti dışındaki setlerde kişisel alan ön plana çıkarken Gazi setinin eğitsel alanı ön plana çıkardığı tespit edilmiştir. Dikkat çeken bir diğer nokta ise kamusal alana ve mesleki alana oldukça az yer verilmiş olmasıdır. Öyle ki Gazi setinde kamusal alana ayrılan oran yalnızca %1,71, Yeni Hitit setinde mesleki alana ayrılan oran yalnızca %0,59 olarak tespit edilmiştir. Bunun dışında da kamusal alana en fazla yer ayıran set olan Yeni Hitit setinde bu alanın oranının %5,95, mesleki alana en fazla yer ayıran set olan İstanbul setinde bu alanın oranının %4,57 olduğu görülmektedir.

Akat (2022), "Yabancılara Türkçe Öğretimi Ders Kitaplarındaki Okuma Metinlerinin Diller için Avrupa Ortak Başvuru Metnine Uygunluğu" isimli yüksek lisans tezinde Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler için Türkçe Öğretim Setindeki okuma metinlerini tüm düzeylerde D-AOBM'ye uygunluk bakımından ele almıştır. Okuma metinleri, D-AOBM'de belirlenen seviyelerin kazanımlarına, metin türlerine, metin işlevlerine ve dili kullanma (dil kullanım) alanlarına göre betimlenmiştir.

Elde edilen bulgulara göre Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler için Türkçe Öğretim Setindeki okuma metinlerinin dil kullanım alanlarına göre dağılımı incelendiğinde A1 ve A2 setlerinde kişisel alanın; B1, B2 ve C1 setlerinde ise kamusal alanın ön plana çıktığı görülmektedir. Bu çalışmada kişisel, eğitsel, kamusal ve mesleki alanların yanı sıra kişisel alan ve kamusal alanın birlikte görüldüğü metinler için kişisel alan + kamusal alan şeklinde beşinci bir bölüm ortaya çıkarılmıştır. Ancak B1, B2 ve C1 setlerinde bu kategoriye giren herhangi bir okuma metninin bulunmadığı

görülmektedir. Çalışmada dikkat çeken bir diğer nokta, mesleki alanın en fazla ihmal edilen alan olduğudur.

Bir başka çalışmada Yedi İklim Türkçe A1-A2 ders kitapları, etkinlikler ve görseller açısından incelemeye alınmış ve kullanım alanlarına uygun bir şekilde sınıflandırılmıştır (Maden ve Özgen, 2023). Elde edilen bulgulara göre en fazla desteklenen dil kullanım alanı kişisel alan iken ardından sırasıyla kamusal alan, mesleki alan ve eğitim alanı (eğitsel alan) gelmektedir. Bu sıralama her iki kitapta da aynı şekilde ilerlerken kişisel alanın varlığının A1 kitabında %52,97, A2 kitabında %50 olması dikkat çekicidir. Öte yandan eğitsel alan tespiti, sırasıyla %10,82 ve %8,97 gibi oranlarda kalmıştır.

Son olarak Kaya Emül (2025), "Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretim Ders Kitaplarında Yer Alan Kalıp İfadelerin Diller için Avrupa Ortak Öneriler Çerçevesi Dil Kullanım Alanlarına Göre İncelenmesi" isimli doktora tezinde Yeni Hitit 1, 2, 3; Gazi TÖMER Yabancılar için Türkçe A1, A2, B1, B2, C1; Yedi İklim Türkçe A1, A2, B1, B2, C1; İzmir Yabancılar için Türkçe A1, A2, B1, B2, C1 ve İstanbul Yabancılar için Türkçe A1, A2, B1, B2, C1 ders kitaplarını incelemeye almıştır. Çalışmada her bir seviyedeki toplam kalıp ifade sayıları ve bu kalıp ifadelerin dil kullanım alanlarına göre yüzdesel dağılımı tespit edilmiştir. Buna göre incelenen ders kitaplarında en çok özel (kişisel) alana ait kalıp ifadeye rastlanırken (%72,66) bu alanı sırasıyla mesleki alan (%10,64), kamu alanı (kamusal alan) (%10,46) ve eğitim alanı (eğitsel alan) (%6,24) takip etmiştir.

İKİNCİ BÖLÜM

KAVRAMSAL ÇERÇEVE

Bu bölümde Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi, Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi ders kitabı setleri, Diller için Avrupa Ortak Başvuru Metni ve dil kullanım alanları başlıklarına yer verilmiştir.

2.1. Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi

Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi; tarihi ile yaklaşım, yöntem ve teknikleri ele alınarak iki ana başlıkta incelenebilir.

2.1.1. Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi Tarihi

Türk milletinin tarih sahnesinde binlerce yıldır önemli bir rol üstleniyor olması, Türk dilinin de bu sahnede kendine yer edinmesine sebep olmuştur. Hunlardan bu yana varlığı bilinen, Kök Türkler döneminden beri yazılı metinlerde izlenebilmekte olan Türkçe, bugün de dünyanın köklü ve önemli dillerinden biri olma özelliğini sürdürmekte, Türkçe üzerine yapılan çalışmalar günden güne artmaktadır.

Türkçe, bölgesel ve küresel ölçekte bir iletişim aracı olarak önemini korumaktadır. Günümüzde Türkçe; siyasi, ekonomik ve kültürel ilişkilerin yürütülmesinde etkili bir dil konumunda olmakla birlikte turizm ve medya gibi alanlarda da farklı coğrafyalardan insanları bir araya getiren ortak bir dil işlevi görmektedir.

Milletler arası etkileşimin artması, dillerin yabancı dil olarak öğretilmesi ve öğrenilmesi zorunluluğunu ortaya çıkarmaktadır. Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi tarihini incelemek için şöyle bir sınıflama yapmak mümkündür (Biçer, 2012: 109-129):

- Kök Türk öncesinde ve Kök Türk döneminde yabancılara Türkçe öğretimi
- Uygur döneminde yabancılara Türkçe öğretimi
- Karahanlı döneminde yabancılara Türkçe öğretimi

- Kıpçak döneminde yabancılara Türkçe öğretimi
- Selçuklu döneminde yabancılara Türkçe öğretimi
- Çağatay döneminde yabancılara Türkçe öğretimi
- Osmanlı döneminde yabancılara Türkçe öğretimi
- Cumhuriyet döneminde yabancılara Türkçe öğretimi

Tarihte bilinen ilk büyük Türk devleti olan Asya Hun Devleti döneminde düzenli bir eğitim sisteminin olduğuna dair herhangi bir bulguya rastlanmamaktadır. Dolayısıyla Türkçe öğretimi de belirli programlar ve bir öğretim kurumu içerisinde örgün olarak yapılandırılmamıştır. O dönemde göçebe bir toplum olan Türkler, Türkçeyi öğretirken sözlü kültürü ve kültür aktarımını kullanmışlardır (Maden ve Kızıltaş, 2019: 120).

Çin kaynaklarında geçen bir olay, Hintli bir rahibin Hunların dilini bilip kullandığını ortaya koymakta, bu da Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi sürecinin o dönemlerde veya o dönemlerin daha öncesinde başlamış olduğunu kanıtlamaktadır. Orhun yazıtlarından hareketle Çin ile kurulan siyasi, ticari ve kültürel ilişkilerin Çin'de Türkçe bilen bir insan grubunun oluşturduğunu söylemek de mümkündür (Biçer, 2012: 111).

Bu dönemde göçebe yaşam, dil öğretiminin örgün kurumlar dışında; sözlü kültür ve birebir etkileşim yoluyla gerçekleştirmesini zorunlu duruma getirmiştir. Dil öğrenme ve öğretme süreci doğal iletişim ortamlarına taşınmış, günlük yaşam içerisindeki her ortam birer öğretim sahası hâline gelmiştir.

Yazılı belgelerle kanıtlanamamakla birlikte Uygur döneminde Türkçe bilen yabancıların olduğu tahmin edilmektedir. Moğol hükümdarlarından Cengiz Han döneminde Uygur yazıcılarının devlet işlerinde görev almaları ve resmî yazışmalarda etkin olmaları, kendilerine ait bir alfabeleri olmayan Moğolların yazıyı Uygur yazıcılarından öğrendiklerini işaret etmektedir. Bu durum, Uygurların yabancılara Türkçe öğretimi konusunda tecrübeli olabileceklerini göstermektedir. Moğolların, Türklerin dil ve kültürel etkisi altında kalarak Türkçe öğrenmiş olmaları da mümkündür (Caferoğlu, 1984'ten akt. Onan, 2003, s. 434).

Karahanlı dönemine gelindiğinde Yusuf Has Hacib'in Kutadgu Bilig ve Kaşgarlı Mahmud'un -Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi amacıyla hazırlandığı

bilinen ilk eser olma özelliği taşıyan- Divanü Lügati't-Türk eserleri karşımıza çıkmaktadır. Türkçenin tarihi gelişimi ve Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi tarihi için adeta bir milat olan Divanü Lügati't-Türk'te Kaşgarlı Mahmud, Araplara Türkçe öğretme gayesinin yanı sıra Türkçenin ne kadar büyük, özel ve önemli bir dil olduğunu kanıtlamayı amaçlamıştır. Bu eserler, dil öğretiminin kültürel diplomasi aracı olarak kullanıldığı ilk örneklerdendir. Kutadgu Bilig ve Divanü Lügati't-Türk, yalnızca dil bilgisi öğretmekle kalmamış; Türklerin yaşam biçimini ve toplumsal düzenini de diğer milletlere aktarmıştır.

Kıpçak döneminde Türklerin askerî ve siyasi olarak güçlenerek farklı coğrafyalara yayılmaları, Türkçenin de etki alanının genişlemesine sebep olmuştur. Toparlı, Çöğenli ve Yanık'ın (1999) incelemeye aldığı El-Kavânînü'l-Külliyye Li-Zabti'l-Lügati't-Türkiyye isimli eserin Araplara Türkçe öğretmek amacıyla Araplar tarafından XV. yüzyıl başlarında Mısır'da yazıldığı ortaya çıkarılmıştır (Er, 2015: 297). Bu ve bunun gibi eserler, Türkçenin bu dönemde bu coğrafyada eğitim dili olarak kullanımına işaret etmektedir.

Selçuklu döneminde sınırların genişlemesi ve bunun doğal bir sonucu olarak devletten imparatorluğa geçiş süreciyle birlikte aynı devletin çatısı altında yaşayan farklı milletlerin kullandıkları farklı diller arasındaki etkileşim de artmıştır. Yönetim kademesi Türkçe konuşsa da resmî işlemlerde Farsça kabul görmüş, medreselerde Arapça eğitim ve öğretim yapılmıştır (Polat, 2003: 448). Bu çok dilli yapıya rağmen Türkçenin varlığını sürdürmüş olması, dilin yönetim ve toplum içindeki gücünü kanıtlar niteliktedir. Farsça ve Arapçanın resmî ve dinî alanlarda baskın olmasına karşın Türkçe, günlük yaşamda yaygın olarak kullanılmaya devam etmiştir.

Çağatay Türkçesi, 15. yüzyılın başlarından 20. yüzyıla kadar Batı Türklüğünün sınırlarını çizen Karadeniz, Kafkas Dağları, Hazar Denizi ve Orta İran'ın kuzey ve doğusunda kalan ve Müslüman olan bütün Kuzey ve Doğu Türklüğünün kullandığı ortak resmî devlet dilidir (Ercilasun, 2004'ten akt. Delibaş 2023: 116).

Çağatay Türkçesi ile birçok gramer kitabı ve sözlük hazırlanmış olsa da bunların neredeyse tamamı ana dil öğretimine yöneliktir. Yalnızca Ali Şir Nevaî'nin kaleme aldığı Muhakemetü'l-Lugateyn adlı eser bunlardan farklı bir niteliğe sahiptir. Ali Şir Nevaî, bu eserinde Farsça ve Türkçenin gramer özelliklerini karşılaştırarak Farsçanın Türkçeden daha üstün bir dil olmadığını veya bir başka deyişle Türkçenin

en az Farsça kadar etkin ve önemli bir dil olduğunu kanıtlamaya çalışmıştır. Ali Şir Nevaî, bu eseriyle Türk düşünce, dil ve edebiyat tarihine damga vuran bilginlerden biri olmuştur (Aşirov ve Albayrak, 2020). Türk Edebiyatının hamse sahibi ilk şairi olan Ali Şir Nevaî, tezkire geleneğini de Türk Edebiyatına taşımıştır. Alî Şîr Nevâî iyi bir şair olduğu gibi iyi bir devlet adamıdır. Farsça ve Türkçe eserler vermiş olan Nevâî, bu tecrübesini Türkçenin kullanımını artırmak için değerlendirmiştir (Asar, Çifci ve Batur, 2020).

Osmanlı dönemine gelindiğinde yabancılara Türkçe öğretimi faaliyetleri, devşirme olarak Yeniçeri Ocağı'na kabul edilen Hristiyan çocuklara Türkçe öğretilmesi ile başlamaktadır (Özdemir, 2018: 63). Osmanlı Devleti'nin sınırlarını genişletmesi ve zamanla üç kıtaya yayılması, Avrupa devletlerinin Osmanlı ile elçilikleri aracılığıyla ticari ve diplomatik ilişkiler yürütmesini gerektirmiş; bu da elçiliklerde çalışan görevliler ve tercümanlar tarafından Türkçenin yabancı dil olarak öğrenimini zorunlu kılmıştır. Öyle ki Venedik, siyasi ve ticari ilişkilerin yürütülmesinde rol alacak Türkçe öğrenmiş tercümanlar yetiştirmek amacıyla 1551 yılında İstanbul'daki elçilik bünyesinde ilk dil oğlanları okulunu kurmuştur. Venedik'i ilerleyen yüzyıllarda Fransa, Avusturya, Polonya ve İngiltere izlemiştir (Timur Ağıldere, 2010: 695). Elçiliklerde Türkçe eğitimi verilmesi, dilin uluslararası diplomaside stratejik bir araç olarak görüldüğünün göstergesidir. Bu sebeple diplomatik faaliyetler arttıkça yabancı dil öğretimi ve öğrenimine duyulan ihtiyaç da artacaktır.

Tarihî kaynaklar incelendiğinde Osmanlı ile ilişki kurmuş kraliyet mensuplarının dahi Türkçe öğrendiği görülmektedir. İsveç Kralı IV. Gustav Adolph, Osmanlı topraklarına yapacağı yolculuk öncesinde Leipzig'de Türkçe öğrenmeye başlamıştır (The Standard, 25 Eylül 1827'den akt. Çelik, 2017: 45).

Osmanlı'nın yakın dönem tarihine gelindiğinde yabancılara Türkçe öğretimi adına en önemli gelişmelerden biri, "Devletin resmî dili Türkçedir." hükmünün Kanun-i Esasi'ye girmesi olmuştur. Bu hükümle birlikte azınlıklar dâhil tüm memurların Türkçe bilmeleri şart koşulmuş; özellikle azınlık okullarında Türkçe içerikli dergi ve gazeteler devlet eliyle desteklenmiş ve okullar özendirilmiştir (Delibaş, 2023: 121). Resmî dil düzenlemesi, Türkçenin devlet kademelerinde ve toplumun tüm kesimlerinde yaygınlaşmasını sağlamış, böylece Türkçenin prestiji

artmıştır. Bu gelişme, dilin ulusal kimlik oluşturma sürecinde oynadığı rolü de pekiştirecektir.

Osmanlı döneminde Arap alfabesinin sınırlayıcılığına bağlı kalmak istemeyen Batılı yazarlar, kendi alfabe sistemlerini kullanarak Türkçe konuşma kılavuzları, sözlükler ve dil bilgisi kitapları hazırlamışlardır (Yağmur, 2014: 204). Bu da Cumhuriyet döneminde gerçekleştirilecek olan inkılâbın altyapısını oluşturmuştur.

Cumhuriyet dönemine gelindiğinde harf inkılâbıyla birlikte Latin alfabesine geçiş, bu alfabeyi kullanan Batılı milletlerin Türkçeye olan ilgisini artırmış, yabancılar için Türkçeyi teknik olarak daha ulaşılabilir hâle getirmiştir.

Cumhuriyetin ilk yıllarında Dışişleri Bakanlığının talebiyle yurt dışında farklı alanlarda çalışmalar yapan akademisyenler, Türkiye'ye davet edilerek İstanbul Üniversitesinde ders vermeye başlamışlardır. Türkiye'de belli sürelerde eğitim veren bu akademisyenlerin Genç Türkiye Cumhuriyeti'ne ve Türkçeye duydukları sevgi ve muhabbet neticesinde Türkçe öğrendikleri bilinmektedir (Ceylan, 2013).

1933 yılında Nazi Almanyası'ndan başlayan kaçış ve Türkiye'deki üniversite reformuyla birlikte İstanbul Üniversitesinde ders vermek üzere görevlendirilen Alman akademisyenlerin bir süre sonra Türkçe öğrenmeye başlamaları, Türkçenin yabancılar tarafından Latin alfabesi kullanılarak öğrenilmesinin başlangıcı olarak kabul edilmektedir (Delibaş, 2023: 124). Türkiye'ye gelen akademisyenlerin Türkçe öğrenmesi, yalnızca bireysel bir çaba değil aynı zamanda bilimsel ve kültürel etkileşimi karşılıklı olarak zenginleştiren bir süreç olmuştur.

Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi, 1930'lu yıllardan itibaren dil bilgisi öğretim metotları üzerinden ilerlerken 1960'lı yıllardan itibaren ders ve beceri kitapları yazılmaya başlanmıştır. Cumhuriyet döneminde Türkçenin yabancı dil olarak öğretimiyle ilgili birçok kitabın yazıldığı bilinmektedir. Yalnızca Almanlar için yazılmış 156 adet kitap tespit edilmiştir (Özbal, 2020: 181).

Tüm bu çalışmaların hazırladığı sağlam zemin neticesinde Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminin bugünkü sistemsel şeklini alması, 1984 yılında Ankara Üniversitesi TÖMER'in kuruluşuyla gerçekleşmiştir.

1991 yılında Soğuk Savaş'ın sona ermesi ve Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliğinin (SSCB) dağılmasıyla birlikte birçok devlet bağımsızlığını kazanmış, ortak tarihî ve kültürel değerlere sahip olduğumuz bu ulus devletlerin Türkiye'den büyük

beklentileri olmuştur (https://tika.gov.tr/kurumumuz/tarihce/). Bunun neticesinde ilgili ülkeler ile Türkiye arasındaki kamu diplomasisinin gelişimine katkı sağlamak amacıyla 1992 yılında "Büyük Öğrenci Projesi" başlatılmıştır. Bu kapsamda ilk aşamada on bin öğrencinin uluslararası öğrenci statüsünde Türkiye'de üniversite eğitimi alması sağlanmıştır. Bu öğrencilerin yerine getirmeleri gereken ilk yükümlülük, Türkiye Türkçesi öğrenmektir.

Büyük Öğrenci Projesi'nin kapsamı ilerleyen yıllarda hızla genişlemiş, kapsam alanı 57 ülkeye kadar büyüyen Proje, 2012 yılında yerini "Türkiye Bursları"na bırakmıştır. Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığının (YTB) koordinasyonunda yürütülen Türkiye Bursları; Yükseköğretim Kurulu, Kredi ve Yurtlar Genel Müdürlüğü, Göç İdaresi Başkanlığı ve Dışişleri Bakanlığı gibi ilgili tüm kurumlarla işbirliği içerisinde çalışmakta; üniversite ve bölüm yerleştirme, aylık burs, üniversite harcı, sağlık sigortası, barınma, Türkçe dil kursu, uçak bileti ile ücretsiz akademik ve kültürel program imkanlarıyla dünyanın en kapsamlı burs programı olarak kabul görmektedir (https://www.turkiyeburslari.gov.tr/hakkimizda). Bu program, Türkiye'nin kültürel diplomasi alanındaki en önemli yumuşak güç araçlarından biridir. Mezun olan öğrencilerin kendi ülkelerinde Türkiye ile ilişkilerde birer elçi olarak görev yapmaları, bu aracın en somut örneklerinden olmuştur.

Kamu ve eğitim diplomasilerinin bir aracı olarak görülen Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminin önem kazanması neticesinde Yunus Emre Enstitüsü (YEE) 2007 yılında 5653 sayılı kanunla kurulmuş ve 2009 yılında faaliyetlerine başlamıştır. YEE, bugün 64 ülkedeki 85 kültür merkezinde faaliyetlerine devam etmektedir (https://www.yee.org.tr/tr/kurumsal/yunus-emre-enstitusu).

1991 yılında SSCB'nin dağılmasıyla birlikte bugünkü Türkiye Bursları'nın temellerini oluşturan Büyük Öğrenci Projesi'nin başlamasına benzer bir olay da 2011 yılında Suriye'de başlayan iç savaş neticesinde Türkiye'ye gerçekleşen göç hareketleriyle birlikte ortaya çıkmıştır. Türkiye'ye sığınan Suriyeli vatandaşların Türkiye'deki iş ve eğitim hayatına uyum sağlayabilmek adına Türkçe öğrenmek durumunda olmaları, bu yönde birçok projenin gerçekleşmesine zemin hazırlamıştır. Yine 2014 yılında başlayıp 2022 yılında silahlı çatışma hâlini alan Rusya-Ukrayna Savaşı neticesinde Türkiye'ye yaşanan göçler de Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi alanındaki hareketliliği artırmıştır.

2016 yılında 6721 sayılı kanunla kurulan ve YEE gibi kamu vakfı statüsü taşıyan Türkiye Maarif Vakfı (TMV), eğitim faaliyeti yürüttüğü 55 ülkedeki 466 eğitim kurumu ve 12 Türkiye araştırmaları merkezinde Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi adına çalışmalar yürütmektedir (https://turkiyemaarif.org/dunyada-maarif).

Günümüzde Türkiye'de yabancı öğrencilerin Türk eğitim sistemine entegrasyonu adına halk eğitimi merkezleri ve üniversitelerin ilgili araştırma ve uygulama merkezleri, yurt dışında ise YEE ve TMV başta olmak üzere kamu kurumları ve özel kurumlar, Türkçenin yabancı dil olarak öğretimine katkı sunmaktadırlar. Türkiye'nin ve Türkçenin dünya genelindeki etkisinin artmasıyla birlikte alanda yapılan çalışmalar da katlanarak artmaya devam etmektedir.

Göç hareketleri, dijital öğrenme imkânları ve küresel iletişim ağları; Türkçenin yabancı dil olarak öğretimine yönelik talebi her zamankinden daha dinamik hâle getirmektedir.

2.1.2. Yabancı Dil Öğretiminde Yaklaşım, Yöntem ve Teknikler

Yabancı dil öğretimi süreci; yaklaşım, yöntem ve tekniğin (uygulamanın) sırasıyla ortaya çıkarıldığı bir süreçtir. Yaklaşım, kuramsal boyutu ifade ederken yöntem, öğretimi; teknik ise uygulama aşamasını belirlemektedir. Yöntem, yaklaşıma veya yaklaşımlara göre tasarlanır; teknik de yönteme göre şekil alır.

2.1.2.1. Yaklaşımlar

Davranışçı yaklaşım, uyarıcı-tepki ilişkisini temele almaktadır. Klasik ve edimsel koşullanma olarak adlandırılan iki tür öğrenme kuramının ön plana çıktığı bu yaklaşımda klasik koşullanma basit bir uyarıcı-tepki ilişkisinde koşullandırılmamış (doğal) uyarıcının tekrar sonrasında koşullandırılmış (yapay) uyarıcı hâline gelmesini ifade etmektedir. Edimsel koşullanmada ise koşullanmamış tepki, ödül ile birlikte koşullanmış tepkiye dönüşmektedir. Burada bir tepki-uyarıcı-tepki ilişkisinden söz edilebilir.

Davranışçı yaklaşımın dil öğretiminde öne çıkmasının temel nedeni, öğrenmeyi gözlenebilir davranışlar üzerinden ölçme imkânı sunmasıdır. Özellikle

tekrara dayalı alıştırmalar, öğrencilerin hedef dilde hızlı bir gelişim sürecinin gözlenmesini sağlayacaktır.

> *"Yabancı dil öğretim yöntemleri arasında işitsel-dilsel yöntemin oluşmasında davranışçı yaklaşımın önemli etkisi olmuştur. Davranışçı yaklaşımın ortaya koyduğu ve işitsel-dilsel yöntem tarafından uygulanan başlıca ilkeler şu şekildedir (Ceyhan, 2007'den akt. Günday, 2015: 29):*
>
> ***1.*** *Tekrar yaptırmak suretiyle dil bilgisi yapıları öğrenilebilir.*
>
> ***2.*** *Edim/kullanım, edinç/yetiden önce gelir.*
>
> ***3.*** *Yabancı dil öğrenme süreci içinde ana dili kullanmaktan kaçınılmalıdır.*
>
> ***4.*** *Yabancı dil öğretirken ezberlemeye yer verilmelidir.*
>
> ***5.*** *Sözel dilin öncelikle öğrenilmesi gerekir.*
>
> ***6.*** *Kulak ve dil alışkanlığına önem verilmelidir.*
>
> ***7.*** *Kural verilmeden önce örnekler sunulmalıdır.*
>
> ***8.*** *Öğrenenlere yabancı dili gerçek ortamlarda kullanma olanağı verilmelidir.*
>
> ***9.*** *Öğrenenler, hedef dili onu ana dili olarak konuşan kişilerin konuştuğu şekilde öğrenmelidirler.*
>
> ***10.*** *Hemen pekiştirme yapılmalıdır."*

Davranışçı yaklaşım; öğrenmenin tekrar, pekiştirme ve doğru yanıtların ödüllendirilmesi yoluyla gerçekleştiğini savunur. D-AOBM'de eylem odaklı yaklaşım ön planda olsa da özellikle başlangıç düzeyinde dil yapılarını otomatikleştirmek için tekrar ve pekiştirmenin önemli bir rolü olduğu görülmektedir (CEFR, 2020: 28-30). Örneğin temel düzeyde selamlaşma kalıplarının, sayıların veya günlük ifadelerin öğretiminde davranışçı teknikler, öğrencilerin hızlı ve doğru tepki verme becerisini destekler. Bu durum, D-AOBM'de belirtilen "temel iletişimsel yeterliklerin yapılandırılması" hedefiyle uyumludur. Ancak bu yaklaşımın sınırları göz önünde bulundurularak tekrarın önüne geçilmeli, öğrenenin bu kalıpları gerçek iletişim bağlamlarında kullanması da sağlanmalıdır.

Bilişsel yaklaşım, davranışsal ve yapısal yaklaşımların ortaya koyduğu ilkelere bir tepki niteliği taşımaktadır. Chomsky, dil öğreniminin bir alışkanlık ve koşullanma süreci değil yaratıcı bir süreç olduğunu savunmuştur (Delibaş, 2025: 97). Öğrenme, zihinsel bir etkinliğe bağlı olarak gerçekleşir.

Bilişsel yaklaşımın en önemli özelliklerinden birisi, öğrenme sürecinde zihinsel süreçlere ve anlamlı öğrenmeye vurgu yapmasıdır. Bu yaklaşım, öğrencinin dil kurallarını yalnızca ezberlemesini değil bu kuralların mantığını kavramasını hedefler. Böylece öğrenilen dil yapıları, farklı bağlamlarla kullanılabilir.

Bilişsel yaklaşımın temelinde üretimsel-dönüşümlü dilbilim kuramı yer almaktadır. Bu kuram, dilin yüzey ve derin yapılarını inceler. Buna göre üretim daha çok yüzey yapıyla ilintiliyken dönüşüm ise derin yapıyla ilintilidir.

> *"Bilişsel yaklaşımın yabancı dil öğretimine dair ortaya koyduğu ilkeler şu şekilde sıralanabilir (Ceyhan, 2007; Caroll, 1966; Demircan, 2005'ten akt. Günday, 2015: 34):*
>
> 1. *Öğrenenlere gerektiği kadar açıklama yapılmalıdır.*
> 2. *Yetiden kullanıma doğru bir yol izlenmelidir çünkü öğrenciler edinç aracılığıyla düşünceden anlatıma geçebilirler.*
> 3. *Anlamlı öğrenme esastır.*
> 4. *Dil kullanımı, yaratıcı bir süreçtir.*
> 5. *Öğrenenlerden dilin kural ve düzenini öğrendikten sonra uygulama istenmelidir, bu da yabancı dil üzerine bilinçli bilgiyi gerektirmektedir.*
> 6. *Öğrenen, davranışçı yaklaşımdaki gibi sadece bilgiyi alan pasif bir kişi olarak değil bilgiyi aktif bir şekilde kullanabilen rolünde değerlendirilmektedir.*
> 7. *Bir kuralı bilmek ve kullanmak, bireyin düşünmesini gerektirir. O halde öğrenme, öğrenenin bilgiyi etkin bir biçimde, anlamlı bir bağlamda kullanmasıdır.*
> 8. *Öğrenmenin gerçekleşmesi için çeşitli düzeylerde analiz-sentez çalışmaları kaçınılmazdır.*
> 9. *Hedef, dört temel dil becerisinin aynı anda verilmesi ve kazandırılması olmalıdır.*
> 10. *Sınıfta gerekli durumlarda ana dil kullanılmasına izin verilir.*
> 11. *Yabancı dil öğrenme, hedef dilin kültürünü de öğrenmeyi gerektirir (jest ve mimikler).*
> 12. *Öğrenenlerin başarısını artırmak için her tür araç ve materyal kullanılabilir.*
> 13. *Sınıf her tür iletişime ve etkileşime elverişli, rahat bir ortam olmalıdır.*
> 14. *Yabancı dil öğretimi işlevsel olmalıdır.*
> 15. *Bireysel öğrenme durumları dikkate alınmalıdır.*
> 16. *Bilinenden bilinmeyene, basitten karmaşığa ilkesi izlenmelidir.*
> 17. *Örneklerle birlikte genel kural öğrenilmelidir.*
> 18. *Sınav, öğrencinin öğrenmesi için bir araç olarak kabul edilmeli, hatalar öğretimin düzenlenmesinde yol göstericiler olarak değerlendirilmelidir."*

Bilişsel yaklaşım, öğrenmenin zihinsel süreçler (dikkat, algı, hafıza ve problem çözme) aracılığıyla gerçekleştiğini vurgular. D-AOBM, öğrenenin dil gelişimini yalnızca yapıların ezberlenmesi olarak değil anlamlandırma süreçleri yoluyla gerçekleşen bir ilerleme olarak tanımlar (CEFR, 2020, 25-27). Bu nedenle bilişsel yaklaşım, özellikle orta ve ileri düzeylerde öğrencilerin okuma ve dinleme metinlerinde bağlamdan anlam çıkarma, hipotez kurma ve dili bilinçli stratejilerle

kullanma becerilerini destekler. Örneğin bir okuma metninde bilinmeyen kelimelerin anlamını tahmin etme veya yeni dil yapılarını önceden öğrenilenlerle ilişkilendirme gibi stratejiler, D-AOBM'nin "öğrenme stratejilerinin geliştirilmesi" hedefiyle doğrudan örtüşmektedir.

Yapılandırmacı (oluşturmacı) yaklaşım; yaşamın sürekliliği ve insanın gelişimi sebebiyle her şeyin yeniden yapılandırılması düşüncesini temele almaktadır. Yapılandırmacı yaklaşıma göre öğrenme bireyseldir ve bireyin deneyimlerine bağlı olarak gerçekleşir. Öğrenmede herkes için ortak bir yöntem veya tekniğin var olması mümkün değildir.

"Yapılandırmacı öğrenmenin temel ilkeleri maddeler hâlinde şöyle sıralanabilir (Yaşar, 1998; Özden, 2000; Semerci, 2001; Arslan, 2007; Akınoğlu, 2014'ten akt. Günday, 2015: 41-21):

1. *Öğretme değil öğrenme esastır. Önemli olan, düzenlenmiş ve organize edilmiş bir içeriğin öğrencilere sunulması değil bilginin öğrenen tarafından keşfedilmesidir.*
2. *Öğrenme, pasif bir alma süreci değil aktif bir anlam oluşturma sürecidir.*
3. *Birey, öğrenmesinden sorumludur.*
4. *Öğrenenlerin düşünce ve duyguları önemlidir.*
5. *Öğrenme sürecinde öğrenenlerin deneyim kazanmaları esastır.*
6. *Öğrenme özneldir, bireyin öğrendiklerini çeşitli yollarla içselleştirmesidir.*
7. *Öğrenme durumsaldır ve çevresel şartlara göre şekillenir.*
8. *Öğrenme sosyaldir. Öğrenme, bireyin bakış açılarını paylaşma, bilgi alışverişinde bulunma ve iş birliği içinde başkalarıyla olan etkileşimleri sayesinde gelişir.*
9. *Öğrenme, öğrenci merkezlidir. Dolayısıyla öğrenenin ilgi ve gereksinimleri etrafında yoğunlaşır.*
10. *Öğrenme süreklidir. Öğrenme, belli bir yer veya zamanla sınırlı değildir.*
11. *Öğrenmeyi öğrenmek önemlidir.*
12. *Anlam yapılandırma zihnî bir faaliyettir, fiziksel faaliyetler gerekli ancak yeterli değildir.*
13. *Öğrenmenin temel kavramlar çerçevesinde yapılandırılması sağlanmalıdır.*
14. *Bilginin ezberlenmesi değil transferi ve yeniden yapılandırılması söz konusudur.*
15. *Öğrenme; bireysel bağlam, sosyal etkileşim, iş birliği ve deneyim yoluyla gerçekleşir.*
16. *Öğretim süreci bağlamında öğrenenlerin öğrenmeleri değerlendirilir. Değerlendirme gereklidir ve öğretimin içinde yer almalıdır. Öğretimin geleceğinin şekillenmesinde önemli referans oluşturur.*
17. *Öğrenenler, öğrendikleri eski bilgiler ile yeni bilgileri birleştirerek yapılandırmaktadırlar."*

Yapılandırmacı yaklaşımın, D-AOBM'de yer alan eylem odaklı öğrenme anlayışıyla paralellik taşıdığı görülmektedir. Özellikle "öğrenenlerin sosyal aktörler olarak görülmesi" ve "öğrenmenin bireysel deneyimlerle anlam kazandığı" ilkeleri, yapılandırmacı yaklaşımın temel ilkelerini dil öğretimine uyarlamaktadır (CEFR, 2020: 28-30).

Bu bağlamda, D-AOBM'nin eylem odaklı yaklaşımı ile yapılandırmacı yaklaşımın öğreneni merkeze alan anlayışı, yabancı dil öğretiminde hem yöntemsel hem de içeriksel olarak birbirini destekler. Özellikle dilin gerçek yaşam bağlamlarında kullanılması, öğrencilerin sadece dil bilgisi değil aynı zamanda sosyal, kültürel ve bilişsel yeterliklerini de geliştirmelerine imkân tanır. Öğretmen açısından bakıldığında ise bu yaklaşım, sınıf ortamını tek yönlü bilgi aktarımından çıkarıp öğrenenlerin deneyimlerini paylaştığı ve problem çözdüğü etkileşimli bir öğrenme alanına dönüştürür.

2.1.2.2. Yöntemler

Doğal yöntem, yabancı dil öğretimi tarihinde kullanılan ilk yöntemdir. Dillerin ortaya çıkması ve farklı dilleri kullanan toplulukların üyesi olan bazı bireylerin ticaret, diplomasi vb. farklı sebeplerle diğer toplulukların dilini öğrenmek ve konuşmak zorunda kalmaları, doğal yöntem ile yabancı dil öğrenimini ortaya çıkarmıştır. Doğal yöntemde süreç, ana dili öğrenimindeki süreçle hemen hemen aynıdır. Kişi, günlük hayatta hedef dile maruz kalarak daha çok sözlü boyutta o dili edinir ve ihtiyacına yönelik olarak kullanmaya başlar.

Doğal yöntem, dil öğrenimini iletişim ve ihtiyaç temelli bir süreç olarak görmesi açısından önemini hiçbir zaman kaybetmemiştir.

Bilinen en eski yöntem olan doğal yöntem, 19 ve 20. yüzyıllarda dil bilgisi-çeviri yöntemine tepki olarak tekrar ele alınıp geliştirilerek sınıf ortamına getirilmiş ve bugünkü hâlini almıştır (Avcı ve Küçük, 2017: 56-57).

"Geleneksel yöntem" veya "iki dilli yöntem" olarak da bilinen dil bilgisi-çeviri yöntemi, dil bilgisi kurallarının öğretimini ve diller arası çeviri yoluyla öğretimi temele almaktadır. Öğretmenin hem hedef dilde hem de ana dilde yetkin olması gereken bu yöntem, 17-19. yüzyıllarda yabancı dil öğretiminde kullanılan temel yöntem olmuştur. Ana amacı okuduğunu anlama becerisi kazandırmak olan bu yöntemin ortaya çıkışında

matbaanın icadı ve edebî eserlerin yabancı dillere çevrilme gereksinimi önemli rol oynamıştır. Bu yöntem, üretim becerilerini geliştirme noktasında yetersiz kalması sebebiyle 20. yüzyılın başlarından itibaren yerini diğer yöntemlere bırakmıştır.

Hengirmen'e (2006: 17) göre 1970 yılına kadar Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi konusundaki kitapların tamamı, 1970 yılından günümüze kadar yazılan kitapların da birçoğu dil bilgisi-çeviri yöntemine göre hazırlanmıştır.

Dil bilgisi-çeviri yöntemine bir tepki olarak ortaya çıkan doğrudan (direkt/dolaysız) yöntemde sınıfta sadece hedef dilin kullanımı önem arz eder. Bu yöntemin bir diğer özelliği ise sözlü dili temele almasıdır. Doğrudan yöntem, doğal yöntemin sistemli bir hâle getirilmiş ve okul ortamına uyarlanmış şekli olarak da özetlenebilir. Yöntemi geliştiren isimler olan Sweet, Jepersen, Palmer, West ve Faucett bu yöntemde önceliği öğrenilmesi hedeflenen dilde işitilen unsurların yazıyla da pekiştirilmesine vermişlerdir (Avcı ve Küçük, 2017: 57. Dinleme, konuşma, okuma ve yazma becerilerinin geliştirilmesine ilişkin ilk görüşler dolaysız yöntem tarafından ortaya atılmıştır (Memiş ve Erdem, 2013: 301). Doğrudan yöntem, öğrencilerin hedef dilde düşünmesini teşvik eder ve dilin iletişim aracı olarak kullanımını ön planda tutar.

İlk olarak "ordu yöntemi" adıyla ortaya çıkan işitsel-dilsel yöntem, askerlerin bulundukları yabancı ülkelerin dillerini hızlıca öğrenmeleri gereksinimi sonucunda ortaya çıkmıştır. Bu yöntem, dinleme becerisinin gelişimini temele alır ve sınıf içerisinde diyaloglar kolaydan zora doğru dinletilerek bunun konuşma becerisini tetiklemesi beklenir. Sonrasında okuma ve yazma becerilerine ilişkin uygulamalara geçilir.

İşitsel-görsel yöntem, projeksiyon ve televizyon gibi sesle birlikte görme/izleme yetisini harekete geçiren teknolojilerin eğitimde kullanılmaya başlanması ile ortaya çıkmıştır. Yine diyaloğum ön planda olduğu bu yöntemde işitsel-dilsel yöntemdeki ezberin yerine yeniden canlandırma söz konusudur.

İşitsel-dilsel ve işitsel-görsel yöntemler, dinleme ve konuşma becerilerini önceliklendirmeleri bakımından özellikle başlangıç seviyesinde ön plana çıkan bir yöntemdir.

İletişimsel yöntem, işitsel-dilsel ve işitsel-görsel yöntemlere tepki olarak ortaya çıkmıştır. Bilişsel yaklaşımın ortaya çıkışı, dilin sadece bir uyarıcı-tepki veya tepki-uyarıcı-tepki bağına, tekrara bağlı olarak değil bilinçli bir şekilde

öğrenilebileceği/edinilebileceği fikrinin de ortaya çıkmasına sebep olmuştur. Böylece davranışçı yaklaşımı temele alan eski yöntemlerim yerine yeni bir yöntem arayışına girilmiş ve iletişimsel yöntem ortaya çıkmıştır. İletişimsel yönteme göre yabancı bir dili öğrenmenin yanında o dilin bağlam içinde doğru olarak kullanılabilmesi ve iletişim kurulması da önem arz eder.

Bu yöntemin ortaya çıkışıyla dil öğretimi sınıf ortamından çıkarak sosyal yaşamın içerisine yerleşmiştir. Dört temel becerinin aynı derecede önemli olduğu bu yöntem, öğrenciyi/öğreneni temele alır ve öğrenciler arası etkileşimi teşvik eder.

Göreve dayalı (görev temelli) yöntem, iletişimsel yöntem ile temel olarak aynı özelliklere sahip olmakla birlikte burada odakta iletişim yerine görev vardır. Bu yöntemde öğrenciler görevleri gerçekleştirerek hedef dili öğrenirler. Ayrıca bu yöntemde sonuca değil sürece odaklanılır.

Eylem odaklı yöntem/yaklaşım, D-AOBM'nin yayımlanması ile birlikte alanda kendisine yer bulmaya başlamıştır.

"Yöntemin özellikleri şu şekilde sıralanabilir (Günday, 2015: 131-132)

- *Kolaydan zora doğru ilerleme ilkesinin benimsendiği yöntemde, görevlere dayalı temalara göre ünite yapılandırması yapılmaktadır.*
- *Hem eğitim amaçlı üretilmiş materyallere hem de özgün materyallere yer verilmektedir.*
- *Dil öğretimi/öğreniminde multimedya araç ve materyalleri eğitimin bir parçası olarak değerlendirilmektedir.*
- *Dil öğretimi/öğreniminde görev, senaryo ve rol oyunları önemlidir.*
- *İletişim, etkileşim ve eyleme dayalı görevlerin uygulanması üzerinde durulmaktadır.*
- *İletişim ve eylemlerin gerçek sosyal bağlamda gerçekleşmesi öngörülmektedir.*
- *Dilsel ve kültürel yeterlilik önemlidir.*
- *İşlevsel boyut ön plandadır.*
- *Öğretmen, organizatör rolündedir.*
- *Öğrenen sadece öğrenci olarak değil aynı zamanda sosyal aktör ve dil kullanıcısı olarak birçok eylemi düzenleyen ve gerçekleştiren rolündedir.*
- *Bilgilerin öğrenilmesi, uygulamada kullanılması ve öğrenimin yapılandırılmasından bizzat öğrenenler sorumludur.*
- *Öğretimden çok öğrenmeye odaklı ve öğrenci merkezlidir.*
- *Senaryo tabanlı projelere yer verilir.*
- *Bilgiyi ölçme yerine bilginin eylemde kullanılarak beceriye dönüştürülmesi üzerine beceriye dayalı değerlendirmeden söz edilmektedir.*

- *Dört temel becerinin birlikte ve eylemsel boyutta öğrenilmesi uygun bulunmaktadır.*
- *Klasik yapıtların ve standart dilin öğretimi yerine güncel kullanılan dilin ve toplumsal bağlamda farklı dil kesitlerinin öğrenimi önemli görülmektedir.*
- *Yabancı dil öğretiminde bireysel farklılıkları dikkate alınması öngörülmektedir.*
- *Öğrenme, tek başına gerçekleştirilen bir iş olarak değil başkaları ile etkileşim içerisinde gerçekleşen yaratıcı bir süreç olarak değerlendirilmektedir."*

Yabancı dil öğretimine yönelik hazırlanan araç gereçlerin iletişimsel yaklaşımın esaslarına uygun olarak hazırlandığı görülmektedir. Fransızca öğretimi için kullanılan "Le nouveau taxi methode de Français", Almanca öğretimi için kullanılan "EM Neu Deutsch als Fremdsprache" ve İngilizce öğretimi için kullanılan "New Headway English Course" bunlardan bazılarıdır. Yabancılara Türkçe öğretmek amacıyla hazırlanan ders kitapları da yine aynı yöntem temeline dayandırılarak hazırlanmaktadır (Köse, 2013: 2).

> *"D-AOBM, iletişimsel dil yetisini dilsel, sosyodilbilimsel ve edimsel boyutta bileşenlerine ayırmaktadır. Dilsel yetiler sözcük, dilbilgisi, anlambilgisi, sesbilgisi, yazım ve sesletim yetileriyle sınırlıdır iken sosyodilbilimsel yetinin sosyo kültürel bir boyutu vardır ve toplumda uzlaşımsal nitelik taşıyan selamlama, hitap, hatır sorma gibi dilsel belirleyicileri, nezaket kurallarını, atasözleri ve deyimler gibi halk bilgeliği ifadelerini, değişik bağlamlarda kullanılan diller arasındaki dizgesel farklılıkları belirten söyleyiş biçem farklılıklarını, lehçe ve ağız belirleyicilerini kapsar. İşlevsel dil kullanımını kapsayan edimsel yetiler ise söylemsel yeti (iletilerin nasıl yapılandırıldığı/kurgulandığı ve düzenlendiği), işlevsel yeti (iletilerin iletişimsel işlevleri) ve tasarımsal yeti (iletilerin etkileşimsel ve aktarımsal çizgeye göre sıralanışı) altında metin oluşturma ölçütleri, metin türü ve yapısı bilgisidir.*
>
> *Görevler yerine getirilirken duruma göre D-AOBM'de yapılan eylem odaklı yaklaşım tanımında karşılaşılan kavram/boyutlardan (genel ve iletişimsel dil yetileri, anlama ve anlatma etkinlikleri, alanlar ve temalar, kullanılan stratejiler ve görevler) biri öğrencilerin gereksinimlerine ya da öğretimin amaçlarına göre ağır basabilmektedir. (Dilidüzgün, 2015: 17-18)."*

Günümüzde Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi amacıyla kullanılmakta olan güncel ders kitabı setlerinin tamamı, D-AOBM'yi temele almaktadır. Dolayısı ile bu setler, eylem odaklı yöntemi/yaklaşımı benimseyerek hazırlanmış kaynaklardır.

2.1.2.3. Teknikler

Öğretim tekniklerini "grupla öğretim teknikleri" ve "bireysel öğretim teknikleri" olarak temelde ikiye ayırmak mümkündür. Grupla öğretim tekniklerine örnek olarak soru-cevap, beyin fırtınası, gösteri ve benzetim verilebilir.

2.2. Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi Ders Kitabı Setleri

Yabancı dil öğretiminin temel değişkenleri öğrenci/öğrenen, öğretmen/öğretici ve materyaldir. Günümüzde birçok eğitim materyali bulunsa da kitapların hâlâ temel ders materyali olduğunu söylemek yanlış olmayacaktır. Ders kitapları, eğitimin ve yabancı dil öğretiminin ayrılmaz bir parçasıdır.

"Eğitim-öğretim ortamlarında bilgi; öğrenci ile öğretmen arasında, öğrenci ile ders kitabı arasında, öğrenci ile öğrenci arasında sürekli hareket etmektedir" (Onan, 2013'ten akt. Tiryaki ve Doğan: 505).

"Ders kitabı, bir eğitim programında yer alan hedef, içerik, öğretme-öğrenme süreci ile ölçme değerlendirme boyutlarına uygun olarak hazırlanmış ve öğrenme amaçlı kullanılan basılı bir öğretim materyalidir. İyi hazırlanmış bir ders kitabı hem öğretmenlere hem de öğrencilere büyük yarar sağlar. Ayrıca ders kitabı, eğitim ve öğrenme etkinliklerinde öğretmen ve öğrencilere kılavuzluk eder" (Şahin, 2008: 133).

"Modern teknolojilerin eğitim alanına yeni araçlar katmasıyla ders kitaplarının öneminin azaldığı düşünülse de gerek modern toplumlarda gerekse geleneksel toplumlarda ders kitapları hala eğitimdeki önemini korumaktadır. Özellikle de geleneksel toplumlarda ders kitapları öğretmenlerin önemli bir başvuru kaynağıdır. Hatta temel kaynak olma özelliğine sahiptir." (Özkan, 2010: 1127).

"Ders kitabı, öğrencinin gelişim özelliklerine ve düzeyine uygun olarak hazırlanmış metinlerden oluşan, öğretim programlarının ilkeleri doğrultusunda hazırlanan ve içerdiği bilgileri öğrenciye sunan öğrenme-öğretme materyalidir" (Şahin, 2012: 130).

"Öğrencilerin programlarda belirlenen kazanımlara ulaşmasında ders kitaplarının önemi büyüktür. Ders kitabının kolay ulaşılabilir olması, tüm öğrenciler tarafından yaygın bir şekilde kullanılması, temalara uygun metinlerden oluşması, öğrenci seviyesine uygunluğu, görsel zenginliği ve öğrenci çalışma kitabıyla uyumu önem arz etmektedir" (Göçer, 2008: 197-198).

"Eğitim ve öğretim sürecinde öğrenciler bilgi kaynağı olarak ders kitaplarını kullanmaktadırlar. Öğrencinin derse hazırlanması, okulda formal olarak işlenen bir

konuyu kendi algılama hızına uygun şekilde çalışarak kavraması, içerdiği ödev ve alıştırmalar açısından ders kitapları çok önemlidir" (Aydın, 2010: 208).

"Ders kitapları; öğrencilere, bireysel öğrenme imkânı da sunar. Öğrenci; derse hazırlık sürecinde, işlenmiş konunun tekrar edilmesi sürecinde, derste anlaşılmayan yerlerin bireysel olarak anlaşılmasında, işlenen konuların pekiştirilmesinde ders kitaplarından faydalanmaktadır." (Güzel ve Şimşek, 2012: 179).

"Ders kitabının temel işlevleri; etkinlikleri, dil öğrenme becerileri, kelime bilgisi ve sesletimine ilişkin yöntemin doğrusal ve döngüsel olarak düzenlenmiş bir tasarımda hedef dile zemin sağlayan kültürel ögeleri ve görselleri uygulanması ve son olarak öğretim programına göre öğrencilerin dil kullanımını değerlendirmesi olarak açıklanabilir" (Tüm ve Ceyhan Bingöl, 2017: 433).

Geçmişten günümüze yabancı dili öğretme amacı değiştikçe öğrenci tanımı değişmiş, öğrenci tanımı değiştikçe yaklaşımlar ve yöntemler değişmiş, yöntemler değiştikçe de kitaplar değişmiştir. Kitabın eğitim sürecindeki rolünü, o kitabın hazırlanışında benimsenen yöntem ve sınıf içerisinde kullanılan teknik belirlemektedir.

Ders kitaplarının oluşturulmasında elbette kullanılacak alanın nitelikleri önemlidir. Ancak bütün kitapların hazırlanmasında belirlenmiş öğretim programlarının hedefleri, bu hedeflere uygun olarak seçilecek ölçme- değerlendirme süreci dikkate alınmalıdır (Demirel ve Kıroğlu, 2021: 4). Hazırlanacak bir öğretim materyalinin öğretim programından bağımsız olması elbette düşünülemez.

Öğretim programına uygun hazırlanan ders kitapları, bu öğretim programının oluşturulmasında dikkate alınan toplumsal normları da içeriğinde taşıyacaktır (Yalınkılıç, 2023: 6). Böylece bireysel ve toplumsal anlamda bir sonraki kuşağa taşınması hedeflenen bütün birikim (bilgi, beceri, değer vb.) kolaylıkla aktarılabilecektir.

"Öğretim programlarının içeriğini öğrenciye aktarabilmek, ders kitapları ile mümkündür. Ders kitapları, öğrenme-öğretme sürecinde ön planda olan bir ders aracıdır. Birçok öğretmen, öğretim programlarından ziyade, öğrenme-öğretme etkinlikleriyle ilgili çalışmalarını ders kitabına ve öğretmen kılavuz kitabına göre düzenlemektedir. Bu durum, ders kitaplarının önemini daha da artırmaktadır. Ders kitaplarının okullarda en çok kullanılan araç olduğu bilinen bir gerçektir. Bu nedenle

ders kitaplarının olumlu yanlarının bilinmesi ve kitapların buna göre düzenlenmesi gerekir" (Gülersoy, 2013: 8-9).

> *"Ders kitapları, diğer alanlarda olduğu gibi Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi alanında da en önemli ders araçlarından biridir. Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi amacıyla hazırlanacak olan kitapların genel özellikleri şu şekilde olmalıdır (Hengirmen, 1993'ten akt. Ömeroğlu, 2016: 16):*
>
> - *Kitaplardaki etkinliklerin/konuların, günlük yaşantıda iletişim yönünden en çok ihtiyaç duyulan konulara göre sıralanması gerekir.*
> - *Kitaptaki konular, öğrencinin konuşma, dinlediğini anlama, okuma ve yazma becerilerini geliştirmeye yönelik olmalı, dikte ve dil bilgisi de bu becerilerin gelişmesine yardımcı olmak üzere düzenlenmelidir.*
> - *Kitaplarda işlenen konuların öğrenilmesini kolaylaştırmak ve öğretimi zevkli bir duruma getirebilmek için resim, karikatür ve fotoğraflara yer verilmelidir.*
> - *Yabancı dil öğretimi konusunda yazılmış kitaplara ek olarak anahtar kitaplar, dil bilgisi ve dil bilgisi alıştırmaları kitapları, sözlükler, deyimler sözlüğü, atasözleri sözlüğü gibi yardımcı kitaplar hazırlanmalıdır."*

Ders kitabı kullanımının avantajları ve dezavantajları şu şekilde sıralanabilir (Yılmaz, 2010: 206):

> *"Ders kitabı kullanmanın avantajları:*
>
> 1. *Organizasyon. Ders kitapları eğitim programına uygun olarak hazırlandığından, eğitim programındaki amaçlar, içerik, etkinlikler ve değerlendirme özelliklerine uygun bilgiler sırayla yer almaktadır.*
> 2. *Plan yapmada kolaylık. Yabancı dil ders kitaplarında ders içeriği bulunduğundan öğretmenin plan yapmasında kolaylık sağlar.*
> 3. *Rahatlık. Takip etmesi, planlaması, içerik ve ödevlendirmesi kolaydır.*
> 4. *Öğrenci değerlendirmesi. Ders kitabı bilginin özünü sağlar öğrenci ve öğretmen açısından tartışmasız bir değerlendirme kriteri oluşturur.*
> 5. *Kendi kendine çalışma imkânı sunar. İçerdikleri bilgi ve görsellerle öğrenenlerin ilgisini çekmede ve öğretilecek konulara yöneltmede, bilgiye bizzat öğrencilerin ulaşmalarına ortam hazırlama ve yönlendirmeleriyle öğretimi bireyselleştirme gibi önemli işlevleri vardır.*
> 6. *Ders kitabı, öğrenci için bir rehberdir, aynı zamanda bir başvuru kaynağıdır. Öğretmenlere hazırlık, öğrencilere gözden geçirme anlamında bir destektir.*
>
> *Ders kitabı kullanmanın dezavantajları:*
>
> 1. *Yüzeyseldir. Öte yandan ders kitabı kullanımı karşıtları, dil öğelerine ayrılan süre ve dil deneyimi çerçevesinde ders kitabının yüzeysel olduğunu düşünürler.*
> 2. *Gerçek hayattan kopuktur. Ders kitaplarında olanlarla gerçek hayatta olanlar bazen uyumlu değildir.*
> 3. *Öğrencilerin ihtiyaçlarını karşılayamaz. Öğrencilerin ihtiyaçları farklı olduğundan ve öğrenme metotları değişik olduğundan ders kitapları tüm kullanıcılarının gereksinimlerini karşılayamaz.*
> 4. *Sınırlandırıcıdır. Öğrenciler sadece kitapta sınırlı olanlarla yetinmek zorundadır ve esnek değildir.*

5. *Ders kitabında sunulan konular ya da görsel araçlar güncelliklerini yitirebilirler.*
6. *Bunun yanı sıra ders kitabı öğretmenin girişim gücüne ve yaratıcılığına ket vurabilir."*

Yabancı dil öğretiminde ders kitaplarına sıkı sıkıya bağlı bir işleyişin getireceği olumsuzluklara dair düşünceler, farklı dillerin öğretimi alanında yapılan çalışmalarda da dile getirilmektedir. Örneğin Rochebois (2011: 100), Fransızcanın yabancı dil olarak öğretiminde ders kitaplarının öğrencilerin yaratıcı alanlarını sınırladığını, merkezî ve tekdüze bir şekilde düzenlenmiş olduklarını, öğretmenin eylemlerini yönlendiren göstergeler içerdiğini; bu sebeple öğrencilerin ve öğretmenlerin kendilerini ders kitaplarına bağlı hissettiklerini belirtmiştir. Scott ve Husain (2021, 233) de ders kitaplarının öğretim içeriğini basit bir ezber sistemine dönüştürdüğünü ifade etmişlerdir.

Memiş (2021: 106-107), Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi amacıyla hazırlanmış olan ders kitabı setlerinin, daha önceki akademik çalışmalarda dile getirilen problemlerin yanı sıra şu sorunlara sahip olduğunu ifade etmektedir:

- *"Öğretim setlerine metin seçimi yapılırken herhangi bir ölçütün bulunmaması, metinlerin uzunluğu, ihtiva ettikleri sözcük ve cümle sayısı, seviyeye uygunluğu ve kazanımları karşılayabilme düzeyi konularında sorunlara yol açmaktadır.*
- *Öğretim setleri arasında metin ve etkinlik sayısı bakımından bir standart bulunmamaktadır. Metin ve etkinlik sayısı hem farklı öğretim setlerinde hem de aynı öğretim setinin farklı düzey kitaplarında birbirinden farklıdır.*
- *Öğretim setlerindeki dinleme sırası ve sonrası etkinlikler, doğal iletişim süreci dikkate alınmadan tasarlandığı için konuşma becerisiyle ilişkilendirilmeden yalnızca soruları yanıtlamak üzere okuma ve yazma becerilerini aktifleştiren bir anlayışta yapılmaktadır.*
- *Öğretim setleri, yalnızca iletişim dilini öğretmeye odaklı ve genç-yetişkin hedef kitlenin ihtiyaçları dikkate alınarak hazırlandığından farklı öğrenme ihtiyacına sahip bireylere ve farklı yaş gruplarına hitap edememektedir. Bu açıdan yaygın olarak kullanılan Türkçe öğretim setlerinin öğrenci gereksinimlerine yeterince cevap veremediği söylenebilir.*
- *Mevcut kitap, materyal ve uygulamalar akademik ve mesleki Türkçe öğretimi konusunda yetersizdir. Bu noktada özel amaçlı Türkçe öğretimi materyalleri ve araştırmalarına ihtiyaç olduğu ve alandaki dikkatin bu konuya yöneltilmesi gerektiği söylenebilir. Özellikle yurt dışında bankacılık, turizm, sağlık, ticaret, askeriye, ekonomi ve politika alanlarında çalışıp bu alandaki Türkçe bilgisini geliştirmek isteyen kişiler için acil olarak ders kitaplarının ve sözlük gibi diğer ek öğretim materyallerinin hazırlanmasına ihtiyaç vardır.*
- *Türkçe öğretim setlerini hazırlayanların alan yazında inceleme konusu oldukları yayınları takip ederek eksiklerini giderme konusunda yetersiz kaldıkları görülmektedir. Öğretim setlerinin, bu araştırma ve incelemeler*

sistemli bir şekilde takip edilerek yazarları tarafından belli periyotlarla güncellenmesi gerekmektedir."

Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi alanında günümüzde birçok farklı yayınevi veya kuruma ait ders kitapları ve ders kitabı setleri bulunmaktadır. Bunlara odaklanmadan önce Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminin tarihî sürecinde bu alana katkı sağlayan yazılı eserleri ele almak faydalı olacaktır.

Kök Türk dönemine ait olan Orhun Yazıtlarında Türkçenin başka milletler tarafından öğrenildiğini ortaya koyan ifadeler yer almaktadır. Bu yazıtların bir tarafının Çince olması da bu bilgiyi doğrular niteliktedir (Biçer, 2012: 111).

Türkçe yazılı eserlerin ortaya çıkış serüveni incelendiğinde Karahanlı döneminde iki büyük eser ön plana çıkmaktadır. Kutadgu Bilig, Türkçe konusunda bilgilendirici ve yol gösterici olsa da bu eserin Türkçe öğretimi konusunda yetersiz olduğu yorumu yapılmaktadır. Araplara Türkçe öğretmek amacıyla yazılan Divanü Lügati't-Türk ise Türkçe öğretimi açısından dikkate alınması gereken, Türkçenin yapı taşlarından biri olarak kabul edilen, önemli bir eserdir (Demir Atalay, 2023: 88).

Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi tarihinde önemli bir yeri olan Codex Comanicus'un da ortaya çıkmış olduğu Kıpçak döneminde, eserlerin sayısında ve çeşitliliğinde artış gözlenirken bilim dili ve resmî dil olarak daha çok Arapça ve Farsçanın ön planda olduğu Selçuklu döneminde çalışmaların sayısında azalma meydana gelmiştir. Çağatay döneminde Türkçenin edebî bir dil konumuna gelmesi ile değerinin artması, eser üretimi noktasında tekrar bir canlanmaya yol açmıştır. Dil öğretimini amaçlayan bir eser olmasa da -Farsçanın Türkçeden daha üstün bir dil olmadığını kanıtlamak isteyen Ali Şir Nevaî tarafından kaleme alınmış olan- Muhakemetu'l-Lugateyn, bu dönemin en önemli eseri olarak kabul edilmektedir.

Osmanlı döneminde Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminin ana dayanağını devşirme sistemi oluşturmaktadır. Buna ek olarak Osmanlı ülkesinde çeşitli elçiliklerde görev yapan görevliler, ticaretle meşgul olan tüccarlar için de ağırlıkla konuşma kılavuzu şeklinde düzenlenmiş kitaplar hazırlandığı da bilinmektedir. (Aykaç, 2015: 165).

Cumhuriyet döneminde ise Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi alanında yapılan çalışmalar oldukça yoğunlaşmıştır. Bu dönemde alanda yapılan çalışmalara üniversiteler ve bu üniversitelere bağlı olarak kurulan dil öğretim merkezleri öncülük etmiştir. Bu merkezler kaynak ve ders kitabı yazımında da ön plana çıkmıştır.

1984 yılında Ankara Üniversitesi TÖMER'in kurulması ve Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi alanının kurumsallaşması sonrasında İstanbul Üniversitesi, Boğaziçi Üniversitesi, Orta Doğu Teknik Üniversitesi gibi önde gelen diğer üniversiteler de alanda çalışmalar gerçekleştirmeye başlamıştır. Ancak bu süreçte bazı eksiklikler göze çarpmıştır. Bu eksikliklerin en önemlisi ise ders materyallerinin eksikliğidir. Bu alanda çalışan Türkçe okutmanları kendi hazırladıkları ders notlarıyla yabancılara Türkçe öğretmek için çabalamışlardır. "Türkçe Öğreniyoruz" ders kitabı, beraberindeki diğer yardımcı kitaplarla birlikte 2002 yılına kadar tüm TÖMER şubelerinde kullanılmıştır. 2002 yılında Ankara Üniversitesi TÖMER okutmanlarının oluşturduğu bir çalışma grubuyla "Hitit Yabancılar için Türkçe" ders kitapları hazırlanmış ve TÖMER'lerde kullanılmaya başlanmıştır (Köse ve Özsoy, 2020: 40).

"Hitit Yabancılar için Türkçe" ders kitabı, 2007 yılında yeniden ele alınarak "Yeni Hitit Yabancılar için Türkçe" adını almıştır. Bu yayın, Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi alanında Avrupa Parlamentosu Yabancı Diller bölümü tarafından hazırlanan D-AOBM ölçütleri baz alınarak ortaya çıkan ilk ders kitabı olma niteliğini taşımaktadır. Bu gelişme sonrasında diğer TÖMER'ler de kendi ders kitaplarını hazırlamaya başlamışlardır. Gazi Üniversitesi, "Yabancılar için Türkçe"; İstanbul Üniversitesi, "İstanbul Yabancılar için Türkçe"; Ege Üniversitesi, "Yabancılar için Türkçe Okuyorum Öğreniyorum" ve Dokuz Eylül Üniversitesi, "İzmir Yabancılar için Türkçe" kitapları üniversitelerin kendi bünyelerinde hazırladıkları kitaplardır. Tüm kitaplar, D-AOBM'de belirtilen dil düzeylerini kapsamakta ve iletişimsel odaklı bir öğretimi desteklemektedir (Köse ve Özsoy, 2020: 40-41).

Türkiye'de üniversitelere bağlı 125 Türkçe öğretimi merkezinde 9 farklı Türkçe öğretimi seti kullanılmaktadır. 38 merkezde kullanılan Yedi İklim, 30 merkezde kullanılan İstanbul, 18 merkezde kullanılan Gazi TÖMER ve 17 merkezde kullanılan Yeni Hitit setleri, en fazla tercih edilen setler olarak ön plana çıkmaktadır (Erdil, 2018: 108-110).

Günümüzde yabancılara Türkçe öğretimi amacıyla kamu kurumları ve özel kurumlar tarafından yayımlanan birçok ders kitabı ve ders kitabı seti bulunmaktadır. Öne çıkan setler şu şekilde sıralanabilir:

- Yeni Hitit Yabancılar için Türkçe
- Gazi TÖMER Yabancılar için Türkçe

- Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler için Türkçe
- İzmir Yabancılar için Türkçe
- Yedi İklim Türkçe
- Maarif Türkçe

Tablo 1.
Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi Ders Kitapları

Kitap Seti	Kurum/Yayınevi	Hedef Kitle	Dil Seviyesi
Yeni Hitit Yabancılar için Türkçe	Ankara Üniversitesi	Yetişkinler	A1-C1
Gazi TÖMER Yabancılar için Türkçe	Gazi Üniversitesi	Yetişkinler	A1-C1
Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler için Türkçe	İstanbul Üniversitesi	Yetişkinler	A1-C1
İzmir Yabancılar için Türkçe	Dokuz Eylül Üniversitesi	Yetişkinler	A1-C1
Yedi İklim Türkçe	Yunus Emre Enstitüsü	Yetişkinler	A1-C2
Maarif Türkçe	Türkiye Maarif Vakfı	Çocuklar ve yetişkinler	A1-C1

1984 yılında kurularak bu alana öncülük eden Ankara Üniversitesi, 2002 yılında Hitit Yabancılar için Türkçe kitap setini hazırlayarak ders materyali noktasında da öncülük etmeyi başarmıştır. D-AOBM kriterlerine göre güncellenen set, "Yeni Hitit Yabancılar için Türkçe" adını almıştır. Yetişkinlere yönelik hazırlanmış olan sette A1 seviyesinden C1 seviyesine kadar ders, çalışma ve öğretmen kitapları yer almaktadır.

Ankara Üniversitesi TÖMER tarafından hazırlanan "Yeni Hitit Yabancılar için Türkçe" setinin güncel basımında şu kitaplar yer almaktadır:

- Yeni Hitit Yabancılar için Türkçe Ders Kitabı 1: Temel (A1-A2)
- Yeni Hitit Yabancılar için Türkçe Çalışma Kitabı 1: Temel (A1-A2)
- Yeni Hitit Yabancılar için Türkçe Öğretmen Kitabı 1: Temel (A1-A2)
- Yeni Hitit Yabancılar için Türkçe Ders Kitabı 2: Orta (B1)
- Yeni Hitit Yabancılar için Türkçe Çalışma Kitabı 2: Orta (B1)
- Yeni Hitit Yabancılar için Türkçe Öğretmen Kitabı 2: Orta (B1)
- Yeni Hitit Yabancılar için Türkçe Ders Kitabı 3: Yüksek (B2-C1)
- Yeni Hitit Yabancılar için Türkçe Çalışma Kitabı 3: Yüksek (B2-C1)

- Yeni Hitit Yabancılar için Türkçe Öğretmen Kitabı 3: Yüksek (B2-C1)

Yeni Hitit Yabancılar için Türkçe Seti, 3 seviyeden meydana gelmektedir. Birinci seviye, A1 ve A2 düzeylerini kapsayan temel seviye iken ikinci seviye, B1 düzeyini içeren orta; üçüncü seviye ise B2 ve C1 düzeylerinin dahil olduğu yüksek seviyedir. Her bir seviyeye ait ders, çalışma ve öğretmen kitapları bulunmaktadır. Yardımcı kitaplar ve ek kaynaklar kapsam dışı tutulduğunda ilgili setin temelini bu 9 kitap oluşturmaktadır.

Yeni Hitit Yabancılar için Türkçe Seti ders kitaplarının her biri 12 ünite olarak kurgulanmıştır. 3 ders kitabında toplamda 36 ünitenin yer aldığı bu sette her bir ünite de kendi içerisinde 3 bölümden meydana gelmektedir. Bu bölümler, ünite ve bölümlerin sırasını belirtmek amacıyla 1.1, 1.2, 1.3, 2.1. şeklinde numaralandırılmıştır. Her bir ünitede 25 ile 35 arasında etkinlik barındıran kitaplarda etkinliklerin hangi beceriye yönelik olduğunu belirtmek amacıyla yoğun disk (dinleme), mikrofon (konuşma), kitap (okuma) ve kalem (yazma) simgeleri kullanılmıştır.

Gazi Üniversitesi TÖMER, 1994 yılında faaliyete geçmiştir (https://tomer.gazi.edu.tr/view/page/497/tarihce). 2002 yılında Hitit Yabancılar için Türkçe kitap setinin hazırlanması sonrasında TÖMER'lerin kitap seti hazırlama sürecine girmesi, Gazi Üniversitesi Yabancılar için Türkçe setinin de ortaya çıkmasını sağlamıştır. Set, D-AOBM kriterlerine uygun olarak A1 seviyesinden C1 seviyesine kadar dil bilgisi, ders, çalışma, ölçme ve değerlendirme ve öğretmen kılavuz kitaplarını bünyesinde barındırmaktadır.

Gazi Üniversitesi TÖMER tarafından hazırlanan "Yabancılar için Türkçe" setinin güncel basımında şu kitaplar yer almaktadır:

- Yabancılar için Türkçe Giriş
- Yabancılar için Türkçe Dil Bilgisi (A1-A2-B1)
- Yabancılar için Türkçe A1 Temel Düzey
- Yabancılar için Türkçe A1 Temel Düzey Çalışma Kitabı
- Yabancılar için Türkçe A2 Temel Düzey
- Yabancılar için Türkçe A2 Temel Düzey Çalışma Kitabı
- Yabancılar için Türkçe A1-A2 Ölçme ve Değerlendirme

- Yabancılar için Türkçe B1 Orta Düzey
- Yabancılar için Türkçe B1 Orta Düzey Çalışma Kitabı
- Yabancılar için Türkçe A1-A2-B1 Öğretmen Kılavuz Kitabı
- Yabancılar için Türkçe Dil Bilgisi (B2-C1)
- Yabancılar için Türkçe B2 Orta Düzey
- Yabancılar için Türkçe B2 Orta Düzey Çalışma Kitabı
- Yabancılar için Türkçe C1 İleri Düzey
- Yabancılar için Türkçe C1 İleri Düzey Çalışma Kitabı
- Yabancılar için Türkçe B1-B2-C1 Ölçme ve Değerlendirme
- Yabancılar için Türkçe B2-C1 Öğretmen Kılavuz Kitabı

Gazi Üniversitesi TÖMER Yabancılar için Türkçe Seti, 5 seviyeden meydana gelmektedir: A1 (temel düzel), A2 (temel düzey), B1 (orta düzey), B2 (orta düzey) ve C1 (ileri düzey). Ders ve çalışma kitapları bu seviyelerin her biri için ayrı ayrı kurgulanmışken dil bilgisi, ölçme ve değerlendirme ve öğretmen kılavuz kitaplarında seviyeler birleştirilmiştir. Dil bilgisi ve öğretmen kılavuz kitapları A1-A2-B1 ve B2-C1 şeklinde, ölçme ve değerlendirme kitapları ise A1-A2 ve B1-B2-C1 şeklinde ikişer kitap olarak düzenlenmiştir. Bunlara ek olarak bir de giriş kitabı yer almaktadır. Böylece bu setin iskeletini 17 kitabın oluşturduğunu belirtmek mümkün olacaktır.

Gazi Üniversitesi TÖMER Yabancılar için Türkçe Seti içerisinde yer alan ders kitaplarının birincisi olan A1 (temel düzey) kitabı 6 bölümden oluşurken diğer kitaplar (A2, B1, B2 ve C1) 5'er bölümden oluşmakta, böylece 5 kitapta toplam 26 bölüm yer almaktadır. Bu ders kitaplarındaki bölümlerin her biri, 4 ana metin üzerine kurgulanmıştır. İlgili sette dil bilgisi konularının farklı kitaplar üzerinden ele alınıyor olması sebebiyle ders kitaplarının tamamen dört dil becerisi üzerine yoğunlaştığı görülmektedir. Etkinlikler, her bir metnin altında anlama, konuşma, yazma ve dinleme başlıkları altında verilmektedir. Sayılar metinden metine, bölümden bölüme ve kitaptan kitaba değişkenlik gösterse de her bir metin altındaki her bir beceriye dair etkinliklerin sayısının 5'i geçmediğini söylemek mümkündür. Metinler 1-2-3-4 şeklinde numaralandırılırken etkinlikler A-B-C-Ç-D şeklinde harflerle kodlanmıştır.

Kuruluş tarihi, İstanbul'un fethedildiği 1453 yılına kadar dayandırılan ve medrese dönemini ardından Darülfünun (Fenler Evi) adını alarak medreseden modern üniversiteye geçişte önemli bir rol oynayan İstanbul Üniversitesi, 1933 üniversite reformu sonrasında bugünkü adını alarak Türkiye'nin "ilk üniversitesi olarak eğitim vermeye başlamıştır (https://www.istanbul.edu.tr/tr/content/universitemiz/tarihce).

Üniversite reformu sonrasında İstanbul Üniversitesinde ders vermek üzere görevlendirilen Alman akademisyenlerin bir süre sonra Türkçe öğrenmeye başladıkları bilinmektedir. İlerleyen yıllarda uluslararası öğrenci sayısının artmasıyla birlikte İstanbul Üniversitesindeki Türkçe öğretimi faaliyetleri de artarak devam etmiştir. İstanbul Üniversitesi, yabancı öğrencilerine yönelik Türkçe öğretimini Yabancı Diller Bölümü aracılığıyla yürütmüştür. 1975 yılından itibaren gerek kendi hazırladıkları ders kitapları gerekse diğer yardımcı kaynaklardan Türkçe öğretimini gerçekleştirmiştir. Sermet Sami Uysal tarafından yazılan Yabancılara Türkçe Dersleri, Konuşma, Okuma, Yazma ve Dilbilgisi kitabı o yıllarda ders kitabı olarak kullanılmıştır (Uysal, 1979'dan akt. Köse ve Özsoy, 2020: 30).

1984 yılında Ankara Üniversitesi TÖMER'in kurulmasıyla birlikte Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi alanı üniversiteler bünyesinde kurumsallaşmaya başlamış, İstanbul Üniversitesi bünyesinde de Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi, Yabancı Diller Bölümü yerine Dil Merkezinde yapılmaya başlanmıştır.

Ankara Üniversitesi TÖMER'in 2002 yılında "Hitit Yabancılar için Türkçe" ders kitabı setini yayımlamasının ardından da yine diğer Türkçe öğretimi ve dil merkezleri kendi ders kitaplarını hazırlamaya başlamıştır. Bunlardan biri olan İstanbul Üniversitesi de "İstanbul Yabancılar için Türkçe" setini yayımlamıştır. Bu set zamanla güncellenmiş ve bugün "Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler için Türkçe" adını almıştır.

İstanbul Üniversitesi Dil Merkezi tarafından hazırlanmış olup Kültür Sanat Yayınevi tarafından basımı ve dağıtımı yapılan "Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler için Türkçe" setinin güncel basımında şu kitaplar yer almaktadır:

- Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler için Türkçe A1 Ders Kitabı
- Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler için Türkçe A1 Çalışma Kitabı
- Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler için Türkçe A2 Ders Kitabı

- Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler için Türkçe A2 Çalışma Kitabı
- Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler için Türkçe B1 Ders Kitabı
- Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler için Türkçe B1 Çalışma Kitabı
- Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler için Türkçe B2 Ders Kitabı
- Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler için Türkçe B2 Çalışma Kitabı
- Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler için Türkçe C1 Ders Kitabı
- Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler için Türkçe C1 Çalışma Kitabı

Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler için Türkçe Seti de Gazi Üniversitesi TÖMER Yabancılar için Türkçe Seti gibi 5 seviyeden meydana gelmektedir. Her bir seviyede ders ve çalışma kitaplarının yer aldığı bu sette ders ve çalışma kitaplarının toplam sayısı 10'dur.

Bu sete ait ders kitaplarının her biri 6 üniteden oluşmaktadır. Toplam 30 ünitenin her biri, A-B-C harfleriyle kodlanan 3 bölümden meydana gelmektedir. Bu bölümlerin her birinde sırasıyla hazırlık çalışmaları, okuma metinleri ile okuma, dinleme, yazma ve konuşma etkinlikleri yer almaktadır. Bazı bölümlerde hazırlık çalışmalarının yerine dil bilgisi alanlarının yer aldığı, ayrıca etkinliklerin oranlarının da üniteden üniteye değiştiği, bazı ünitelerde bazı becerilere ait etkinliklere yer verilmediği görülmektedir.

Dokuz Eylül Üniversitesi, 1982 yılında kurularak zamanla İzmir'in ve Türkiye'nin köklü üniversitelerinden biri hâline gelmiştir. 2006 yılında ise Üniversite bünyesinde Dil Eğitimi Uygulama ve Araştırma Merkezi (DİLMER) kurulmuştur (https://www.deu.edu.tr/tarihce/). Dokuz Eylül Üniversitesi DİLMER de tıpkı İstanbul Üniversitesi Dil Merkezi gibi Ankara Üniversitesi TÖMER'in yolunda giderek kendi ders kitabını hazırlama yoluna gitmiştir.

Dokuz Eylül Üniversitesi DİLMER tarafından hazırlanan "İzmir Yabancılar için Türkçe" setinin güncel basımında şu kitaplar yer almaktadır:

- İzmir A1 Yabancılar için Türkçe Ders Kitabı
- İzmir A1 Yabancılar için Türkçe Alıştırma Kitabı
- İzmir A1 Yabancılar için Türkçe Öğretmen Kitabı

- İzmir A2 Yabancılar için Türkçe Ders Kitabı
- İzmir A2 Yabancılar için Türkçe Alıştırma Kitabı
- İzmir A2 Yabancılar için Türkçe Öğretmen Kitabı
- İzmir B1 Yabancılar için Türkçe Ders Kitabı
- İzmir B1 Yabancılar için Türkçe Alıştırma Kitabı
- İzmir B1 Yabancılar için Türkçe Öğretmen Kitabı
- İzmir B2 Yabancılar için Türkçe Ders Kitabı
- İzmir B2 Yabancılar için Türkçe Alıştırma Kitabı
- İzmir B2 Yabancılar için Türkçe Öğretmen Kitabı
- İzmir C1 Yabancılar için Türkçe Ders Kitabı
- İzmir C1 Yabancılar için Türkçe Alıştırma Kitabı
- İzmir C1 Yabancılar için Türkçe Öğretmen Kitabı

İzmir Yabancılar için Türkçe Seti, her bir seviyede ders, alıştırma ve öğretmen kitapları olmak üzere 3'er kitaptan, toplamda 15 kitaptan meydana gelmektedir.

2007 yılında kurulup 2009 yılında faaliyetlerine başlayan ve yurt dışındaki üniversitelerde ve kültür merkezlerinde Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi noktasında önemli çalışmalar yapan Yunus Emre Enstitüsü, kuruluşunun ardından müfredat ve materyal geliştirme çalışmalarına da başlamıştır. Bu doğrultuda YEE Eğitim Dairesi tarafından "Yedi İklim Türkçe" seti hazırlanmıştır. Bu sette ders, çalışma ve öğretmen kitaplarından oluşan ana setin yanı sıra z-kitaplar, çocuklar için hazırlanan kitaplar, kelime öğretim afişleri, konuşma ve yazma kitapları, video etkinlik kitapları, konuşma kılavuzu, çocuk hikâyeleri dizisi, Dede Korkut ve Anadolu hikâyeleri, Yunus Emre hikâyeleri vb. de yer almaktadır (https://www.yee.org.tr/tr/yayinlar/dersmateryalleri/).

YEE Eğitim Dairesi tarafından hazırlanan "Yedi iklim Türkçe" setinin güncel basımında şu kitaplar yer almaktadır:

- Yedi İklim Türkçe A1 Ders Kitabı
- Yedi İklim Türkçe A1 Çalışma Kitabı

- Yedi İklim Türkçe A1 Öğretmen Kitabı
- Yedi İklim Türkçe A2 Ders Kitabı
- Yedi İklim Türkçe A2 Çalışma Kitabı
- Yedi İklim Türkçe A2 Öğretmen Kitabı
- Yedi İklim Türkçe B1 Ders Kitabı
- Yedi İklim Türkçe B1 Çalışma Kitabı
- Yedi İklim Türkçe B1 Öğretmen Kitabı
- Yedi İklim Türkçe B2 Ders Kitabı
- Yedi İklim Türkçe B2 Çalışma Kitabı
- Yedi İklim Türkçe B2 Öğretmen Kitabı
- Yedi İklim Türkçe C1 Ders Kitabı
- Yedi İklim Türkçe C1 Çalışma Kitabı
- Yedi İklim Türkçe C1 Öğretmen Kitabı
- Yedi İklim Türkçe C2 Ders Kitabı
- Yedi İklim Türkçe C2 Çalışma Kitabı
- Yedi İklim Türkçe C2 Öğretmen Kitabı

Yedi İklim Türkçe Seti, alanda yaygın olarak kullanılan diğer setler gibi C1 seviyesine kadar değil, setin kullanım amacı da göz önünde bulundurularak C2 seviyesine kadar hazırlanmıştır. Temel amacı YEE'nin yurt dışındaki kurslarında kullanılmak olan bu sette okuma ve etkinlik kitapları haricinde ana seti oluşturan her bir seviyeye ait 3, toplamda 18 kitap bulunmaktadır.

Ders kitaplarının her birinde 8 ünitenin yer aldığı sette bu 48 ünitenin her biri de A-B-C harfleriyle kodlanan 3 bölümden meydana gelmektedir. Bölümlerin içerisinde yer alan etkinliklerin geliştirmeyi amaçladığı dil becerileri, etkinliklerin başlıklarında yer verilen simgelerle gösterilmektedir. Kitaplarda dinleme, konuşma, okuma ve yazma etkinlikleri karışık bir sırayla verilmekte, her bölümün sonunda kelime listeleri sunulmaktadır.

Tıpkı YEE gibi bir kamu vakfı olarak 2016 yılında kurulan ve yurt dışında kendisine bağlı okullarda özel okulculuk faaliyetleri yürütmekle birlikte zorunlu veya seçmeli Türkçe dersleriyle Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi çalışmalarına devam eden Türkiye Maarif Vakfı, 2018 yılında Türkçenin yabancı dil olarak öğretimine yönelik program geliştirme çalışmalarına başlamıştır. TMV Türkçe ve Yabancı Dil Öğretimi Daire Başkanlığı, alan uzmanları ve araştırmacıların desteğiyle 2019 yılında Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi Programı'nı yayımlamıştır. 2020 yılında Talim ve Terbiye Kurulunca da onaylanan program, hedef dil olarak Türkçenin öğretimine yönelik hem yurt içi hem de yurt dışında kabul gören bir öğretim programı hâline gelerek alandaki önemli bir açığı kapatmıştır. (Balcı ve Melanlıoğlu, 2020: 176-177).

Maarif Türkçe seti de okul öncesinden lise düzeyine kadar tüm kademeler için kazanımlar içerek bu programı temele alarak hazırlanmıştır ve yeni baskılarla güncellenmeye devam etmektedir. TMV'nin okullarda yürüttüğü K-12 düzeyindeki faaliyetlerin yanında yaptığı iş birlikleri çerçevesinde araştırma merkezleri ve üniversitelerde de Türkçe öğretimi faaliyetleri yürütmeye başlaması sebebiyle lise kademesi için hazırlanmış olan set, Türkçenin yabancı dil olarak yetişkinlere öğretimi için de uygun hâle getirilmiştir. Bu sebeple diğer setler okul öncesi, ilkokul ve ortaokul şeklinde adlandırılırken başlangıçta lise kademesi için hazırlanmış olan sette güncel baskıda yalnızca "Maarif Türkçe" ibaresi yer almaktadır.

TMV Türkçe ve Yabancı Dil Öğretimi Daire Başkanlığı tarafından hazırlanan "Maarif Türkçe" setinin güncel basımında şu kitaplar yer almaktadır:

- Maarif Türkçe Okul Öncesi Etkinlik Kitabı 1 (36-48 Ay)
- Maarif Türkçe Okul Öncesi Etkinlik Kitabı 2 (49-60 Ay)
- Maarif Türkçe Okul Öncesi Etkinlik Kitabı 3.1 (36-48 Ay)
- Maarif Türkçe Okul Öncesi Etkinlik Kitabı 3.2 (36-48 Ay)
- Maarif Türkçe Okuma Yazma Öğreniyorum
- Maarif Türkçe Okuma Yazma Öğreniyorum Öğretmen Kılavuz Kitabı
- Maarif Türkçe İlkokul A1.1 Ders Kitabı 1
- Maarif Türkçe İlkokul A1.1 Çalışma Kitabı 1

- Maarif Türkçe İlkokul A1.1 Öğretmen Kılavuz Kitabı 1
- Maarif Türkçe İlkokul A1.1 Ders Kitabı 2
- Maarif Türkçe İlkokul A1.1 Çalışma Kitabı 2
- Maarif Türkçe İlkokul A1.1 Öğretmen Kılavuz Kitabı 2
- Maarif Türkçe İlkokul A1.2 Ders Kitabı 1
- Maarif Türkçe İlkokul A1.2 Çalışma Kitabı 1
- Maarif Türkçe İlkokul A1.2 Öğretmen Kılavuz Kitabı 1
- Maarif Türkçe İlkokul A1.2 Ders Kitabı 2
- Maarif Türkçe İlkokul A1.2 Çalışma Kitabı 2
- Maarif Türkçe İlkokul A1.2 Öğretmen Kılavuz Kitabı 2
- Maarif Türkçe İlkokul A1.3 Ders Kitabı 1
- Maarif Türkçe İlkokul A1.3 Çalışma Kitabı 1
- Maarif Türkçe İlkokul A1.3 Öğretmen Kılavuz Kitabı 1
- Maarif Türkçe İlkokul A1.3 Ders Kitabı 2
- Maarif Türkçe İlkokul A1.3 Çalışma Kitabı 2
- Maarif Türkçe İlkokul A1.3 Öğretmen Kılavuz Kitabı 2
- Maarif Türkçe İlkokul A1.4 Ders Kitabı 1
- Maarif Türkçe İlkokul A1.4 Çalışma Kitabı 1
- Maarif Türkçe İlkokul A1.4 Öğretmen Kılavuz Kitabı 1
- Maarif Türkçe İlkokul A1.4 Ders Kitabı 2
- Maarif Türkçe İlkokul A1.4 Çalışma Kitabı 2
- Maarif Türkçe İlkokul A1.4 Öğretmen Kılavuz Kitabı 2
- Maarif Türkçe Ortaokul A1 Dil Bilgisi ve Telaffuz Kitabı
- Maarif Türkçe Ortaokul A1 Ders Kitabı 1
- Maarif Türkçe Ortaokul A1 Ders Kitabı 2

- Maarif Türkçe Ortaokul A1 Çalışma Kitabı
- Maarif Türkçe Ortaokul A1 Öğretmen Kılavuz Kitabı
- Maarif Türkçe Ortaokul A2.1 Dil Bilgisi ve Telaffuz Kitabı
- Maarif Türkçe Ortaokul A2.1 Ders Kitabı
- Maarif Türkçe Ortaokul A2.1 Çalışma Kitabı
- Maarif Türkçe Ortaokul A2.1 Öğretmen Kılavuz Kitabı
- Maarif Türkçe Ortaokul A2.2 Dil Bilgisi ve Telaffuz Kitabı
- Maarif Türkçe Ortaokul A2.2 Ders Kitabı
- Maarif Türkçe Ortaokul A2.2 Çalışma Kitabı
- Maarif Türkçe Ortaokul A2.2 Öğretmen Kılavuz Kitabı
- Maarif Türkçe Ortaokul A2.3 Dil Bilgisi ve Telaffuz Kitabı
- Maarif Türkçe Ortaokul A2.3 Ders Kitabı
- Maarif Türkçe Ortaokul A2.3 Çalışma Kitabı
- Maarif Türkçe Ortaokul A2.1 Öğretmen Kılavuz Kitabı
- Maarif Türkçe A1 Dil Bilgisi ve Telaffuz Kitabı
- Maarif Türkçe A1.1 Ders Kitabı
- Maarif Türkçe A1.2 Ders Kitabı
- Maarif Türkçe A1 Çalışma Kitabı
- Maarif Türkçe A1 Öğretmen Kılavuz Kitabı
- Maarif Türkçe A2 Dil Bilgisi ve Telaffuz Kitabı
- Maarif Türkçe A2 Ders Kitabı
- Maarif Türkçe A2 Çalışma Kitabı
- Maarif Türkçe A2 Öğretmen Kılavuz Kitabı
- Maarif Türkçe B1 Dil Bilgisi ve Telaffuz Kitabı
- Maarif Türkçe B1 Ders Kitabı

- Maarif Türkçe B1 Çalışma Kitabı
- Maarif Türkçe B1 Öğretmen Kılavuz Kitabı
- Maarif Türkçe B1+ Dil Bilgisi ve Telaffuz Kitabı
- Maarif Türkçe B1+ Ders Kitabı
- Maarif Türkçe B1+ Çalışma Kitabı
- Maarif Türkçe B1+ Öğretmen Kılavuz Kitabı
- Maarif Türkçe B2 Dil Bilgisi ve Telaffuz Kitabı
- Maarif Türkçe B2 Ders Kitabı
- Maarif Türkçe B2 Çalışma Kitabı
- Maarif Türkçe B2 Öğretmen Kılavuz Kitabı
- Maarif Türkçe C1 Dil Bilgisi ve Telaffuz Kitabı
- Maarif Türkçe C1 Ders Kitabı
- Maarif Türkçe C1 Çalışma Kitabı
- Maarif Türkçe C1 Öğretmen Kılavuz Kitabı

Yazılış amacı doğrultusunda K-12 düzeyine yönelik olarak hazırlanan bu sette çok sayıda dil bilgisi ve telaffuz, ders, çalışma ve öğretmen kılavuz kitabının yanı sıra etkinlik ve okuma kitabı da yer almaktadır. Kitapların temelini TYDÖP oluşturmaktadır.

2.3. Diller için Avrupa Ortak Başvuru Metni

Avrupa'nın en eski devletler arası örgütü olma özelliğini taşıyan Avrupa Konseyi (İngilizce: Council of Europe, Fransızca: Conseil de l'Europe), 1949 yılının Mayıs ayında 10 ülkenin iş birliğiyle Fransa'nın Strazburg şehrinde kurulmuştur. Türkiye ve Yunanistan da 1949 yılının Ağustos ayında Konsey'e katılarak kurucu ülkeler arasında yer almışlardır. 1950 yılından 2007 yılına kadar üye sayısını artırmaya devam eden Konsey'in 2025 yılı itibarıyla 46 üyesi bulunmaktadır (https://www.mfa.gov.tr/avrupa-konseyi_.tr.mfa). Avrupa Konseyinin Avrupa Birliği

ile organik bir bağı olmasa da bu birliğin öncüsü olarak kabul edilmesi mümkündür. Avrupa Birliğinin 27 üyesinin tamamı, Avrupa Konseyine de üye durumdadır.

Avrupa Konseyi; sağlık, eğitim, kültür, spor, gençlik vb. alanlarda çalışmalar yürütmektedir. 2001 yılını "Avrupa Diller Yılı" ilan eden Konsey, bu kapsamda Diller için Avrupa Ortak Başvuru Metni: Öğrenme, Öğretme, Değerlendirme (D-AOBM) veya İngilizce orijinal ismiyle Common European Framework of Reference for Languages: Learning, Teaching, Assessment (CEFR) isimli kılavuzu yayımlamıştır.

D-AOBM öncesinde 1975 yılında Jan Ate van Ek tarafından Avrupa Konseyine bağlı Kültürel İş Birliği Konseyi çatısı altında "The Threshold Level in a European Unit/Credit System for Modern Language Learning by Adults" isimli çalışma ortaya çıkmıştır. 3 yıllık bir araştırmanın sonucu olarak ortaya çıkan bu çalışma, Avrupa Konseyinin ilerleyen süreçte dil üzerine yapacağı çalışmaların ve en nihayetinde D-AOBM'nin temel referans kaynağı olmuştur (Council of Europe, 1975).

Bu çalışma, dil öğrenicilerinin günlük yaşamda ihtiyaç duyacağı temel işlevleri, iletişimsel görevleri ve kavramları ayrıntılı şekilde tanımlaması bakımından Avrupa dillerinde standardizasyon çabalarının ilk kapsamlı örneği olarak görülmektedir (Trim, 2007).

John Leslie Melville Trim editörlüğünde 1998 yılında yayımlanan "Language Learning for European Citizenship - Final Report" ise Avrupa Konseyinin 1989-1996 yılları arasında yürüttüğü projenin raporlanması neticesinde ortaya çıkmıştır (Council of Europe, 1997). Daha önceki çalışmaları geliştirmeyi amaçlayan bu proje, dil öğretimini güçlendirmek üzere eğitim politikalarını etkilemeyi, farklı ülkelerin öğretim uygulamalarını karşılaştırarak ortak ilkeleri paylaşmayı amaçlamaktadır. Proje döneminde, 1994 yılında European Centre for Modern Languages (Avrupa Modern Diller Merkezi) kurulmuştur. Bu merkez, üye ülkelerin öncülüğünde dil eğitimi yenilikleri ve iş birliği çalışmalarını koordine etmek üzere önemli bir yapı olarak öne çıkmıştır (https://www.coe.int/en/web/language-policy/history). Bu merkezin kuruluşu, D-AOBM'nin ortaya çıkış sürecindeki en önemli gelişmelerden biri olmuştur.

D-AOBM'nin temel amacı, yabancı dil öğretimine bir standart getirerek bu alanda yaşanan aksaklıkların önüne geçmektir.

"Diller için Avrupa Ortak Başvuru Metni, Avrupa ülkelerinde dil öğretim programlarını, program yönergelerini, sınav ve ders kitapları vb. konulardaki çalışmaları yönlendirmek için ortak bir çerçeve sunmayı amaçlamaktadır. Yabancı dil öğrenenlerin, bu dili iletişim kurmada kullanabilmek için neleri bilmeleri ve bu dilde etkinlik kazanmak için hangi bilgi ve yeteneklerini geliştirmeleri gerektiğini kapsamlı bir şekilde açıklamaktadır. Bu açıklamalar aynı zamanda dillerin kurulmuş olduğu kültür bağlamını da kapsamaktadır. Başvuru metni aynı zamanda yabancı dil öğrenenlerin gerçekleştireceği ilerlemenin, öğrenmenin her aşamasında ve yaşam boyu öğrenme temeliyle ölçülebilmesini sağlayan dil yeterlilik düzeylerini de tanımlamaktadır.

Diller için Avrupa Ortak Başvuru Metni ile modern diller alanında çalışan uzmanların karşılaştığı, Avrupa'daki farklı eğitim sistemlerinden kaynaklanan iletişim engellerinin üstesinden gelmek amaçlanmıştır. Eğitim yöneticilerine, ders tasarımcılarına, öğretmenlere, eğitici (formatör) öğretmenlere, sınav kurullarına, vb. birimlere çabalarını düzenleyip eşgüdümleştirerek ve sorumlusu oldukları öğrencilerin gerçek ihtiyaçlarının karşılanmasını sağlayarak mevcut uygulamalarını yansıtabilecekleri ortak bir zemin sağlamaktadır.

Başvuru Metni; hedef, içerik ve yöntemlerin kesin tanımları için ortak bir temel ortaya koyarak, dersler, ders kapsamı ve özelliklerin şeffaflığını sağlayacak, bu sayede modern diller alanında uluslararası düzeyde eşgüdümü artıracaktır. Dil yeterliliğini tanımlamada kullanılacak bu nesnel ölçütler, farklı öğrenim bağlamlarında kazanılan özelliklerin karşılıklı olarak tanınmasını kolaylaştıracak ve bu sayede Avrupa'daki hareketliliğe de yardımcı olacaktır." (CEFR, 2009: 1)

Değişen koşullar ve dil eğitimindeki gelişmeler neticesinde 2001 yılında yayımlanmış olan D-AOBM'de yenilenme gereksinimi duyulmuştur. Kavramsal alt yapısı korunarak 2018 ve 2020 yıllarında güncellenen Metin, Millî Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı tarafından Türkçeye de kazandırılmıştır (Oryaşın, 2023: 26).

"2020 yılında yayımlanan tamamlayıcı cilt, 2021 yılı Kasım ayında, Diller için Avrupa Ortak Başvuru Metni adıyla dilimize çevrilmiştir. 2009 yılında MEB (Millî Eğitim Bakanlığı) tarafından yapılan ilk çeviride de Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni şeklinde tercüme edilmiştir. MEB ve TELC (The European Language Certificates) ortaklığında 2013 yılında yapılan ikinci çevirideyse Diller için Avrupa Ortak Öneriler Çerçevesi adlandırması tercih edilmiştir. Bu kullanımlara bağlı olarak alanyazında her iki adlandırma da kullanılmaktadır (Akat, 2022: 18)."

"2018 yılında yeni açıklamaları ile yayımlanan D-AOBM'de birçok değişiklik ve yenilik yapılmıştır. Bunlar arasında birtakım yeterliklerin güncellenmesi, A1 öncesi seviyenin eklenmesi, arabuluculuk (mediation) kavramının genişletilmesi, fonolojik ve metodolojik yenilikler, işaret dili ve genç öğrenicilere yönelik yeterliklerin tamamlayıcı bir metin olarak açıklanması, söz konusu değişikler arasında öne çıkanlardandır. Bu yeniliklerden öne çıkanlar arasında göze çarpan diğer bir anlayış değişikliği de dört temel beceri alanı (konuşma, yazma, okuma ve dinleme) yerine dört temel iletişim becerisinin (arabuluculuk, anlama, üretim ve etkileşim) öne çıkarılması olmuştur (Çelik ve Başutku, 2020: 94)."

2018 yılında güncellenmiş olan D-AOBM, 2013 yılında kabul edilen eylem odaklı yaklaşımı devam ettirmekte; "A1 öncesi", "genç öğrenenler" ve "işaret dili" gibi yeni tanımlayıcılar ortaya koymaktadır. Bunun yanı sıra hedefleyici kazanımlara ek olarak yenileyici bakışlar sunmaktadır. Bunlar arasında alımlama, üretim, etkileşim ve arabuluculuk başlıkları yer almaktadır (Ayverdi ve Güleç, 2021).

D-AOBM, dil becerilerini altı seviyede (A1, A2, B1, B2, C1, C2) sınıflandırmıştır. Bu seviyeler, kişinin dili ne derece etkin ve bağımsız kullanabildiğini göstermektedir. A1 ve A2 seviyeleri temel kullanıcıyı, B1 ve B2 seviyeleri ara düzey kullanıcıyı, C1 ve C2 seviyeleri ise ileri düzey kullanıcıyı ifade eder (CEFR, 2001: 24).

Bilgi, beceri ve yetenekler üç seviyeye (A, B, C) ayrılır ve her seviyenin iki alt bölümü (A1, A2, B1, B2, C1, C2) vardır. Seviyelerin ve alt seviyelerin açıklamaları, seviye tanımlarının her birinin neleri içerdiğini kapsamlı bir şekilde kontrol etmeyi ve sınırlamayı amaçlayan D-AOBM; tablolar, bölümler vb. ile düzenli olarak sunulmaktadır (Sokolowicz, 2024).

> *"D-AOBM'de benimsenen yaklaşım, bir dili kullanan ve öğrenenleri öncelikle "sosyal aktörler" olarak, yani çeşitli durumlarda, belirli bir çevrede ve özel bir hareket sahasında yerine getirmeleri gereken (sadece dille sınırlı da olmayan) görevleri bulunan toplum üyeleri olarak gördüğü için genel anlamda eylem odaklı yaklaşımdır. Eylem odaklı yaklaşım, bir sosyal aktör olarak bireyin sahip olduğu ve kullandığı bilişsel, duygusal kaynak ve seçenekler ile bütün yeteneklerini göz önünde bulundurur." (CEFR, 2001: 10).*

Yabancı dil öğretiminde uzun yıllar kullanılan iletişimsel yaklaşımın yerini alan eylem odaklı yaklaşım, "yabancı dil öğreneni özel ya da genel durumlarda, bireysel ya da başkalarıyla iletişim içinde bir eylemi gerçekleştiren ve iş gören sosyal bir aktör olarak görür. Bu yaklaşımda dilin yapısından çok işlevine öncelik verilir" (Coşkun, 2017: 87).

> *"Dil öğrenmeyi de içine alan dil kullanımı hem genel anlamda yetenekler hem de özel olarak iletişimsel dil yetenekleri geliştiren bireyler ve sosyal aktörler olarak şahıslar tarafından gerçekleştirilen eylemleri kapsar. İnsanlar, görevleri yerine getirmek için en uygun görünen stratejileri harekete geçirerek, spesifik alanlardaki temalarla ilgili metin üretme ve/veya almaya yönelik dil süreçlerini içeren dil etkinliklerine katılmak için çeşitli bağlamlarda ve şartlarda ve çeşitli sınırlamalar altında ellerindeki yeteneklere başvururlar. Katılımcıların bu eylemleri yönetmeleri sonucunda yetenekleri ya pekiştirilmiş olur ya da değişikliğe uğrar.*
>
> ***1.*** *Yetenekler, bir kimsenin eylemler gerçekleştirebilmesini sağlayacak bilgi, beceri ve özelliklerin toplamıdır.*

2. *Genel yetenekler, dile özel olmayan ancak dil etkinliklerini de içeren her tür eylem için başvurulan yeteneklerdir.*
3. *İletişimsel dil yetenekleri bir kimsenin özellikle dilsel araçları kullanarak bir şey yapabilmesini sağlayan yeteneklerdir.*
4. *Bağlam, iletişim eylemlerinin içinde yer aldığı, bir kişinin içinde ve dışında bulunan (fiziksel ve diğer) olayların ve durumsal etmenlerin tümüdür.*
5. *Dil etkinlikleri, bir görevi gerçekleştirmek için bir veya daha çok metni (algılayarak ya da üreterek) işlerken bir kimsenin özel bir alanda iletişimsel dil yetisini kullanmasını içerir.*
6. *Dil süreçleri, konuşma ve yazının üretimi ve algılanmasında meydana gelen nörolojik ve fizyolojik olaylar zinciri anlamına gelir.*
7. *Metin belli bir alanla ilgili olup bir görevin gerçekleştirilmesi sırasında gerek destek gerek amaç gerek ürün gerekse süreç olarak bir dil etkinliğine vesile olan (sözlü ve/veya yazılı) herhangi bir sözcük dizesi ya da söylemdir.*
8. *Alan, sosyal aktörlerin faaliyet gösterdiği geniş sosyal yaşam kesitleri anlamına gelir.*
9. *Strateji, bir bireyin kendisi için belirlediği ya da karşı karşıya kaldığı bir görevi gerçekleştirmek için seçtiği organize, amaçlı ve düzenli eylem çizgisi demektir.*
10. *Görev, çözülecek bir problem, yapılması gereken bir zorunluluk ya da ulaşılması gereken bir hedef bağlamında istenen sonuca ulaşmak için bir birey tarafından gerekli görülen amaçlı eylem olarak tanımlanabilir. Bu tanım, bir gardırobu taşımak, bir kitap yazmak, bir sözleşme görüşmesinde belirli şartları elde etmek, iskambil kâğıdı oynamak, bir lokantada yemek ısmarlamak, bir yabancı dil metnini çevirmek ya da grup çalışması yoluyla sınıf gazetesi çıkarmak gibi geniş bir eylem yelpazesini kapsar." (CEFR, 2009: 7)*

Dil etkinlikleri alan içerisinde bağlama kavuşur. Dil öğrenimi ile ilgili olanlar dört grupta toplanabilir: kamu alanı, kişisel alan, eğitsel alan ve mesleki alan.

> *"Kamu alanı, iş ve idari kurumlar, kamu hizmetleri, kamusal özellik taşıyan kültür ve eğlence etkinlikleri vb. sıradan sosyal etkileşimlerle bağlantılı her şey demektir. Kişisel alan ise aile ilişkileri ile bireysel ve sosyal uygulamaları kapsar. Mesleki alan, bir kimsenin mesleğinin icrasındaki etkinlikleri ve ilişkileri ile ilgili her şeyi kapsar. Eğitsel alan, belli bilgi ve beceriler kazandırma amacı taşıyan (genellikle kurumsal nitelikli) öğrenme/öğretme bağlamıyla ilgilidir" (CEFR, 2009: 11).*

2.4. Dil Kullanım Alanları

Dil/dilin kullanım alanları, D-AOBM ile birlikte yabancı dil öğretimi alanına kazandırılmış kavramlardan biridir. D-AOBM, dil kullanım alanlarını şu şekilde tanımlamaktadır:

> *"Dil kullanımının her hareketi belirli bir durumun bağlamı içerisinde sosyal yaşamın örgütlendiği alanların (hareketlerin sahası ya da ilgilenilen*

bölgeler) bir tanesi içinde yer alır. Öğrenenlerin işleme geçirmeye hazırlandıkları alanların tercihi, durumların, amaçların, görevlerin, öğretim için kullanılan tema ve metinlerin, sınama materyalleri ve aktivitelerin seçimi için uzaklara erişen kapsamı vardır. Gelecekteki kullanımlarına bağlı olarak, kullananlar şimdiki zamanla ilgili alanların seçiminde güdülmeye ait etkileri göz önünde bulundurmak zorundadır. Örneğin, çocuklar şimdiki zamanda ilgilerinin merkezleri üzerinde yoğunlaşarak daha fazla güdülenmiş olabilirler ancak bu, onların daha sonra yetişkin çevrede iletişimde bulunma durumuyla karşılaştıklarında onları iyi hazırlanmamış olarak gösterebilir. Yetişkin eğitiminde, örneğin kurslara yatırım yapan ve mesleki alana yoğunlaşmayı tercih eden işverenler ve çoğunlukla kişisel ilişkiler geliştirmeyle ilgili olan öğrenciler arasında ilgi anlaşmazlığı ortaya çıkabilir.

Olası alanların sayısı belirsizdir çünkü tanımlanabilen herhangi bir aktivite sahası veya ilgi bölgesi, belirli bir kullanıcı veya öğrenimin ilgi alanını oluşturabilir. Dil öğrenimi ve öğretiminin genel amaçları için en azından aşağıdaki alanları tanımlamak faydalı olabilir:

- *Kişisel alan, ilgili kişi özel bir birey olarak yaşar, ailesi ve arkadaşları ile ev hayatı sürer ve zevk için okumak, günlük tutmak, özel bir ilgisini veya hobisini gerçekleştirmek gibi bireysel uygulamalarda bulunur.*
- *Kamu alanı, ilgili kişi genel halkın veya bir örgütün üyesi olarak hareket eder ve çeşitli amaçlar doğrultusunda çeşitli muamelelerde bulunur.*
- *Mesleki alan, ilgili kişi kendi işi veya mesleği ile meşguldür.*
- *Eğitsel alan, ilgili kişi özellikle (ama zorunlu olarak değil) bir eğitim kurumunun içinde örgütlenmiş öğrenme ile meşguldür.*

Çoğu durumlarda birden fazla alanın ilgili olduğuna dikkat çekilmelidir. Bir öğretmen için mesleki ve eğitsel alanlar büyük ölçüde örtüşür. Sosyal ve yönetimsel etkileşimleri ve işlemleri, ayrıca medya ile teması ilgilendiren kamu alanı, başka alanlara da açılır. Hem eğitimsel hem de mesleki alanlarda çoğu etkileşim, dil aktiviteleri öğrenme ve mesleki etkinlikleri yansıtmak yerine bir grubun alışılmış sosyal fonksiyonlaşmasını yansıtır. Buna benzer olarak kişisel alan da hiçbir zaman ayrı bir saha (medya aile ve kişisel hayatın bir parçasıdır, 'özel' posta kutularına 'halkı' ilgilendiren evraklar dağıtılır; reklamlar, özel günlük yaşamda kullanılan ürünlerin üzerinde halka ait metinler vs. vardır) olarak düşünülmemelidir.

Diğer yanda ise kişisel alan hareketleri diğer alanlarda bireyselleştirir veya özelleştirir. Toplumsal aracı iken, ilgili kişiler kendilerini bir birey olarak konumlandırır; teknik bir rapor yazmak, sınıf içinde sunum yapmak, bir alışveriş, bir 'kişiliğin' ifade edilmesini olanak sağlar, belirli bir zaman ve yer içerisinde yalnızca dil aktivitesinin oluşturduğu profesyonel, eğitsel veya halk alanının dışında ifade edilir" (CEFR, 2009: 44-45).

Yabancı bir dilin öğrenilmesinde insanlar çok çeşitli motivasyon kaynaklarından ve ihtiyaçlarından hareket etmektedir. Dil öğrenmek isteyen bireylerin öğrenmeye ihtiyaç duydukları alanların farklılaşması öğretim sürecini de etkilemektedir (Akçay, 2019'dan akt. Kaya Emül, 2025: 54). Bu sebeple dil öğretimi çoğunlukla birden fazla alanla ilişkili olabilmektedir. Öğrenci ihtiyaçlarının doğru belirlenmesi dil öğretiminin içeriğinin belirlenmesinde hareket noktasını oluşturacak ve başarıyı arttıracaktır.

"Dilin kullanım alanları aynı zamanda dil kullanıcısının/öğrenicinin genel yeterlikleri içinde yer alan dünya bilgisini veya genel kültür bilgisini de kapsamaktadır. Nitekim belirli bir dili öğrenen için o dilin konuşulduğu ülke veya ülkeler hakkındaki bilgiler (örneğin önemli coğrafik, ekolojik, demografik, ekonomik ve politik özellikleri vb.) çok önemlidir" (TYDÖP, 2020: 14).

2.4.1. Kişisel Alan

Orijinal Metin'de "the personal domain" ismiyle ele alınan kişisel alan, bireyin dili günlük yaşamında, aile ortamında, arkadaş çevresinde kullandığı bağlamı ifade eder. Bu alan, bireyin kişisel ihtiyaçlarını karşıladığı, sosyal ilişkilerini sürdürdüğü ve gündelik işleri yürüttüğü durumları kapsar. Örneğin bir kişi alışveriş yaparken, bir arkadaşına mesaj gönderirken ya da doktor randevusu alırken kişisel alan içinde dil kullanmaktadır.

Kişisel alan, özellikle temel düzeyde dil öğrenenler için oldukça önemlidir çünkü dil eğitiminin ilk hedefi bireyin gündelik yaşamında işlevsel olabilmesini sağlamaktır. Bu bağlamda kişisel alanla ilişkili dil etkinlikleri arasında tanışma, kendini tanıtma, adres sorma, yemek siparişi verme gibi eylemler yer alır.

Bireyin kendine özgü yaşam tarzı, değerleri ve sosyal alışkanlıkları bu alan içinde şekillenir ve bu durum, dil kullanımını doğrudan etkiler. Bu nedenle kişisel alandaki dil kullanımında iletişimsel bağlam, basit yapılarla birlikte sosyal nezaket kalıplarını da kapsar (CEFR, 2001, 15).

TYDÖP'de özel (kişisel) alanın kapsamı şu şekilde tablolaştırılmıştır (TYDÖP, 2020: 14):

Tablo 2.
Kişisel Alan

Alanlar/ Mekânlar	• Evde: ev, oda • Bahçe: kendisinin, ailenin, arkadaşların, başkalarının • Yurtta kendine ait bir yer, otel • Kırda, göl kenarında • Çevrim içi alanlar/mekânlar • Web siteleri (Örn: Çevrim içi kitap kulüpleri, forum siteleri) • Restoranlar
Kurumlar	• Aile • Sosyal ağlar
Kişiler	• Ebeveynler, nine ve dedeler, çocuklar, kardeşler, teyze ve halalar, dayı ve amcalar, kuzenler, eş, kayınbaba ve anneler • Dostlar, arkadaşlar, tanıdıklar, hayranlar
Nesneler	• Mobilya, giysi, ev aletleri, oyuncaklar, aletler • Kozmetik ürünler • Sanatsal eşyalar, kitaplar • Ev hayvanları, yabani/evcil hayvanlar • Ağaçlar, bitkiler, çayırlar, göller • Ev eşyaları, el çantaları, gündelik/ spor giysileri • Yazıcılar
Olaylar	• Aile içi kutlamalar • Karşılaşmalar, olaylar, kazalar, olağan durumlar • Bayramlar, ziyaretler, düğünler, doğum günleri, yemek davetleri • Dolaşma, bisiklete binme, araba kullanma • Tatil, geziler, sportif olaylar/etkinlikler • Çevrim içi yapılan restoran rezervasyonları
Eylemler	• Yaşam alışkanlıkları: giyinmek, yemek pişirmek, yıkanmak vb. • Evde küçük tamirler, el işleri, bahçe işi • Kitaplar, radyo ve televizyon • Sohbet, hobiler, spor ve oyunlar • Çevrim içi konuşmalar • Çevrim içi politik/felsefi tartışmalar • Sosyal medya sitelerinde tartışma • Arkadaşlarla çevrim içi müzik ya da sanat hakkında eleştirel bir tartışma
Metinler	• Teleteks, garantiler, tarifler, kılavuzlar, romanlar, dergiler, gazeteler, reklamlar, broşürler, özel mektuplar, gönderilmiş ve kaydedilmiş konuşulmuş metinler • Çevrim içi duyurular • Konut, sigorta poliçesi, kira/ipotek, istihdam veya sağlık hizmeti ile ilgili politika, yönetmelik veya prosedür metinleri • TV programı akışı • Restoran menüler

2.4.2. Kamusal Alan

Orijinal Metin'de "the public domain" ismiyle ele alınan kamusal alan, bireyin toplum içinde diğer bireylerle, kurumlarla ve hizmet sağlayıcılarla etkileşim kurduğu bağlamları ifade eder. Bu alan, dilin sosyal yaşamda, resmî ya da yarı-resmî ortamlarda kullanıldığı durumları kapsar. Örneğin, banka işlemleri yapmak, toplu taşıma kuralları

hakkında bilgi almak ya da bir etkinlik duyurusu okumak kamusal alanda dil kullanımına örnektir.

Kamusal alanda bireyin karşılaştığı metin türleri genellikle bilgi verici, yönlendirici veya uyarıcı niteliktedir. Bu nedenle dil kullanıcılarının okuma-anlama becerileri kadar, yazılı ve sözlü iletişimde resmiyet düzeyini ayarlama becerileri de önem kazanır. Bu alan, genellikle orta düzeyde hedeflenir.

Kamusal alandaki iletişimde sosyal roller ve kültürel normlar daha belirgin hâle gelir. Örneğin bir resmi kurumda dilekçe yazarken kullanılan dil ile arkadaş ortamında konuşulan dil yapısal ve işlevsel olarak farklıdır. Bu farklar anlaşılmalı ve dil eğitimi buna uyarlanmalıdır (CEFR, 2001: 15).

TYDÖP'de kamusal alanın kapsamı şu şekilde tablolaştırılmıştır (TYDÖP, 2020: 15):

Tablo 3.
Kamusal Alan

Alanlar/ Mekânlar	• Halka açık alanlar: sokak, meydan, park vb. • Toplu taşıma araçları • Mağazalar, marketler, tuvaletler • Çevrim içi alanlar/mekânlar • İçerik ve sorunları değerlendiren bir çevrim içi özel ilgi alanı forum sitesi • Bir yayın/haber ajansı tarafından halka açık yayımlanan çevrimiçi tartışma forumu/yorum dizisi • Sosyal ağ sitesi • Kütüphaneler, yüzme havuzu vb. tesisler • İstasyonlar, havaalanları, spor stadyumları, açık hava toplantı alanları • Müzeler ve galeriler • Ticari/oyun sitesi
Kurumlar	• Hastaneler, muayenehaneler, klinikler • Stadyumlar, spor alanları/salonları • Tiyatro, sinemalar, lokanta, kahvehane, kafe, otel, anıtlar • İbadethaneler • Devlet daireleri • Sivil toplum kuruluşları • Yerel meclisler
Kişiler	• Kamu çalışanları • Satıcılar • Polisler, askerler, emniyet güçleri • Sürücüler, kondüktörler, yolcular • Oyuncular, taraftarlar, izleyiciler • Sanatçılar, seyirciler • Garsonlar • Karşılama personeli • Din adamları, belediye üyeleri • Çevrim içi destek grubu, • Trafik veya park görevlisi

Tablo 3.
Kamusal Alan (Devamı)

Nesneler	• Para, cüzdan • Formlar • Mülkler • Sırt çantaları • Bavullar, valizler • Yiyecekler, içecekler • Pasaportlar, ehliyetler
Olaylar	• Olaylar, kazalar, hastalıklar • Toplantılar • Hukuksal mücadeleler • Yardım etkinlikleri • Para cezaları, tutuklamalar • Oyunlar, yarışmalar • Gösteriler • Düğünler, cenazeler, dinî törenler • Toplumu ilgilendiren sorunlar • Programlar • Mağazaların açılış kapanış zamanları • Halka açık etkinlikler • Kamusal/kültürel festivaller • Belirli bir konuyla ilgili çeşitli çevrim içi tartışma sitelerinde bir basın toplantısı • Bir istasyonda, havaalanında, spor stadyumunda, etkinliklerde, kaza yerinde veya inşaat alanında uygulanabilecek yasaklar, uyarılar veya talimatlar
Metinler	• Kamu duyuruları • Etiketler ve paketler • El ilanları • Duvar yazıları • Yolcu biletleri, yol planları • Afişler, yönetmelikler • Programlar • Kontratlar • Yemek listesi • Çevrim içi forumlar • Çevrim içi ilanlar • Sipariş formları • Kamuya açık toplantılardaki sunumlar • Politika değişikliklerini açıklayan kamuya açık belgeler • Politik konuşmalar • Yasaklar, uyarılar veya talimatlar • Bilgi panoları • Kulüp/ dernek programları • Seyahat programları • Hava raporları • Konut veya vergi kanunları

2.4.3. Mesleki Alan

Orijinal Metin'de "occupational domain" ismiyle ele alınan mesleki alan, bireyin iş yaşamında dili kullanma bağlamlarını ifade eder. Bu alan; mesleki

yazışmalar, toplantılar, sunumlar, raporlamalar gibi profesyonel iletişim biçimlerini kapsar. Bu alandaki dil kullanımı, belirli bir sektöre ya da alana özgü terimler içerebilir.

Mesleki alan, genellikle ileri düzeylerde hedeflenir. Çünkü bu düzeylerde bireylerin karmaşık dil yapılarını anlayabilme, fikir alışverişinde bulunabilme ve resmî yazı diline hâkim olabilme yeterliği gelişmiş olmalıdır (CEFR, 2001: 15).

TYDÖP'de mesleki alanın kapsamı şu şekilde tablolaştırılmıştır (TYDÖP, 2020: 16):

Tablo 4.
Mesleki Alan

Alanlar/ Mekânlar	• Ofisler • Fabrikalar • Atölyeler • Gemiler, limanlar, istasyonlar • Hava limanları • Çiftlikler • Mağazalar, dükkânlar vs. • Hizmet sunan iş yerleri • Oteller • Çevrim içi alanlar/mekânlar • Şirketler • Ticaret fuarları • Depolar • Rafineriler
Kurumlar	• Şirketler • Resmî daireler • Çok uluslu firmalar
Kişiler	• İşverenler, işçiler • Menajerler • İş arkadaşları • Müvekkiller • Müşteriler • Karşılama personeli • Sekreterler • Temizlik görevlileri • Yöneticiler • Kişisel asistan • Seyahat acentesi ve kayıt sekreteri
Nesneler	• Ofis makineleri • Endüstri makineleri • Endüstriyel aletler ve el işi aletleri
Olaylar	• Görüşmeler • Tanışma görüşmeleri • Karşılamalar • Konferanslar • Fuarlar • Danışma görüşmeleri • Satışlar • İş kazaları • Toplu iş sözleşmeleri • Çalışma şartlarına yönelik toplantılar • Sosyal etkinlikler • Güvenlik tatbikatları

Tablo 4.
Mesleki Alan (Devamı)

Eylemler	• İdare/yönetim • Endüstri yönetimi • Üretim işlemi • Ofis işlemleri • Nakliyat • Satışlar, satış pazarlamacılığı • Bilgisayar işi • Ofis temizliği • Büyük bir şirkette departmanlar arası çevrim içi sohbet • Çevrim içi düzenlenen bir toplantıda veya çevrim içi odak grup toplantısında katılımcı olmak • Profesyonel gelişim forumuna katkıda bulunmak • Çevrim içi bir iş birliği projesinde yönetici olmak • Birden fazla uzak sitede yeni sistemlerin tanıtımını koordine etmek için çevrim içi araçları kullanan bir proje yöneticisi olmak • Şirkette bir departmandaki çevrim içi sosyal etkinliklere katkıda bulunmak • Basit bir çevrim içi odak grup toplantısında bir • katılımcı olmak • Basit departmanlar arası siparişleri ve istekleri • tamamlamak • İş raporu düzenlemek • Fotokopi makinesinde toneri değiştirme veya yazılım indirme • E-posta ile sipariş verme-alma
Metinler	• Ticari mektup • Rapor, bildiri • Güvenlik yönergesi • Kullanım kılavuzları ve el kitapları • Reklam yazıları • Etiket ve afiş yazılar • İş yeri anlatımı • Levhalar • Kartvizitler • Çevrim içi prosedür metinleri • Çevrim içi seminerler • Çevrim içi formlar • İş raporları • Ticari teklif şartnameleri • Güvenlik prosedürleriyle ilgili talimatlar • Genelgeler • E-posta siparişleri

2.4.4. Eğitsel Alan

Orijinal Metin'de "educational domain" ismiyle ele alınan eğitsel alan (eğitim alanı), bireyin eğitim sürecinde dil kullandığı tüm bağlamları ifade eder. Bu alan; dersleri takip etme, akademik metinleri anlama, tartışmalara katılma, not alma, araştırma yapma ve akademik yazma gibi etkinlikleri içerir ve genellikle orta ve ileri düzeylerde ele alınır.

Eğitsel alanda birey yalnızca bilgi almaz, aynı zamanda dili eleştirel düşünme ve analiz yapma amacıyla da kullanır. Özellikle üniversite düzeyinde eğitim almak isteyen bireyler için bu alandaki yeterlilik, dil eğitiminin odak noktalarından biridir (CEFR, 2001: 15).

TYDÖP'de eğitsel alanın kapsamı şu şekilde tablolaştırılmıştır (TYDÖP, 2020: 16):

Tablo 5.
Eğitsel Alan

Alanlar/ Mekânlar	• Okullar, okul salonu, derslik, okul bahçesi, spor alanları, koridorlar • Yüksekokullar • Üniversiteler, yerleşkeler • Amfiler • Seminer odaları • Öğrenci temsilciliği • Yurtlar • Laboratuvarlar • Kantinler • Çevrim içi öğrenme platformları • Çevrim içi kurslar • Web siteleri
Kurumlar	• Okul • Üniversite • Bilimsel topluluklar/kuruluşlar • Meslek örgütleri • Eğitimi geliştirme kuruluşları
Kişiler	• Öğretmenler, öğretim kadrosu • Ebeveynler • Sınıf arkadaşları • Akademisyenler • Öğreniciler • Kütüphane, kantin çalışanları, temizlik personeli • Bina görevlileri, sekreterler vb. • Araştırmacılar • Öğrenci birlikleri
Nesneler	• Yazı malzemeleri • Okul üniformaları • Spor alet ve giysileri • Yemek • Sesli ve görsel aletler • Tahta ve tebeşir • Bilgisayar • Evrak çantası, okul çantası

Tablo 5.
Eğitsel Alan (Devamı)

Olaylar	• Tatilden önce ve sonra ilk ve son okul günleri • Öğrenci değişimi • Ebeveyn toplantıları • Spor eğlenceleri, oyunlar • Disiplin sorunları • Çevrim içi oturum • Çevrim içi kurslar veya forumlar • Kurslar • Sosyal etkinlikler • Çevrim içi veri toplama ve değerlendirme • Çevrim içi iş birliği etkinlikleri • Deneyler • Okul etkinlikleri
Eylemler	• Okul toplantısı • Dersler • Oyunlar • Teneffüsler • Çalışma grupları • Üniversite dersleri, kompozisyon yazma • Kütüphane çalışmaları • Seminerler ve alıştırmalar • Ev işi • Tartışmalar • Bir okul öğrenme platformunun soru-cevap bölümüne katılmak • Aynı konuları okuyan öğrencilerin bulunduğu çevrim içi bir foruma katılmak • Okulda/üniversitede açıkça yapılandırılmış çevrim içi bir iş birliği etkinliğine katılmak • Çevrim içi kursa kaydolmak • Okulda öğretmen rehberli çevrim içi iş birliği etkinliğine katılmak
Metinler	• Asıl metinler • Öğretici kitaplar, okuma kitapları • Kaynak kitaplar • Tahta yazıları • Bilgisayar ekranındaki metin • Teleteks • Alıştırmalar • Gazete makaleleri • Özetler • Sözlükler • Ödev listeleri • Ders taslağı, • Sınav yönetmelikleri • Sınavlar • Okul takvimi • Grafikler ve diyagramlar • Değişim programına katılım şartlarını içeren belgeler

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

YÖNTEM

Çalışmanın bu bölümünde araştırmanın modeli, incelenen materyal ile verilerin toplanması ve analizi başlıklarına yer verilmiştir.

3.1. Araştırmanın Modeli

Çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden doküman analizi kullanılmıştır. Bowen (2009: 27), doküman analizini yazılı ve dijital dokümanların sistematik biçimde değerlendirilmesiyle anlam çıkarmayı, kavram geliştirmeyi hedefleyen bir nitel araştırma nitel araştırma yaklaşımı olarak açıklamıştır. Doküman analizi belli bir plan içinde gerçekleşmelidir. Amaca uygun dokümanlara ulaşılması, ulaşılan dokümanların kontrolden geçirilmesi ve uygun yöntemlerde analiz edilmesi gerekmektedir (Sak ve arkadaşları, 2021: 234).

3.2. İncelenen Materyal

Çalışmada Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi amacıyla hazırlanmış dört kitap setindeki (Yeni Hitit Yabancılar için Türkçe, Gazi TÖMER Yabancılar için Türkçe, Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler için Türkçe ve Yedi İklim Türkçe) ders kitapları incelenmiştir.

Yeni Hitit Yabancılar için Türkçe Seti Ders Kitaplarında incelenen okuma metinleri ile okuma ve yazma etkinliklerine dair sayısal veriler şu şekildedir:

Tablo 6.
Yeni Hitit Yabancılar için Türkçe Seti Ders Kitapları Metin ve Etkinlik Sayısı

Seviye	Ünite Sayısı	Okuma Etkinliği Sayısı	Yazma Etkinliği Sayısı	Toplam Etkinlik Sayısı
A1-A2	12	59	23	82
B1	12	71	30	101
B2-C1	12	44	32	76
Toplam	**36**	**174**	**85**	**259**

Bu sette yer alan 3 kitaptaki 36 ünitede 174 okuma etkinliği ile 85 yazma etkinliği olmak üzere toplam 259 okuma ve yazma etkinliği incelenmiştir.

Gazi TÖMER Yabancılar için Türkçe Seti Ders Kitaplarında incelenen okuma metinleri ile okuma ve yazma etkinliklerine dair sayısal veriler şu şekildedir:

Tablo 7.
Gazi TÖMER Yabancılar için Türkçe Seti Ders Kitapları Metin ve Etkinlik Sayısı

Seviye	Ünite Sayısı	Okuma Etkinliği Sayısı	Yazma Etkinliği Sayısı	Toplam Etkinlik Sayısı
A1	6	75	76	151
A2	5	65	60	125
B1	5	68	63	131
B2	5	56	55	111
C1	5	63	58	121
Toplam	**26**	**327**	**312**	**639**

Bu sette yer alan 5 kitaptaki 26 ünitede 327'si okuma etkinliği, 312'si yazma etkinliği olmak üzere toplam 639 okuma ve yazma etkinliği incelenmiştir.

Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler için Türkçe Seti Ders Kitaplarında incelenen okuma metinleri ile okuma ve yazma etkinliklerine dair sayısal veriler şu şekildedir:

Tablo 8.
Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler için Türkçe Seti Ders Kitapları Metin ve Etkinlik Sayısı

Seviye	Ünite Sayısı	Okuma Metni Sayısı	Okuma Etkinliği Sayısı	Yazma Etkinliği Sayısı	Toplam Metin ve Etkinlik Sayısı
A1	6	8	32	17	57
A2	6	2	27	25	54
B1	6	2	41	20	63
B2	6	0	38	19	57
C1	6	0	47	19	66
Toplam	**30**	**12**	**185**	**100**	**297**

Bu sette yer alan 5 kitaptaki 30 ünitede 12'si okuma metni, 185'i okuma etkinliği, 100'ü yazma etkinliği olmak üzere toplam 297 okuma metni ile okuma ve yazma etkinliği incelenmiştir.

Yedi İklim Türkçe (Yunus Emre Enstitüsü Türkçe Öğretim Seti) Ders Kitaplarında incelenen okuma metinleri ile okuma ve yazma etkinliklerine dair sayısal veriler şu şekildedir:

Tablo 9.
Yedi İklim Türkçe Seti Ders Kitapları Metin ve Etkinlik Sayısı

Seviye	Ünite Sayısı	Okuma Etkinliği Sayısı	Yazma Etkinliği Sayısı	Toplam Etkinlik Sayısı
A1	8	73	69	142
A2	8	71	73	144
B1	8	80	71	151
B2	8	63	90	153
C1	8	52	71	123
C2	8	42	52	94
Toplam	**48**	**381**	**426**	**807**

Bu sette yer alan 6 kitaptaki 48 ünitede 381'i okuma metni ve etkinliği, 426'sı yazma etkinliği olmak üzere toplam 807 okuma metni ile okuma ve yazma etkinliği incelenmiştir.

Dört setin tamamında incelenen okuma metinleri ile okuma ve yazma etkinliklerine dair sayısal veriler şu şekildedir:

Tablo 10.
Etkinlik ve Metin Sayıları

Set	Kitap Sayısı	Ünite Sayısı	Okuma Metni Sayısı	Okuma Etkinliği Sayısı	Yazma Etkinliği Sayısı	Toplam Metin ve Etkinlik Sayısı
Yeni Hitit	3	36	0	174	85	259
Gazi TÖMER	5	26	0	327	312	639
Yeni İstanbul	5	30	12	185	100	297
Yedi İklim	6	48	0	381	426	807
Toplam	19	140	12	1067	923	2002

4 set ve 19 ders kitabındaki 140 ünitede 12'si okuma metni, 1067'si okuma etkinliği, 923'ü yazma etkinliği olmak üzere toplam 2002 okuma metni ile okuma ve yazma etkinliği incelenmiştir. Yeni Hitit, Gazi TÖMER ve Yedi İklim setlerinde okuma metni sayısının 0 olmasının sebebi, ilgili setlerde okuma etkinliklerinin tamamının okuma etkinliklerine bağlı olarak kurgulanmış olmasıdır. Yalnızca Yeni İstanbul setinde bağımsız okuma metinlerine yer verilmiştir.

3.3. Verilerin Toplanması ve Analizi

Veriler, doküman incelemesi yapılarak toplanmıştır. Araştırma materyalleri olan dört kitap setinin tüm seviyelere ait ders kitapları dijital olarak edinilmiş, kitaplardaki okuma metinleri ile okuma ve yazma etkinlikleri doküman incelemesiyle taranmıştır. Bir veya birkaç etkinliğe bağlı olarak hazırlanmış olan okuma metinleri, etkinlikler ayrıca incelendiği için birden fazla maddede yer almaması adına incelemeye alınmamıştır.

İnceleme sürecinde Diller için Avrupa Ortak Başvuru Metni (CEFR, 2001: 15-45) ve Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi Programı (TYDÖP, 2020: 14-16) içerisinde dil kullanım alanları ile ilgili bölümlerde yer alan açıklamaların çizdiği kriterler göz önünde bulundurulmuştur. Buna göre kişisel alanı yansıtan durumlar günlük yaşam, aile, arkadaş, sosyal ilişki, alışveriş, arkadaşa mesaj, doktor randevusu, tanışma, adres sorma ve yemek siparişi iken kamusal alanı yansıtan durumlar ise bireylerle iletişim, kurumlarla iletişim, banka işlemleri, toplu taşıma kuralları, etkinlik duyurusu ve bilgilendirici-uyarıcı metinlerdir. Mesleki alanda iş yaşamı, yazışmalar, toplantılar, sunumlar, raporlamalar ve mesleki terimler gibi unsurlar ön plana çıkarken eğitsel alanın göstergeleri ise dersler, tartışma, akademik metinler ile not alma ve araştırma yapma içerikli ürünlerdir.

Araştırmanın inandırıcılığının sağlanması amacıyla alanda uzman akademisyenlerin görüş ve önerilerine başvurulmuş, okuma metinleri ile okuma ve yazma etkinliklerinin dil kullanım alanlarına göre analiz edilmesine ilişkin ölçütler tartışılarak veri toplama ve analiz süreci şekillendirilmiştir.

İncelenen okuma metinleri ile okuma ve yazma etkinliklerinde bu unsurların varlığı analiz edilmiştir. Her bir metin veya etkinlikte en az bir dil kullanım alanı tespit edilerek tablolaştırılmıştır. Bunun sonucunda incelenen 4 set, 19 kitap, 140 ünite ve 2002 metin ve etkinlikte 3382 alan tespit edilmiş; bunların her bir ünite, kitap ve set içerisindeki ve genel toplamdaki yüzdesel oranları tablolar hâlinde analiz edilip yorumlanmıştır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

BULGULAR VE YORUMLAR

Bu bölümde, incelemeye alınan ders kitaplarına dair bulgular yer almaktadır. Buna göre çalışmanın temelini oluşturan materyaller olan dört kitap setinde (Yeni Hitit Yabancılar için Türkçe, Gazi TÖMER Yabancılar için Türkçe, Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler için Türkçe ve Yedi İklim Türkçe) yer alan ders kitaplarında bulunan okuma ve yazma etkinlikleri ile okuma metinleri, dört dil kullanım alanına (kişisel, kamusal, mesleki ve eğitsel) göre analiz edilmiş ve ortaya çıkan bulgular yorumlanmıştır.

Ünitelere/bölümlere göre oluşturulan tablolarda ünite/bölüm içerisinde yer alan alt bölümlerin veya metinlerin numarasına ve adına, bu alt bölümlerin veya metinlerin altında yer alan etkinliklerin numarasına (etkinlik no.) veya koduna (etkinlik kodu) yer verilmiştir. Etkinliklerden bağımsız olarak kurgulanmış olan okuma metinleri, bu sütunda "kısa çizgi (-)" ile belirtilmiştir. İncelenen metinler ve etkinlikler, beceri türüne (dinleme (D), konuşma (K), okuma (O) ve yazma (Y)) göre kategorize edilmiş ve dil kullanım alanlarına göre analiz edilerek tespit edilen dil kullanım alanları "artı (+)" simgesi ile belirtilmiştir. Bu sayede incelenen her bir ünitede/bölümde yer verilen dil kullanım alanlarının sayıları ve yüzdesel dağılımı tespit edilmiştir.

Kitaplara göre oluşturulan tablolarda ünite/bölüm numarasına ve adına, her bir ünitede/bölümde yer verilen dil kullanım alanlarının sayısına yer verilmiş ve her bir kitapta yer verilen dil kullanım alanlarının sayıları ve yüzdesel dağılımı tespit edilmiştir.

Setlere göre oluşturulan tablolarda set içerisinde yer alan ders kitaplarının adına, her bir kitapta yer verilen dil kullanım alanlarının sayısına yer verilmiş ve her bir sette yer verilen dil kullanım alanlarının sayıları ve yüzdesel dağılımı tespit edilmiştir.

Oluşturulan son tabloda ise incelenen kitap setlerinin adına, her bir sette yer verilen dil kullanım alanlarının sayısına yer verilmiş ve incelenen setlerde yer verilen dil kullanım alanlarının tamamının sayıları ve yüzdesel dağılımı tespit edilmiştir.

4.1. Yeni Hitit Yabancılar için Türkçe Seti Ders Kitapları

Yeni Hitit Yabancılar için Türkçe Setinde 3 ders kitabı bulunmaktadır:

- Yeni Hitit Yabancılar için Türkçe Ders Kitabı 1: Temel (A1-A2)
- Yeni Hitit Yabancılar için Türkçe Ders Kitabı 2: Orta (B1)
- Yeni Hitit Yabancılar için Türkçe Ders Kitabı 3: Yüksek (B2-C1)

4.1.1. Yeni Hitit Yabancılar için Türkçe Ders Kitabı 1: Temel (A1-A2)

Yeni Hitit Yabancılar için Türkçe Ders Kitabı 1: Temel (A1-A2)'de Merhaba, Günlük Hayat, Yakın Çevremiz, Zaman Geçiyor, Afiyet Olsun, Bürokrasi Her Yerde, Gelecek de Bir Gün Gelecek, Rivayet Odur Ki..., Farklı Dünyalar, Medya, Sağlıklı Bir Yaşam, Yolculuk başlıklarını taşıyan 12 ünite bulunmaktadır:

"Merhaba" isimli 1. üniteye dair bulgular şu şekildedir:

Tablo 11.
Yeni Hitit Yabancılar için Türkçe Ders Kitabı 1: Temel (A1-A2) 1. Ünite: Merhaba

Bölüm	Etkinlik No.	Beceri	Dil Kullanım Alanları			
			Kişisel	Kamusal	Mesleki	Eğitsel
1.1: Tanışma	6	Y	+	+		
1.2: Ne? Kim? Neresi?	21	Y	+			
1.3: Ne Var? Ne Yok?	25	O	+	+		
	33	Y				+
f			**3**	**2**	**0**	**1**
%			**50**	**33,33**	**0**	**16,66**

Bu ünitede yer bulan dil kullanım alanlarının %50'si kişisel, %33,33'ü kamusal, %16,66'sı ise eğitsel alanı yansıtmaktadır. Mesleki alana yer verilmemiştir.

Bu oranlar, temel seviye ders kitabının ilk ünitesi için normal karşılanabilecektir.

"Günlük Hayat" isimli 2. üniteye dair bulgular şu şekildedir:

Tablo 12.
Yeni Hitit Yabancılar için Türkçe Ders Kitabı 1: Temel (A1-A2) 2. Ünite: Günlük Hayat

Bölüm	Etkinlik No.	Beceri	Dil Kullanım Alanları			
			Kişisel	Kamusal	Mesleki	Eğitsel
2.1: Ne Yapıyorsunuz?	6	Y			+	
2.2: Nereden Nereye?	11	O	+	+	+	+
2.3: Saatler	26	O	+	+		+
	29	Y	+			
f			**3**	**2**	**2**	**2**
%			**33,33**	**22,22**	**22,22**	**22,22**

Bu ünitede yer bulan dil kullanım alanlarının %33,33'ü kişisel, %22,22'si kamusal, %22,22'si mesleki, %22,22'si ise eğitsel alanı yansıtmaktadır.

Bu ünitede dil kullanım alanlarının dağılımının dengeli bir şekilde dağıldığı görülmektedir. Kişisel alanın biraz daha ön planda olması, ders kitabının seviyesi göz önünde bulundurulduğunda doğru bir işleyiş olarak görülmektedir.

"Yakın Çevremiz" isimli 3. üniteye dair bulgular şu şekildedir:

Tablo 13.
Yeni Hitit Yabancılar için Türkçe Ders Kitabı 1: Temel (A1-A2) 3. Ünite: Yakın Çevremiz

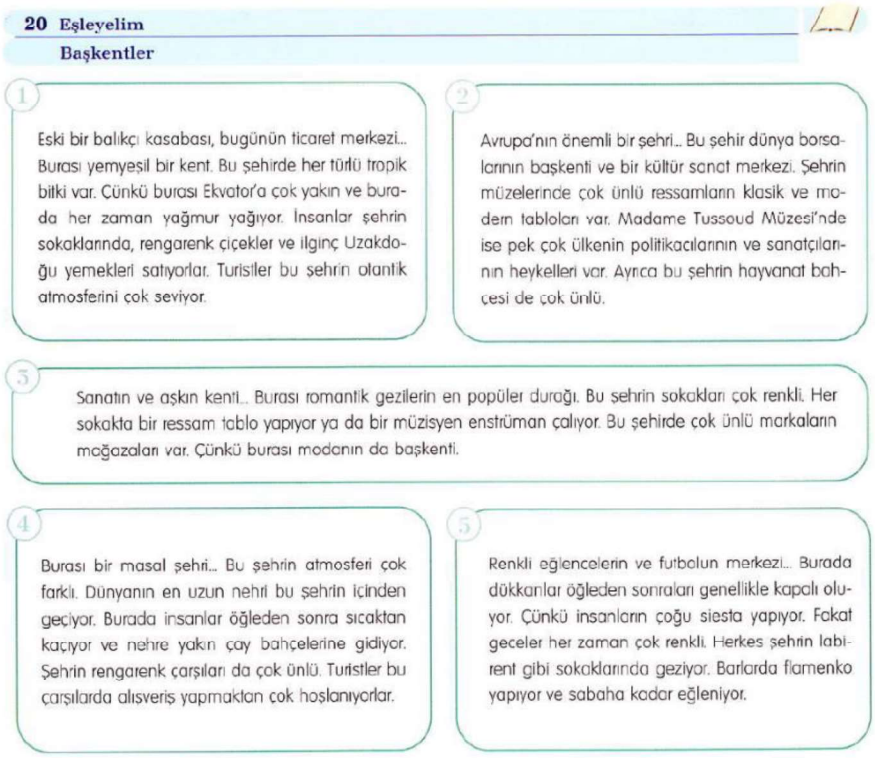
Bölüm	Etkinlik No.	Beceri	Dil Kullanım Alanları			
			Kişisel	Kamusal	Mesleki	Eğitsel
3.1: Ailem ve Arkadaşlarım	1	O	+		+	+
	8	O	+	+	+	+
	10	Y	+			
3.2: Evimiz ve Semtimiz	19	O	+	+		
3.3: Şehirler	20	O		+		
	24	O		+		
	25	Y		+		
f			**4**	**5**	**2**	**2**
%			**30,76**	**38,46**	**15,38**	**15,38**

Bu ünitede yer bulan dil kullanım alanlarının %30,76'sı kişisel, %38,46'sı kamusal, %15,38'i mesleki, %15,38'i ise eğitsel alanı yansıtmaktadır.

Burada kamusal alanın küçük bir farkla ön plana çıktığı görülmektedir. Bu seviyede kişisel alanın ön planda olması önerilmektedir.

"Şehirler" isimli bölümde yer alan "Başkentler" adlı, 20 numaralı okuma etkinliği şu şekildedir:

Görsel 1.
Yeni Hitit Yabancılar için Türkçe Ders Kitabı 1: Temel (A1-A2) 3. Ünite: Yakın Çevremiz, 3.3: Şehirler, 20: Başkentler

20 Eşleyelim

Başkentler

1 Eski bir balıkçı kasabası, bugünün ticaret merkezi... Burası yemyeşil bir kent. Bu şehirde her türlü tropik bitki var. Çünkü burası Ekvator'a çok yakın ve burada her zaman yağmur yağıyor. İnsanlar şehrin sokaklarında, rengarenk çiçekler ve ilginç Uzakdoğu yemekleri satıyorlar. Turistler bu şehrin otantik atmosferini çok seviyor.

2 Avrupa'nın önemli bir şehri... Bu şehir dünya borsalarının başkenti ve bir kültür sanat merkezi. Şehrin müzelerinde çok ünlü ressamların klasik ve modern tabloları var. Madame Tussoud Müzesi'nde ise pek çok ülkenin politikacılarının ve sanatçılarının heykelleri var. Ayrıca bu şehrin hayvanat bahçesi de çok ünlü.

3 Sanatın ve aşkın kenti... Burası romantik gezilerin en popüler durağı. Bu şehrin sokakları çok renkli. Her sokakta bir ressam tablo yapıyor ya da bir müzisyen enstrüman çalıyor. Bu şehirde çok ünlü markaların mağazaları var. Çünkü burası modanın da başkenti.

4 Burası bir masal şehri... Bu şehrin atmosferi çok farklı. Dünyanın en uzun nehri bu şehrin içinden geçiyor. Burada insanlar öğleden sonra sıcaktan kaçıyor ve nehre yakın çay bahçelerine gidiyor. Şehrin rengarenk çarşıları da çok ünlü. Turistler bu çarşılarda alışveriş yapmaktan çok hoşlanıyorlar.

5 Renkli eğlencelerin ve futbolun merkezi... Burada dükkanlar öğleden sonraları genellikle kapalı oluyor. Çünkü insanların çoğu siesta yapıyor. Fakat geceler her zaman çok renkli. Herkes şehrin labirent gibi sokaklarında geziyor. Barlarda flamenko yapıyor ve sabaha kadar eğleniyor.

Bu etkinlikte başkentleri tanıtan yazılar verilmiş, devamında verilen görsellerle metinlerin eşleştirilmesi istenmiştir. Metinler, birer bilgilendirici metin olma özelliği taşıdığından burada yalnızca "kamusal alan" tespit edilmiştir.

"Zaman Geçiyor" isimli 4. üniteye dair bulgular şu şekildedir:

Tablo 14.
Yeni Hitit Yabancılar için Türkçe Ders Kitabı 1: Temel (A1-A2) 4. Ünite: Zaman Geçiyor

Bölüm	Etkinlik No.	Beceri	Dil Kullanım Alanları			
			Kişisel	Kamusal	Mesleki	Eğitsel
4.1: Ne Zaman Ne Oldu?	9	O	+	+	+	
	10	Y			+	
4.2: Dünden Bugüne	11	O	+	+	+	+
4.3: Anılar	22	O		+		
	25	O	+			
	28	O	+	+		
f			**4**	**4**	**3**	**1**
%			**33,33**	**33,33**	**25**	**8,33**

Bu ünitede yer bulan dil kullanım alanlarının %33,33'ü kişisel, %33,33'ü kamusal, %25'i mesleki, %8,33'ü ise eğitsel alanı yansıtmaktadır.

Kişisel ve kamusal alanlara ağırlık verilmiş olması, bu seviye için uygun karşılanmaktadır.

"Afiyet Olsun" isimli 5. üniteye dair bulgular şu şekildedir:

Tablo 15.
Yeni Hitit Yabancılar için Türkçe Ders Kitabı 1: Temel (A1-A2) 5. Ünite: Afiyet Olsun

Bölüm	Etkinlik No.	Beceri	Dil Kullanım Alanları			
			Kişisel	Kamusal	Mesleki	Eğitsel
5.1: Ne Yiyelim	7	Y	+			
5.2: Ne Alırsınız	8	O	+	+		
	9	Y	+			
	16	O	+	+		
5.3: Dünya Mutfakları	19	O		+		
	23	O	+			
	28	Y	+			
f			**6**	**3**	**0**	**0**
%			**66,66**	**33,33**	**0**	**0**

Bu ünitede yer bulan dil kullanım alanlarının %66,66'sı kişisel, %33'33'ü ise kamusal alanı yansıtmaktadır. Mesleki ve eğitsel alanlara yer verilmemiştir.

Bu ünitede kişisel alanın ön plana çıkmış olması olumlu bir gösterge olsa da mesleki ve eğitsel alana hiç yer verilmemiş olması, dengesiz bir dağılımın ortaya çıkmasına sebep olmuştur.

"Bürokrasi Her Yerde!" isimli 6. üniteye dair bulgular şu şekildedir:

Tablo 16.
Yeni Hitit Yabancılar için Türkçe Ders Kitabı 1: Temel (A1-A2) 6. Ünite: Bürokrasi Her Yerde!

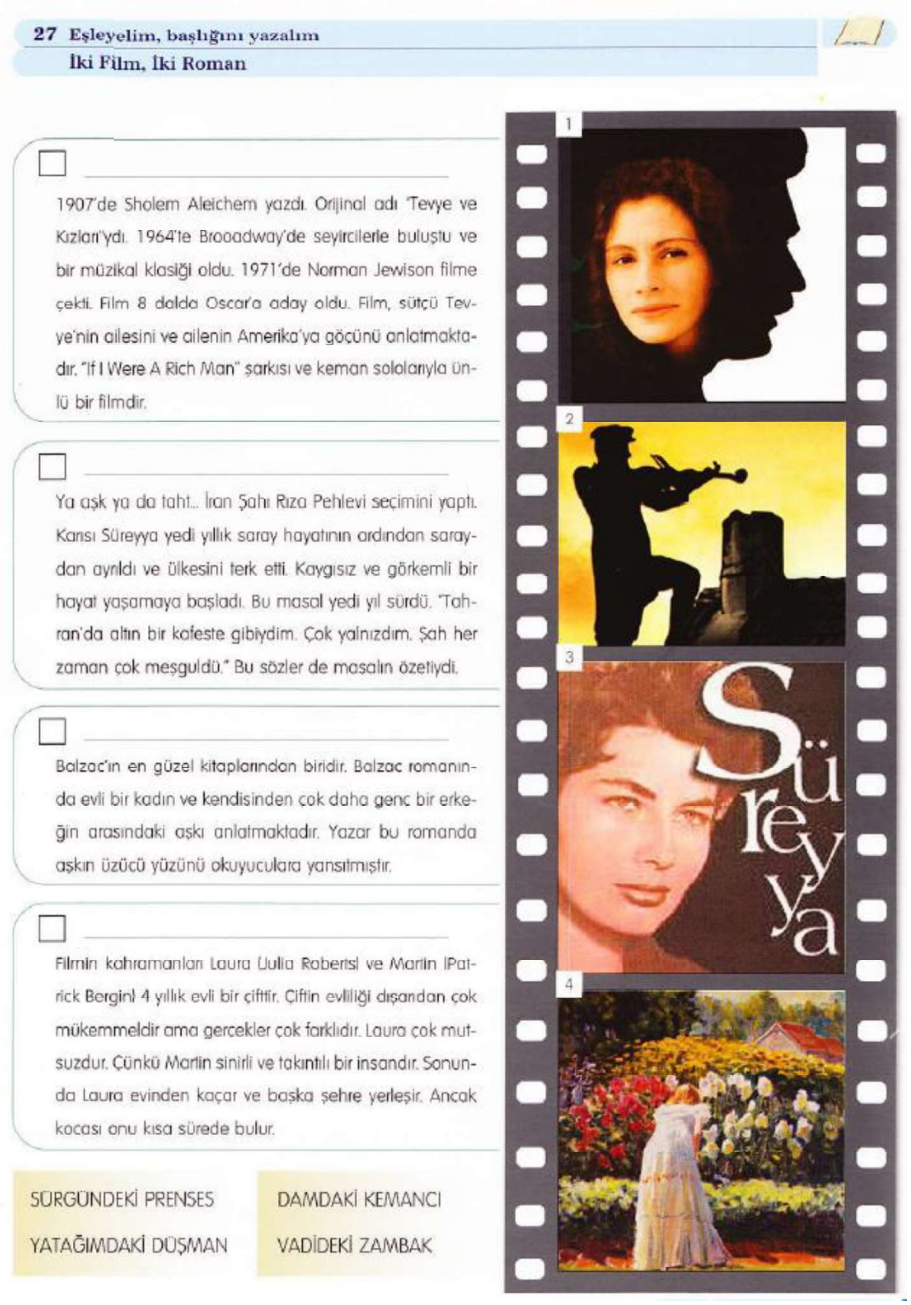
Bölüm	Etkinlik No.	Beceri	Dil Kullanım Alanları			
			Kişisel	Kamusal	Mesleki	Eğitsel
6.1: Sayın Yetkili	1	O	+	+		
	5	O		+		
	9	Y	+			
6.2: Başımız Dertte	10	O	+	+	+	
	16	Y		+		
6.3: Yardım İstiyorum	20	O		+		
	21	O		+		
	27	O		+		
	f		**3**	**7**	**1**	**0**
	%		**27,27**	**63,63**	**9,09**	**0**

Bu ünitede yer bulan dil kullanım alanlarının %27,27'si kişisel, %63,63'ü kamusal, %9,09'u ise mesleki alanı yansıtmaktadır. Eğitsel alana yer verilmemiştir.

Kamusal alanın yüksek oranda ön planda olması ve eğitsel alana hiç yer verilmemiş olması, bu ünitede dengeli bir dağılımın ortaya çıkmasını engellemiştir.

"Yardım İstiyorum" isimli bölümde yer alan "İki Film, İki Roman" adlı, 27 numaralı okuma etkinliği şu şekildedir:

Görsel 1.
Yeni Hitit Yabancılar için Türkçe Ders Kitabı 1: Temel (A1-A2) 6. Ünite: Bürokrasi Her Yerde!, 6.3: Yardım İstiyorum, 27: İki Film, İki Roman

27 Eşleyelim, başlığını yazalım

İki Film, İki Roman

☐ _____

1907'de Sholem Aleichem yazdı. Orijinal adı 'Tevye ve Kızları'ydı. 1964'te Brooadway'de seyircilerle buluştu ve bir müzikal klasiği oldu. 1971'de Norman Jewison filme çekti. Film 8 dalda Oscar'a aday oldu. Film, sütçü Tevye'nin ailesini ve ailenin Amerika'ya göçünü anlatmaktadır. "If I Were A Rich Man" şarkısı ve keman sololarıyla ünlü bir filmdir.

☐ _____

Ya aşk ya da taht... İran Şahı Rıza Pehlevi seçimini yaptı. Kansı Süreyya yedi yıllık saray hayatının ardından saraydan ayrıldı ve ülkesini terk etti. Kaygısız ve görkemli bir hayat yaşamaya başladı. Bu masal yedi yıl sürdü. "Tahran'da altın bir kafeste gibiydim. Çok yalnızdım. Şah her zaman çok meşguldü." Bu sözler de masalın özetiydi.

☐ _____

Balzac'ın en güzel kitaplarından biridir. Balzac romanında evli bir kadın ve kendisinden çok daha genç bir erkeğin arasındaki aşkı anlatmaktadır. Yazar bu romanda aşkın üzücü yüzünü okuyuculara yansıtmıştır.

☐ _____

Filmin kahramanları Laura Julia Roberts ve Martin Patrick Bergin) 4 yıllık evli bir çifttir. Çiftin evliliği dışarıdan çok mükemmeldir ama gerçekler çok farklıdır. Laura çok mutsuzdur. Çünkü Martin sinirli ve takıntılı bir insandır. Sonunda Laura evinden kaçar ve başka şehre yerleşir. Ancak kocası onu kısa sürede bulur.

SÜRGÜNDEKİ PRENSES

YATAĞIMDAKİ DÜŞMAN

DAMDAKİ KEMANCI

VADİDEKİ ZAMBAK

Bu etkinlikte iki film ve iki romanın özetleri veya bu eserlerden yapılan alıntılar verilmiş, doğru eserin isminin bulunarak başlık bölümüne yazılması istenmiştir. Verilen metinler bilgilendirici/tanıtıcı metinler olduğu için burada yalnızca "kamusal alan" tespit edilmiştir.

"Gelecek de Bir Gün Gelecek" isimli 7. üniteye dair bulgular şu şekildedir:

Tablo 17.
Yeni Hitit Yabancılar için Türkçe Ders Kitabı 1: Temel (A1-A2) 7. Ünite: Gelecek de Bir Gün Gelecek

Bölüm	Etkinlik No.	Beceri	Dil Kullanım Alanları			
			Kişisel	Kamusal	Mesleki	Eğitsel
7.1: Planınız Ne?	1	O	+	+		
	7	O	+	+	+	+
7.2: Neler Olacak?	17	O	+	+	+	+
	21	O	+	+	+	
	22	Y	+			
7.3: Böyle mi Olacaktı?	30	O	+	+		
	34	O	+	+		
f			**7**	**6**	**3**	**2**
%			**38,88**	**33,33**	**16,66**	**11,11**

Bu ünitede yer bulan dil kullanım alanlarının %38,88'i kişisel, %33,33'ü kamusal, %16,66'sı mesleki, %11,11'i ise eğitsel alanı yansıtmaktadır.

İlgili ünite, dil kullanım alanlarına yer vermesi açısından oldukça zengin etkinlikleri barındırmaktadır. Kişisel alana diğer alanlardan biraz daha ağırlık vermesi ve genel anlamda dengeli bir dağılıma sahip olması açısından bu seviyedeki bir ders kitabı için ideal bir görünüme sahiptir.

"Rivayet Odur Ki..." isimli 8. üniteye dair bulgular şu şekildedir:

Tablo 18.
Yeni Hitit Yabancılar için Türkçe Ders Kitabı 1: Temel (A1-A2) 8. Ünite: Rivayet Odur Ki...

Bölüm	Etkinlik No.	Beceri	Dil Kullanım Alanları			
			Kişisel	Kamusal	Mesleki	Eğitsel
8.1: Bir Zamanlar	1	O	+	+		
	2	O	+			
	4	Y	+			
	8	O	+			
	9	Y	+			
8.2: Öyle miymiş?	15	O		+	+	
	17	O	+	+		
	18	Y	+	+		
8.3: Ne Olmuştur?	19	O		+		
	22	O		+	+	+
	24	Y	+			
f			**8**	**6**	**2**	**1**
%			**47,05**	**35,29**	**11,76**	**5,88**

Bu ünitede yer bulan dil kullanım alanlarının %47,05'i kişisel, %35,29'u kamusal, %11,76'sı mesleki, %5,88'i ise eğitsel alanı yansıtmaktadır.

Bu ünite de kişisel alana ağırlık vermesi ve tüm dil kullanım alanlarını gösteren örnekleri barındırması açısından olumlu bir görüntü yansıtmaktadır.

"Farklı Dünyalar" isimli 9. üniteye dair bulgular şu şekildedir:

Tablo 19.
Yeni Hitit Yabancılar için Türkçe Ders Kitabı 1: Temel (A1-A2) 9. Ünite: Farklı Dünyalar

Bölüm	**Etkinlik No.**	**Beceri**	**Dil Kullanım Alanları**			
			Kişisel	**Kamusal**	**Mesleki**	**Eğitsel**
9.1: Çok Kültürlü Bir Dünya	9	O	+	+		
	10	Y	+	+		
9.2: Erkekler Mars'tan, Kadınlar Venüs'ten	11	O	+	+		
	13	O	+		+	
	20	O	+			+
9.3: Farklı Zamanlar	22	O	+			
	29	Y	+	+		
	30	O	+	+		+
f			**8**	**5**	**1**	**2**
%			**50**	**31,25**	**6,25**	**12,5**

Bu ünitede yer bulan dil kullanım alanlarının %50'si kişisel, %31,25'i kamusal, %6,25'i mesleki, %12,5'i ise eğitsel alanı yansıtmaktadır.

Burada dikkat çeken durum, tüm etkinliklerde kişisel alanın görülebiliyor olmasıdır. Öte yandan bu etkinliklerin birçoğunda kişisel alanın yanı sıra diğer alanları yansıtan durumlar da tespit edilmiştir. İlgili ünite hem seviyenin gereksinimi olarak kişisel alanı ön plana çıkarması açısından hem de genel anlamdaki zenginliği açısından olumlu bir görüntü sergilemektedir.

"Çok Kültürlü Bir Dünya" isimli bölümde yer alan "Dünyada Yılbaşı Kutlamaları" adlı, 9 numaralı okuma etkinliği şu şekildedir:

Görsel 3.
Yeni Hitit Yabancılar için Türkçe Ders Kitabı 1: Temel (A1-A2) 9. Ünite: Farklı Dünyalar, 9.1: Çok Kültürlü Bir Dünya, 9: Dünyada Yılbaşı Kutlamaları

9 Okuyalım, işaretleyelim

Dünyada YILBAŞI Kutlamaları

Bütün dünyada yılbaşı günü önemli bir gündür. 31 Aralık gecesi çeşitli kutlamalarla geçer. Miladi takvime göre yılbaşı gecesi bir yıl biter, yeni bir yıl başlar. İnsanlar birbirlerine "İyi seneler", "Mutlu yıllar" der, yeni yıldan mutluluk, sağlık, başarı, şans gibi iyi şeyler dilerler.

Yeni yılı sokakta karşılamak, bunun için meydanlarda toplanmak, birlikte dans etmek ve şarkı söylemek... Eski yılın son saniyelerini hep bir ağızdan yüksek sesle geriye saymak... Bütün dünyada yılbaşı gecesini topluca kutlamanın yaygın yolu. Ama Finlandiya, İsveç, Norveç gibi kuzey ülkelerinde yılbaşı, yalnızca yeni bir yıla girmek anlamına gelmez. Yeni yılla birlikte uzun karanlık geceler de kısalmaya başlar. Avustralya ve Brezilya gibi güney ülkelerinde yılbaşı yaz mevsimine denk gelir ve kutlamalara soğuk hava ve kar yağışı değil, daha çok deniz kıyıları, kumsallar eşlik eder. Çin, Japonya, Kore gibi uzak doğu ülkeleri ise iki kat daha şanslıdır çünkü bu ülkeler miladi takvim için ayrı Çin takvimi için ayrı günlerde yılbaşı kutlaması yapar.

Türkiye'de de yılbaşı önemli bir kutlama günüdür, öyle ki yılbaşının ertesi günü resmi tatil olur. İnsanlar yeni yıla genellikle aileleri ve yakın dostları ile birlikte girerler. Bazıları geceyi dışarıda geçirmek ister. Onlar yılbaşı baloları için büyük otellerin salonlarına, resmi kurumların lokallerine, lüks restoranlara giderler. Birçok insanın tercihi, yılbaşını evde geçirmektir. Televizyon kanalları evdekilerin başlıca eğlence kaynağıdır. Birçok kanal yılbaşı gecesi için özel program hazırlarlar. İnsanlar evlerde sofraları yılbaşı için özenle hazırlarlar, şans oyunları oynarlar ama yeni yılda ilk büyük şansı yakalamanın asıl yolu, piyango bileti almaktır. Televizyon ve radyolar yılbaşı piyangosunun büyük ikramiyesini yeni yılın ilk dakikalarında açıklarlar.

	Doğru	Yanlış
1. Türkiye'de yılbaşı günü resmi tatildir.	☐	☐
2. Uzakdoğu ülkelerinde iki yılbaşı kutlaması vardır.	☐	☐
3. Türkiye'de yılbaşını bazı insanlar evlerinde, bazıları dışarda kutlar.	☐	☐
4. Türkiye'de yılbaşı gecesi için televizyonlar tombala çekilişi düzenler.	☐	☐
5. Kuzey ülkelerinde yılbaşı Brezilya ve Avustralya'ya göre daha kısa sürer.	☐	☐

1. denk gelmek
2. kutlama yapmak
3. eşlik etmek
4. şansı yakalamak

☐ Aynı yerde bulunmak, iç içe olmak.
☐ Piyango gibi para ödüllü oyunlarda kazanmak.
☐ Önemli bir gün veya olay için özel tören düzenlemek.
☐ Aynı zamanda olmak, rast gelmek, rastlamak.

Bu etkinlikte dünyanın farklı noktalarındaki yılbaşı kutlamaları hakkında bilgiler verilmekte, bunun yanında günlük yaşam ile aile ve arkadaş ilişkilerine dair göstergeler yer almaktadır. Bu bakımdan burada "kamusal alan" ve "kişisel alan" birlikte yer almaktadır.

"Medya" isimli 10. üniteye dair bulgular şu şekildedir:

Tablo 20.
Yeni Hitit Yabancılar için Türkçe Ders Kitabı 1: Temel (A1-A2) 10. Ünite: Medya

Bölüm	Etkinlik No.	Beceri	Dil Kullanım Alanları			
			Kişisel	Kamusal	Mesleki	Eğitsel
10.1: Haberiniz Var mı?	5	O	+	+	+	+
10.2: Medya ve İnsan	9	O		+	+	
	14	O	+			
	15	Y	+			
10.3: Televizyonda Ne Var?	19	O	+	+		+
f			**4**	**3**	**2**	**2**
%			**36,36**	**27,27**	**18,18**	**18,18**

Bu ünitede yer bulan dil kullanım alanlarının %36,36'sı kişisel, %27,27'si kamusal, %18,18'i mesleki, %18,18'i ise eğitsel alanı yansıtmaktadır.

Az sayıda okuma ve yazma etkinliğinin yer aldığı bu ünite, dil kullanım alanlarının dağılımı açısından genel manada olumlu olarak değerlendirilebilecektir.

"Sağlıklı Bir Yaşam" isimli 11. üniteye dair bulgular şu şekildedir:

Tablo 21.
Yeni Hitit Yabancılar için Türkçe Ders Kitabı 1: Temel (A1-A2) 11. Ünite: Sağlıklı Bir Yaşam

Bölüm	Etkinlik No.	Beceri	Dil Kullanım Alanları			
			Kişisel	Kamusal	Mesleki	Eğitsel
11.1: Sağlığınız İçin	1	O	+			
	7	O	+	+		
	10	O	+			
11.2: Strese Girmeyin	11	O	+	+		
	15	Y		+		
	18	O	+			
	21	O	+	+		
11.3: Neyiniz Var?	24	O	+	+		
f			**7**	**5**	**0**	**0**
%			**58,33**	**41,66**	**0**	**0**

Bu ünitede yer bulan dil kullanım alanlarının %53,88'i kişisel, %41,66'sı ise kamusal alanı yansıtmaktadır. Mesleki ve eğitsel alanlara yer verilmemiştir.

Burada kişisel alanın kamusal alana göre küçük bir farkla ön plana çıkmış olması olumlu olarak yorumlanabilecek olsa da mesleki ve eğitsel alanlara hiç yer verilmemiş olması, olumsuz bir durum ortaya çıkarmıştır.

"Yolculuk" isimli 12. üniteye dair bulgular şu şekildedir:

Tablo 22.
Yeni Hitit Yabancılar için Türkçe Ders Kitabı 1: Temel (A1-A2) 12. Ünite: Yolculuk

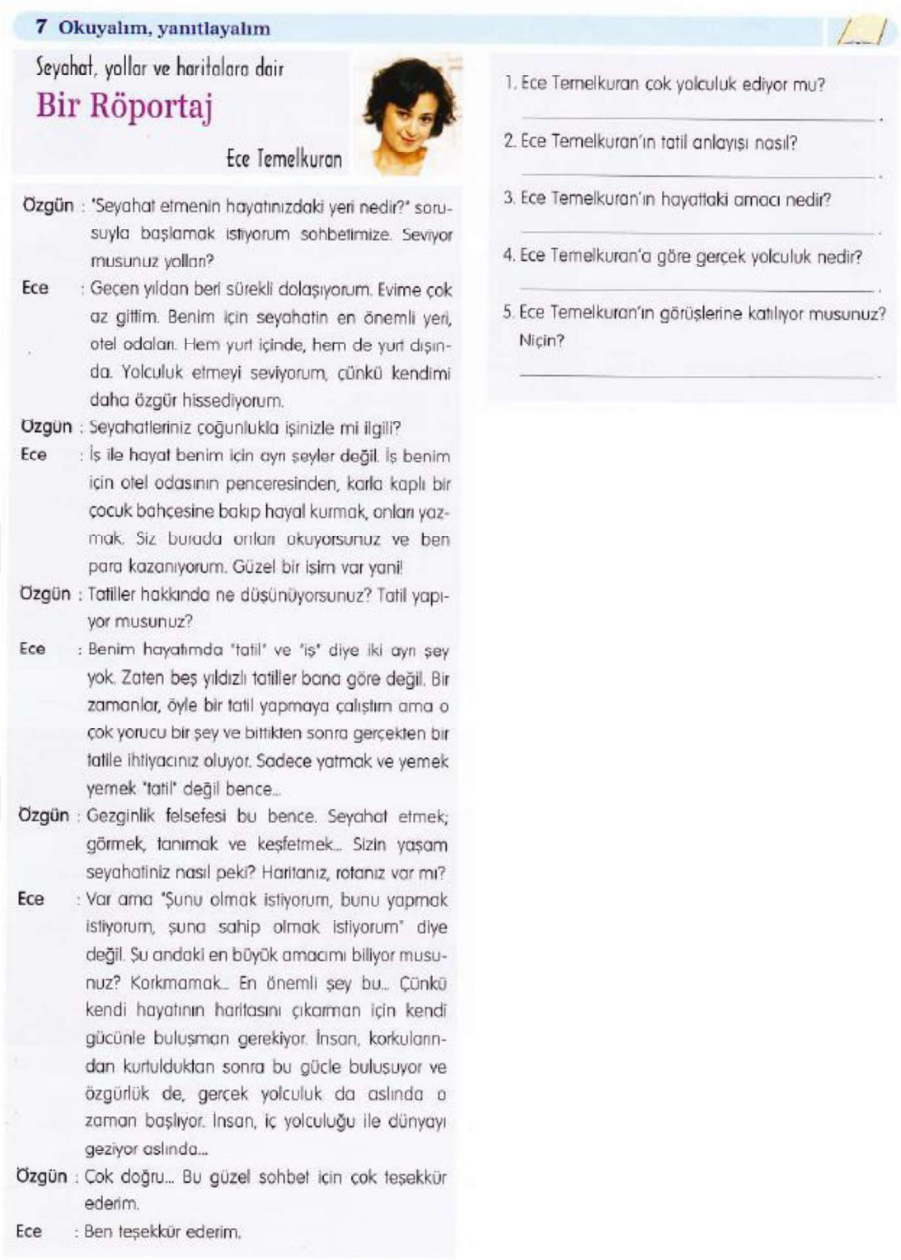
Bölüm	Etkinlik No.	Beceri	Dil Kullanım Alanları			
			Kişisel	**Kamusal**	**Mesleki**	**Eğitsel**
12.1: Nereye Gidelim?	7	O	+		+	
	9	O		+		
	10	Y	+	+		
12.2: Nasıl Gidelim?	12	O		+		
	19	O		+		
12.3: Tatiliniz Nasıl Geçti?	22	O		+		
	27	O	+			
f			**3**	**5**	**1**	**0**
%			**33,33**	**55,55**	**11,11**	**0**

Bu ünitede yer bulan dil kullanım alanlarının %33,33'ü kişisel, %55,55'i kamusal, %11,11'i ise mesleki alanı yansıtmaktadır. Eğitsel alana yer verilmemiştir.

Bu ünite, kamusal alanın kişisel alana göre daha fazla ön plana çıkmış olması ve eğitsel alana hiç yer verilmemiş olması sebebiyle genel anlamda olumsuz olarak yorumlanabilecektir.

"Nereye Gidelim?" isimli bölümde yer alan "Seyahat, Yollar ve Haritalara Dair Bir Röportaj: Ece Temelkuran" adlı, 7 numaralı okuma etkinliği şu şekildedir:

Görsel 4.
Yeni Hitit Yabancılar için Türkçe Ders Kitabı 1: Temel (A1-A2) 12. Ünite: Yolculuk, 12.3: Tatiliniz Nasıl Geçti?, 7: Seyahat, Yollar ve Haritalara Dair Bir Röportaj: Ece Temelkuran

7 Okuyalım, yanıtlayalım

Seyahat, yollar ve haritalara dair

Bir Röportaj

Ece Temelkuran

Özgün : "Seyahat etmenin hayatınızdaki yeri nedir?" sorusuyla başlamak istiyorum sohbetimize. Seviyor musunuz yolları?

Ece : Geçen yıldan beri sürekli dolaşıyorum. Evime çok az gittim. Benim için seyahatin en önemli yeri, otel odaları. Hem yurt içinde, hem de yurt dışında. Yolculuk etmeyi seviyorum, çünkü kendimi daha özgür hissediyorum.

Özgün : Seyahatleriniz çoğunlukla işinizle mi ilgili?

Ece : İş ile hayat benim için ayrı şeyler değil. İş benim için otel odasının penceresinden, karla kaplı bir çocuk bahçesine bakıp hayal kurmak, onları yazmak. Siz burada onları okuyorsunuz ve ben para kazanıyorum. Güzel bir işim var yani!

Özgün : Tatiller hakkında ne düşünüyorsunuz? Tatil yapıyor musunuz?

Ece : Benim hayatımda "tatil" ve "iş" diye iki ayrı şey yok. Zaten beş yıldızlı tatiller bana göre değil. Bir zamanlar, öyle bir tatil yapmaya çalıştım ama o çok yorucu bir şey ve bittikten sonra gerçekten bir tatile ihtiyacınız oluyor. Sadece yatmak ve yemek yemek "tatil" değil bence...

Özgün : Gezginlik felsefesi bu bence. Seyahat etmek; görmek, tanımak ve keşfetmek... Sizin yaşam seyahatiniz nasıl peki? Haritanız, rotanız var mı?

Ece : Var ama "Şunu olmak istiyorum, bunu yapmak istiyorum, şuna sahip olmak istiyorum" diye değil. Şu andaki en büyük amacımı biliyor musunuz? Korkmamak... En önemli şey bu... Çünkü kendi hayatının haritasını çıkarman için kendi gücünle buluşman gerekiyor. İnsan, korkularından kurtulduktan sonra bu güçle buluşuyor ve özgürlük de, gerçek yolculuk da aslında o zaman başlıyor. İnsan, iç yolculuğu ile dünyayı geziyor aslında...

Özgün : Çok doğru... Bu güzel sohbet için çok teşekkür ederim.

Ece : Ben teşekkür ederim.

1. Ece Temelkuran çok yolculuk ediyor mu?
2. Ece Temelkuran'ın tatil anlayışı nasıl?
3. Ece Temelkuran'ın hayattaki amacı nedir?
4. Ece Temelkuran'a göre gerçek yolculuk nedir?
5. Ece Temelkuran'ın görüşlerine katılıyor musunuz? Niçin?

Okuma metni ve etkinliğinde röportaj gerçekleştirilen kişinin günlük yaşamına dair bilgiler yer alırken aynı zamanda meslek hayatına dair önemli noktalara yer verilmektedir. Bu sebeple burada "kişisel alan" ve "mesleki" alan birlikte gözlemlenebilmektedir.

Yeni Hitit Yabancılar için Türkçe Ders Kitabı 1: Temel (A1-A2)'e dair bulgular şu şekildedir:

Tablo 23.
Yeni Hitit Yabancılar için Türkçe Ders Kitabı 1: Temel (A1-A2)

Ünite	Dil Kullanım Alanları			
	Kişisel	**Kamusal**	**Mesleki**	**Eğitsel**
1. Merhaba	3	2	0	1
2. Günlük Hayat	3	2	2	2
3. Yakın Çevremiz	4	5	2	2
4. Zaman Geçiyor	4	4	3	1
5. Afiyet Olsun	6	3	0	0
6. Bürokrasi Her Yerde	3	7	1	0
7. Gelecek de Bir Gün Gelecek	7	6	3	2
8. Rivayet Odur Ki...	8	6	2	1
9. Farklı Dünyalar	8	5	1	2
10. Medya	4	3	2	2
11. Sağlıklı Bir Yaşam	7	5	0	0
12. Yolculuk	3	5	1	0
f	**60**	**53**	**17**	**13**
%	**41,95**	**37,06**	**11,88**	**9,09**

Bu ders kitabında tespit edilen dil kullanım alanlarının %41,95'i kişisel, %37,06'sı kamusal, %11,88'i mesleki, %9,09'u ise eğitsel alanı yansıtmaktadır.

Temel düzey ders kitaplarında kişisel alanın biraz daha ön planda olması, öte yandan diğer dil kullanım alanlarına da yer verilmesi önem arz etmektedir. Bu kriterler göz önünde bulundurulduğunda ortaya çıkan dağılım ile ilgili olumlu yorumlar yapmak mümkün olacaktır.

4.1.2. Yeni Hitit Yabancılar için Türkçe Ders Kitabı 2: Orta (B1)

Yeni Hitit Yabancılar için Türkçe Ders Kitabı 2: Orta (B1)'da 12 ünite bulunmaktadır:

1. İş Dünyası

2. Şimdi Spor Zamanı

3. Hayaller Gerçek Olsa

4. Bu Yıl Moda Ne?

5. Eğitim Şart

6. Estetik ve Yaratıcılık

7. İcatlar Mucitler

8. Tabiat Ana

9. Sinema Dünyası

10. İster İnan İster İnanma

11. Bugün Bayram

12. İnsana Dair

"İş Dünyası" isimli 1. üniteye dair bulgular şu şekildedir:

Tablo 24.
Yeni Hitit Yabancılar için Türkçe Ders Kitabı 2: Orta (B1) 1. Ünite: İş Dünyası

Bölüm	Etkinlik No.	Beceri	Dil Kullanım Alanları			
			Kişisel	Kamusal	Mesleki	Eğitsel
1.1: Yeni Bir İş Bulmalıyım	2	O	+	+	+	+
	5	O	+		+	
1.2: İş Yerinde	8	O	+	+	+	
	9	Y	+			
	13	O	+		+	
	15	O		+	+	
1.3: Başarının Sırları	16	O	+		+	
	17	Y	+		+	
	21	O	+	+	+	+
f			**8**	**4**	**8**	**2**
%			**36,36**	**18,18**	**36,36**	**9,09**

Bu ünitede yer bulan dil kullanım alanlarının %36,36'sı kişisel, %18,18'i kamusal, %36,36'sı mesleki, %9,09'u ise eğitsel alanı yansıtmaktadır.

İlgili seviyede kamusal alanın diğerlerine göre daha ön planda olması gerekirken bu ünitede kişisel ve kamusal alanın ön planda olduğu görülmektedir. Öte yandan eğitsel alana oldukça az yer verilmiştir. Ancak etkinliklerin tamamının birden fazla dil kullanım alanını yansıtıyor oluşu, ünitedeki etkinliklerin niteliği açısından olumlu olarak yorumlanabilecektir.

"Şimdi Spor Zamanı" isimli 2. üniteye dair bulgular şu şekildedir:

Tablo 25.
Yeni Hitit Yabancılar için Türkçe Ders Kitabı 2: Orta (B1) 2. Ünite: Şimdi Spor Zamanı

Bölüm	Etkinlik No.	Beceri	Dil Kullanım Alanları			
			Kişisel	Kamusal	Mesleki	Eğitsel
2.1: Biraz Hareket!	3	O	+			
	8	Y		+		
2.2: Dünden Bugüne Spor	11	O		+		+
	13	O		+		
	15	O		+	+	
2.3: En Büyük Kim?	19	O		+		
	24	O	+	+		
	25	O	+	+	+	
	26	Y		+		
f			**3**	**8**	**2**	**1**
%			**21,42**	**57,14**	**14,28**	**7,14**

Bu ünitede yer bulan dil kullanım alanlarının %21,42'si kişisel, %57,14'ü kamusal, %14,28'i mesleki, %7,14'ü ise eğitsel alanı yansıtmaktadır.

Kamusal alanın ön planda olması olumlu olsa da diğer alanlara gereğinden az yer verildiği ve dengenin sağlanamamış olduğu görülmektedir.

"Hayaller Gerçek Olsa" isimli 3. üniteye dair bulgular şu şekildedir:

Tablo 26.
Yeni Hitit Yabancılar için Türkçe Ders Kitabı 2: Orta (B1) 3. Ünite: Hayaller Gerçek Olsa

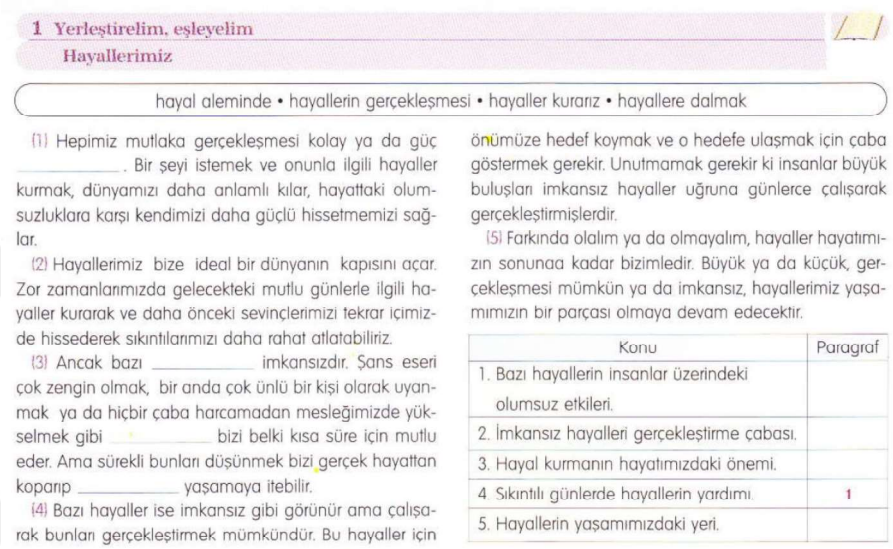
Bölüm	Etkinlik No.	Beceri	Dil Kullanım Alanları			
			Kişisel	Kamusal	Mesleki	Eğitsel
3.1: Bir Dilek Tut	1	O	+			
	4	Y	+			
	5	O	+	+	+	
	7	O	+			
	9	Y	+			
3.2: Ne Yazık ki İmkânsız	10	O	+			
	16	Y	+	+		
	17	O		+		
3.3: Hayal Et Olsun	20	O	+		+	
	32	Y	+	+	+	+
f			**9**	**4**	**3**	**1**
%			**52,94**	**23,52**	**17,64**	**5,88**

Bu ünitede yer bulan dil kullanım alanlarının %52,94'ü kişisel, %23,52'si kamusal, %17,64'ü mesleki, %5,88'i ise eğitsel alanı yansıtmaktadır.

Bir etkinlik haricinde etkinliklerin tamamında kişisel alana dair özelliklere rastlanmıştır. Bunun yanında kamusal, mesleki ve eğitsel alanlara yeterince yer verilmemiştir. Bu da dengeli bir dağılımın ortaya çıkmamasına sebep olmuştur.

"Bir Dilek Tut" isimli bölümde yer alan "Hayallerimiz" adlı, 1 numaralı okuma etkinliği şu şekildedir:

Görsel 5.
Yeni Hitit Yabancılar için Türkçe Ders Kitabı 2: Orta (B1) 3. Ünite: Hayaller Gerçek Olsa, 3.1: Bir Dilek Tut, 1: Hayallerimiz

1 Yerleştirelim, eşleyelim

Hayallerimiz

hayal aleminde • hayallerin gerçekleşmesi • hayaller kurarız • hayallere dalmak

(1) Hepimiz mutlaka gerçekleşmesi kolay ya da güç _____. Bir şeyi istemek ve onunla ilgili hayaller kurmak, dünyamızı daha anlamlı kılar, hayattaki olumsuzluklara karşı kendimizi daha güçlü hissetmemizi sağlar.

(2) Hayallerimiz bize ideal bir dünyanın kapısını açar. Zor zamanlarımızda gelecekteki mutlu günlerle ilgili hayaller kurarak ve daha önceki sevinçlerimizi tekrar içimizde hissederek sıkıntılarımızı daha rahat atlatabiliriz.

(3) Ancak bazı _____ imkansızdır. Şans eseri çok zengin olmak, bir anda çok ünlü bir kişi olarak uyanmak ya da hiçbir çaba harcamadan mesleğimizde yükselmek gibi _____ bizi belki kısa süre için mutlu eder. Ama sürekli bunları düşünmek bizi gerçek hayattan koparıp _____ yaşamaya itebilir.

(4) Bazı hayaller ise imkansız gibi görünür ama çalışarak bunları gerçekleştirmek mümkündür. Bu hayaller için önümüze hedef koymak ve o hedefe ulaşmak için çaba göstermek gerekir. Unutmamak gerekir ki insanlar büyük buluşları imkansız hayaller uğruna günlerce çalışarak gerçekleştirmişlerdir.

(5) Farkında olalım ya da olmayalım, hayaller hayatımızın sonunaa kadar bizimledir. Büyük ya da küçük, gerçekleşmesi mümkün ya da imkansız, hayallerimiz yaşamımızın bir parçası olmaya devam edecektir.

Konu	Paragraf
1. Bazı hayallerin insanlar üzerindeki olumsuz etkileri.	
2. İmkansız hayalleri gerçekleştirme çabası.	
3. Hayal kurmanın hayatımızdaki önemi.	
4. Sıkıntılı günlerde hayallerin yardımı.	1
5. Hayallerin yaşamımızdaki yeri.	

Etkinlikte hayallerden bahsedilmekte, bu da kişisel yaşama işaret etmektedir. Bu sebeple burada yalnızca "kişisel alan" gözlenebilmektedir.

"Bu Yıl Moda Ne" isimli 4. üniteye dair bulgular şu şekildedir:

Tablo 27.
Yeni Hitit Yabancılar için Türkçe Ders Kitabı 2: Orta (B1) 4. Ünite: Bu Yıl Moda Ne?

Bölüm	Etkinlik No.	Beceri	Dil Kullanım Alanları			
			Kişisel	Kamusal	Mesleki	Eğitsel
4.1: Modanın Dünü, Bugünü	3	O		+		
	6	O		+		
4.2: Vitrinde Ne Var?	7	O	+	+		
	13	O	+	+		
	14	Y	+	+		
4.3: Bu Benim Tarzım	21	O	+			
	22	O	+			
f			**5**	**5**	**0**	**0**
%			**50**	**50**	**0**	**0**

Bu ünitede yer bulan dil kullanım alanlarının %50'si kişisel, %50'si ise kamusal alanı yansıtmaktadır. Mesleki ve eğitsel alanlara yer verilmemiştir.

Yalnızca kişisel ve kamusal alana dair bulgulara ulaşılan bu ünitede mesleki ve eğitsel alanların hiç görülememiş olması, olumsuz bir göstergedir.

"Eğitim Şart" isimli 5. üniteye dair bulgular şu şekildedir:

Tablo 28.
Yeni Hitit Yabancılar için Türkçe Ders Kitabı 2: Orta (B1) 5. Ünite: Eğitim Şart

Bölüm	Etkinlik No.	Beceri	Dil Kullanım Alanları			
			Kişisel	Kamusal	Mesleki	Eğitsel
5.1: Ders Başlıyor	1	O	+			+
	2	Y	+			+
	3	O	+			+
	8	O	+	+		+
	9	Y	+	+		+
5.2: Asla Geç Değildir	10	O	+	+		+
	12	Y	+			
	19	O	+	+	+	+
5.3: Öğrenmenin Sınırı Yok	20	O	+		+	+
	21	Y		+		+
	26	O	+			
	30	Y	+	+	+	+
f			**11**	**6**	**3**	**10**
%			**36,66**	**20**	**10**	**33,33**

Bu ünitede yer bulan dil kullanım alanlarının %36,66'sı kişisel, %20'si kamusal, %10'u mesleki, %33,33'ü ise eğitsel alanı yansıtmaktadır.

Bu ünite, isminden de anlaşılacağı gibi eğitim teması üzerine kurgulanmış ve bu sebeple kişisel alanın yanında eğitsel alan ön plana çıkmıştır. Bu seviyede ön planda olması gereken kamusal alan ise geri planda kalmıştır. Bu sebeple bu ünitenin kurgulanışının da genel manada olumsuz olduğu yorumu yapılabilecektir.

"Estetik ve Yaratıcılık" isimli 6. üniteye dair bulgular şu şekildedir:

Tablo 29.
Yeni Hitit Yabancılar için Türkçe Ders Kitabı 2: Orta (B1) 6. Ünite: Estetik ve Yaratıcılık

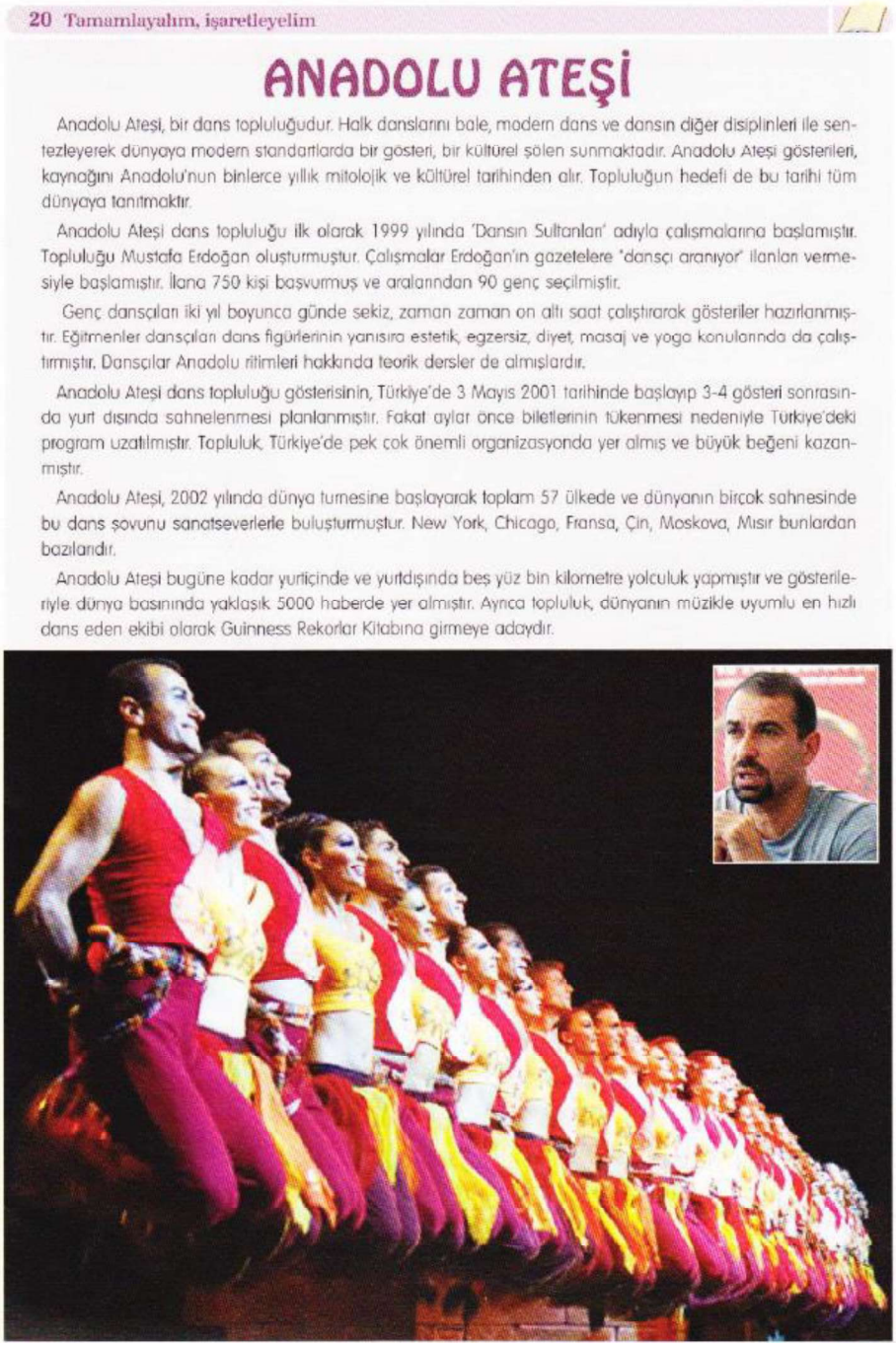
Bölüm	Etkinlik No.	Beceri	Dil Kullanım Alanları			
			Kişisel	Kamusal	Mesleki	Eğitsel
6.1: Sanat Hayattır	2	O	+			+
6.2: Sanat Her Yerde	8	O		+		
	12	O		+		
6.3: Sahnede Neler Oluyor?	19	Y		+		
	20	O		+	+	+
f			**1**	**4**	**1**	**2**
%			**12,5**	**50**	**12,5**	**25**

Bu ünitede yer bulan dil kullanım alanlarının %12,5'i kişisel, %50'si kamusal, %12,5'i mesleki, %25'i ise eğitsel alanı yansıtmaktadır.

Az sayıda okuma ve yazma etkinliğinin bulunduğu bu ünitede kamusal alanın ön planda olması, seviyenin gerekliliklerini yerine getirmesi açısından olumlu bir göstergedir.

"Sahnede Neler Oluyor?" isimli bölümde yer alan "Anadolu Ateşi" adlı, 20 numaralı okuma etkinliği şu şekildedir:

Görsel 6.
Yeni Hitit Yabancılar için Türkçe Ders Kitabı 2: Orta (B1) 6. Ünite: Hayaller Gerçek Olsa, 6.3: Sahnede Neler Oluyor?, 20: Anadolu Ateşi

20 Tamamlayalım, işaretleyelim

ANADOLU ATEŞİ

Anadolu Ateşi, bir dans topluluğudur. Halk danslarını bale, modern dans ve dansın diğer disiplinleri ile sentezleyerek dünyaya modern standartlarda bir gösteri, bir kültürel şölen sunmaktadır. Anadolu Ateşi gösterileri, kaynağını Anadolu'nun binlerce yıllık mitolojik ve kültürel tarihinden alır. Topluluğun hedefi de bu tarihi tüm dünyaya tanıtmaktır.

Anadolu Ateşi dans topluluğu ilk olarak 1999 yılında 'Dansın Sultanları' adıyla çalışmalarına başlamıştır. Topluluğu Mustafa Erdoğan oluşturmuştur. Çalışmalar Erdoğan'ın gazetelere "dansçı aranıyor" ilanları vermesiyle başlamıştır. İlana 750 kişi başvurmuş ve aralarından 90 genç seçilmiştir.

Genç dansçılar iki yıl boyunca günde sekiz, zaman zaman on altı saat çalıştırarak gösteriler hazırlanmıştır. Eğitmenler dansçıları dans figürlerinin yanısıra estetik, egzersiz, diyet, masaj ve yoga konularında da çalıştırmıştır. Dansçılar Anadolu ritimleri hakkında teorik dersler de almışlardır.

Anadolu Ateşi dans topluluğu gösterisinin, Türkiye'de 3 Mayıs 2001 tarihinde başlayıp 3-4 gösteri sonrasında yurt dışında sahnelenmesi planlanmıştır. Fakat aylar önce biletlerinin tükenmesi nedeniyle Türkiye'deki program uzatılmıştır. Topluluk, Türkiye'de pek çok önemli organizasyonda yer almış ve büyük beğeni kazanmıştır.

Anadolu Ateşi, 2002 yılında dünya turnesine başlayarak toplam 57 ülkede ve dünyanın birçok sahnesinde bu dans şovunu sanatseverlerle buluşturmuştur. New York, Chicago, Fransa, Çin, Moskova, Mısır bunlardan bazılarıdır.

Anadolu Ateşi bugüne kadar yurtiçinde ve yurtdışında beş yüz bin kilometre yolculuk yapmıştır ve gösterileriyle dünya basınında yaklaşık 5000 haberde yer almıştır. Ayrıca topluluk, dünyanın müzikle uyumlu en hızlı dans eden ekibi olarak Guinness Rekorlar Kitabına girmeye adaydır.

Okuma metni ve bu okuma metnine bağlı olarak oluşturulan okuma etkinlikleri incelendiğinde metnin bilgilendirici bir metin olduğu ve kültürel ögelere değindiği, dansçılık mesleği ile ilgili ifadeleri barındırdığı ve dansçıların eğitim süreçlerine dair bilgilendirmelerin yapıldığı görülmektedir. Bu sebeple bu metin ve etkinlikte "kamusal alan", "mesleki alan" ve "eğitsel alan" birlikte gözlemlenebilmektedir.

"İcatlar Mucitler" isimli 7. üniteye dair bulgular şu şekildedir:

Tablo 30.
Yeni Hitit Yabancılar için Türkçe Ders Kitabı 2: Orta (B1) 7. Ünite: İcatlar Mucitler

Bölüm	Etkinlik No.	Beceri	Dil Kullanım Alanları			
			Kişisel	Kamusal	Mesleki	Eğitsel
7.1: Buldum!	2	O		+	+	
	6	O		+	+	
7.2: Onlarsız Olmuyor	13	O	+	+		+
	15	O		+		+
7.3: İcat Edildi Ama...	16	O		+		+
	20	O	+	+	+	+
	21	Y		+		
	22	Y	+			
	23	O		+		
f			**3**	**8**	**3**	**4**
%			**16,66**	**44,44**	**16,66**	**22,22**

Bu ünitede yer bulan dil kullanım alanlarının %16,66'sı kişisel, %44,44'ü kamusal, %16,66'sı mesleki, %22,22'si ise eğitsel alanı yansıtmaktadır.

Kamusal alanın ön planda olması ve diğer alanların da dengeli bir şekilde dağılım göstermesi, genel çerçevede olumlu olarak yorumlanabilecektir.

"Tabiat Ana" isimli 8. üniteye dair bulgular şu şekildedir:

Tablo 31.
Yeni Hitit Yabancılar için Türkçe Ders Kitabı 2: Orta (B1) 8. Ünite: Tabiat Ana

Bölüm	Etkinlik No.	Beceri	Dil Kullanım Alanları			
			Kişisel	Kamusal	Mesleki	Eğitsel
8.1: Hayvanlar Alemi	4	O		+		
	6	Y		+		
8.2: Doğayla İç İçe	10	O	+	+		
	12	Y	+	+		
8.3: Ne Yaptık Biz?	14	O		+		
	17	Y		+		
	21	O		+		
f			**2**	**7**	**0**	**0**
%			**22,22**	**77,77**	**0**	**0**

Bu ünitede yer bulan dil kullanım alanlarının %22,22'si kişisel, %77,77'si ise kamusal alanı yansıtmaktadır. Mesleki ve eğitsel alanlara yer verilmemiştir.

Bu ünitede bulunan tüm okuma ve yazma etkinliklerinde kamusal alanın göstergelerine rastlanmıştır. Bu durumu olumlu olarak yorumlamak mümkündür ancak

mesleki ve eğitsel alanların hiç görülmemiş olması, etkinliklerin zenginleştirilmediğini göstermekte ve bu durum da olumsuz bir tablo ortaya koymaktadır.

"Sinema Dünyası" isimli 9. üniteye dair bulgular şu şekildedir:

Tablo 32.
Yeni Hitit Yabancılar için Türkçe Ders Kitabı 2: Orta (B1) 9. Ünite: Sinema Dünyası

Bölüm	Etkinlik No.	Beceri	Dil Kullanım Alanları			
			Kişisel	Kamusal	Mesleki	Eğitsel
9.1: Başlıyor!.. Başlıyor!..	6	O	+	+		
	9	Y	+	+		
9.2: Ödüller Sahiplerini Buluyor	10	O		+		
	13	O	+	+	+	+
	15	Y		+		
9.3: Unutulmayanlar	16	O	+	+		
	18	Y		+		
	21	O		+		
f			**4**	**8**	**1**	**1**
%			**28,57**	**57,14**	**7,14**	**7,14**

Bu ünitede yer bulan dil kullanım alanlarının %28,57'si kişisel, %57,14'ü kamusal, %7,14'ü mesleki, %7,14'ü ise eğitsel alanı yansıtmaktadır.

Bu ünitede de bir önceki ünitede olduğu gibi tüm okuma ve yazma etkinliklerinde kamusal alana dair izlere rastlanmış, bunun yanında bazı etkinliklerde kişisel alan da kendisini göstermiştir. Yalnızca bir etkinlikte tüm dil kullanım alanları birlikte görülmüştür.

"Ödüller Sahiplerini Buluyor" isimli bölümde yer alan "Oscar" adlı, 10 numaralı okuma etkinliği şu şekildedir:

Görsel 7.
Yeni Hitit Yabancılar için Türkçe Ders Kitabı 2: Orta (B1) 9. Ünite: Hayaller Gerçek Olsa, 9.2: Ödüller Sahiplerini Buluyor, 10: Oscar

10 İşaretleyelim, eşleyelim

OSCAR

Ona 'Akademi Heykelciği' diyen de var, 'Altın Ödül' ya da 'Üstün Başarı Heykeli' de. Bazılarının 'Demir Adam' olarak da **nitelendirdiği** ödül aslında en çok 'Oscar' adıyla anılıyor. İlk kez 1928 yılında verilen Oscar heykelciğinde film makarasının üzerinde elinde kılıç taşıyan bir şövalye şekli bulunuyordu. Bu heykelcikte şövalyenin üzerinde durduğu makara üzerindeki parmağa benzeyen şekiller aktörleri, yazarları, yönetmenleri, yapımcıları ve teknik ekibi **temsil ediyordu**. Bu tasarım Akademi'nin kuruluş amacıyla yakından ilgiliydi. Çünkü Akademi, gerçekte sinema emekçilerine destek olmak ve sinema sanatının gelişimine **katkı sağlamak** amacıyla oluşturulmuş bir organizasyon.

Günümüzde Oscar törenleri daha çok eğlence ve magazin dünyasına hizmet ediyor gibi görünse de aslında dünyadaki film endüstrisini derinden etkilemesi nedeniyle büyük önem taşıyor. Öyle ki aktör ve aktrisler için Oscar'a aday gösterilmek bile sinema dünyasında bir saygınlık kazanmak anlamına geliyor. Film şirketleri ve yapımcılar da görsel efektler, ses ve sahne açısından zengin filmler yaratmak için birbirleriyle yarışıyorlar ve bunun için yüz milyonlarca dolar harcamaktan **kaçınmıyorlar**. Bu dev bütçeler, Oscar'ı kazanma olasılığını artırdığı gibi milyonlarca seyirciyi sinema salonlarına çekmeyi de sağlıyor. Oscar'ın kazananları sadece yapımcılar, şirketler ya da sanatçılar değil. Ödül törenini canlı yayınlayan televizyon kanalları da Oscar'dan büyük kazanç elde ediyor. Yaklaşık üç saat süren ödül töreni boyunca elliyi aşkın reklam kuşağı yayınlanıyor ve bu gecenin sonunda yüz milyon dolan aşkın reklam gelirine ulaşılıyor.

	Var	Yok
1. Oscar adının nereden geldiği	☐	☐
2. Oscar'ı en çok kazananlar	☐	☐
3. İlk Oscar heykelciğinin şekli	☐	☐
4. Akademi'nin kuruluş amacı	☐	☐
5. Sinema sanatının saygınlığı	☐	☐
6. Magazin dünyasının Oscar törenine ilgisi	☐	☐
7. İlk Oscar ödülünün kime verildiği	☐	☐
8. Oscar ödüllerinin sinema sektörü için önemi	☐	☐
9. Oscar ödüllerinin sinema sektörüne yaptığı katkılar	☐	☐
10. Oscar töreninden elde edilen gelirler	☐	☐

	Doğru	Yanlış
1. İlk Oscar ödülleri 1928 yılında verildi.	☐	☐
2. Oscar törenlerinin ilk amacı magazin dünyasına renk getirmekti.	☐	☐
3. Dünya film endüstrisi için Oscar büyük önem taşıyor.	☐	☐
4. Yapımcılar Oscar kazanabilmek adına filmlere dev bütçeler ayırıyorlar.	☐	☐
5. Televizyon kanalları Oscar törenlerini canlı yayınlayarak büyük paralar kazanıyor.	☐	☐

1. nitelendirmek	☐ geri durmak
2. temsil etmek	☐ adlandırmak
3. katkı sağlamak	☐ yardımcı olmak
4. kaçınmak	☐ simgelemek

Bu bölümde Oscar ödül törenine dair bilgilerin yer aldığı bir okuma metni ve bu metne bağlı olarak oluşturulmuş etkinlikler yer almaktadır. Burada hem bilgilendirici bir metnin varlığı hem de metnin içeriğinde kamusal bir organizasyona dair bilgilerin verilmiş olması, bölümde tespit edilen tek dil kullanım alanının "kamusal alan" olmasına sebebiyet vermiştir.

"İster İnan İster İnanma" isimli 10. üniteye dair bulgular şu şekildedir:

Tablo 33.
Yeni Hitit Yabancılar için Türkçe Ders Kitabı 2: Orta (B1) 10. Ünite: İster İnan İster İnanma

Bölüm	Etkinlik No.	Beceri	Dil Kullanım Alanları			
			Kişisel	Kamusal	Mesleki	Eğitsel
10.1: Mitoloji	1	O		+		
	3	O	+			
	5	Y	+			
10.2: Batıl İnançlar	6	O	+	+		
	12	O	+	+		
	13	O		+		
10.3: Gizemli Olaylar	14	O		+		
	19	Y		+		
	21	O		+		
f			**4**	**7**	**0**	**0**
%			**36,36**	**63,63**	**0**	**0**

Bu ünitede yer bulan dil kullanım alanlarının %36,36'sı kişisel, %63,63'ü ise kamusal alanı yansıtmaktadır. Mesleki ve eğitsel alanlara yer verilmemiştir.

Kamusal alanın ön planda olması olumlu olarak yorumlanabilecek olsa da mesleki ve eğitsel alana hiç rastlanmamış olması ve etkinliklerin/metinlerin birçoğunun yalnızca tek bir alanı yansıtması olumsuz noktalar olarak yansımaktadır.

"Bugün Bayram" isimli 11. üniteye dair bulgular şu şekildedir:

Tablo 34.
Yeni Hitit Yabancılar için Türkçe Ders Kitabı 2: Orta (B1) 11. Ünite: Bugün Bayram

Bölüm	Etkinlik No.	Beceri	Dil Kullanım Alanları			
			Kişisel	Kamusal	Mesleki	Eğitsel
11.1: İyi Bayramlar	4	O		+		
	6	Y		+		
11.2: Kutlu Olsun	7	O		+		
	10	Y		+		
	13	O		+		
11.3: Nice Yıllara	15	O	+	+		
	16	Y	+	+		
	20	Y	+	+		
f			**3**	**8**	**0**	**0**
%			**27,27**	**72,72**	**0**	**0**

Bu ünitede yer bulan dil kullanım alanlarının %27,27'si kişisel, %72,72'si ise kamusal alanı yansıtmaktadır. Mesleki ve eğitsel alanlara yer verilmemiştir.

Bir önceki ünitede olduğu gibi bu ünitede de kamusal alan ön planda olsa da mesleki ve eğitsel alanlara hiç yer verilmediği için dengesiz bir dağılım ortaya çıkmıştır.

"İnsana Dair..." isimli 12. üniteye dair bulgular şu şekildedir:

Tablo 35.
Yeni Hitit Yabancılar için Türkçe Ders Kitabı 2: Orta (B1) 12. Ünite: İnsana Dair...

Bölüm	Etkinlik No.	Beceri	Dil Kullanım Alanları			
			Kişisel	Kamusal	Mesleki	Eğitsel
12.1: Farklılıklara Rağmen	1	O	+	+		
	4	O	+	+		
12.2: Kime Göre Normal?	6	O	+	+		
	10	Y		+		
	11	O	+	+		
	13	O	+	+		
12.3: Bana Biraz İzin Ver	14	O		+		
	18	O	+	+		
f			**6**	**8**	**0**	**0**
%			**42,85**	**57,14**	**0**	**0**

Bu ünitede yer bulan dil kullanım alanlarının %42,85'i kişisel, %57,14'ü ise kamusal alanı yansıtmaktadır. Mesleki ve eğitsel alanlara yer verilmemiştir.

Önceki iki ünitede olduğu gibi bu ünitede de mesleki ve eğitsel alanlara yer verilmediği gözlenmiştir. Öte yandan hemen tüm etkinliklerde kişisel ve kamusal alanların her ikisini de gösteren bulgular yer almaktadır. Önceki iki ünitede ve bu ünitede mesleki ve eğitsel alanların tespit edilememiş olması, konu ve tema zenginliği açısından olumsuz göstergeler olarak ön plana çıkmaktadır.

"Kime Göre Normal?" isimli bölümde yer alan "Marjinal Olmak için Yaşamadım" adlı, 11 numaralı okuma etkinliği şu şekildedir:

Görsel 8.
Yeni Hitit Yabancılar için Türkçe Ders Kitabı 2: Orta (B1) 12. Ünite: İnsana Dair..., 12.2: Kime Göre Normal?, 11: Marjinal Olmak için Yaşamadım

11 Eşleyelim, işaretleyelim

Marjinal Olmak İçin Yaşamadım

Hayata dair bir şeyler sızıyor bakışından, söylediği her sözden. Marjinal desek de aslında sadece kendine özgü yaşayan biri o. Yola, "Kendime dair bir şeyler yaşamak istiyorum." diyerek çıkan bir adam. Kulaklarını boş sözlere tıkayıp, sadece müziğini hisseden ve onu duyan bir isim... Hayko Cepkin.

Hayko Cepkin, şöhret saydığımız kavram kargaşasının içine düşer düşmez akılları kurcalamaya başladı. Kimileri "Bu kim?" dedi, kimileri ise "İşte bu!". Bir anda gelgitli fikirlerin başkahramanı olan Hayko Cepkin, çoktan çemberin dışındaki yaşamı keşfetti. Onu anlatmak gerçekten çok zor. İnsan görüntüye takılırken, kendi kafasında anlamlar oluşturmaya çalışırken, onun hayata ve insana ait tüm gerçeğini atlayabiliyor.

Fırtınalı yaşamların, para hırsının, marjinal olmak adına yapılan tüm **gariplikler**in çok uzağında duruyor Hayko Cepkin. İlk bakışta şaşırsa da insan, biraz sabredip tanımak ve dinlemek gerekiyor onu. O aslında hiçbir şeye gülüp geçmeyen, her sorunu ciddiye alıp çözmeye çalışan ve doğru bildiklerinin peşinden giden biri.

Bir gün çok sevdiğim biri bana demişti ki, "Hayat düz çizgide yaşanmaz. Arada bir çizgileri değiştirmeli, yoldan çıkmalı. Yoksa hayatın keşfi olmaz." Hayko Cepkin bunu yapanlardan biri işte. Herkes onun marjinal biri olduğunu düşünüyor ancak o, bunu kabul etmiyor. Ve şöyle diyor; "Marjinal olmak için yaşamadım. Benim hayatımda marjinal ve de imaj kelimeleri yok. Ben hayatımda gündelik yaşama karşı duyduğum sıkıntıları dışa vuruyorum sadece."

Ve hayattaki her adımını hazmederek, sağlam bir biçimde attığını söylüyor. Bugünkü başarısına ulaşmadaki sırrını ise şu sözleriyle özetliyor: "Hazmederek ilerledik. Şan, şöhret, para peşine düşmeden, büyümenin en yavaş ve en olgun adımlarla olduğunun bilinciyle ayakta durduk ve başardık. Yolumuz hala uzun ve sistemimiz hala aynı."

Senem Tekinkoca

1. kulaklarını tıkamak
2. aklını kurcalamak
3. yoldan çıkmak

- ☐ Herkesce kabul edilen kuralların dışına çıkarak kendince bir hayat sürmek.
- ☐ Dinlemek istememek.
- ☐ Aklına takılan bir şeyi anlamaya, kavramaya çalışmak.

"Marjinal olmak adına yapılan tüm gariplikler çok uzağında duruyor."

- ☐ Bugün sende bir gariplik var. Kimseyle konuşmuyorsun.
- ☐ Gariplikleri çok sever, dikkati çekmek için elinden geleni yapar.
- ☐ Ondaki bu gariplik kimsesizliğinden, tutunacak tek bir dalı bile olmadığındandı.
- ☐ Terk edilmiş bir kasabada yaşandığı söylenen gariplikler bir filme de konu olmuş.

	Doğru	Yanlış
1. Yazar Hayko Cepkin'in anlatılması güç bir insan olduğunu düşünüyor.	☐	☐
2. Hayko Cepkin'e göre hayatı keşfetmek için yoldan çıkmak gerekiyor.	☐	☐
3. Hayko Cepkin'in üne kavuştuğu ilk günlerde onu herkes tuhaf buldu, yadırgadı.	☐	☐
4. Hayko Cepkin dış görünüşünün hayatıyla ilgili sıkıntılarını ifade ettiğini söylüyor.	☐	☐
5. Hayko Cepkin marjinal olduğunu kabul etse de bunun için bir çaba harcamadığını savunuyor.	☐	☐

Bu okuma metni ve okuma metnine bağlı olarak oluşturulan etkinliklerde bir sanatçının kişilik özellikleri ve hayatı hakkında bilgilendirici bilgilere yer verilmektedir. Bu durum, bu bölümde "kişisel alan" ile "kamusal alan"ın birlikte yer aldığını göstermektedir.

Yeni Hitit Yabancılar için Türkçe Ders Kitabı 2: Orta (B1)'ya dair bulgular şu şekildedir:

Tablo 36.
Yeni Hitit Yabancılar için Türkçe Ders Kitabı 2: Orta (B1)

Ünite	Dil Kullanım Alanları			
	Kişisel	**Kamusal**	**Mesleki**	**Eğitsel**
1. İş Dünyası	8	4	8	2
2. Şimdi Spor Zamanı	3	8	2	1
3. Hayaller Gerçek Olsa	9	4	3	1
4. Bu Yıl Moda Ne?	5	5	0	0
5. Eğitim Şart	11	6	3	10
6. Estetik ve Yaratıcılık	1	4	1	2
7. İcatlar Mucitler	3	8	3	4
8. Tabiat Ana	2	7	0	0
9. Sinema Dünyası	4	8	1	1
10. İster İnan İster İnanma	4	7	0	0
11. Bugün Bayram	3	8	0	0
12. İnsana Dair	6	8	0	0
f	**59**	**77**	**21**	**21**
%	**33,14**	**43,25**	**11,79**	**11,79**

Bu ders kitabında tespit edilen dil kullanım alanlarının %33,14'ü kişisel, %43,25'i kamusal, %11,79'u mesleki, %11,79'u ise eğitsel alanı yansıtmaktadır.

Orta düzey ders kitaplarında kamusal alanın ön planda olması önerilmektedir. Bu tablo incelendiğinde incelenen setteki ilgili kitabın bu amacı genel olarak yerine getirdiği görülmektedir.

4.1.3. Yeni Hitit Yabancılar için Türkçe Ders Kitabı 3: Yüksek (B2-C1)

Yeni Hitit Yabancılar için Türkçe Ders Kitabı 3: Yüksek (B2-C1)'te 12 ünite bulunmaktadır:

1. Edebiyat Dünyasından

2. Yaşadıkça

3. Kurtulamadıklarımız

4. Dünyaca Ünlü

5. Para... Para... Para...

6. Dile Gelmek

7. Hadi Beni Güldür

8. Ruhun Gıdası

9. Yapı ve Yapım

10. Tele-Vizyon

11. İnsanın Büyük Sırrı

12. Uzaydayız

"Edebiyat Dünyası" isimli 1. üniteye dair bulgular şu şekildedir:

Tablo 37.
Yeni Hitit Yabancılar için Türkçe Ders Kitabı 3: Yüksek (B2-C1) 1. Ünite: Edebiyat Dünyasından

Bölüm	Etkinlik No.	Beceri	Dil Kullanım Alanları			
			Kişisel	Kamusal	Mesleki	Eğitsel
1.1: Okur Yazar mısınız?	4	O		+		
	5	Y	+	+		
1.2: Türkçe Yazın	8	O	+	+	+	
	13	O	+			
	14	Y		+		
1.3: Sizin Klasiğiniz Ne?	15	O	+			
	18	O		+		
	20	Y		+		
f			**4**	**6**	**1**	**0**
%			**36,36**	**54,54**	**9,09**	**0**

Bu ünitede yer bulan dil kullanım alanlarının %36,36'sı kişisel, %54,54'ü kamusal, %9,09'u ise mesleki alanı yansıtmaktadır. Eğitsel alana yer verilmemiştir.

Seviye itibarıyla mesleki ve eğitsel alanların biraz daha ön plana çıkması gereken bu ünitede mesleki alanın geri planda kalması, eğitsel alana ise hiç yer verilmemiş olması; olumsuz bir durum olarak yansımaktadır.

"Yaşadıkça" isimli 2. üniteye dair bulgular şu şekildedir:

Tablo 38.
Yeni Hitit Yabancılar için Türkçe Ders Kitabı 3: Yüksek (B2-C1) 2. Ünite: Yaşadıkça

Bölüm	Etkinlik No.	Beceri	Dil Kullanım Alanları			
			Kişisel	Kamusal	Mesleki	Eğitsel
2.1: Gençlik Başımda Duman	1	O	+			
	5	Y		+		
	7	O		+		
2.2: Hayatınızda Kim Var?	9	O		+		
	10	Y		+		
	16	Y	+			
2.3: Eyvah! Yaşlanıyorum!	17	O	+			
	20	O	+			
f			**4**	**4**	**0**	**0**
%			**50**	**50**	**0**	**0**

Bu ünitede yer bulan dil kullanım alanlarının %50'si kişisel, %50'si ise kamusal alanı yansıtmaktadır. Mesleki ve eğitsel alanlara yer verilmemiştir.

Bu ünitede yalnızca kişisel ve kamusal alanlara yer verilmiş olması ve her bir etkinlikte yalnızca bir dil kullanım alanının ön plana çıkması, oldukça olumsuz bir tablo ortaya çıkarmıştır.

"Kurtulamadıklarımız" isimli 3. üniteye dair bulgular şu şekildedir:

Tablo 39.
Yeni Hitit Yabancılar için Türkçe Ders Kitabı 3: Yüksek (B2-C1) 3. Ünite: Kurtulamadıklarımız

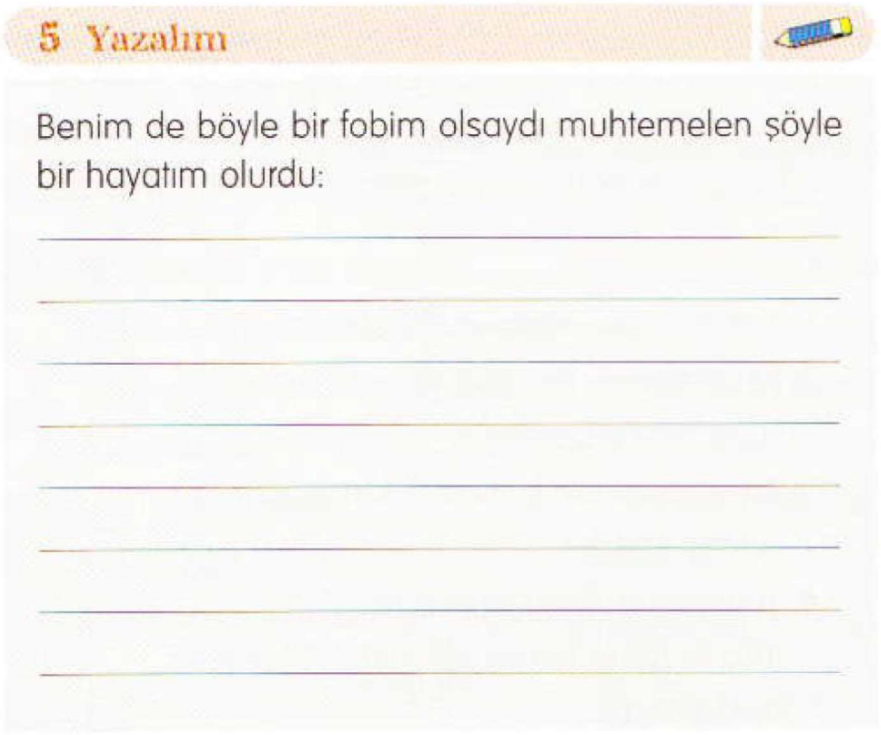
Bölüm	Etkinlik No.	Beceri	Dil Kullanım Alanları			
			Kişisel	Kamusal	Mesleki	Eğitsel
3.1: Neden Korkuyorsunuz?	3	Y	+			
	4	O	+			
	5	Y	+			
3.2: Onsuz Olmaz	7	O	+	+	+	
	13	Y	+			
3.3: Takmayın Kafanıza	16	O	+	+		
	17	Y	+	+	+	
f			**7**	**3**	**2**	**0**
%			**58,33**	**25**	**16,66**	**0**

Bu ünitede yer bulan dil kullanım alanlarının %58,33'ü kişisel, %25'i kamusal, %16,66'sı ise mesleki alanı yansıtmaktadır. Eğitsel alana yer verilmemiştir.

Bu bölümde yer alan tüm etkinliklerde kişisel alanın varlığı söz konusudur. Bunun yanında bazı etkinliklerde kamusal ve mesleki alana yönelik bulgulara rastlanmıştır. Ancak eğitsel alan ihmal edilmiştir.

"Neden Korkuyorsunuz?" isimli bölümde yer alan 5 numaralı yazma etkinliği şu şekildedir:

Görsel 9.
Yeni Hitit Yabancılar için Türkçe Ders Kitabı 3: Yüksek (B2-C1) 3. Ünite: Kurtulamadıklarımız, 3.1: Neden Korkuyorsunuz?, 5: Yazalım

5 Yazalım

Benim de böyle bir fobim olsaydı muhtemelen şöyle bir hayatım olurdu:

Bu yazma etkinliğinde bir fobiye bağlı olarak hayat kurgusu yazılması istenmiştir. Yalnızca günlük hayata vurgu yapan bir etkinlik olduğu için burada "kişisel alan" ön plana çıkmaktadır.

"Dünyaca Ünlü" isimli 4. üniteye dair bulgular şu şekildedir:

Tablo 40.
Yeni Hitit Yabancılar için Türkçe Ders Kitabı 3: Yüksek (B2-C1) 4. Ünite: Dünyaca Ünlü

Bölüm	Etkinlik No.	Beceri	Dil Kullanım Alanları			
			Kişisel	Kamusal	Mesleki	Eğitsel
4.1: Dünya Mutfakları	4	O		+		
	7	Y		+		
4.2: Dünyanın Dansı	12	Y	+	+	+	
4.3: Giysiler	17	O		+		
	18	Y		+		
f			**1**	**5**	**1**	**0**
%			**14,28**	**71,42**	**14,28**	**0**

Bu ünitede yer bulan dil kullanım alanlarının %14,28'i kişisel, %71,42'si kamusal, %14,28'i ise mesleki alanı yansıtmaktadır. Eğitsel alana yer verilmemiştir.

Burada kamusal alan diğer alanlara oranla önemli oranda ön plana çıkmıştır. Mesleki alanın ihmal edildiği görülürken eğitsel alana hiç yer verilmemiştir. Tüm bunlar sebebiyle bu ünitede yer alan okuma ve yazma etkinliklerinin dil kullanım alanlarının kullanımı açısından dengesiz bir dağılıma sahip olduğu yorumu yapılabilecektir.

"Para... Para... Para..." isimli 5. üniteye dair bulgular şu şekildedir:

Tablo 41.
Yeni Hitit Yabancılar için Türkçe Ders Kitabı 3: Yüksek (B2-C1) 5. Ünite: Para... Para... Para...

Bölüm	Etkinlik No.	Beceri	Dil Kullanım Alanları			
			Kişisel	Kamusal	Mesleki	Eğitsel
5.1: Paranın Ne Önemi Var?	4	Y	+	+		
	5	O	+			
5.2: Lüküs Hayat	6	O	+			
	10	O	+			
	14	Y	+			
5.3: Az Para İle Çok Mutluluk	15	O	+	+		
	18	Y	+	+		
f			**7**	**3**	**0**	**0**
%			**70**	**30**	**0**	**0**

Bu ünitede yer bulan dil kullanım alanlarının %70'i kişisel, %70'i ise kamusal alanı yansıtmaktadır. Mesleki ve eğitsel alanlara yer verilmemiştir.

Ünitedeki tüm etkinliklerde kişisel alana dair bulgulara rastlanırken bunların bir kısmında kamusal alanı yansıtan ögeler de göze çarpmıştır. Ancak mesleki ve eğitsel alanlar tamamen ihmal edilmiştir.

"Dile Gelmek" isimli 6. üniteye dair bulgular şu şekildedir:

Tablo 42.
Yeni Hitit Yabancılar için Türkçe Ders Kitabı 3: Yüksek (B2-C1) 6. Ünite: Dile Gelmek

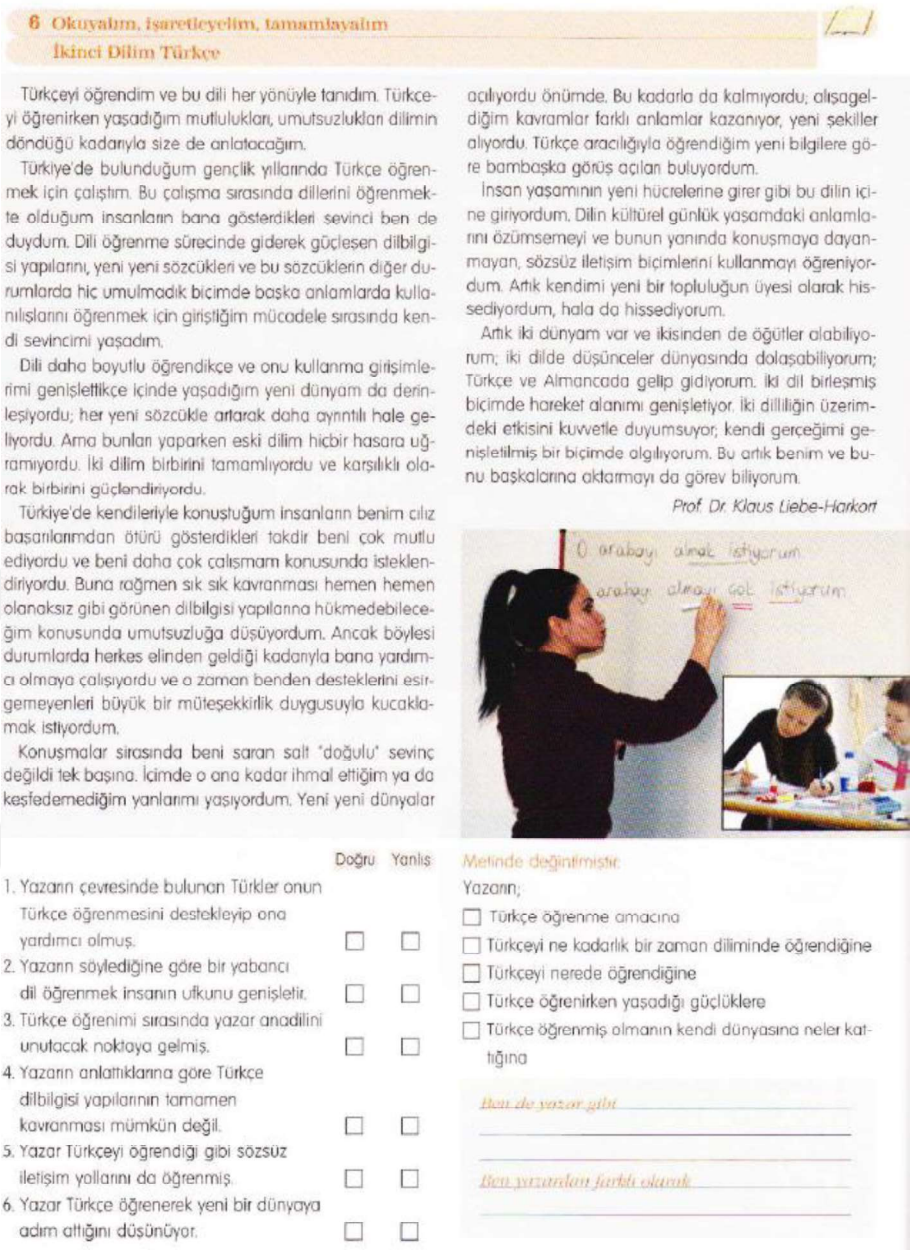
Bölüm	Etkinlik No.	Beceri	Dil Kullanım Alanları			
			Kişisel	Kamusal	Mesleki	Eğitsel
6.1: Dil ve İletişim	6	O	+	+		+
	9	Y	+			+
6.2: Bedenimizin Dili	15	O	+	+		
6.3: Dilin Kemiği	17	O		+		
	19	Y	+			+
f			**4**	**3**	**0**	**3**
%			**40**	**30**	**0**	**30**

Bu ünitede yer bulan dil kullanım alanlarının %40'ı kişisel, %30'u kamusal, %30'u ise eğitsel alanı yansıtmaktadır. Mesleki alana yer verilmemiştir.

Burada önceki ünitelere kıyasla eğitsel alan biraz daha kendisine yer bulmuş olsa da mesleki alan yine ihmal edilmiştir. Bu sebeple bu ünite için de olumlu bir yorum yapmak mümkün olmayacaktır.

"Dil ve İletişim" isimli bölümde yer alan "İkinci Dilim Türkçe" adlı, 6 numaralı okuma etkinliği şu şekildedir:

Görsel 10.
Yeni Hitit Yabancılar için Türkçe Ders Kitabı 3: Yüksek (B2-C1) 6. Ünite: Dile Gelmek, 6.1: Dil ve İletişim, 6: İkinci Dilim Türkçe

6 Okuyalım, işaretleyelim, tamamlayalım

İkinci Dilim Türkçe

Türkçeyi öğrendim ve bu dili her yönüyle tanıdım. Türkçeyi öğrenirken yaşadığım mutlulukları, umutsuzlukları dilimin döndüğü kadarıyla size de anlatacağım.

Türkiye'de bulunduğum gençlik yıllarında Türkçe öğrenmek için çalıştım. Bu çalışma sırasında dillerini öğrenmekte olduğum insanların bana gösterdikleri sevinci ben de duydum. Dili öğrenme sürecinde giderek güçleşen dilbilgisi yapılarını, yeni yeni sözcükleri ve bu sözcüklerin diğer durumlarda hiç umulmadık biçimde başka anlamlarda kullanılışlarını öğrenmek için giriştiğim mücadele sırasında kendi sevincimi yaşadım.

Dili daha boyutlu öğrendikçe ve onu kullanma girişimlerimi genişlettikçe içinde yaşadığım yeni dünyam da derinleşiyordu; her yeni sözcükle artarak daha ayrıntılı hale geliyordu. Ama bunları yaparken eski dilim hiçbir hasara uğramıyordu. İki dilim birbirini tamamlıyordu ve karşılıklı olarak birbirini güçlendiriyordu.

Türkiye'de kendileriyle konuştuğum insanların benim cılız başarılarımdan ötürü gösterdikleri takdir beni çok mutlu ediyordu ve beni daha çok çalışmam konusunda isteklendiriyordu. Buna rağmen sık sık kavranması hemen hemen olanaksız gibi görünen dilbilgisi yapılarına hükmedebileceğim konusunda umutsuzluğa düşüyordum. Ancak böylesi durumlarda herkes elinden geldiği kadarıyla bana yardımcı olmaya çalışıyordu ve o zaman benden desteklerini esirgemeyenleri büyük bir müteşekkirlik duygusuyla kucaklamak istiyordum.

Konuşmalar sırasında beni saran salt "doğulu" sevinç değildi tek başına. İçimde o ana kadar ihmal ettiğim ya da keşfedemediğim yanlarımı yaşıyordum. Yeni yeni dünyalar açılıyordu önümde. Bu kadarla da kalmıyordu; alışageldiğim kavramlar farklı anlamlar kazanıyor, yeni şekiller alıyordu. Türkçe aracılığıyla öğrendiğim yeni bilgilere göre bambaşka görüş açıları buluyordum.

İnsan yaşamının yeni hücrelerine girer gibi bu dilin içine giriyordum. Dilin kültürel günlük yaşamdaki anlamlarını özümsemeyi ve bunun yanında konuşmaya dayanmayan, sözsüz iletişim biçimlerini kullanmayı öğreniyordum. Artık kendimi yeni bir topluluğun üyesi olarak hissediyordum, hala da hissediyorum.

Artık iki dünyam var ve ikisinden de öğütler alabiliyorum; iki dilde düşünceler dünyasında dolaşabiliyorum; Türkçe ve Almancada gelip gidiyorum. İki dil birleşmiş biçimde hareket alanımı genişletiyor. İki dilliliğin üzerimdeki etkisini kuvvetle duyumsuyor; kendi gerçeğimi genişletilmiş bir biçimde algılıyorum. Bu artık benim ve bunu başkalarına aktarmayı da görev biliyorum.

Prof. Dr. Klaus Liebe-Harkort

	Doğru	Yanlış
1. Yazarın çevresinde bulunan Türkler onun Türkçe öğrenmesini destekleyip ona yardımcı olmuş.	☐	☐
2. Yazarın söylediğine göre bir yabancı dil öğrenmek insanın ufkunu genişletir.	☐	☐
3. Türkçe öğrenimi sırasında yazar anadilini unutacak noktaya gelmiş.	☐	☐
4. Yazarın anlattıklarına göre Türkçe dilbilgisi yapılarının tamamen kavranması mümkün değil.	☐	☐
5. Yazar Türkçeyi öğrendiği gibi sözsüz iletişim yollarını da öğrenmiş.	☐	☐
6. Yazar Türkçe öğrenerek yeni bir dünyaya adım attığını düşünüyor.	☐	☐

Metinde değinilmiştir.

Yazarın;

- ☐ Türkçe öğrenme amacına
- ☐ Türkçeyi ne kadarlık bir zaman diliminde öğrendiğine
- ☐ Türkçeyi nerede öğrendiğine
- ☐ Türkçe öğrenirken yaşadığı güçlüklere
- ☐ Türkçe öğrenmiş olmanın kendi dünyasına neler kattığına

Ben de yazar gibi

Ben yazardan farklı olarak

Bu okuma metni ve okuma metnine bağlı olarak oluşturulan etkinlikte günlük hayat ve kişisel gelişim, bireylerle iletişim ve dil eğitimi gibi unsurlar ön plana çıkmaktadır. Bu sebeplerle bu bölümde "kişisel alan", "kamusal alan" ve "eğitsel alan" bir arada görülmektedir.

"Hadi Beni Güldür" isimli 7. üniteye dair bulgular şu şekildedir:

Tablo 43.
Yeni Hitit Yabancılar için Türkçe Ders Kitabı 3: Yüksek (B2-C1) 7. Ünite: Hadi Beni Güldür

Bölüm	Etkinlik No.	Beceri	Dil Kullanım Alanları			
			Kişisel	Kamusal	Mesleki	Eğitsel
7.1: Gülümse	5	Y	+			
	6	O	+	+		
7.2: Mizahın Türkçesi	10	Y	+		+	
	13	O	+	+		
7.3: Komedi Dünyası	15	O		+	+	
	20	Y	+			
	23	O		+		
f			**5**	**4**	**2**	**0**
%			**45,45**	**36,36**	**18,18**	**0**

Bu ünitede yer bulan dil kullanım alanlarının %45,45'i kişisel, %36,36'sı kamusal, %18,18'i ise mesleki alanı yansıtmaktadır. Eğitsel alana yer verilmemiştir.

Bu ünitede de yine ön planda olması gereken mesleki ve eğitsel alanların geri planda kaldığı görülmektedir.

"Ruhun Gıdası" isimli 8. üniteye dair bulgular şu şekildedir:

Tablo 44.
Yeni Hitit Yabancılar için Türkçe Ders Kitabı 3: Yüksek (B2-C1) 8. Ünite: Ruhun Gıdası

Bölüm	Etkinlik No.	Beceri	Dil Kullanım Alanları			
			Kişisel	Kamusal	Mesleki	Eğitsel
8.1: Müzik Başucumda	4	O		+		+
8.2: Çare Müzikte	12	O	+	+		+
	14	Y	+			
8.3: Şarkı Söylemek Lazım	15	O	+	+		
	21	Y		+		
f			**3**	**4**	**0**	**2**
%			**33,33**	**44,44**	**0**	**22,22**

Bu ünitede yer bulan dil kullanım alanlarının %33,33'ü kişisel, %44,44'ü kamusal, %22,22'si ise eğitsel alanı yansıtmaktadır. Mesleki alana yer verilmemiştir.

Önceki ünitelerde olduğu gibi bu ünitede de mesleki ve eğitsel alanlar ihmal edilmiş ve hatta burada mesleki alana hiç yer verilmediği tespit edilmiştir.

"Yapı ve Yapım" isimli 9. üniteye dair bulgular şu şekildedir:

Tablo 45.
Yeni Hitit Yabancılar için Türkçe Ders Kitabı 3: Yüksek (B2-C1) 9. Ünite: Yapı ve Yapım

Bölüm	Etkinlik No.	Beceri	Dil Kullanım Alanları			
			Kişisel	Kamusal	Mesleki	Eğitsel
9.1: Dünyanın Bin Bir Harikası	4	O	+	+		
9.2: Taşın Estetiği	11	O		+		
	12	Y		+		
9.3: Saygılı Kentleşme	13	O		+		
	17	O		+		
f			**1**	**5**	**0**	**0**
%			**16,66**	**83,33**	**0**	**0**

Bu ünitede yer bulan dil kullanım alanlarının %16,66'sı kişisel, %83,33'ü ise kamusal alanı yansıtmaktadır. Mesleki ve eğitsel alanlara yer verilmemiştir.

Okuma ve yazma etkinlikleri bakımından zengin olmayan bu ünitede tüm okuma ve yazma etkinliklerinde kamusal alana dair bulgular tespit edilirken yalnızca bir etkinlikte kamusal alanın yanında kişisel alanı yansıtan ögeler görülmüş, mesleki ve eğitsel alanlara ise hiç yer verilmemiştir.

"Saygılı Kentleşme" isimli bölümde yer alan "Assos" adlı, 13 numaralı okuma etkinliği şu şekildedir:

Görsel 11.
Yeni Hitit Yabancılar için Türkçe Ders Kitabı 3: Yüksek (B2-C1) 9. Ünite: Dile Gelmek, 9.3: Saygılı Kentleşme, 13: Assos

13 Okuyalım, işaretleyelim

Assos

"Behramkale" olarak da bilinen Assos, zeytin ağaçları, balıkçı tekneleri, taş evleri ve masmavi deniziyle çok özel bir yer. Kendine özgü mimarisi ve şirin lokantalarla dolu limanı ile Assos, ziyaret edenlerin hayran kalmasını sağlayacak güzellikte bir cennet.

Çanakkale'de yer alan yüzlerce antik yerleşimin en önemlilerinden biri olan Assos-Behramkale Köyü'nün antik sur içinde kalan bölümüne 80'li yıllarda koruma amaçlı yapılanma yasağı konmuş. Ancak mevcut binalar restore edilerek otel, pansiyon ve restoran olarak hizmet vermeye başlamış. Onarımlarda yöredeki taş malzeme ve yerel ustalar kullanıldığı için **köyün tarihi dokusu** bozulmuyor. Bu yapılar doğaya sağladığı uyum ile günümüzün en büyük görüntü kirliliği olan beton bloklardan uzak bir görünüme sahip olma özelliği taşıyor. Assos'un tarihi taş evleri modernize edilerek, geçmişle gelecek bugüne yansıtılıyor.

Köy için konulan yapılanma yasakları kıyı için de geçerli. Kıyıda yapılanma yasaklarının işlemesine biraz da doğa yardım ediyor. Dik yamaçlar, deniz ile arasına kimseleri sokmuyor. Böyle olunca kıyıda yapılanacak alanlar son derece kısıtlı kalıyor. Kıyıdaki mevcut binalar onarılıp turizm amaçlı kullanılıyor. Bölgede yer alan oteller, kış aylarında da konuklarını ağırlamak için her tür donanıma sahip. Assos'un tatil merkezi olan iskelesi, eski antrepoların restorasyonuyla yapılmış otel, motel ve restoranlarla çevrelenmiş küçücük bir yerleşim yeri. Fakat bu küçücük iskeleye günün her saati ayrı bir keyif hakim.

Doğal güzellikleri ve yörenin doğal görünümünü bozmayan taş evleriyle Kuzey Ege'nin büyüleyici yöresi Assos, sizi yaşadığınız şehrin karmaşasından uzaklaştırıp başka zamanlara götürüyor.

	Var	Yok
1. Assos adının mitolojik hikayesi	☐	☐
2. hizmet verilen binaların sahip olduğu müşteri kapasitesi	☐	☐
3. yöredeki yapılanma yasağının kapsadığı bölgeler	☐	☐
4. kıyıdaki doğal yapının bina yapımına engel olması	☐	☐
5. Assos'taki konaklama merkezlerinin farklı mevsimlerde hizmet sunma özelliği	☐	☐

	Doğru	Yanlış
1. Yapılanma yasağı Assos'ta konaklama merkezlerinin sınırlı sayıda kalmasına neden olmuştur.	☐	☐
2. Var olan binalar yerel ustalar tarafından onarılmaktadır.	☐	☐
3. Taş evlerde ufak da olsa değişiklik yapmak yasaklanmıştır.	☐	☐
4. Assos'un iskelesinde gün boyunca keyifli saatler geçirmek mümkün.	☐	☐
5. Assos'ta farklı bir zamana gitmenin verdiği rahatlık hissediliyor.	☐	☐

köyün tarihi dokusu

- ☐ köyün tarihi geçmişi
- ☐ köyün tarihi yapısı
- ☐ köyün tarihi gelenekleri
- ☐ köyün tarihi tutumu

donanım

- ☐ Binaların elektrik donanımını hangi şirkete yaptırdınız?
- ☐ Bu iş için yeterli donanıma sahip olduğunuzu düşünüyorum.
- ☐ Gemi müşterilerin ihtiyaçlarını karşılayacak donanımıyla hizmete başladı.
- ☐ Bilgisayarın ekranında yeni donanım bulunduğu belirtiliyor.

Bu okuma metni, bilgilendirici metin niteliğindedir. Metne bağlı olarak oluşturulan etkinliklerde de kişisel, mesleki veya eğitsel alana işaret edecek terimler bulunmamaktadır. Bu sebeple burada yalnızca "kamusal alan"ın varlığından söz edilebilir.

"Tele-Vizyon" isimli 10. üniteye dair bulgular şu şekildedir:

Tablo 46.
Yeni Hitit Yabancılar için Türkçe Ders Kitabı 3: Yüksek (B2-C1) 10. Ünite: Tele-Vizyon

Bölüm	Etkinlik No.	Beceri	Dil Kullanım Alanları			
			Kişisel	Kamusal	Mesleki	Eğitsel
10.1: Her An Her Yerde	4	O	+	+		
	6	Y	+	+		
10.2: Bir Dizi Dizi	7	O	+	+		
	9	Y		+		
	12	O	+	+		
10.3: Yarışalım mı?	15	Y		+		
	18	O		+		
f			**4**	**7**	**0**	**0**
%			**36,36**	**63,63**	**0**	**0**

Bu ünitede yer bulan dil kullanım alanlarının %36,36'sı kişisel, %63,63'ü ise kamusal alanı yansıtmaktadır. Mesleki ve eğitsel alanlara yer verilmemiştir.

Burada kamusal alan ön plana çıkarken bazı etkinliklerde bunun yanında kişisel alanı işaret eden bulgulara rastlanmıştır ancak mesleki ve eğitsel alanlar yine ihmal edilmiştir.

"İnsanın Büyük Sırrı" isimli 11. üniteye dair bulgular şu şekildedir:

Tablo 47.
Yeni Hitit Yabancılar için Türkçe Ders Kitabı 3: Yüksek (B2-C1) 11. Ünite: İnsanın Büyük Sırrı

Bölüm	Etkinlik No.	Beceri	Dil Kullanım Alanları			
			Kişisel	Kamusal	Mesleki	Eğitsel
11.1: Bizi Biz Yapan Beyin	4	O		+		
11.2: Zekâ Küpü müsünüz?	8	Y	+			
	9	O	+	+		
11.3: Güç Bende Artık	11	O		+		
	16	O	+	+		
	17	Y	+			
f			**4**	**4**	**0**	**0**
%			**50**	**50**	**0**	**0**

Bu ünitede yer bulan dil kullanım alanlarının %50'si kişisel, %50'si ise kamusal alanı yansıtmaktadır. Mesleki ve eğitsel alanlara yer verilmemiştir.

Bu ünitede de önceki ünitelerde olduğu gibi kişisel ve kamusal alanlar ön plana çıkarken mesleki ve eğitsel alanlar ihmal edilmiştir.

"Uzaydayız" isimli 12. üniteye dair bulgular şu şekildedir:

Tablo 48.
Yeni Hitit Yabancılar için Türkçe Ders Kitabı 3: Yüksek (B2-C1) 12. Ünite: Uzaydayız

Bölüm	Etkinlik No.	Beceri	Dil Kullanım Alanları			
			Kişisel	Kamusal	Mesleki	Eğitsel
12.1: Evrende Yolculuk	3	O		+		
	4	Y		+		
12.2: Uzaya Yolculuk	10	O	+	+	+	
	11	Y	+	+	+	+
12.3: Yıldızların Söyledikleri	16	O	+	+		+
	17	Y	+			+
f			**4**	**5**	**2**	**3**
%			**28,57**	**35,71**	**14,28**	**21,42**

Bu ünitede yer bulan dil kullanım alanlarının %28,57'si kişisel, %35,71'i kamusal, %14,28'i mesleki, %21,42'si ise eğitsel alanı yansıtmaktadır.

Bu ünitede, önceki ünitelere göre mesleki ve eğitsel alanlara biraz daha yer verilmiş olsa da yine kişisel ve kamusal alanlar ön plana çıkmıştır.

"Uzaya Yolculuk" isimli bölümde yer alan 11 numaralı yazma etkinliği şu şekildedir:

Görsel 12.
Yeni Hitit Yabancılar için Türkçe Ders Kitabı 3: Yüksek (B2-C1) 12. Ünite: Uzaydayız, 12.2: Uzaya Yolculuk, 11: Özgeçmiş Yazalım

11 Özgeçmiş yazalım

Uzay bilim ve teknolojilerine çocukluğundan beri büyük ilgi duyan biri olarak, yakında başlayacak olan "Astronotlar Yarışıyor" adlı bilim-beceri programına başvuruda bulunmaya karar verdiniz. Yarışmaya katılabilirseniz yirmi günlük bir eğitimden geçip gerçeğine uzay istasyonu simülasyonunda zorlu bir deneyim yaşayacaksınız. Yarışmanın sonunda ise NASA'da astronot eğitimi bursu ve ayrıca 100.000 TL ödül kazanacaksınız.

Sizi neden uzaya götürsünler. Etkileyici bir özgeçmişle kendinizi kabul ettirmeye çalışın.

Yarışma Başvuru Formu

1. Ad Soyad	2. Doğum Yeri-Tarihi	3. Medeni Durum
4. Adres	5. Ev Telefonu	6. Cep Telefonu

7. Eğitim ☐ Lise ☐ Fakülte ☐ Yüksek Lisans ☐ Doktora

8. Okullar *(Transkript ve diploma fotokopileri ile)*

Enstitü, Şehir, Ülke	Mezuniyet Yılı	Bölüm

9. İş Deneyimleri *(Transkript ve diploma fotokopileri ile)*

İlişkili Kurum	Süre / Yıl	Görevi	Ayrılma Nedeni

10. Sertifika, ödül ve üyelikler *(Lütfen ekte bilgilendiriniz.)*

11. Diller *(Yabancı dil, işaret dili, program dilleri dahil; lütfen ekte bilgilendiriniz.)*

12. Diğer Beceriler *(Spor, sanat, mekanik vb. alanlar; lütfen ekte bilgilendiriniz.)*

13. Onay *Bu belgedeki ve eklerdeki bilgilerin doğru olduğunu onaylarım.*

Tarih: Onay:

14. Göreve Uygunluk - Değerlendirme *(Ekte bilgilendiriniz.)*

a. *Farklı bir kültürde yaşama deneyiminiz oldu mu? Olduysa o kültüre nasıl uyum sağladınız? Kendi kültürünüzü aynı anda nasıl sürdürdünüz?*
b. *Hayatınızdaki en büyük başarınız ve başarısızlığınız nedir? Bu sonuçlar karşısında verdiğiniz tepkileri açıklayınız.*
c. *Uzay bilimlerine olan ilginizin nedeni nedir? Dayanaklarıyla açıklayınız.*

Bu etkinlikte giriş paragrafında bir yarışmadan bahsedilmekte, başvuru formunda ise ad, soyad gibi kişisel bilgiler, iş deneyimleri gibi mesleki bilgiler ve eğitim bilgileri yer almaktadır. Bu sebeplerle burada "kamusal alan", "kişisel alan", "mesleki alan" ve "eğitsel alan" bir arada yer almaktadır.

Yeni Hitit Yabancılar için Türkçe Ders Kitabı 3: Yüksek (B2-C1)'e dair bulgular şu şekildedir:

Tablo 49.
Yeni Hitit Yabancılar için Türkçe Ders Kitabı 3: Yüksek (B2-C1)

Ünite	Dil Kullanım Alanları			
	Kişisel	**Kamusal**	**Mesleki**	**Eğitsel**
1. Edebiyat Dünyasından	4	6	1	0
2. Yaşadıkça	4	4	0	0
3. Kurtulamadıklarımız	7	3	2	0
4. Dünyaca Ünlü	1	5	1	0
5. Para... Para... Para...	7	3	0	0
6. Dile Gelmek	4	3	0	3
7. Hadi Beni Güldür	5	4	2	0
8. Ruhun Gıdası	3	4	0	2
9. Yapı ve Yapım	1	5	0	0
10. Tele-Vizyon	4	7	0	0
11. İnsanın Büyük Sırrı	4	4	0	0
12. Uzaydayız	4	5	2	3
f	**48**	**53**	**8**	**8**
%	**41,02**	**45,29**	**6,83**	**6,83**

Bu ders kitabında tespit edilen dil kullanım alanlarının %41,02'si kişisel, %45,29'u kamusal, %6,83'ü mesleki, %6,83'ü ise eğitsel alanı yansıtmaktadır.

Bu ders kitabının temele aldığı seviyede mesleki ve eğitsel alanların ön plana çıkması gerekmektedir. Ancak burada kamusal ve kişisel alanların ön planda olduğu, mesleki ve eğitsel alanlara ise önceki seviyelere göre dahi daha az yer verildiği tespit edilmiştir.

Yeni Hitit Yabancılar için Türkçe Ders Kitaplarına dair bulgular şu şekildedir:

Tablo 50.
Yeni Hitit Yabancılar için Türkçe Ders Kitapları

Ünite	Dil Kullanım Alanları			
	Kişisel	**Kamusal**	**Mesleki**	**Eğitsel**
Yeni Hitit Yabancılar için Türkçe Ders Kitabı 1: Temel (A1-A2)	60	53	17	13
Yeni Hitit Yabancılar için Türkçe Ders Kitabı 2: Orta (B1)	59	77	21	21
Yeni Hitit Yabancılar için Türkçe Ders Kitabı 3: Yüksek (B2-C1)	48	53	8	8
f	**167**	**183**	**46**	**42**
%	**38,12**	**41,78**	**10,50**	**9,58**

Bu sette tespit edilen dil kullanım alanlarının %38,12'si kişisel, %41,78'i kamusal, %10,50'si mesleki, %9,58'i ise eğitsel alanı yansıtmaktadır.

Genel çerçevede kişisel ve kamusal alanların ön planda, mesleki ve eğitsel alanların biraz daha arka planda olması olumlu bir görüntü ortaya koymaktadır. Ayrıca kişisel alan ile kamusal alanın, mesleki alan ile eğitsel alanın birbirlerine yakın oranlarda yer bulduğu görülmektedir. Bunlar olumlu olarak değerlendirilebilecekken özellikle yüksek (ileri) seviyede kurgulanan ders kitabında mesleki ve eğitsel alanın ihmal edilmiş olduğunu belirtmek de mümkün olacaktır.

4.2. Gazi TÖMER Yabancılar için Türkçe Seti Ders Kitapları

Gazi TÖMER Yabancılar için Türkçe Setinde 5 ders kitabı bulunmaktadır:

- Gazi TÖMER Yabancılar için Türkçe A1 (Temel Düzey) Ders Kitabı
- Gazi TÖMER Yabancılar için Türkçe A2 (Temel Düzey) Ders Kitabı
- Gazi TÖMER Yabancılar için Türkçe B1 (Orta Düzey) Ders Kitabı
- Gazi TÖMER Yabancılar için Türkçe B2 (Orta Düzey) Ders Kitabı
- Gazi TÖMER Yabancılar için Türkçe C1 (İleri Düzey) Ders Kitabı

4.2.1. Gazi TÖMER Yabancılar için Türkçe A1 (Temel Düzey) Ders Kitabı

Gazi TÖMER Yabancılar için Türkçe A1 (Temel Düzey) Ders Kitabı'nda 6 bölüm bulunmaktadır:

1. Merhaba
2. Nerede, Ne Zaman, Nasıl?
3. Dikkat!
4. Teknik İşlemler
5. Nasıl Giderim?
6. İletişim Kuruyorum

"Merhaba" isimli 1. bölüme dair bulgular şu şekildedir:

Tablo 51.
Gazi TÖMER Yabancılar için Türkçe A1 (Temel Düzey) Ders Kitabı 1. Bölüm: Merhaba

Metin	Etkinlik Kodu	Beceri	Dil Kullanım Alanları			
			Kişisel	Kamusal	Mesleki	Eğitsel
1. Ben ve Arkadaşlarım	A	O	+			+
	B	O	+	+		+
	C	O	+			+
	Ç	O	+		+	+
	A	Y		+	+	+
	B	Y	+	+		+
	C	Y	+	+		+
	Ç	Y	+	+	+	
2. Ben Kimim	A	O	+		+	
	B	O	+		+	
	C	O	+	+		
	A	Y	+	+	+	+
	B	Y	+	+	+	+
	C	Y	+	+	+	+
3. O Nasıl Biri?	A	O	+		+	
	B	O	+			
	C	O		+		
	Ç	O	+			
	D	O	+			
	A	Y	+			
	B	Y	+	+		+
	C	Y	+	+		+
	Ç	Y	+			
4. Evim ve Çevrem	A	O		+		
	B	O		+		
	C	O		+		
	Ç	O		+		
	A	Y	+			
	B	Y		+		
	C	Y		+		
	Ç	Y		+		
	f		**22**	**19**	**9**	**12**
	%		**35,48**	**30,64**	**14,51**	**19,35**

Bu bölümde yer bulan dil kullanım alanlarının %35,48'i kişisel, %30,64'ü kamusal, %14,51'i mesleki, %19,35'i ise eğitsel alanı yansıtmaktadır.

Bu bölümde ağırlığın kişisel ve kamusal alanlarda olduğu, mesleki ve eğitsel alanlara da yeterli düzeyde yer verildiği görülmektedir.

"Nerede, Ne Zaman, Nasıl?" isimli 2. bölüme dair bulgular şu şekildedir:

Tablo 52.
Gazi TÖMER Yabancılar için Türkçe A1 (Temel Düzey) Ders Kitabı 2. Bölüm: Nerede, Ne Zaman, Nasıl?

Metin	Etkinlik Kodu	Beceri	Dil Kullanım Alanları			
			Kişisel	Kamusal	Mesleki	Eğitsel
1. Hayat Nasıl Gidiyor?	A	O	+			
	B	O	+			
	C	O	+			
	Ç	O	+			
	D	O	+			
	A	Y		+		
	B	Y		+		
	C	Y	+	+		
	Ç	Y		+	+	+
2. Tadı Damağımda	A	O	+		+	
	B	O		+		
	C	O		+		
	Ç	O		+		
	A	Y	+	+		
	B	Y		+		
	C	Y	+			
3. Öğrenciler Alışverişte	A	O	+			
	B	O	+			
	C	O	+			
	Ç	O		+		
	A	Y		+		
	B	Y	+	+		
	C	Y		+		
	Ç	Y		+		

Tablo 52.
Gazi TÖMER Yabancılar için Türkçe A1 (Temel Düzey) Ders Kitabı 2. Bölüm: Nerede, Ne Zaman, Nasıl? (Devamı)

		A	O	+			
		B	O	+			
		C	O	+			
		Ç	O	+			
4.	Ben Çok Hastayım	D	O	+			
		A	Y	+			
		B	Y	+	+		
		C	Y	+			
		Ç	Y	+			
	f			**22**	**15**	**2**	**1**
	%			**55**	**37,50**	**5**	**2,50**

Bu bölümde yer bulan dil kullanım alanlarının %55'i kişisel, %37,50'si kamusal, %5'i mesleki, %2,50'si ise eğitsel alanı yansıtmaktadır.

Ağırlığın kişisel ve sonrasında kamusal alanda olması olumlu görünse de mesleki ve eğitsel alanlara çok az yer verilmiş olması, etkinliklerin zenginliği ve dengeli dağılım açısından olumsuz olarak değerlendirilebilecektir.

"Dikkat! isimli 3. bölüme dair bulgular şu şekildedir:

Tablo 53.
Gazi TÖMER Yabancılar için Türkçe A1 (Temel Düzey) Ders Kitabı 3. Bölüm: Dikkat!

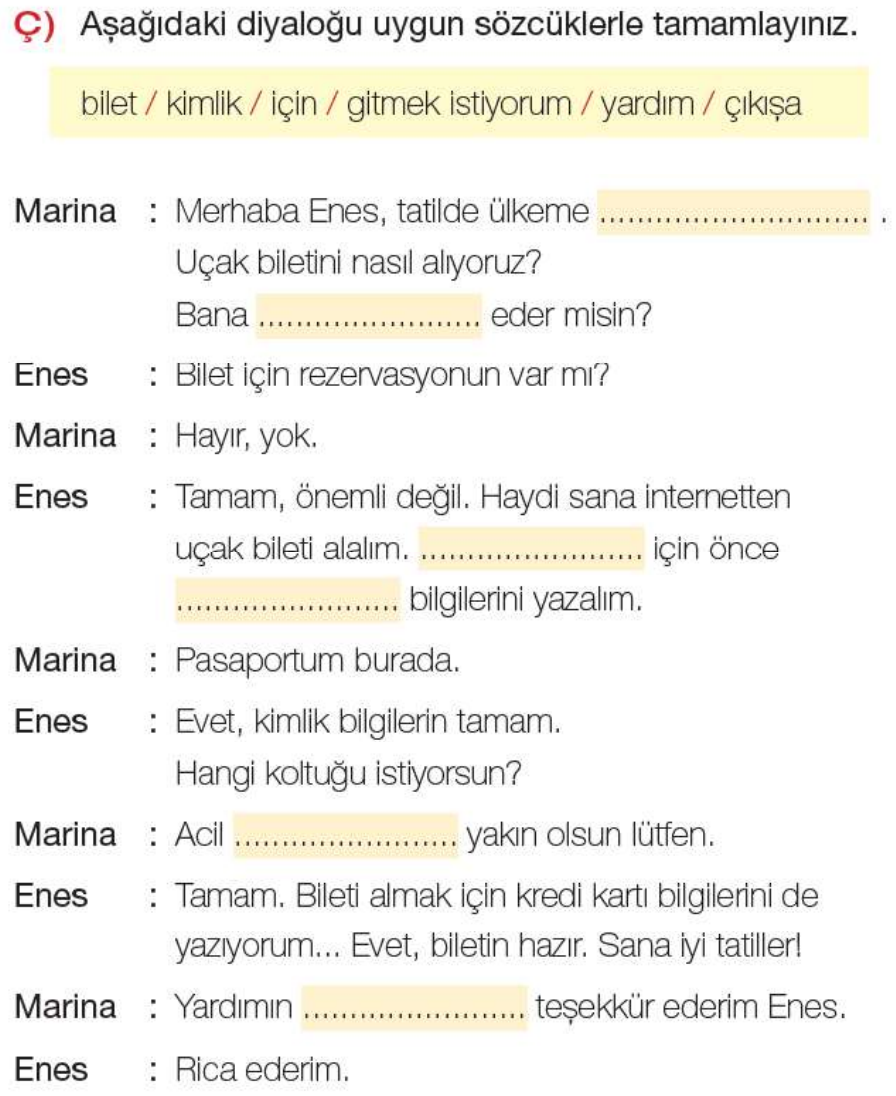
Metin	Etkinlik Kodu	Beceri	Dil Kullanım Alanları			
			Kişisel	Kamusal	Mesleki	Eğitsel
1. Otogarda	A	O		+		
	B	O		+		
	C	O		+		
	Ç	O		+		
	A	Y		+		
	B	Y	+	+		
	C	Y		+		
	Ç	Y		+		
2. Hastanede	**-**	O		+		
3. Cadde ve Sokaklar	A	O		+		
	B	O		+	+	
	C	O		+		
	A	Y	+	+		
	B	Y		+		
	C	Y		+		
	Ç	Y	+			
4. İçinde Ne Var?	A	O	+			
	B	O	+			
	C	O		+		
	Ç	O		+		
	A	Y		+		
	B	Y	+			
	C	Y		+		
	Ç	Y	+			
	f		**7**	**19**	**1**	**0**
	%		**25,92**	**70,37**	**3,70**	**0**

Bu bölümde yer bulan dil kullanım alanlarının %25,92'si kişisel, %70,37'si kamusal, %3,70'i ise mesleki alanı yansıtmaktadır. Eğitsel alana yer verilmemiştir.

Kamusal alanın önemli bir farkla ön planda olması, bu seviye için uygun görülmeyen bir durumdur. Öte yandan mesleki alana çok az yer verilmesi, eğitsel alanın ise hiç görülememiş olması da olumsuz durumlar olarak değerlendirilebilecektir.

"Otogarda" isimli metnin altında yer alan "Ç" kodlu okuma etkinliği şu şekildedir:

Görsel 13.
Gazi TÖMER Yabancılar için Türkçe A1 (Temel Düzey) Ders Kitabı 3. Bölüm: Dikkat!, 1. Otogarda, Ç

Ç) Aşağıdaki diyaloğu uygun sözcüklerle tamamlayınız.

bilet / kimlik / için / gitmek istiyorum / yardım / çıkışa

Marina : Merhaba Enes, tatilde ülkeme ..... .
Uçak biletini nasıl alıyoruz?
Bana ..... eder misin?

Enes : Bilet için rezervasyonun var mı?

Marina : Hayır, yok.

Enes : Tamam, önemli değil. Haydi sana internetten uçak bileti alalım. ..... için önce ..... bilgilerini yazalım.

Marina : Pasaportum burada.

Enes : Evet, kimlik bilgilerin tamam.
Hangi koltuğu istiyorsun?

Marina : Acil ..... yakın olsun lütfen.

Enes : Tamam. Bileti almak için kredi kartı bilgilerini de yazıyorum... Evet, biletin hazır. Sana iyi tatiller!

Marina : Yardımın ..... teşekkür ederim Enes.

Enes : Rica ederim.

İki kişinin diyaloğunu yansıtan bu etkinlik, "kamusal alan"ı yansıtmaktadır.

"Teknik İşlemler" isimli 4. bölüme dair bulgular şu şekildedir:

Tablo 54.
Gazi TÖMER Yabancılar için Türkçe A1 (Temel Düzey) Ders Kitabı 4. Bölüm: Teknik İşlemler

Metin	Etkinlik Kodu	Beceri	Dil Kullanım Alanları			
			Kişisel	Kamusal	Mesleki	Eğitsel
1. Sevgili Günlük	A	O	+			
	B	O	+			
	A	Y	+			
	B	Y		+		
	C	Y		+		
	Ç	Y	+			
2. Kumbara Bankası	A	O		+		
	B	O		+		
	C	O		+		
	A	Y		+		
	B	Y		+		
	C	Y	+			
3. Kahve Molası	A	O		+		
	B	O	+	+		+
	C	O		+		
	A	Y		+		
	B	Y		+		
	C	Y	+			
4. Yeni Tarife	A	O		+		
	A	Y		+		
	B	Y	+			
	C	Y	+		+	
	f		**9**	**14**	**1**	**1**
	%		**36**	**56**	**4**	**4**

Bu bölümde yer bulan dil kullanım alanlarının %36'sı kişisel, %56'sı kamusal, %4'ü mesleki, %4'ü ise eğitsel alanı yansıtmaktadır.

Bir önceki bölümde olduğu gibi bu bölümde de kamusal alan ön plana çıkmış, mesleki ve eğitsel alanlara ise çok az yer verilmiştir.

"Nasıl Giderim?" isimli 5. bölüme dair bulgular şu şekildedir:

Tablo 55.
Gazi TÖMER Yabancılar için Türkçe A1 (Temel Düzey) Ders Kitabı 5. Bölüm: Nasıl Giderim?

Metin	Etkinlik Kodu	Beceri	Dil Kullanım Alanları			
			Kişisel	Kamusal	Mesleki	Eğitsel
1. Şaka	A	O	+	+		+
	B	O	+			
	C	O	+			+
	A	Y	+			
	B	Y		+		
2. Anıtkabir Ziyareti	A	O		+		
	B	O		+		
	C	O		+		
	A	Y	+			
	B	Y	+			
3. Hakan'ın Yurttaki İlk Günü	A	O	+			
	B	O	+	+		
	A	Y	+			
	B	Y	+			
4. Kapadokya Yolu	A	O	+			
	B	O	+			
	C	O	+			
	A	Y	+			
	B	Y	+			
	C	Y	+			
f			**16**	**6**	**0**	**2**
%			**66,66**	**25**	**0**	**8,33**

Bu bölümde yer bulan dil kullanım alanlarının %66,66'sı kişisel, %25'i kamusal, %19,35'i ise eğitsel alanı yansıtmaktadır. Mesleki alana yer verilmemiştir.

Burada kişisel alanın ön planda olması, olumlu bir bulgu olarak değerlendirilebilecektir. Öte yandan mesleki alanın tamamen ihmal edilmesi ise olumsuz bir görüntü ortaya koymuştur.

"İletişim Kuruyorum" isimli 6. bölüme dair bulgular şu şekildedir:

Tablo 56.
Gazi TÖMER Yabancılar için Türkçe A1 (Temel Düzey) Ders Kitabı 6. Bölüm: İletişim Kuruyorum

Metin	Etkinlik Kodu	Beceri	Dil Kullanım Alanları			
			Kişisel	Kamusal	Mesleki	Eğitsel
1. Kutlama Mesajları	A	O		+		
	A	Y		+		
	B	Y		+		
	C	Y	+			
2. Çok Yaşa!	A	O				+
	B	O	+	+		+
	C	O	+			
	A	Y	+			+
	B	Y	+			+
	C	Y	+			
3. Mesajınız Var!	A	O	+			
	A	Y	+		+	
	B	Y	+			
	C	Y	+			
4. Güzel Bir Günün Sonunda...	A	O	+			
	B	O	+			
	C	O	+	+		
	Ç	O	+			
	A	Y	+		+	+
	B	Y	+			
	C	Y	+			+
	Ç	Y	+			
f			**18**	**5**	**2**	**6**
%			**58,06**	**16,12**	**6,45**	**19,35**

Bu bölümde yer bulan dil kullanım alanlarının %58,06'sı kişisel, %16,12'si kamusal, %6,45'i mesleki, %19,35'i ise eğitsel alanı yansıtmaktadır.

Burada kişisel alanın belirgin bir şekilde ön plana çıktığı, diğer alanlara az da olsa yer verildiği görülmektedir. Genel çerçevede olumlu olarak değerlendirilebilecek bir bölüm ortaya çıkarılmıştır.

"Güzel Bir Günün Sonunda..." isimli metnin altında yer alan "Ç" kodlu okuma etkinliği şu şekildedir:

Görsel 14.
Gazi TÖMER Yabancılar için Türkçe A1 (Temel Düzey) Ders Kitabı 6. Bölüm: İletişim Kuruyorum, 4. Güzel Bir Günün Sonunda..., Ç

Bu etkinlikte duygu ifadelerinin eşleştirilmesi istenmiştir. Bu da "kişisel alan"ı işaret etmektedir.

Gazi TÖMER Yabancılar için Türkçe A1 (Temel Düzey) Ders Kitabı'na dair bulgular şu şekildedir:

Tablo 57.
Gazi TÖMER Yabancılar için Türkçe A1 (Temel Düzey) Ders Kitabı

Bölüm		Dil Kullanım Alanları			
		Kişisel	**Kamusal**	**Mesleki**	**Eğitsel**
1.	Merhaba	22	19	9	12
2.	Nerede, Ne Zaman, Nasıl?	22	15	2	1
3.	Dikkat!	7	19	1	0
4.	Teknik İşlemler	9	14	1	1
5.	Nasıl Giderim?	16	6	0	2
6.	İletişim Kuruyorum	18	5	2	6
	f	**94**	**78**	**15**	**22**
	%	**44,97**	**37,32**	**7,17**	**10,52**

Bu kitapta tespit edilen dil kullanım alanlarının %44,97'si kişisel, %37,32'si kamusal, %7,17'si mesleki, %10,52'si ise eğitsel alanı yansıtmaktadır.

Bu düzeydeki ders kitabında kişisel alanın ön planda olması, olumlu bir gösterge olarak değerlendirilebilecektir. Bunun yanında kamusal alana da yüksek oranda yer verilmiş, eğitsel ve mesleki alanlar biraz daha geri planda kalmıştır. Kitaptaki dağılımın genel çerçevede olumlu olarak yorumlanması mümkündür.

4.2.2. Gazi TÖMER Yabancılar için Türkçe A2 (Temel Düzey) Ders Kitabı

Gazi TÖMER Yabancılar için Türkçe A2 (Temel Düzey) Ders Kitabı'nda 5 bölüm bulunmaktadır:

1. Haberin Var mı?
2. Bu Benim Dünyam
3. Durma, Keşfet!
4. Hayatı Öğreniyoruz
5. Okuyalım ve Öğrenelim

"Haberin Var mı?" isimli 1. bölüme dair bulgular şu şekildedir:

Tablo 58.
Gazi TÖMER Yabancılar için Türkçe A2 (Temel Düzey) Ders Kitabı 1. Bölüm: Haberin Var mı?

Metin	Etkinlik Kodu	Beceri	Dil Kullanım Alanları			
			Kişisel	Kamusal	Mesleki	Eğitsel
1. Haberler	A	O		+		+
	B	O		+		
	C	O	+	+		
	A	Y			+	
	B	Y		+	+	
	C	Y	+	+	+	+
2. İhsan Oktay Anar'ın Son Kitabı Çıktı!	A	O		+		
	B	O		+		
	C	O		+		
	A	Y	+			
	B	Y	+	+		+
	C	Y		+		
3. Hava Durumu	A	O		+		
	B	O		+		
	C	O		+		
	A	Y	+	+		
	B	Y		+		
	C	Y	+			
4. Bir Köşe Yazısı	A	O		+		
	B	O		+		
	C	O		+		
	D	O		+		
	A	Y	+			
	B	Y	+	+		
	C	Y		+		
	Ç	Y	+			
f			**9**	**21**	**3**	**3**
%			**25**	**58,33**	**8,33**	**8,33**

Bu bölümde yer bulan dil kullanım alanlarının %25'i kişisel, %58,33'ü kamusal, %8,33'ü mesleki, %8,33'ü ise eğitsel alanı yansıtmaktadır.

Kamusal alana belirgin bir şekilde ağırlık verilmiştir. Bu seviyede kişisel alanın ön planda olması daha doğru olacaktır. Bu durum, olumsuz bir sonuç ortaya çıkarmıştır. Öte yandan mesleki ve eğitsel alanlara eşit derecede yer verilmiş olması olumlu bir göstergedir.

"Bu Benim Dünyam" isimli 2. bölüme dair bulgular şu şekildedir:

Tablo 59.
Gazi TÖMER Yabancılar için Türkçe A2 (Temel Düzey) Ders Kitabı 2. Bölüm: Bu Benim Dünyam

Metin	Etkinlik Kodu	Beceri	Dil Kullanım Alanları			
			Kişisel	Kamusal	Mesleki	Eğitsel
1. Mektubunuz Var!	A	O	+	+		+
	B	O	+	+		+
	C	O	+	+		+
	A	Y	+			
	B	Y	+			
	C	Y	+	+		+
2. Kargonuz Var!	A	O		+		
	B	O		+		
	C	O		+		
	A	Y	+	+		+
	B	Y		+		
	C	Y	+		+	+
	Ç	Y		+	+	+
3. Çömlekçilik Kursu	A	O	+	+		+
	B	O	+			
	C	O	+			+
	Ç	O	+		+	
	A	Y	+	+		+
	B	Y	+			
	C	Y	+	+		
4. Sudaki Resimler	A	O	+	+		
	B	O	+	+		
	C	O	+	+		
	A	Y	+			
	B	Y	+			
	C	Y	+			
	f		**21**	**16**	**3**	**10**
	%		**42**	**32**	**6**	**20**

Bu bölümde yer bulan dil kullanım alanlarının %42'si kişisel, %32'si kamusal, %6'sı mesleki, %20'si ise eğitsel alanı yansıtmaktadır.

Bu bölümde kişisel alan diğer alanlara göre daha ön plandadır. Arkasından kamusal, eğitsel ve mesleki alanlar gelmiştir. Eğitsel alana önceki bölümlere oranla

daha fazla yer verilmiş olması dikkat çekici olmakla birlikte genel çerçevede mesleki alanın ihmal edilmiş olması dışında olumlu bir görüntü ortaya çıkmıştır.

"Durma, Keşfet!" isimli 3. bölüme dair bulgular şu şekildedir:

Tablo 60.
Gazi TÖMER Yabancılar için Türkçe A2 (Temel Düzey) Ders Kitabı 3. Bölüm: Durma, Keşfet!

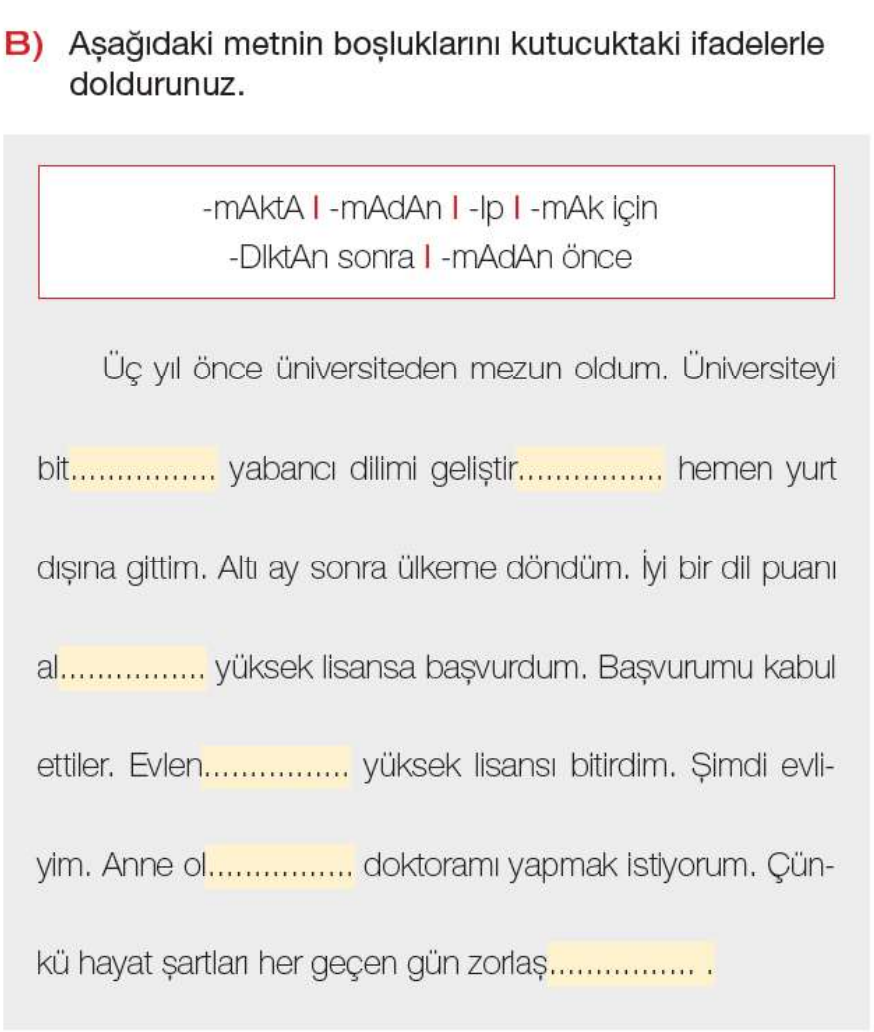
Metin	Etkinlik Kodu	Beceri	Dil Kullanım Alanları			
			Kişisel	**Kamusal**	**Mesleki**	**Eğitsel**
1. Küçük Bilim İnsanları	A	O	+	+		
	B	O	+	+		
	C	O	+	+		
	Ç	O	+	+		
	A	Y	+	+	+	+
	B	Y	+			+
	C	Y	+			
2. Ehliyetsiz Kimse Kalmasın	A	O		+		+
	B	O		+		+
	C	O		+		+
	Ç	O		+		+
	A	Y	+			
	B	Y		+		
	C	Y	+	+		
3. Gezelim, Görelim!	A	O		+		
	B	O		+		
	C	O		+		
	A	Y		+		
	B	Y	+			
	C	Y		+		
4. En İyi Arkadaşım Evleniyor!	A	O	+	+		
	B	O	+	+		
	C	O		+		
	Ç	O	+			
	A	Y	+	+		+
	B	Y	+			
	C	Y	+			
f			**16**	**20**	**1**	**7**
%			**36,36**	**45,45**	**2,27**	**15,90**

Bu bölümde yer bulan dil kullanım alanlarının %36,26'sı kişisel, %45,45'i kamusal, %2,27'si mesleki, %15,90'ı ise eğitsel alanı yansıtmaktadır.

Bu bölümde de kamusal alan biraz daha ön plana çıkmış ancak kişisel alana da önemli bir yer verilmiştir. Bir önceki bölümde olduğu gibi mesleki alan ihmal edilmiştir. Bunun dışında kabul edilebilir veriler ortaya çıkmıştır.

"Küçük Bilim İnsanları" isimli metnin altında yer alan "B" kodlu yazma etkinliği şu şekildedir:

Görsel 15.
Gazi TÖMER Yabancılar için Türkçe A2 (Temel Düzey) Ders Kitabı 3. Bölüm: Durma, Keşfet!, 1. Küçük Bilim İnsanları, B

B) Aşağıdaki metnin boşluklarını kutucuktaki ifadelerle doldurunuz.

-mAktA | -mAdAn | -Ip | -mAk için
-DIktAn sonra | -mAdAn önce

Üç yıl önce üniversiteden mezun oldum. Üniversiteyi bit..... yabancı dilimi geliştir..... hemen yurt dışına gittim. Altı ay sonra ülkeme döndüm. İyi bir dil puanı al..... yüksek lisansa başvurdum. Başvurumu kabul ettiler. Evlen..... yüksek lisansı bitirdim. Şimdi evliyim. Anne ol..... doktoramı yapmak istiyorum. Çünkü hayat şartları her geçen gün zorlaş..... .

Bu yazma etkinliğinde bir kişinin eğitim hayatını özetlediği bir metinde eksik bırakılan kelimelerin doğru dil bilgisi yapılarıyla tamamlanması istenmiştir. Verilen metin birisinin hayatının bir bölümünü özetlediğinden "kişisel alan", eğitim hayatı ön plana çıktığından "eğitsel alan"ın varlığına rastlanmıştır.

"Hayatı Öğreniyoruz" isimli 4. bölüme dair bulgular şu şekildedir:

Tablo 61.
Gazi TÖMER Yabancılar için Türkçe A2 (Temel Düzey) Ders Kitabı 4. Bölüm: Hayatı Öğreniyoruz

Metin	Etkinlik Kodu	Beceri	Dil Kullanım Alanları			
			Kişisel	Kamusal	Mesleki	Eğitsel
1. Görüntülü Telefon Görüşmesi	A	O	+	+		+
	B	O	+	+		+
	C	O	+	+		+
	A	Y	+	+	+	+
	B	Y	+			+
2. Film Başlıyor	A	O		+		
	B	O		+		
	C	O		+		
	A	Y	+	+	+	+
	B	Y	+	+		
3. E-posta Hesabım	A	O	+	+		+
	B	O	+	+		
	A	Y		+		
	B	Y	+	+		
	C	Y	+	+		
4. Bu Nasıl Çalışır?	A	O	+	+		
	B	O	+	+		
	C	O		+		
	A	Y	+	+	+	+
	B	Y	+			+
f			**15**	**18**	**3**	**9**
%			**33,33**	**40**	**6,66**	**20**

Bu bölümde yer bulan dil kullanım alanlarının %33,33'ü kişisel, %40'ı kamusal, %6,66'sı mesleki, %20'si ise eğitsel alanı yansıtmaktadır.

Kamusal ve kişisel alanlara yakın oranlarda yer verilmiş olmakla birlikte önceki bölümlerde olduğu gibi üçüncü sırada eğitsel, son sırada ise mesleki alan gelmektedir. Önceki bölümlerde olduğu gibi bu bölüm için de mesleki alanın ihmal edildiği eleştirisi yapılabilecektir.

"Okuyalım ve Öğrenelim" isimli 5. bölüme dair bulgular şu şekildedir:

Tablo 62.
Gazi TÖMER Yabancılar için Türkçe A2 (Temel Düzey) Ders Kitabı 5. Bölüm: Okuyalım ve Öğrenelim

Metin	Etkinlik Kodu	Beceri	Dil Kullanım Alanları			
			Kişisel	**Kamusal**	**Mesleki**	**Eğitsel**
1. Sabiha Gökçen	A	O	+	+	+	
	B	O	+			+
	C	O	+			+
	A	Y	+	+	+	
	B	Y		+	+	+
	C	Y	+	+	+	+
2. Uzun Ömrün Sırları	A	O		+		
	B	O		+		
	C	O		+		
	A	Y	+			+
	B	Y		+		
	C	Y	+			
3. Üniversiteye İlk Adım	A	O	+	+		+
	B	O		+		+
	C	O		+		+
	Ç	O		+		+
	A	Y		+		
	B	Y	+			+
	C	Y	+	+		+
	Ç	Y	+			
4. Yedigöller	A	O		+		
	B	O		+		
	C	O		+		
	A	Y	+	+		
	B	Y	+			
	C	Y	+	+		
f			**14**	**19**	**4**	**11**
%			**29,16**	**39,58**	**8,33**	**22,91**

Bu bölümde yer bulan dil kullanım alanlarının %29,16'sı kişisel, %39,58'i kamusal, %8,33'ü mesleki, %22,91'i ise eğitsel alanı yansıtmaktadır.

Önceki bölümlerde olduğu gibi kişisel ve kamusal alanlar ön plana çıkmış, eğitsel alan onları takip etmiş ancak mesleki alan ihmal edilmiştir.

Gazi TÖMER Yabancılar için Türkçe A2 (Temel Düzey) Ders Kitabı'na dair bulgular şu şekildedir:

Tablo 63.
Gazi TÖMER Yabancılar için Türkçe A2 (Temel Düzey) Ders Kitabı

Bölüm		Dil Kullanım Alanları			
		Kişisel	**Kamusal**	**Mesleki**	**Eğitsel**
1.	Haberin Var mı?	9	21	3	3
2.	Bu Benim Dünyam	21	16	3	10
3.	Durma, Keşfet!	16	20	1	7
4.	Hayatı Öğreniyoruz	15	18	3	9
5.	Okuyalım ve Öğrenelim	14	19	4	11
	f	**75**	**94**	**14**	**40**
	%	**33,63**	**42,15**	**6,27**	**17,93**

Bu kitapta tespit edilen dil kullanım alanlarının %33,63'ü kişisel, %42,15'i kamusal, %6,27'si mesleki, %17,93'ü ise eğitsel alanı yansıtmaktadır.

Tüm ünitelerde ayrı ayrı görülen problem, genel çerçevede de kendisini göstermiştir. Bu seviyede kişisel alanın biraz daha ön planda olması gerekirken kamusal alanın oranının daha yüksek olduğu görülmektedir. Eğitsel alana verilen yer oldukça olumlu gözükürken mesleki alan önemli oranda ihmal edilmiştir.

4.2.3. Gazi TÖMER Yabancılar için Türkçe B1 (Orta Düzey) Ders Kitabı

Gazi TÖMER Yabancılar için Türkçe B1 (Orta Düzey) Ders Kitabı'nda 5 bölüm bulunmaktadır:

1. Göründüğü Gibi Değil

2. Hayatı Okuyoruz

3. Bir Bilene Danışalım

4. Geçmişten Geleceğe!

5. Hikâyeler ve Hayatımız

"Göründüğü Gibi Değil" isimli 1. bölüme dair bulgular şu şekildedir:

Tablo 64.
Gazi TÖMER Yabancılar için Türkçe B1 (Orta Düzey) Ders Kitabı 1. Bölüm: Göründüğü Gibi Değil

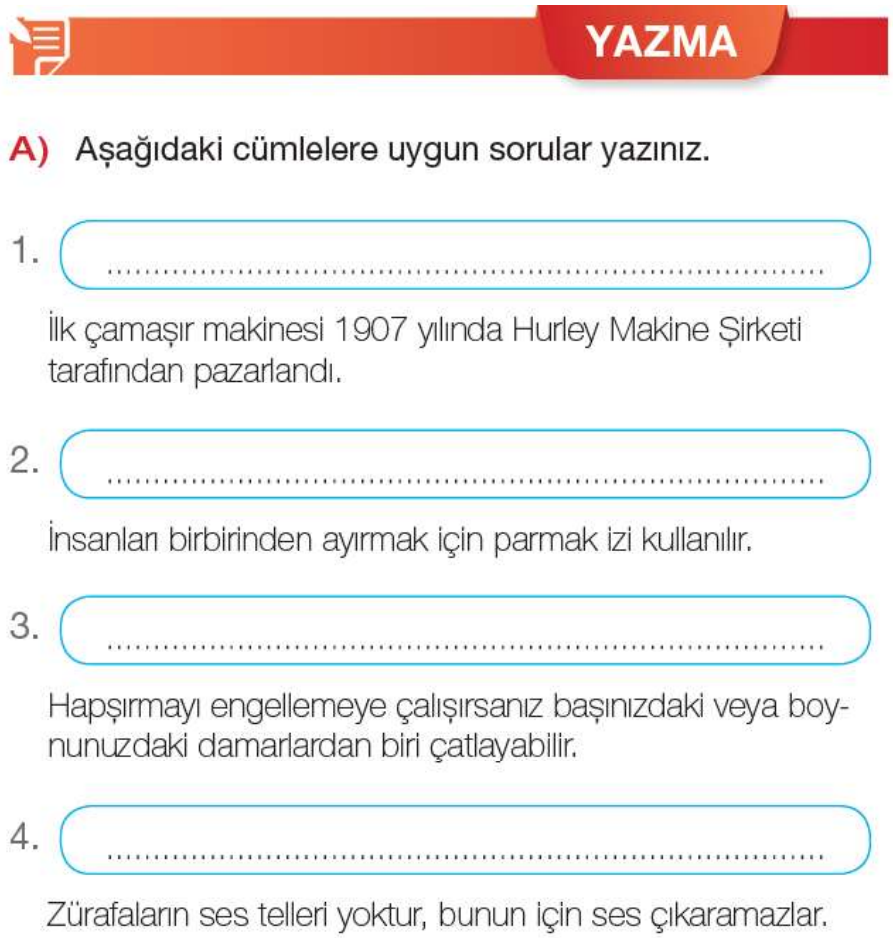
Metin	Etkinlik Kodu	Beceri	Dil Kullanım Alanları			
			Kişisel	Kamusal	Mesleki	Eğitsel
1. Ünlü Olmak Çok Kolay (!)	A	O		+		
	B	O		+		
	C	O		+		
	A	Y		+		
	B	Y	+	+		
	C	Y	+	+	+	+
2. Sanal Âlem	A	O		+		
	B	O		+		
	C	O		+		
	A	Y		+		
	B	Y	+	+	+	+
	C	Y		+		
3. Kitabın Hikâyesi	A	O		+		
	B	O		+		
	C	O		+		
	A	Y	+	+		
	B	Y		+		
4. Batıl İnanç	A	O		+		
	B	O		+		
	C	O		+		
	A	Y		+		
	B	Y		+		
	C	Y		+		
f			**4**	**23**	**2**	**2**
%			**12,90**	**74,19**	**6,45**	**6,45**

Bu bölümde yer bulan dil kullanım alanlarının %12,90'ı kişisel, %74,19'u kamusal, %6,45'i mesleki, %6,45'i ise eğitsel alanı yansıtmaktadır.

Bu bölümde yer alan tüm etkinliklerde kişisel alana dair göstergelere rastlanmıştır. Bunun yanında iki etkinlikte geri kalan tüm alanlar, iki etkinlikte ise kişisel alan, kamusal alan ile birlikte kendisine yer bulmuştur. Kamusal alanın ön planda olması olumlu bir gösterge iken diğer alanların bu denli düşük oranlarda yer bulması olumsuz olarak değerlendirilebilecektir.

"Ünlü Olmak Çok Kolay (!)" isimli metnin altında yer alan "A" kodlu yazma etkinliği şu şekildedir:

Görsel 16.
Gazi TÖMER Yabancılar için Türkçe B1 (Orta Düzey) Ders Kitabı 1. Bölüm: Göründüğü Gibi Değil, 1. Ünlü Olmak Çok Kolay (!), A

YAZMA

A) Aşağıdaki cümlelere uygun sorular yazınız.

1. .....

İlk çamaşır makinesi 1907 yılında Hurley Makine Şirketi tarafından pazarlandı.

2. .....

İnsanları birbirinden ayırmak için parmak izi kullanılır.

3. .....

Hapşırmayı engellemeye çalışırsanız başınızdaki veya boynunuzdaki damarlardan biri çatlayabilir.

4. .....

Zürafaların ses telleri yoktur, bunun için ses çıkaramazlar.

Bu etkinlikte bilgilendirici, objektif cevap cümlelerine uygun soru cümleleri istenmiştir. Bilgilendirici metinler, kamusal alanı işaret ettiği için bu etkinlikte yalnızca "kamusal alan"ın varlığından söz edilebilir.

"Hayatı Okuyoruz" isimli 2. bölüme dair bulgular şu şekildedir:

Tablo 65.
Gazi TÖMER Yabancılar için Türkçe B1 (Orta Düzey) Ders Kitabı 2. Bölüm: Hayatı Okuyoruz

Metin	Etkinlik Kodu	Beceri	Dil Kullanım Alanları			
			Kişisel	Kamusal	Mesleki	Eğitsel
1. Stresle Baş Etmenin Yolları	A	O	+			
	B	O	+			
	C	O	+		+	
	A	Y		+		
	B	Y		+		
	C	Y	+	+	+	+
2. Yeteneklerini Keşfet!	A	O		+		+
	B	O		+		+
	C	O		+		+
	A	Y		+	+	+
	B	Y		+		
	C	Y		+		
3. Bir Kilimi Okumak!	A	O		+		
	B	O		+		
	C	O		+		
	A	Y		+		+
	B	Y		+		+
	C	Y		+		
4. Ekonomi Gündemi	A	O		+		
	B	O		+		
	C	O		+		
	A	Y		+		
	B	Y		+		
	C	Y	+	+		
f			**5**	**21**	**3**	**7**
%			**13,88**	**58,33**	**8,33**	**19,44**

Bu bölümde yer bulan dil kullanım alanlarının %13,88'i kişisel, %58,33'ü kamusal, %8,33'ü mesleki, %19,44'ü ise eğitsel alanı yansıtmaktadır.

Bu bölümde de bir önceki bölümde olduğu gibi kamusal alanın baskınlığı söz konusudur. Bu durum olumsuz bir durum yaratmasa da genel anlamda dengeli bir dağılım görüntüsü ortaya çıkmamıştır.

"Bir Bilene Danışalım" isimli 3. bölüme dair bulgular şu şekildedir:

Tablo 66.
Gazi TÖMER Yabancılar için Türkçe B1 (Orta Düzey) Ders Kitabı 3. Bölüm: Bir Bilene Danışalım

Metin	Etkinlik Kodu	Beceri	Dil Kullanım Alanları			
			Kişisel	Kamusal	Mesleki	Eğitsel
1. Bir Başarı Öyküsü	A	O	+	+	+	+
	B	O	+			+
	C	O	+	+	+	+
	A	Y	+	+	+	+
	B	Y	+	+		+
	C	Y	+	+		
	Ç	Y	+			+
2. Kahve ve Kitap	A	O	+	+		+
	B	O		+		
	C	O	+	+		
	A	Y		+		+
	B	Y	+	+		
	C	Y	+	+	+	
	Ç	Y	+	+		
3. Korku Yolu	A	O		+		
	B	O		+		
	C	O		+		
	Ç	O		+		
	D	O		+		
	A	Y	+			
	B	Y		+		
	C	Y		+		
4. Dünyamız Tehdit Altında	A	O		+		
	B	O		+		
	C	O		+		
	Ç	O		+		
	D	O		+		
	A	Y		+		
	B	Y	+	+		
	C	Y	+	+		
	Ç	Y		+		
	f		**15**	**28**	**4**	**8**
	%		**27,27**	**50,90**	**7,27**	**14,54**

Bu bölümde yer bulan dil kullanım alanlarının %27,27'si kişisel, %50,90'ı kamusal, %7,27'si mesleki, %14,54'ü ise eğitsel alanı yansıtmaktadır.

Bu bölümde tespit edilen dil kullanım alanlarının yarısından biraz fazlası kamusal alana işaret etmektedir. Daha sonra sırasıyla kişisel, eğitsel ve mesleki alanlara da yer verilmiştir. Mesleki alan, ihmal edilmiş bir alan olarak göze çarpsa da bu bölüm için genel olarak olumlu bir değerlendirme yapılabilecektir.

"Geçmişten Geleceğe!" isimli 4. bölüme dair bulgular şu şekildedir:

Tablo 67.
Gazi TÖMER Yabancılar için Türkçe B1 (Orta Düzey) Ders Kitabı 4. Bölüm: Geçmişten Geleceğe!

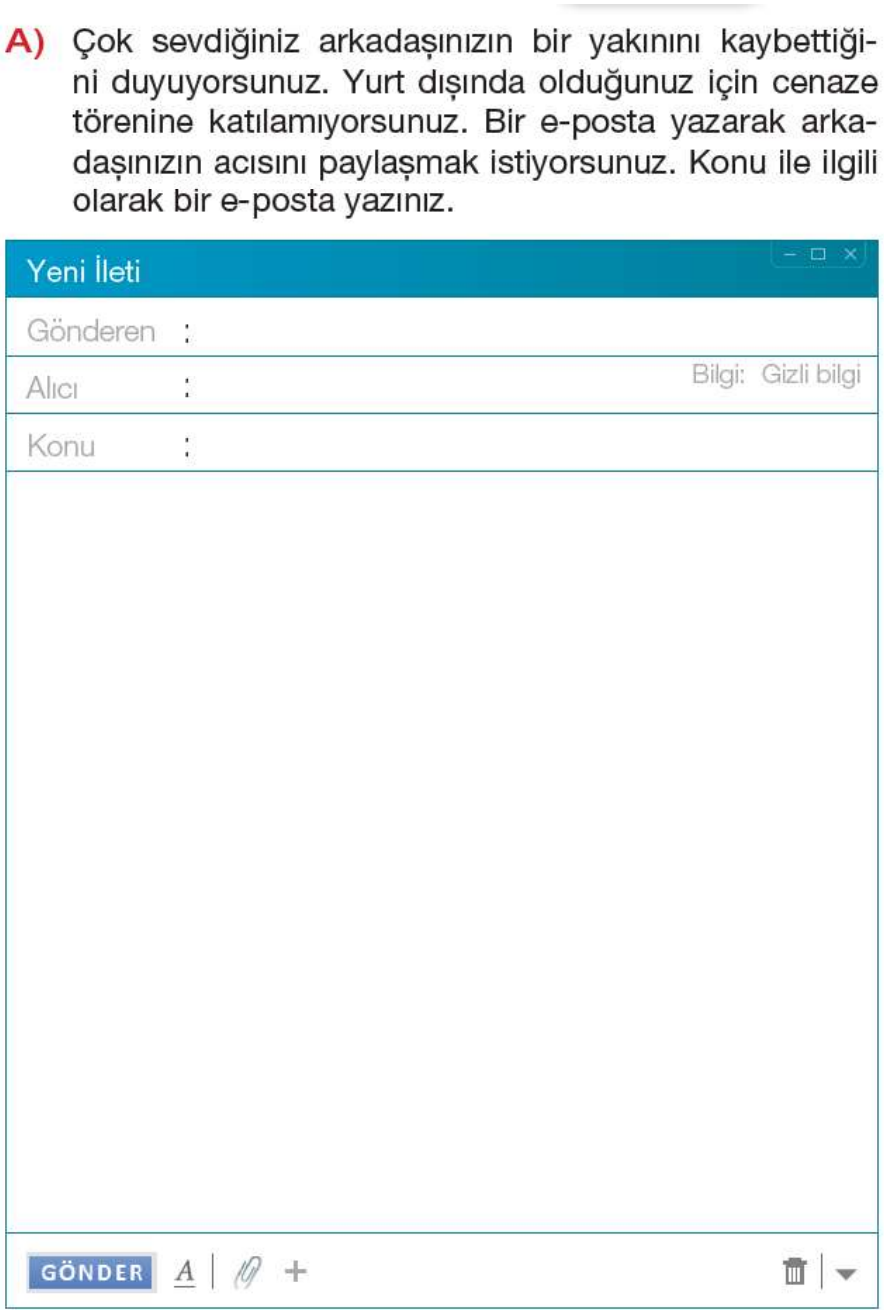
Metin	Etkinlik Kodu	Beceri	Dil Kullanım Alanları			
			Kişisel	Kamusal	Mesleki	Eğitsel
1. Yunus Emre'ye Mektup	A	O	+	+		
	B	O	+	+		+
	C	O		+	+	+
	D	O		+		
	A	Y	+	+		
	B	Y		+		
	C	Y	+	+		+
2. Şikâyetim Var!	A	O		+	+	
	B	O		+		
	C	O		+		
	A	Y	+	+		
	B	Y	+			
	C	Y	+	+	+	+
3. Eleman Aranıyor	A	O	+			
	B	O		+		
	C	O		+	+	
	A	Y		+		
	B	Y		+		
	C	Y	+	+		+
4. Hayatım Tiyatro	A	O	+	+	+	+
	B	O	+	+	+	+
	C	O	+		+	+
	A	Y		+	+	+
	B	Y	+	+		
	C	Y	+			
f			**14**	**21**	**8**	**9**
%			**26,92**	**40,38**	**15,38**	**17,30**

Bu bölümde yer bulan dil kullanım alanlarının %26,92'si kişisel, %40,38'i kamusal, %15,38'i mesleki, %17,30'u ise eğitsel alanı yansıtmaktadır.

Burada kamusal alan ön plandayken diğer alanlara da önemli ölçüde yer verilmiştir. Bu bölüm, bu seviyede kurgulanan bir ders kitabı için ideal olarak kabul edilebilecek oranlarda alanlara yer verilen bir bölüm olmuştur.

"Şikâyetim Var!" isimli metnin altında yer alan "A" kodlu yazma etkinliği şu şekildedir:

Görsel 17.
Gazi TÖMER Yabancılar için Türkçe B1 (Orta Düzey) Ders Kitabı 4. Bölüm: Geçmişten Geleceğe!, 2. Şikâyetim Var!, A

Bu etkinlikte bir arkadaşa e-posta yazılması istenmiştir. E-posta, kişiler arası iletişime vurgu yaptığı için ve içerikte bir cenaze töreninden bahsedildiği için

"kamusal alan"ın, aile ve arkadaşlık ilişkileri ön planda olduğu içinse "kişisel alan"ın varlığından bahsetmek mümkün olacaktır.

"Hikâyeler ve Hayatımız" isimli 5. bölüme dair bulgular şu şekildedir:

Tablo 68.
Gazi TÖMER Yabancılar için Türkçe B1 (Orta Düzey) Ders Kitabı 5. Bölüm: Hikâyeler ve Hayatımız

Metin	Etkinlik Kodu	Beceri	Dil Kullanım Alanları			
			Kişisel	Kamusal	Mesleki	Eğitsel
1. Zümrüdüanka Kuşu	A	O	+			
	B	O	+	+		
	C	O		+		
	A	Y		+		
	B	Y		+		
	C	Y	+	+		
2. Tuz Masalı	A	O	+	+		
	B	O	+	+		
	C	O	+			
	Ç	O	+			
	A	Y	+			
	B	Y	+			
	C	Y	+	+		
3. Narkissos ya da Nergis	A	O	+	+		
	B	O	+	+		
	C	O	+			
	Ç	O	+			
	A	Y		+		
	B	Y	+	+		
	C	Y	+	+		+
	Ç	Y				+
4. Bilim Kurgunun Kıyılarında: Fahrenheit 451	A	O		+		
	B	O		+		
	C	O		+		
	Ç	O		+		
	A	Y		+		
	B	Y		+		
	C	Y	+			
f			**17**	**19**	**0**	**2**
%			**44,73**	**50**	**0**	**5,26**

Bu bölümde yer bulan dil kullanım alanlarının %44,73'ü kişisel, %50'si kamusal, %5,26'sı ise eğitsel alanı yansıtmaktadır. Mesleki alana yer verilmemiştir.

Bu bölümde kamusal ve kişisel alanlara yoğun bir şekilde rastlanmakla birlikte eğitsel ve mesleki alanların ihmal edildiği görülmektedir.

Gazi TÖMER Yabancılar için Türkçe B1 (Orta Düzey) Ders Kitabı'na dair bulgular şu şekildedir:

Tablo 69.
Gazi TÖMER Yabancılar için Türkçe B1 (Orta Düzey) Ders Kitabı

Bölüm		Dil Kullanım Alanları			
		Kişisel	**Kamusal**	**Mesleki**	**Eğitsel**
1.	Göründüğü Gibi Değil	4	23	2	2
2.	Hayatı Okuyoruz	5	21	3	7
3.	Bir Bilene Danışalım	15	28	4	8
4.	Geçmişten Geleceğe!	14	21	8	9
5.	Hikâyeler ve Hayatımız	17	19	0	2
	f	**55**	**112**	**17**	**28**
	%	**25,94**	**52,83**	**8,01**	**13,20**

Bu kitapta tespit edilen dil kullanım alanlarının %25,94'ü kişisel, %52,83'ü kamusal, %8,01'i mesleki, %13,20'si ise eğitsel alanı yansıtmaktadır.

Burada tespit edilen alanların yarısından çoğu kamusal alanı yansıtmaktadır. Bu seviye için bu durum ideal olarak görülebilir ancak mesleki alanın ihmal edildiği de göze çarpan bir nokta olmuştur.

4.2.4. Gazi TÖMER Yabancılar için Türkçe B2 (Orta Düzey) Ders Kitabı

Gazi TÖMER Yabancılar için Türkçe B2 (Orta Düzey) Ders Kitabı'nda 5 bölüm bulunmaktadır:

1. Uzmanına Sor

2. Ne Yapmalı?

3. Kültür Sanat

4. Bilimden Dünyamıza

5. Sanattan Bilime

"Uzmanına Sor" isimli 1. bölüme dair bulgular şu şekildedir:

Tablo 70.
Gazi TÖMER Yabancılar için Türkçe B2 (Orta Düzey) Ders Kitabı 1. Bölüm: Uzmanına Sor

Metin	Etkinlik Kodu	Beceri	Dil Kullanım Alanları			
			Kişisel	Kamusal	Mesleki	Eğitsel
1. Güzel Sanatlar	A	O		+		
	B	O		+		
	A	Y		+		
	B	Y		+		
2. Faydalı ve Zararlı GDO	A	O	+	+		
	B	O	+	+	+	+
	C	O		+		
	A	Y	+			
	B	Y	+			
	C	Y	+	+		+
3. Arkeoloji	A	O		+		
	B	O		+		
	A	Y	+	+		+
	B	Y	+	+	+	
4. Üstün Zekâlıların Eğitimi	A	O		+		+
	B	O		+		+
	C	O		+		+
	A	Y	+	+		+
	B	Y		+		+
f			**8**	**17**	**2**	**8**
%			**22,85**	**48,57**	**5,71**	**22,85**

Bu bölümde yer bulan dil kullanım alanlarının %22,85'i kişisel, %48,57'si kamusal, %5,71'i mesleki, %22,85'i ise eğitsel alanı yansıtmaktadır.

Kamusal alanın ön planda olduğu bu bölümde mesleki alan yine ihmal edilen alan olarak gözlemlenmektedir. Öte yandan eğitsel alana, kişisel alana verildiği kadar yer verilmiştir.

"Ne Yapmalı?" isimli 2. bölüme dair bulgular şu şekildedir:

Tablo 71.
Gazi TÖMER Yabancılar için Türkçe B2 (Orta Düzey) Ders Kitabı 2. Bölüm: Ne Yapmalı?

Metin	Etkinlik Kodu	Beceri	Dil Kullanım Alanları			
			Kişisel	Kamusal	Mesleki	Eğitsel
1. Doğru Mesleği Seçmek	A	O		+	+	
	B	O			+	+
	C	O			+	+
	A	Y			+	
	B	Y			+	
	C	Y		+	+	
2. Yeni Bir Başlangıç	A	O	+		+	
	B	O	+	+	+	+
	A	Y		+	+	
	B	Y	+	+		
3. İletişim Kurmak	A	O		+		
	B	O		+		
	C	O		+		
	A	Y		+		
	B	Y	+	+		
	C	Y	+	+	+	
4. Derinlerin Hâkimi	A	O		+		
	B	O		+		
	C	O		+		
	A	Y		+		
	B	Y		+		
	C	Y		+		
f			**5**	**17**	**10**	**3**
%			**14,28**	**48,57**	**28,57**	**8,57**

Bu bölümde yer bulan dil kullanım alanlarının %14,28'i kişisel, %48,57'si kamusal, %28,57'si mesleki, %8,57'si ise eğitsel alanı yansıtmaktadır.

Burada da kamusal alan ön plana çıkmıştır. Ayrıca önceki bölümlerden farklı olarak bu bölümde mesleki alana önemli bir yer verilmiş ve hatta mesleki alanın tespit edildiği etkinlik sayısı, kişisel alanın tespit edildiği etkinlik sayısının tam iki katı olmuştur. Bu durum, bölümün meslek hayatı teması çevresinde kurgulanmış olmasıyla açıklanabilir. Öte yandan eğitsel alan bu bölümde ihmal edilen bir alan olarak göze çarpmaktadır.

"Yeni Bir Başlangıç" isimli metnin altında yer alan "B" kodlu okuma etkinliği şu şekildedir:

Görsel 18.
Gazi TÖMER Yabancılar için Türkçe B2 (Orta Düzey) Ders Kitabı 2. Bölüm: Ne Yapmalı?, 2. Yeni Bir Başlangıç, B

B) Aşağıdaki soruları metne göre cevaplayınız.

1. **Metne göre aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?**
   a) Herkes kendisi için bir öz geçmiş formu oluşturabilir.
   b) Öz geçmişinizde hatıralarınıza yer vermek size yeni kapılar açabilir.
   c) Öz geçmişinizde kullandığınız üslup oldukça önemlidir.
   d) Öz geçmişin bir iki sayfayı geçmemesi önerilir.
2. **Öz geçmiş formu hazırlayan birisine aşağıdakilerden hangisi önerilmez?**
   a) Referans gösterilecek kişiler son bölüme eklenmelidir.
   b) Kurs, seminer gibi bilgiler yazılacaksa tarih sırası gözetilmelidir.
   c) Yazı karakterleri mümkün olduğu kadar küçük seçilmelidir.
   d) İşe ilk olarak mutlaka kişisel bilgilerle başlanmalıdır.
3. **Öz geçmiş türleriyle ilgili aşağıdaki bilgilerden hangisi doğrudur?**
   a) İşlevsel öz geçmiş türü, en popüler olanıdır.
   b) İş deneyimi olmayan birisi kronolojik öz geçmiş hazırlamalıdır.
   c) İşlevsel öz geçmişi aynı alanda uzmanlaşmış kişiler tercih eder.
   d) Kronolojik öz geçmişteki sıralamalarda günümüzden geçmişe doğru gitmek gerekir.
4. **Aşağıdakilerden hangisi öz geçmiş hazırlamanın sonucunda gerçekleşecek bir durum değildir?**
   a) İnsanların kendilerini objektif bir gözle değerlendirmesini sağlar.
   b) Geliştirmeniz gereken yönlerinizin farkına varırsınız.
   c) Hangi alanlarda kabiliyetli olduğunuz açığa çıkar.
   d) İyi bir öz geçmişe sahip olmak sizi hemen iş sahibi yapar.

Metne göre oluşturulmuş çoktan seçmeli soruların yer aldığı bu okuma etkinliğinde, öz geçmiş temalı diğer etkinliklerde olduğu gibi kişisel bilgilere, eğitim bilgilerine ve mesleki bilgilere vurgu yapıldığından "kişisel alan", "mesleki alan" ve "eğitsel alan"ın varlığından söz etmek mümkündür. Öte yandan kişiler arası ilişkilere vurgu yapan seçenekler, "kamusal alan"ın varlığının da tespit edilmesini sağlamıştır.

"Kültür Sanat" isimli 3. bölüme dair bulgular şu şekildedir:

Tablo 72.
Gazi TÖMER Yabancılar için Türkçe B2 (Orta Düzey) Ders Kitabı 3. Bölüm: Kültür Sanat

Metin	Etkinlik Kodu	Beceri	Dil Kullanım Alanları			
			Kişisel	Kamusal	Mesleki	Eğitsel
1. Ankara'da Kültür Sanat	A	O	+	+		
	B	O		+		
	C	O	+	+		
	A	Y	+			
	B	Y		+		
	C	Y		+		
2. Söyleşi: Sanat Durağı	A	O	+	+		
	B	O	+	+	+	
	C	O		+		
	Ç	O		+		
	A	Y		+		
	B	Y	+			
	C	Y		+		
	Ç	Y		+		+
	D	Y		+		
3. Her Yazar Kendini mi Yazar?	A	O	+			
	B	O	+			
	C	O	+			
	A	Y	+			
	B	Y		+		
	C	Y	+			
4. Nuri Bilge Ceylan: Bir Doğa Fotoğrafçısı	A	O		+		
	B	O	+			
	C	O		+		
	A	Y		+		
	B	Y		+		
f			**12**	**18**	**1**	**1**
%			**37,5**	**56,25**	**3,12**	**3,12**

Bu bölümde yer bulan dil kullanım alanlarının %37,5'i kişisel, %56,25'i kamusal, %3,12'si mesleki, %3,12'si ise eğitsel alanı yansıtmaktadır.

Kamusal alanın ön plana çıkması olumlu bir durum olarak yansısa da mesleki ve eğitsel alanların ihmal edilmesi olumsuz olarak yansımaktadır.

"Bilimden Dünyamıza" isimli 4. bölüme dair bulgular şu şekildedir:

Tablo 73.
Gazi TÖMER Yabancılar için Türkçe B2 (Orta Düzey) Ders Kitabı 4. Bölüm: Bilimden Dünyamıza

Metin	Etkinlik Kodu	Beceri	Dil Kullanım Alanları			
			Kişisel	Kamusal	Mesleki	Eğitsel
1. Bilime Adanmış Bir Ömür	A	O	+	+	+	+
	B	O	+	+	+	
	A	Y		+		
	B	Y		+		
2. Eskici	A	O	+	+		
	B	O	+	+		
	A	Y	+	+		
	B	Y		+		
	C	Y		+		
3. Karagöz ve Hacivat	A	O		+	+	
	B	O		+	+	+
	A	Y		+		
	B	Y		+		
	C	Y	+	+		+
4. Don Kişot ve Yardımcısı	A	O	+	+		
	B	O	+			
	C	O		+		
	A	Y	+			
	B	Y	+			
f			**10**	**16**	**4**	**3**
%			**30,30**	**48,48**	**12,12**	**9,09**

Bu bölümde yer bulan dil kullanım alanlarının %30,30'u kişisel, %48,48'i kamusal, %12,12'si mesleki, %9,09'u ise eğitsel alanı yansıtmaktadır.

Yine kamusal alanın ön planda olduğu bu bölümde diğer alanlar da kendilerine yer bulmuştur. Genel anlamda olumlu olarak değerlendirilebilecek bir dağılım söz konusudur.

"Sanattan Bilime" isimli 5. bölüme dair bulgular şu şekildedir:

Tablo 74.
Gazi TÖMER Yabancılar için Türkçe B2 (Orta Düzey) Ders Kitabı 5. Bölüm: Sanattan Bilime

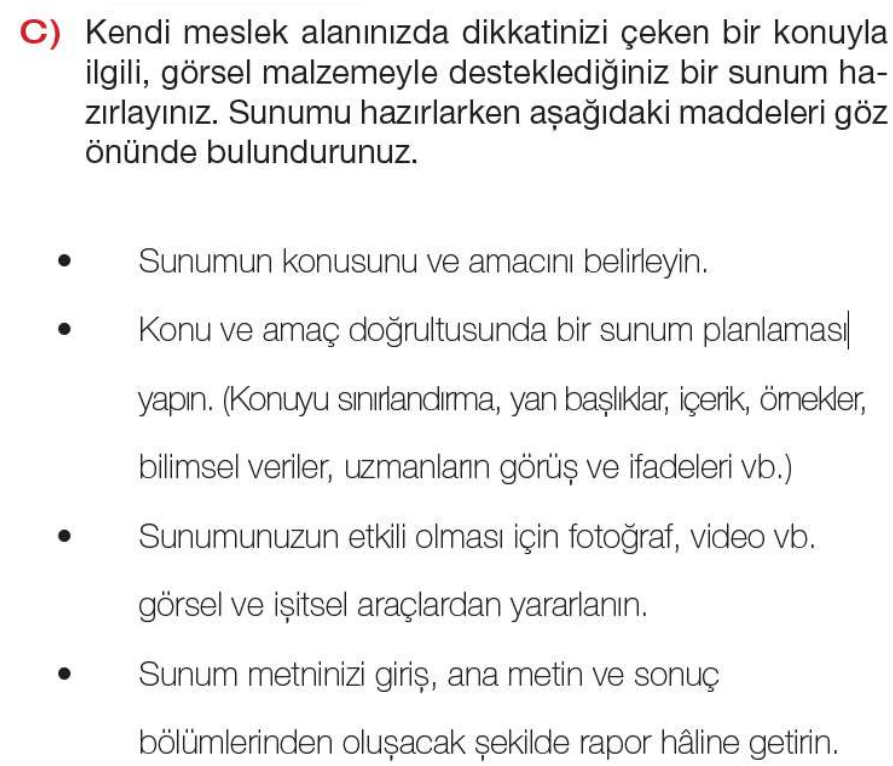
Metin	Etkinlik Kodu	Beceri	Dil Kullanım Alanları			
			Kişisel	Kamusal	Mesleki	Eğitsel
1. Depremle Yaşamak	A	O		+		
	B	O		+		+
	C	O		+		+
	Ç	O		+		
	A	Y		+		
	B	Y		+		
	C	Y		+	+	
2. Işıkla Yazı Yazan Sanatçı	A	O	+	+		
	B	O		+		
	C	O		+		
	A	Y	+	+	+	
	B	Y	+			
	C	Y	+			
	Ç	Y	+			
3. Simülasyon ve Tıp	A	O	+	+		
	B	O		+		
	C	O		+		+
	A	Y		+		
	B	Y	+	+		+
	C	Y	+			
4. Elektronik Eşyalarınızın Ömrü Ne Kadar?	A	O		+		
	B	O		+		
	C	O		+		
	A	Y	+			
	B	Y		+		
	C	Y		+		
f			**9**	**21**	**2**	**4**
%			**25**	**58,33**	**5,55**	**11,11**

Bu bölümde yer bulan dil kullanım alanlarının %25'i kişisel, %58,33'ü kamusal, %5,55'i mesleki, %11,11'i ise eğitsel alanı yansıtmaktadır.

Burada da kamusal alan önemli bir oranda ön plana çıkmıştır. Mesleki alan ise ihmal edilen bölüm olarak göze çarpmaktadır.

"Depremle Yaşamak" isimli metnin altında yer alan "C" kodlu yazma etkinliği şu şekildedir:

Görsel 19.
Gazi TÖMER Yabancılar için Türkçe B2 (Orta Düzey) Ders Kitabı 5. Bölüm: Sanattan Bilime, 1. Depremle Yaşamak, C

C) Kendi meslek alanınızda dikkatinizi çeken bir konuyla ilgili, görsel malzemeyle desteklediğiniz bir sunum hazırlayınız. Sunumu hazırlarken aşağıdaki maddeleri göz önünde bulundurunuz.

- Sunumun konusunu ve amacını belirleyin.
- Konu ve amaç doğrultusunda bir sunum planlaması yapın. (Konuyu sınırlandırma, yan başlıklar, içerik, örnekler, bilimsel veriler, uzmanların görüş ve ifadeleri vb.)
- Sunumunuzun etkili olması için fotoğraf, video vb. görsel ve işitsel araçlardan yararlanın.
- Sunum metninizi giriş, ana metin ve sonuç bölümlerinden oluşacak şekilde rapor hâline getirin.

Bu etkinlikte meslek alanıyla ilgili bilgilendirici bir metin yazılması istenmiştir. Etkinlik, konusu sebebiyle "mesleki alan"ı, bilgilendirici bir metin istemesi sebebiyle ise "kamusal alan"ı ön plana çıkarmaktadır.

Gazi TÖMER Yabancılar için Türkçe B2 (Orta Düzey) Ders Kitabı'na dair bulgular şu şekildedir.

Tablo 75.
Gazi TÖMER Yabancılar için Türkçe B2 (Orta Düzey) Ders Kitabı

Bölüm		Dil Kullanım Alanları			
		Kişisel	**Kamusal**	**Mesleki**	**Eğitsel**
1.	Uzmanına Sor	8	17	2	8
2.	Ne Yapmalı?	5	17	10	3
3.	Kültür Sanat	12	18	1	1
4.	Bilimden Dünyamıza	10	16	4	3
5.	Sanattan Bilime	9	21	2	4
	f	**44**	**89**	**19**	**19**
	%	**25,73**	**52,04**	**11,11**	**11,11**

Bu kitapta tespit edilen dil kullanım alanlarının %25,73'ü kişisel, %52,04'ü kamusal, %11,11'i mesleki, %11,11'i ise eğitsel alanı yansıtmaktadır.

Kitap genelinde tespit edilen alanların yarısından fazlasının kamusal alanı işaret etmesi, bu seviyedeki bir ders kitabı için olumlu bir işarettir. Öte yandan kişisel alana da önemli bir yer verilmiş, mesleki ve eğitsel alanlara da aynı oranda düşük de olsa yer verildiği saptanmıştır. Bazı bölümlerde ihmal edilen alanlar olsa da kitap genelindeki duruma bakıldığında olumlu bir tablo ortaya çıkmaktadır.

4.2.5. Gazi TÖMER Yabancılar için Türkçe C1 (İleri Düzey) Ders Kitabı

Gazi TÖMER Yabancılar için Türkçe C1 (İleri Düzey) Ders Kitabı'nda 5 bölüm bulunmaktadır:

1. Kültür ve Sanat

2. Sağlığım

3. Farkında mısınız?

4. Edebiyat Dünyasından...

5. Kim Haklı?

"Kültür ve Sanat" isimli 1. bölüme dair bulgular şu şekildedir:

Tablo 76.
Gazi TÖMER Yabancılar için Türkçe C1 (İleri Düzey) Ders Kitabı 1. Bölüm: Kültür ve Sanat

Metin	Etkinlik Kodu	Beceri	Dil Kullanım Alanları			
			Kişisel	Kamusal	Mesleki	Eğitsel
1. Türk Mimarisinin Işığı	A	O		+		
	B	O		+	+	
	C	O		+		
	A	Y		+		
	B	Y		+		
	C	Y		+		
2. Gel Zaman Git Zaman	A	O	+	+		
	B	O	+	+		
	C	O	+	+	+	+
	A	Y	+			
	B	Y	+	+		
	C	Y	+			
3. Birlikte Eğleniyoruz	A	O		+		
	B	O		+		
	C	O		+		
	Ç	O		+		
	A	Y		+		
	B	Y		+		
	C	Y		+		
	Ç	Y		+		
4. Dünüyle Bugünüyle Dans ve Halk Oyunları	A	O		+		
	B	O		+		
	C	O		+		
	Ç	O		+		
	A	Y		+		
	B	Y		+		
	C	Y		+		
f			**6**	**25**	**2**	**1**
%			**17,64**	**73,52**	**5,88**	**2,94**

Bu bölümde yer bulan dil kullanım alanlarının %17,64'ü kişisel, %73,52'si kamusal, %5,88'i mesleki, %2,94'ü ise eğitsel alanı yansıtmaktadır.

Bu düzeye göre hazırlanan ders kitaplarında mesleki ve eğitsel alanların daha belirgin hâle gelmeleri ve ön plana çıkmaları beklenmektedir. Ancak incelenen bölüme dair veriler dikkate alındığında buna uygun bir tablonun ortaya çıkmadığı

görülmektedir. Burada kamusal alan, belirgin bir şekilde ön plandayken mesleki ve eğitsel alanlar ihmal edilmiştir.

"Sağlığım" isimli 2. bölüme dair bulgular şu şekildedir:

Tablo 77.
Gazi TÖMER Yabancılar için Türkçe C1 (İleri Düzey) Ders Kitabı 2. Bölüm: Sağlığım

Metin	Etkinlik Kodu	Beceri	Dil Kullanım Alanları			
			Kişisel	Kamusal	Mesleki	Eğitsel
1. Genetik Şifre	A	O		+		
	B	O		+		
	C	O		+		
	Ç	O		+		
	A	Y		+		
	B	Y	+	+		+
	C	Y	+	+	+	
	Ç	Y		+		
2. Gelişen Dünyanın Değişen Hastalıkları	A	O		+		
	B	O		+		
	C	O		+		
	A	Y		+		
	B	Y	+			
	C	Y		+		
3. Ayakkabı için Klima: Klimayak	A	O		+		
	B	O		+		
	C	O		+		
	A	Y	+			
	B	Y	+			
4. Nüfus Patlaması	A	O	+	+		
	B	O		+		
	C	O		+		
	A	Y		+		
	B	Y		+		+
f			**6**	**21**	**1**	**2**
%			**20**	**70**	**3,33**	**6,66**

Bu bölümde yer bulan dil kullanım alanlarının %20'si kişisel, %70'i kamusal, %3,33'ü mesleki, %6,66'sı ise eğitsel alanı yansıtmaktadır.

Bir önceki bölümde olduğu gibi bu bölümde de kamusal alan önemli ölçüde ön plana çıkmış, özellikle mesleki ve eğitsel alanlar ise ihmal edilmiştir.

"Farkında mısınız?" isimli 3. bölüme dair bulgular şu şekildedir:

Tablo 78.
Gazi TÖMER Yabancılar için Türkçe C1 (İleri Düzey) Ders Kitabı 3. Bölüm: Farkında mısınız?

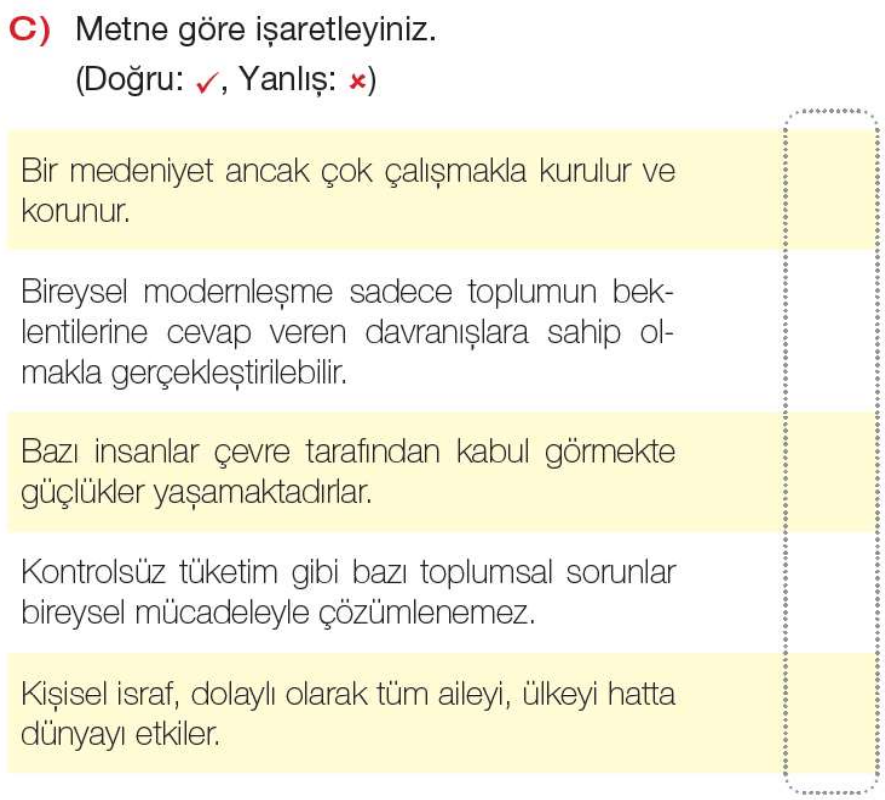
Metin	Etkinlik Kodu	Beceri	Dil Kullanım Alanları			
			Kişisel	Kamusal	Mesleki	Eğitsel
1. Tükettikçe Tükenen İnsanlık	A	O	+			
	B	O	+			
	C	O	+	+		
	A	Y	+			
	B	Y	+			
	C	Y	+			
2. Karşı Cinsi Anlama Kılavuzu	A	O	+	+		
	B	O	+	+	+	+
	C	O	+	+		
	A	Y	+			
	B	Y	+			
	C	Y	+			
3. Parmaklarınızın Ucunda Bir Dünya	A	O	+	+		
	B	O		+		
	C	O	+	+		
	A	Y		+		
	B	Y	+	+		
	C	Y		+		
4. Bunları Duydunuz mu?	A	O		+		
	B	O		+		
	C	O		+		
	A	Y		+		
	B	Y	+			
	C	Y	+			
	Ç	Y	+			
f			**18**	**14**	**1**	**1**
%			**52,94**	**41,17**	**2,94**	**2,94**

Bu bölümde yer bulan dil kullanım alanlarının %52,94'ü kişisel, %41,17'si kamusal, %2,94'ü mesleki, %2,94'ü ise eğitsel alanı yansıtmaktadır.

Bu bölümde, önceki iki bölümün aksine kişisel alan biraz daha ön plandadır. Mesleki ve eğitsel alanlar ise yine yeteri kadar yer bulmamıştır.

"Tükettikçe Tükenen İnsanlık" isimli metnin altında yer alan "C" kodlu okuma etkinliği şu şekildedir:

Görsel 20.
Gazi TÖMER Yabancılar için Türkçe C1 (İleri Düzey) Ders Kitabı 3. Bölüm: Farkında mısınız?, 1. Tükettikçe Tükenen İnsanlık, C

C) Metne göre işaretleyiniz.
(Doğru: ✓, Yanlış: ×)

Bir medeniyet ancak çok çalışmakla kurulur ve korunur.	
Bireysel modernleşme sadece toplumun beklentilerine cevap veren davranışlara sahip olmakla gerçekleştirilebilir.	
Bazı insanlar çevre tarafından kabul görmekte güçlükler yaşamaktadırlar.	
Kontrolsüz tüketim gibi bazı toplumsal sorunlar bireysel mücadeleyle çözümlenemez.	
Kişisel israf, dolaylı olarak tüm aileyi, ülkeyi hatta dünyayı etkiler.	

Bölümdeki ilgili okuma metnine göre hazırlanan bu doğru/yanlış etkinliğinde medeniyet ve toplumdan bahsedilmesi "kamusal alan"a, bireysel modernleşme ve kişisel israftan, aileden bahsedilmesi ise "kişisel alan"a yönelik göstergeler olarak değerlendirilebilecektir.

"Edebiyat Dünyasından..." isimli 4. bölüme dair bulgular şu şekildedir:

Tablo 79.
Gazi TÖMER Yabancılar için Türkçe C1 (İleri Düzey) Ders Kitabı 4. Bölüm: Edebiyat Dünyasından...

Metin	Etkinlik Kodu	Beceri	Dil Kullanım Alanları			
			Kişisel	Kamusal	Mesleki	Eğitsel
1. Şiir Ülkesinin Mısralarında Gezinti	A	O		+		+
	B	O	+	+	+	+
	C	O		+	+	
	A	Y		+		
	B	Y	+			
	C	Y		+		
2. Beyaz Gemi	A	O	+			
	B	O	+	+	+	
	C	O	+	+		+
	A	Y		+		
	B	Y		+		
	C	Y	+	+		
3. Bir Arayışın Hikâyesi: Küçük Kara Balık	A	O	+			
	B	O		+		
	C	O	+	+		
	A	Y	+			
	B	Y		+		
4. Ah Şu Gençler!	A	O	+			+
	B	O	+			+
	C	O		+		+
	A	Y	+			
	B	Y		+	+	
f			**12**	**15**	**4**	**6**
%			**32,43**	**40,54**	**10,81**	**16,21**

Bu bölümde yer bulan dil kullanım alanlarının %32,43'ü kişisel, %40,54'ü kamusal, %10,81'i mesleki, %16,21'i ise eğitsel alanı yansıtmaktadır.

Kamusal alanın ön planda olduğu bu bölümde mesleki ve eğitsel alanlara önceki bölümlere göre daha fazla yer verilmiş olsa da bu seviye için yeterli olduğunu söylemek doğru olmayacaktır.

"Kim Haklı?" isimli 5. bölüme dair bulgular şu şekildedir:

Tablo 80.
Gazi TÖMER Yabancılar için Türkçe C1 (İleri Düzey) Ders Kitabı 5. Bölüm: Kim Haklı?

Metin	Etkinlik Kodu	Beceri	Dil Kullanım Alanları			
			Kişisel	Kamusal	Mesleki	Eğitsel
1. Rüya	A	O		+		
	B	O		+		
	C	O		+		
	A	Y	+			
	B	Y		+		
2. İnsanlığın Sınavı	A	O		+		
	B	O		+		
	C	O		+		
	A	Y	+	+		
	B	Y		+		
	C	Y	+			
3. Hırsız	A	O	+			
	B	O	+	+		
	C	O	+	+		
	A	Y	+			
	B	Y	+	+		
4. Mecazlarla Örülen Dil: Türkçe	A	O		+		
	B	O	+	+	+	+
	C	O		+		
	A	Y	+	+	+	+
	B	Y	+	+		+
	C	Y	+			
	Ç	Y		+		
f			**12**	**18**	**2**	**3**
%			**34,28**	**51,42**	**5,71**	**8,57**

Bu bölümde yer bulan dil kullanım alanlarının %34,28'i kişisel, %51,42'si kamusal, %5,71'i mesleki, %8,57'si ise eğitsel alanı yansıtmaktadır.

Burada da önceki bölümlerde olduğu gibi mesleki ve eğitsel alanların ihmal edilmesi söz konusudur.

Gazi TÖMER Yabancılar için Türkçe C1 (İleri Düzey) Ders Kitabı'na dair bulgular şu şekildedir:

Tablo 81.
Gazi TÖMER Yabancılar için Türkçe C1 (İleri Düzey) Ders Kitabı

Bölüm		Dil Kullanım Alanları			
		Kişisel	**Kamusal**	**Mesleki**	**Eğitsel**
1.	Kültür ve Sanat	6	25	2	1
2.	Sağlığım	6	21	1	2
3.	Farkında mısınız?	18	14	1	1
4.	Edebiyat Dünyasından...	12	15	4	6
5.	Kim Haklı?	12	18	2	3
	f	**54**	**91**	**10**	**13**
	%	**32,14**	**54,16**	**5,95**	**7,73**

Bu kitapta tespit edilen dil kullanım alanlarının %32,14'ü kişisel, %54,16'sı kamusal, %5,95'i mesleki, %7,73'ü ise eğitsel alanı yansıtmaktadır.

Seviyesi itibarıyla mesleki ve eğitsel alanların ön planda olması gereken bu kitapta bunun aksine kamusal alanın ön planda olduğu ve kişisel alanın onu takip ettiği, eğitsel ve mesleki alanların ise önemli oranda ihmal edildiği görülmektedir.

Gazi TÖMER Yabancılar için Türkçe Ders Kitaplarına dair bulgular şu şekildedir:

Tablo 82.
Gazi TÖMER Yabancılar için Türkçe Ders Kitapları

Ünite	Dil Kullanım Alanları			
	Kişisel	**Kamusal**	**Mesleki**	**Eğitsel**
Gazi TÖMER Yabancılar için Türkçe A1 (Temel Düzey) Ders Kitabı	94	78	15	22
Gazi TÖMER Yabancılar için Türkçe A2 (Temel Düzey) Ders Kitabı	75	94	14	40
Gazi TÖMER Yabancılar için Türkçe B1 (Orta Düzey) Ders Kitabı	55	112	17	28
Gazi TÖMER Yabancılar için Türkçe B2 (Orta Düzey) Ders Kitabı	44	89	19	19
Gazi TÖMER Yabancılar için Türkçe C1 (İleri Düzey) Ders Kitabı	54	91	10	13
f	**322**	**464**	**75**	**122**
%	**32,75**	**47,20**	**7,62**	**12,41**

Bu sette tespit edilen dil kullanım alanlarının %32,75'i kişisel, %47,20'si kamusal, %7,62'si mesleki, %12,41'i ise eğitsel alanı yansıtmaktadır.

A1 (Temel Düzey) Ders Kitabında kişisel alan ön plandayken diğer kitapların tamamında kamusal alanın ön planda olduğu görülmektedir. Bu durum, orta düzey ders kitapları için kabul edilebilir olsa da ileri düzey ders kitabında mesleki ve eğitsel alanların daha fazla ön planda olması beklenmektedir.

4.3. Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler için Türkçe Seti Ders Kitapları

Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler için Türkçe Setinde 5 ders kitabı bulunmaktadır:

- Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler içim Türkçe Ders Kitabı A1
- Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler içim Türkçe Ders Kitabı A2
- Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler içim Türkçe Ders Kitabı B1
- Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler içim Türkçe Ders Kitabı B2
- Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler içim Türkçe Ders Kitabı C1

4.3.1. Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler için Türkçe Ders Kitabı A1

Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler için Türkçe Ders Kitabı A1'de 6 ünite bulunmaktadır:

1. Merhaba
2. Nerede?
3. Ne Yapıyorsun?
4. Benim Dünyam
5. Zaman Zaman
6. Çevremiz ve Biz

"Merhaba" isimli 1. üniteye dair bulgular şu şekildedir:

Tablo 83.
Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler için Türkçe Ders Kitabı A1, 1. Ünite: Merhaba

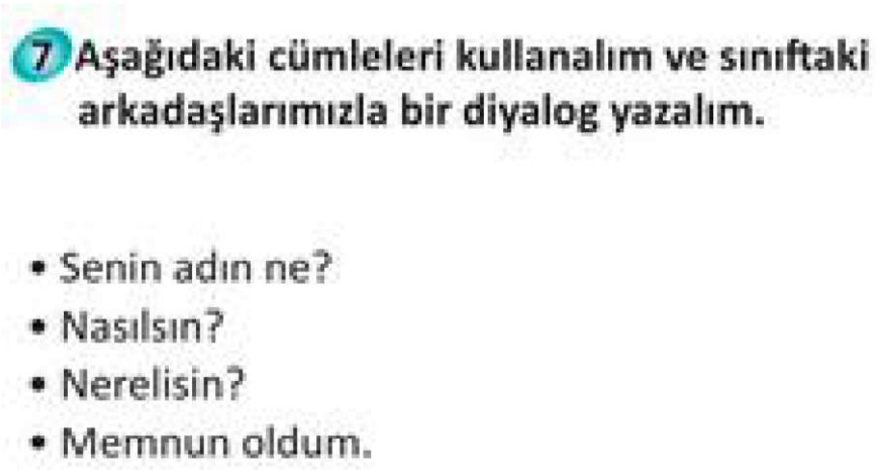
Bölüm	Etkinlik No.	Beceri	Dil Kullanım Alanları			
			Kişisel	Kamusal	Mesleki	Eğitsel
A. Tanışma, Selamlaşma, Dilekler	-	O	+	+	+	+
	1	O	+	+		
	2	O	+	+		
	3	O	+	+		
	4	O	+	+		+
	5	O	+		+	+
	7	Y	+	+		
B. Alfabe	3	Y		+	+	+
	4	Y	+			+
C. Bu Ne? O Kim?	-	O				+
	13	Y	+			
f			**9**	**7**	**3**	**6**
%			**36**	**28**	**12**	**24**

Bu ünitede yer bulan dil kullanım alanlarının %36'sı kişisel, %28'i kamusal, %12'si mesleki, %24'ü ise eğitsel alanı yansıtmaktadır.

Bu seviyede kişisel alanın ön planda olması beklenmektedir. Bu sebeple incelenen ünite, öneriye uygun bir çizgidedir. Ön plandaki kişisel alanın yanında diğer alanlar da kendisine yer bulabilmiştir.

"Tanışma, Selamlaşma, Dilekler" isimli bölümde yer alan 7 numaralı yazma etkinliği şu şekildedir:

Görsel 21.
Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler için Türkçe Ders Kitabı A1, 1. Ünite: Merhaba, A. Tanışma, Selamlaşma, Dilekler, 7

Bu etkinlikte bireylerle iletişimin (diyaloğun) varlığı "kamusal alan"a, diyaloğun bir tanışma diyaloğu olması ise "kişisel alan"a işaret etmektedir.

"Nerede?" isimli 2. üniteye dair bulgular şu şekildedir:

Tablo 84.
Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler için Türkçe Ders Kitabı A1, 2. Ünite: Nerede?

Bölüm	Etkinlik No.	Beceri	Dil Kullanım Alanları			
			Kişisel	**Kamusal**	**Mesleki**	**Eğitsel**
A. Okulda	3	O			+	+
	4	O	+	+	+	+
	12	Y	+			
B. Sayılar	2	O	+	+		
	8	Y	+	+		
C. Şehirde	4	O	+	+	+	+
	5	O	+	+	+	+
	13	Y	+			
	f		**7**	**5**	**4**	**4**
	%		**35**	**25**	**20**	**20**

Bu ünitede yer bulan dil kullanım alanlarının %35'i kişisel, %25'i kamusal, %20'si mesleki, %20'si ise eğitsel alanı yansıtmaktadır.

İncelenen ünitede ağırlık kişisel alana verilmiş olmakla birlikte kamusal, mesleki ve eğitsel alana da önemli ölçüde yer verilmiştir. Bu ünite, dil kullanım alanlarının kullanımı ve dağılımı bakımından bu seviyede örnek olarak gösterilebilecek yeterliğe sahip bir ünite olarak ön plana çıkmaktadır.

"Ne Yapıyorsun? isimli 3. üniteye dair bulgular şu şekildedir:

Tablo 85.
Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler için Türkçe Ders Kitabı A1, 3. Ünite: Ne Yapıyorsun?

Bölüm	Etkinlik No.	Beceri	Dil Kullanım Alanları			
			Kişisel	Kamusal	Mesleki	Eğitsel
A. Bir Günüm	-	O	+	+	+	+
	4	O	+	+	+	
	5	O	+	+	+	
	10	Y	+		+	
B. Boş Zamanlarım	2	O		+		
	3	O	+			
C. İstanbul'da Geziyorum	3	O		+	+	
	4	O		+	+	
	11	O	+	+		
f			**6**	**7**	**6**	**1**
%			**30**	**35**	**30**	**5**

Bu ünitede yer bulan dil kullanım alanlarının %30'u kişisel, %35'i kamusal, %30'u mesleki, %5'i ise eğitsel alanı yansıtmaktadır.

Burada, bir önceki ünitenin aksine kamusal alan ön plana çıkmıştır. Bu durum, bu seviye için hazırlanan bir ders kitabı için uygun görülen bir durumu yansıtmamaktadır. Ayrıca eğitsel alan ihmal edilmiş, bu da dengesiz bir dağılımın ortaya çıkmasını engellemiştir.

"Benim Dünyam" isimli 3. üniteye dair bulgular şu şekildedir:

Tablo 86.
Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler için Türkçe Ders Kitabı A1, 4. Ünite: Benim Dünyam

Bölüm	Etkinlik No.	Beceri	Dil Kullanım Alanları			
			Kişisel	**Kamusal**	**Mesleki**	**Eğitsel**
A. Ailem	-	O	+		+	+
	10	Y	+			
B. Arkadaşlarım	-	O	+	+	+	+
	2	O	+			+
	3	O	+		+	
	4	O	+	+		
	5	O	+			
	10	Y	+		+	+
C. Ailemden Uzakta	-	O	+	+		+
	2	O	+	+		
	3	O	+			
	4	O	+	+		+
	13	Y	+	+		+
f			**13**	**6**	**4**	**7**
%			**43,33**	**20**	**13,33**	**23,33**

Bu ünitede yer bulan dil kullanım alanlarının %43,33'ü kişisel, %20'si kamusal, %13,33'ü mesleki, %23,33'ü ise eğitsel alanı yansıtmaktadır.

Bu ünite de kişisel alanın ön plana çıkmış olması bakımından olumlu bir ünite olarak gösterilebilecek bir ünitedir. Öte yandan önceki ünitelerin aksine burada eğitsel alan, kamusal alanın önüne geçmiştir. Ancak genel anlamda dengeli bir dağılımın olduğunu söylemek mümkündür. Bu da genel görünüme olumlu yansımıştır.

"Ailem" isimli bölümde yer alan "Benim Ailem" isimli okuma metni şu şekildedir:

Görsel 22.
Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler için Türkçe Ders Kitabı A1, 4. Ünite: Benim Dünyam, A. Ailem, Benim Ailem

Bu okuma metninde aile bireyleri kendilerini tanıtmaktadırlar. Bu durum "kişisel alan"a işaret etmektedir. Bu tanıtma metinlerinin içerisinde anne ve baba mesleklerinden bahsetmekte, bu da "mesleki alan"a işaret etmektedir. Çocuklar ise eğitim hayatlarından, eğitimlerine hangi kademede devam ettiklerinden bahsetmektedirler. Bu da "eğitsel alan"a işaret etmektedir.

"Zaman Zaman" isimli 5. üniteye dair bulgular şu şekildedir:

Tablo 87.
Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler için Türkçe Ders Kitabı A1, 5. Ünite: Zaman Zaman

Bölüm	Etkinlik No.	Beceri	Dil Kullanım Alanları			
			Kişisel	Kamusal	Mesleki	Eğitsel
A. Saatler	-	O		+	+	+
	3	O	+			
	9	Y		+		
B. Bayramlar	7	O	+	+		
	14	Y	+	+		
C. Özel Günler	2	O	+	+		+
	3	O	+	+		+
	12	Y	+	+		
	f		**6**	**7**	**1**	**3**
	%		**35,29**	**41,17**	**5,88**	**17,64**

Bu ünitede yer bulan dil kullanım alanlarının %35,29'u kişisel, %41,17'si kamusal, %5,88'i mesleki, %17,64'ü ise eğitsel alanı yansıtmaktadır.

Burada kamusal alanın kişisel alana göre biraz daha ön planda olması, bu seviye için tercih edilecek bir durum değildir. Öte yandan mesleki alanın ihmal edildiği gözlemlenmektedir.

"Çevremiz ve Biz" isimli 6. üniteye dair bulgular şu şekildedir:

Tablo 88.
Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler için Türkçe Ders Kitabı A1, 6. Ünite: Çevremiz ve Biz

Bölüm	Etkinlik No.	Beceri	Dil Kullanım Alanları			
			Kişisel	Kamusal	Mesleki	Eğitsel
A. Ailem	-	O	+	+	+	+
	3	O	+			
	8	Y	+		+	+
B. Nerede?	2	O		+		
	10	Y		+		
C. Vücudumuz	-	O	+		+	
	3	O	+			
	12	Y		+		+
	f		**5**	**4**	**3**	**3**
	%		**33,33**	**26,66**	**20**	**20**

Bu ünitede yer bulan dil kullanım alanlarının %33,33'ü kişisel, %26,66'sı kamusal, %20'si mesleki, %20'si ise eğitsel alanı yansıtmaktadır.

Bu ünite; kişisel alanın ön planda olması ve diğer alanlara da önemli oranlarda yer verilmiş olması bakımından örnek olarak gösterilebilecek üniteler arasında yer almaktadır.

Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler için Türkçe Ders Kitabı A1'e dair bulgular şu şekildedir:

Tablo 89.
Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler için Türkçe Ders Kitabı A1

Ünite	Dil Kullanım Alanları			
	Kişisel	**Kamusal**	**Mesleki**	**Eğitsel**
1. Merhaba	9	7	3	6
2. Nerede?	7	5	4	4
3. Ne Yapıyorsun?	6	7	6	1
4. Benim Dünyam	13	6	4	7
5. Zaman Zaman	6	7	1	3
6. Çevremiz ve Biz	5	4	3	3
f	**46**	**36**	**21**	**24**
%	**36,22**	**28,34**	**16,53**	**18,89**

Bu kitapta tespit edilen dil kullanım alanlarının %36,22'si kişisel, %28,34'ü kamusal, %16,53'ü mesleki, %18,89'u ise eğitsel alanı yansıtmaktadır.

Bazı ünitelerde bazı alanlar ihmal edilmiş olsa da kitap geneline bakıldığında kişisel alanın önde gelmesi, ikinci sırada kamusal alanın gelmesi ve onun ardından gelen mesleki ve eğitsel alanlara birbirlerine yakın ve iyi oranlarda yer verilmiş olması, incelenen kitaptaki okuma metinleri ile okuma ve yazma etkinliklerinde tespit edilen dil kullanım alanlarının doğru ve dengeli bir dağılım sergilediğini göstermektedir.

4.3.2. Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler için Türkçe Ders Kitabı A2

Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler için Türkçe Ders Kitabı A2'de 6 ünite bulunmaktadır:

1. Gezelim Görelim

2. Haberiniz Olsun

3. Neler Olacak?

4. Evvel Zaman İçinde

5. Ne Olur Ne Olmaz

6. Ne Yapabilirsiniz?

"Gezelim Görelim" isimli 1. üniteye dair bulgular şu şekildedir:

Tablo 90.
Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler için Türkçe Ders Kitabı A2, 1. Ünite: Gezelim Görelim

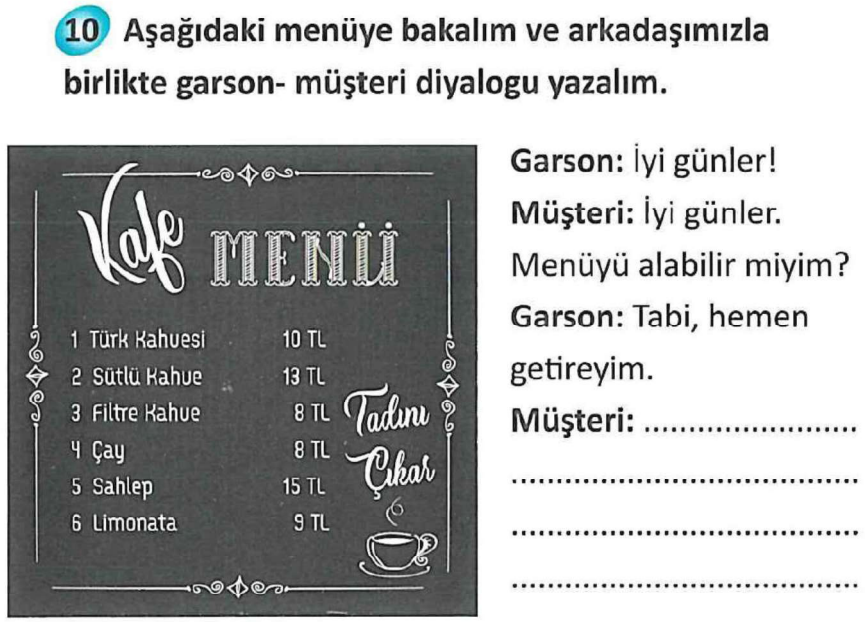
Bölüm	Etkinlik No.	Beceri	Dil Kullanım Alanları			
			Kişisel	Kamusal	Mesleki	Eğitsel
A. Mutfakta	5	O	+			
	13	Y	+			
	14	Y	+			
B. Lokantada	2	O	+	+		
	10	Y		+		
C. İnternette	-	O	+		+	
	4	O	+			
	5	O	+			
	10	Y	+			
	f		**8**	**2**	**1**	**0**
	%		**72,72**	**18,18**	**9,09**	**0**

Bu ünitede yer bulan dil kullanım alanlarının %72,72'si kişisel, %18,18'i kamusal, %9,09'u ise mesleki alanı yansıtmaktadır. Eğitsel alana yer verilmemiştir.

Burada kişisel alanın ön planda olması olumlu olsa da diğer alanların fazlasıyla ihmal edildiği görülmektedir.

"Lokantada" isimli bölümde yer alan 10 numaralı yazma etkinliği şu şekildedir:

Görsel 23.
Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler için Türkçe Ders Kitabı A2, 1. Ünite: Gezelim Görelim, B. Lokantada, 10

Bu etkinlikte bir menü verilmiş ve buna uygun olarak diyaloğun devam ettirilmesi istenmiştir. Menünün bilgilendirici metin özelliği taşıması ve kişiler arası iletişimi işaret eden bir diyalog yazılıyor olması dolayısıyla burada "kamusal alan" ön plana çıkmaktadır.

"Haberiniz Olsun" isimli 2. üniteye dair bulgular şu şekildedir:

Tablo 91.
Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler için Türkçe Ders Kitabı A2, 2. Ünite: Haberiniz Olsun

Bölüm	Etkinlik No.	Beceri	Dil Kullanım Alanları			
			Kişisel	Kamusal	Mesleki	Eğitsel
A. Başarılı Hayatlar	3	O	+	+	+	+
	9	Y	+		+	+
	10	Y	+		+	+
B. Geçen Hafta Sonu	3	O		+		
	10	Y	+	+		+
C. Haberler	4	O	+			
	5	O	+			
	16	Y	+	+		
	17	Y	+	+		
	f		**8**	**5**	**3**	**4**
	%		**40**	**25**	**15**	**20**

Bu ünitede yer bulan dil kullanım alanlarının %40'ı kişisel, %25'i kamusal, %15'i mesleki, %20'si ise eğitsel alanı yansıtmaktadır.

Bu ünitede kişisel alan ön plana çıkarken diğer alanlara da önemli ölçüde yer verilmiştir. Genel görünüm itibarıyla olumlu bir görüntü ortaya çıkmaktadır.

"Neler Olacak?" isimli 3. üniteye dair bulgular şu şekildedir:

Tablo 92.
Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler için Türkçe Ders Kitabı A2, 3. Ünite: Neler Olacak?

Bölüm	Etkinlik No.	Beceri	Dil Kullanım Alanları			
			Kişisel	Kamusal	Mesleki	Eğitsel
A. Gelecek Planları	-	O	+	+	+	+
	2	O			+	+
	3	O	+	+		+
	12	Y		+		
	13	Y		+		
B. Nereye Gideceğiz?	3	O	+	+		
	4	O		+		
	9	Y	+			
C. Hava Durumu	2	O		+		
	3	O		+		
	7	Y		+		
	8	Y		+		
f			**4**	**10**	**2**	**3**
%			**21,05**	**52,63**	**10,52**	**15,78**

Bu ünitede yer bulan dil kullanım alanlarının %21,05'i kişisel, %52,63'ü kamusal, %10,52'si mesleki, %15,78'i ise eğitsel alanı yansıtmaktadır.

Burada kamusal alanın ön planda olduğu görülmektedir. Kamusal alanın orta düzeyde ön planda olması beklenmektedir. Ancak A2 seviyesinde bu durumun gerçekleşmesi de kabul edilebilir bir durum olarak değerlendirilebilecektir.

"Evvel Zaman İçinde" isimli 4. üniteye dair bulgular şu şekildedir:

Tablo 93.
Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler için Türkçe Ders Kitabı A2, 4. Ünite: Evvel Zaman İçinde

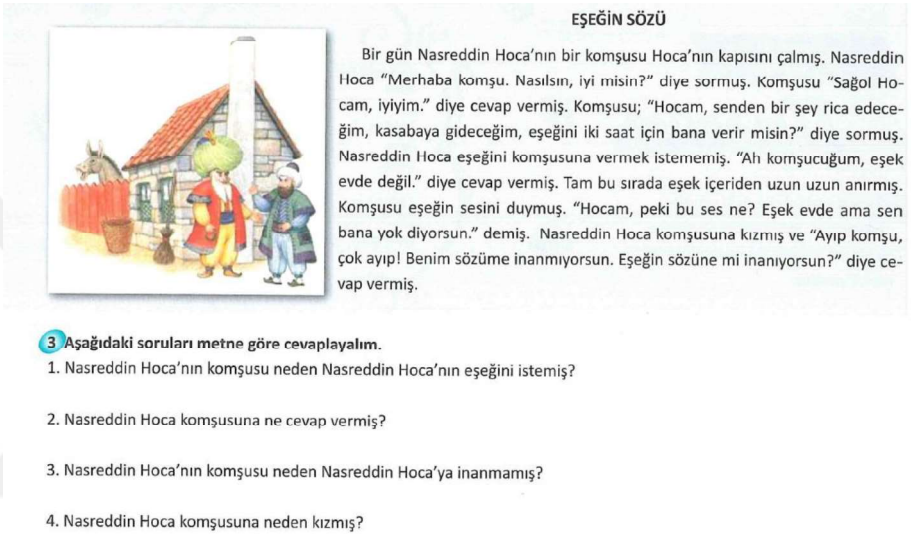
Bölüm	Etkinlik No.	Beceri	Dil Kullanım Alanları			
			Kişisel	Kamusal	Mesleki	Eğitsel
A. Kim, Ne Yapmış?	3	O		+	+	+
	8	Y	+			
B. Masallar ve Efsaneler	2	O	+			
	6	Y	+			
C. Fıkralar	3	O		+		
	11	Y	+	+		
	12	Y	+			
f			**5**	**3**	**1**	**1**
%			**50**	**30**	**10**	**10**

Bu ünitede yer bulan dil kullanım alanlarının %50'si kişisel, %30'u kamusal, %10'u mesleki, %10'u ise eğitsel alanı yansıtmaktadır.

Sahip olduğu okuma ve yazma etkinlikleri bakımından zengin olmayan bu ünitede tespit edilen alanların dağılımı genel çerçevede olumlu olarak değerlendirilebilecektir.

"Fıkralar" isimli bölümde yer alan 3 numaralı okuma etkinliği şu şekildedir:

Görsel 24.
Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler için Türkçe Ders Kitabı A2, 4. Ünite: Evvel Zaman İçinde, C. Fıkralar, 3

EŞEĞİN SÖZÜ

Bir gün Nasreddin Hoca'nın bir komşusu Hoca'nın kapısını çalmış. Nasreddin Hoca "Merhaba komşu. Nasılsın, iyi misin?" diye sormuş. Komşusu "Sağol Hocam, iyiyim." diye cevap vermiş. Komşusu; "Hocam, senden bir şey rica edeceğim, kasabaya gideceğim, eşeğini iki saat için bana verir misin?" diye sormuş. Nasreddin Hoca eşeğini komşusuna vermek istememiş. "Ah komşucuğum, eşek evde değil." diye cevap vermiş. Tam bu sırada eşek içeriden uzun uzun anırmış. Komşusu eşeğin sesini duymuş. "Hocam, peki bu ses ne? Eşek evde ama sen bana yok diyorsun." demiş. Nasreddin Hoca komşusuna kızmış ve "Ayıp komşu, çok ayıp! Benim sözüme inanmıyorsun. Eşeğin sözüne mi inanıyorsun?" diye cevap vermiş.

3 Aşağıdaki soruları metne göre cevaplayalım.

1. Nasreddin Hoca'nın komşusu neden Nasreddin Hoca'nın eşeğini istemiş?
2. Nasreddin Hoca komşusuna ne cevap vermiş?
3. Nasreddin Hoca'nın komşusu neden Nasreddin Hoca'ya inanmamış?
4. Nasreddin Hoca komşusuna neden kızmış?

"Eşeğin Sözü" isimli okuma metni ile ona bağlı olarak kurgulanmış olan 3 numaralı okuma etkinliği incelendiğinde okuma metninin kişiler arası iletişimi ön plana çıkardığı; etkinlikteki soruların ise metni anlamaya yönelik, objektif cevapların beklendiği sorulardan meydana geldiği görülmektedir. Bu sebeplerle burada "kamusal alan"ın varlığından söz etmek mümkündür.

"Ne Olur Ne Olmaz" isimli 5. üniteye dair bulgular şu şekildedir:

Tablo 94.
Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler için Türkçe Ders Kitabı A2, 5. Ünite: Ne Olur Ne Olmaz

Bölüm	Etkinlik No.	Beceri	Dil Kullanım Alanları			
			Kişisel	Kamusal	Mesleki	Eğitsel
A. Doğa Olayları	3	O		+		
	4	O		+		
	9	Y	+	+		
B. Alışkanlıklar ve Ricalar	3	O	+			
	4	O	+			
	11	Y	+			
C. Özetler	4	O	+		+	
	5	O	+			+
	10	Y		+		
f			**6**	**4**	**1**	**1**
%			**50**	**33,33**	**8,33**	**8,33**

Bu ünitede yer bulan dil kullanım alanlarının %50'si kişisel, %33,33'ü kamusal, %8,33'ü mesleki, %8,33'ü ise eğitsel alanı yansıtmaktadır.

Kişisel alanın ön planda olduğu, kamusal alanın onu takip ettiği bu ünitede mesleki ve eğitsel alanların ihmal edildiği görülmektedir.

"Ne Yapabilirsiniz? isimli 6. üniteye dair bulgular şu şekildedir:

Tablo 95.
Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler için Türkçe Ders Kitabı A2, 6. Ünite: Ne Yapabilirsiniz?

Bölüm	Etkinlik No.	Beceri	Dil Kullanım Alanları			
			Kişisel	Kamusal	Mesleki	Eğitsel
A. Yetenekler	2	O	+	+	+	+
	3	O	+	+	+	
	11	Y		+	+	
B. Lütfen	2	O		+		
	8	Y	+	+		+
C. Görmeden Gitmeyelim	2	O		+		
	13	Y	+	+		
	14	Y	+	+		
f			**5**	**8**	**3**	**2**
%			**27,77**	**44,44**	**16,66**	**11,11**

Bu ünitede yer bulan dil kullanım alanlarının %27,77'si kişisel, %44,44'ü kamusal, %16,66'sı mesleki, %11,11'i ise eğitsel alanı yansıtmaktadır.

Kişisel alan yerine kamusal alanın ön planda olması olumsuz olarak değerlendirilebilecek olsa da genel olarak dengeli bir dağılım söz konusudur.

Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler için Türkçe Ders Kitabı A2'ye dair bulgular şu şekildedir:

Tablo 96.
Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler için Türkçe Ders Kitabı A2

Ünite	Dil Kullanım Alanları			
	Kişisel	**Kamusal**	**Mesleki**	**Eğitsel**
1. Gezelim Görelim	8	2	1	0
2. Haberiniz Olsun	8	5	3	4
3. Neler Olacak?	4	10	2	3
4. Evvel Zaman İçinde	5	3	1	1
5. Ne Olur Ne Olmaz	6	4	1	1
6. Ne Yapabilirsiniz?	5	8	3	2
f	**36**	**32**	**11**	**11**
%	**40**	**35,55**	**12,22**	**12,22**

Bu kitapta tespit edilen dil kullanım alanlarının %40'ı kişisel, %35,55'i kamusal, %12,22'si mesleki, %12,22'si ise eğitsel alanı yansıtmaktadır.

Burada bazı ünitelerde kamusal alan ön plana çıkmış, bazı ünitelerde mesleki ve eğitsel alanlar ihmal edilmiş olsa da kitap geneline bakıldığında kişisel alanın ön planda olduğu, diğer alanlara da yeterince yer verildiği görülmektedir. Bu sebeplerle olumlu bir görüntü ortaya çıkmıştır.

4.3.3. Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler için Türkçe Ders Kitabı B1

Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler için Türkçe Ders Kitabı B1'de 6 ünite bulunmaktadır:

1. Yeni Bir Hayat

2. İş Dünyası

3. Her Şeyin Başı Sağlık

4. Eğitim Hayatı

5. Hayallerimiz

6. Bir Dünya Kültür

"Yeni Bir Hayat" isimli 1. üniteye dair bulgular şu şekildedir:

Tablo 97.
Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler için Türkçe Ders Kitabı B1, 1. Ünite: Yeni Bir Hayat

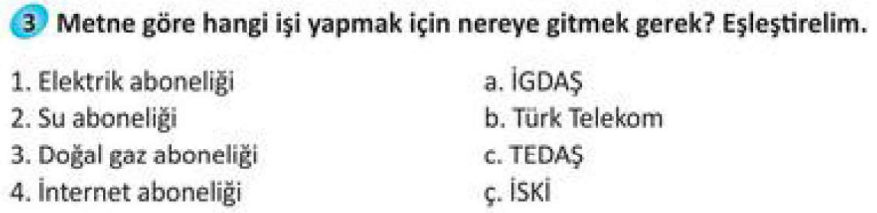
Bölüm	Etkinlik No.	Beceri	Dil Kullanım Alanları			
			Kişisel	Kamusal	Mesleki	Eğitsel
A. Taşınma	5	O	+	+		
	14	Y	+			
B. Hava Bedava Su Bedava	2	O		+		
	3	O		+		
	9	Y		+		
C. Yeni Bir Şehirde Hayat	3	O	+	+		+
	8	Y	+	+	+	+
f			**4**	**6**	**1**	**2**
%			**30,76**	**46,15**	**7,69**	**15,38**

Bu ünitede yer bulan dil kullanım alanlarının %30,76'sı kişisel, %46,15'i kamusal, %7,69'u mesleki, %15,38'i ise eğitsel alanı yansıtmaktadır.

Bu seviyede kamusal alanın ön planda olması olumlu bir göstergedir. Ancak mesleki alanın ihmal edilmiş olması da göz ardı edilmemelidir.

"Hava Bedava Su Bedava" isimli bölümde yer alan 3 numaralı okuma etkinliği şu şekildedir:

Görsel 25.
Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler için Türkçe Ders Kitabı B1, 1. Ünite: Yeni Bir Hayat, B. Hava Bedava Su Bedava, 3

3 Metne göre hangi işi yapmak için nereye gitmek gerek? Eşleştirelim.

1. Elektrik aboneliği — a. İGDAŞ
2. Su aboneliği — b. Türk Telekom
3. Doğal gaz aboneliği — c. TEDAŞ
4. İnternet aboneliği — ç. İSKİ

Bu etkinlikte, okuma metninde verilen bilgilere göre hangi abonelik için hangi kamu kurumuna gidilmesi gerektiğiyle ilgili bir eşleştirme yapılması istenmiştir. Kurumlarla iletişim söz konusu olduğu için burada "kamusal alan"ın varlığından söz etmek mümkün olacaktır.

"İş Dünyası" isimli 2. üniteye dair bulgular şu şekildedir:

Tablo 98.
Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler için Türkçe Ders Kitabı B1, 2. Ünite: İş Dünyası

Bölüm	Etkinlik No.	Beceri	Dil Kullanım Alanları			
			Kişisel	**Kamusal**	**Mesleki**	**Eğitsel**
A. İş Hayatı	4	O	+	+	+	
	5	O	+	+	+	
	12	Y	+		+	
	13	Y	+	+	+	+
B. Başarı Öyküleri	**-**	O	+	+	+	+
	2	O	+		+	
	3	O	+		+	
	4	O	+			
	13	Y	+			
C. Meslekler	2	O	+		+	
	3	O	+		+	
	10	Y	+	+	+	+
	f		**12**	**5**	**10**	**3**
	%		**40**	**16,66**	**33,33**	**10**

Bu ünitede yer bulan dil kullanım alanlarının %40'ı kişisel, %16,66'sı kamusal, %33,33'ü mesleki, %10'u ise eğitsel alanı yansıtmaktadır.

Burada, kişisel alan ön plandayken kamusal alan geri planda kalmıştır. Öte yandan ünitenin iş ve meslek hayatı teması çerçevesinde kurgulanmasından ötürü mesleki alan, önceki bölümlere kıyasla ön plandadır. Bu sebeple mesleki alanın ön planda olması kabul edilebilir bir durumdur ancak kamusal alanın geri planda kalması, olumsuz bir durum olarak yansımaktadır.

"Her Şeyin Başı Sağlık" isimli 3. üniteye dair bulgular şu şekildedir:

Tablo 99.
Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler için Türkçe Ders Kitabı B1, 3. Ünite: Her Şeyin Başı Sağlık

Bölüm	Etkinlik No.	Beceri	Dil Kullanım Alanları			
			Kişisel	Kamusal	Mesleki	Eğitsel
A. Can Boğazdan Gelir	2	O	+			
	3	O	+			
	4	O	+			
	10	Y	+			
B. Şifa Olsun	2	O	+	+		
	3	O		+		
	4	O		+		
	5	O		+		
	17	Y		+		
C. Ruh Sağlığı	3	O	+	+		
	4	O		+		
	12	Y	+			
f			**7**	**7**	**0**	**0**
%			**50**	**50**	**0**	**0**

Bu ünitede yer bulan dil kullanım alanlarının %50'si kişisel, %50'si ise kamusal alanı yansıtmaktadır. Mesleki ve eğitsel alanlara yer verilmemiştir.

Kişisel ve kamusal alanlara eşit oranda yer verilirken mesleki ve eğitsel alanların ihmal edildiği görülmektedir. İncelenen ünite, dengeli bir dağılımın gözetilmemiş olması sebebiyle genel olarak olumsuz bir görüntü çizmektedir.

"Eğitim Hayatı" isimli 4. üniteye dair bulgular şu şekildedir:

Tablo 100.
Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler için Türkçe Ders Kitabı B1, 4. Ünite: Eğitim Hayatı

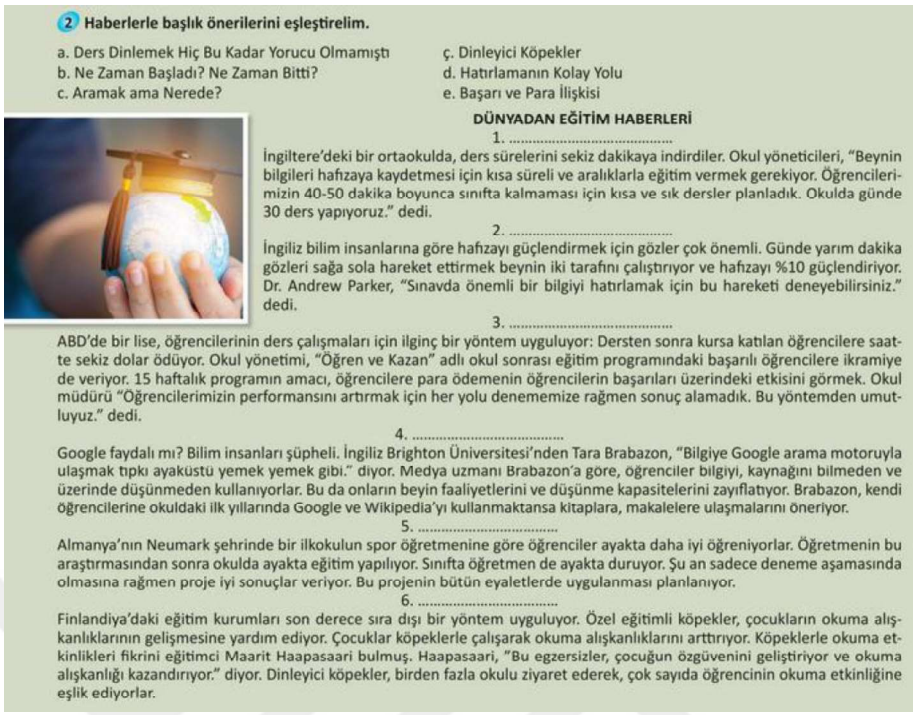
Bölüm	Etkinlik No.	Beceri	Dil Kullanım Alanları			
			Kişisel	Kamusal	Mesleki	Eğitsel
A. Üniversite Hayatı	-	O	+	+	+	+
	3	O	+	+		+
	4	O	+		+	+
	12	Y			+	+
B. Öğrenme Tarzları	2	O		+		
	3	O			+	
	4	O		+		
	5	O	+	+		
	14	Y	+	+		
C. Eğitim Haberleri	2	O		+		+
	3	O	+			+
	9	Y	+	+		+
	f		**7**	**8**	**4**	**7**
	%		**26,92**	**30,76**	**15,38**	**26,92**

Bu ünitede yer bulan dil kullanım alanlarının %26,92'si kişisel, %30,76'sı kamusal, %15,38'i mesleki, %26,92'si ise eğitsel alanı yansıtmaktadır.

Kamusal alanın ön planda olması, kişisel alana kamusal alana yakın bir oranda yer verilmiş olması, mesleki ve eğitsel alanların da önemli oranlarda kendilerine yer bulması sebebiyle bu ünitenin dengeli bir dağılıma sahip olduğu, olumlu bir tablo oraya çıkardığı söylenebilecektir.

"Eğitim Haberleri" isimli bölümde yer alan 2 numaralı okuma etkinliği şu şekildedir:

Görsel 26.
Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler için Türkçe Ders Kitabı B1, 4. Ünite: Eğitim Hayatı, C. Eğitim Haberleri, 2

2 Haberlerle başlık önerilerini eşleştirelim.

a. Ders Dinlemek Hiç Bu Kadar Yorucu Olmamıştı
b. Ne Zaman Başladı? Ne Zaman Bitti?
c. Aramak ama Nerede?
ç. Dinleyici Köpekler
d. Hatırlamanın Kolay Yolu
e. Başarı ve Para İlişkisi

DÜNYADAN EĞİTİM HABERLERİ

1. .....

İngiltere'deki bir ortaokulda, ders sürelerini sekiz dakikaya indirdiler. Okul yöneticileri, "Beynin bilgileri hafızaya kaydetmesi için kısa süreli ve aralıklarla eğitim vermek gerekiyor. Öğrencilerimizin 40-50 dakika boyunca sınıfta kalmaması için kısa ve sık dersler planladık. Okulda günde 30 ders yapıyoruz." dedi.

2. .....

İngiliz bilim insanlarına göre hafızayı güçlendirmek için gözler çok önemli. Günde yarım dakika gözleri sağa sola hareket ettirmek beynin iki tarafını çalıştırıyor ve hafızayı %10 güçlendiriyor. Dr. Andrew Parker, "Sınavda önemli bir bilgiyi hatırlamak için bu hareketi deneyebilirsiniz." dedi.

3. .....

ABD'de bir lise, öğrencilerinin ders çalışmaları için ilginç bir yöntem uyguluyor: Dersten sonra kursa katılan öğrencilere saatte sekiz dolar ödüyor. Okul yönetimi, "Öğren ve Kazan" adlı okul sonrası eğitim programındaki başarılı öğrencilere ikramiye de veriyor. 15 haftalık programın amacı, öğrencilere para ödemenin öğrencilerin başarıları üzerindeki etkisini görmek. Okul müdürü "Öğrencilerimizin performansını artırmak için her yolu denememize rağmen sonuç alamadık. Bu yöntemden umutluyuz." dedi.

4. .....

Google faydalı mı? Bilim insanları şüpheli. İngiliz Brighton Üniversitesi'nden Tara Brabazon, "Bilgiye Google arama motoruyla ulaşmak tıpkı ayaküstü yemek yemek gibi." diyor. Medya uzmanı Brabazon'a göre, öğrenciler bilgiyi, kaynağını bilmeden ve üzerinde düşünmeden kullanıyorlar. Bu da onların beyin faaliyetlerini ve düşünme kapasitelerini zayıflatıyor. Brabazon, kendi öğrencilerine okuldaki ilk yıllarında Google ve Wikipedia'yı kullanmaktansa kitaplara, makalelere ulaşmalarını öneriyor.

5. .....

Almanya'nın Neumark şehrinde bir ilkokulun spor öğretmenine göre öğrenciler ayakta daha iyi öğreniyorlar. Öğretmenin bu araştırmasından sonra okulda ayakta eğitim yapılıyor. Sınıfta öğretmen de ayakta duruyor. Şu an sadece deneme aşamasında olmasına rağmen proje iyi sonuçlar veriyor. Bu projenin bütün eyaletlerde uygulanması planlanıyor.

6. .....

Finlandiya'daki eğitim kurumları son derece sıra dışı bir yöntem uyguluyor. Özel eğitimli köpekler, çocukların okuma alışkanlıklarının gelişmesine yardım ediyor. Çocuklar köpeklerle çalışarak okuma alışkanlıklarını arttırıyor. Köpeklerle okuma etkinlikleri fikrini eğitimci Maarit Haapasaari bulmuş. Haapasaari, "Bu egzersizler, çocuğun özgüvenini geliştiriyor ve okuma alışkanlığı kazandırıyor." diyor. Dinleyici köpekler, birden fazla okulu ziyaret ederek, çok sayıda öğrencinin okuma etkinliğine eşlik ediyorlar.

Bu okuma metni ve okuma metnine bağlı etkinlikte 6 ayrı haber metni verilmiş, bu metinlere uygun başlıkların yazılması istenmiştir. Metinlerin içeriğine bakıldığında bu metinlerin bilgilendirici metinler olması ve insanlar arası iletişimi işaret etmesi, burada "kamusal alan"ın varlığını işaret etmektedir. Öte yandan metinlerin eğitim ile ilgili metinler olması, akademik gelişmeleri aktarıyor olması sebebiyle burada "eğitsel alan"ın da yer aldığını kanıtlar niteliktedir.

"Hayallerimiz" isimli 5. üniteye dair bulgular şu şekildedir:

Tablo 101.
Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler için Türkçe Ders Kitabı B1, 5. Ünite: Hayallerimiz

Bölüm	Etkinlik No.	Beceri	Dil Kullanım Alanları			
			Kişisel	Kamusal	Mesleki	Eğitsel
A. İnsan Hayalleri ile Yaşar	2	O	+	+	+	+
	3	O	+	+	+	+
	4	O	+	+	+	+
	11	Y	+	+	+	+
B. Son Pişmanlık Fayda Etmez	2	O	+	+		
	3	O	+			
	8	Y	+	+	+	+
C. Şikayetlerimiz	2	O	+			
	3	O	+	+		
	10	Y		+		
	11	Y		+		
f			**9**	**9**	**5**	**5**
%			**32,14**	**32,14**	**17,85**	**17,85**

Bu ünitede yer bulan dil kullanım alanlarının %32,14'ü kişisel, %32,14'ü kamusal, %17,85'i mesleki, %17,85'i ise eğitsel alanı yansıtmaktadır.

Burada kişisel ve kamusal alanlar ile mesleki ve eğitsel alanlar eşit derecede yer almaktadır. Bu seviyede kamusal alanın biraz daha ön plana çıkması beklense de eşit seviyede olmaları çok büyük bir olumsuzluk meydana getirmemektedir. Genel itibarıyla bu ünitenin dengeli bir dağılıma sahip olduğu yorumu yapılabilecektir.

"Bir Dünya Kültür" isimli 6. üniteye dair bulgular şu şekildedir:

Tablo 102.
Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler için Türkçe Ders Kitabı B1, 6. Ünite: Bir Dünya Kültür

Bölüm	Etkinlik No.	Beceri	Dil Kullanım Alanları			
			Kişisel	Kamusal	Mesleki	Eğitsel
A. Kültürel Farklılıklar	2	O		+		
	3	O		+		
	10	Y		+		
B. Hayat Tarzları	3	O	+			
	4	O	+	+		
	12	Y	+			
C. Festivaller	3	O		+		
	4	O		+		
	9	Y		+		
f			**3**	**7**	**0**	**0**
%			**30**	**70**	**0**	**0**

Bu ünitede yer bulan dil kullanım alanlarının %30'u kişisel, %70'i ise kamusal alanı yansıtmaktadır. Mesleki ve eğitsel alanlara yer verilmemiştir.

Etkinliklerin alan içeriği bakımından zengin olmadığı bu ünitede kamusal alan ön plandayken kişisel alan onu takip etmektedir. Mesleki ve eğitsel alanlara ise rastlanmamıştır. Bu durum, olumsuz bir görüntü ortaya koymaktadır.

Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler için Türkçe Ders Kitabı B1'e dair bulgular şu şekildedir:

Tablo 103.
Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler için Türkçe Ders Kitabı B1

Ünite	Dil Kullanım Alanları			
	Kişisel	Kamusal	Mesleki	Eğitsel
1. Yeni Bir Hayat	4	6	1	2
2. İş Dünyası	12	5	10	3
3. Her Şeyin Başı Sağlık	7	7	0	0
4. Eğitim Hayatı	7	8	4	7
5. Hayallerimiz	9	9	5	5
6. Bir Dünya Kültür	3	7	0	0
f	**42**	**42**	**20**	**17**
%	**34,71**	**34,71**	**16,52**	**14,04**

Bu kitapta tespit edilen dil kullanım alanlarının %34,71'i kişisel, %34,71'i kamusal, %16,52'si mesleki, %14,04'ü ise eğitsel alanı yansıtmaktadır.

Bu seviyede kurgulanmış bir ders kitabında kamusal alanın kişisel alana göre biraz daha ön planda olması beklenmektedir. İlgili kitaba dair bulgular incelendiğinde iki alana eşit derecede yer verildiği görünmektedir. Öte yandan mesleki ve eğitsel alanlara yeterli düzeyde yer verilmiştir. Nihaî değerlendirmede incelenen kitapta çok büyük olumsuzluklar göze çarpmamaktadır.

4.3.4. Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler için Türkçe Ders Kitabı B2

Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler için Türkçe Ders Kitabı B2'de 6 ünite bulunmaktadır:

1. Leyleği Havada Görmek
2. Geçmişten Günümüze
3. Değişen Dünya
4. Dünyadan Haberler
5. Harikalar Dünyası
6. Bilinmeyene Yolculuk

"Leyleği Havada Görmek" isimli 1. üniteye dair bulgular şu şekildedir:

Tablo 104.
Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler için Türkçe Ders Kitabı B2, 1. Ünite: Leyleği Havada Görmek

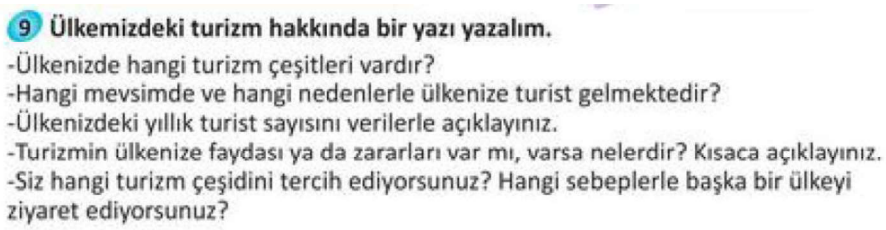
Bölüm	Etkinlik No.	Beceri	Dil Kullanım Alanları			
			Kişisel	Kamusal	Mesleki	Eğitsel
A. Leylek Havada!	2	O	+	+		
	9	Y		+		
B. Turizmin Farklı Yüzleri	2	O	+			
	3	O		+		
	12	Y		+		
C. Geldim, Gördüm, Yazdım	3	O		+		
	9	Y		+		
f			**2**	**6**	**0**	**0**
%			**25**	**75**	**0**	**0**

Bu ünitede yer bulan dil kullanım alanlarının %25'i kişisel, %75'i ise kamusal alanı yansıtmaktadır. Mesleki ve eğitsel alanlara yer verilmemiştir.

Etkinliklerin alanları kullanımı açısından zengin olmadığı bu ünitede kamusal alan ön planda olmakla birlikte mesleki ve eğitsel alanlara hiç rastlanmamış olması, olumsuz olarak değerlendirilebilecek bir tablo ortaya çıkarmıştır.

"Leylek Havada!" isimli bölümde yer alan 9 numaralı yazma etkinliği şu şekildedir:

Görsel 27.
Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler için Türkçe Ders Kitabı B2, 1. Ünite: Leyleği Havada Görmek, A. Leylek Havada!, 9

9 Ülkemizdeki turizm hakkında bir yazı yazalım.
-Ülkenizde hangi turizm çeşitleri vardır?
-Hangi mevsimde ve hangi nedenlerle ülkenize turist gelmektedir?
-Ülkenizdeki yıllık turist sayısını verilerle açıklayınız.
-Turizmin ülkenize faydası ya da zararları var mı, varsa nelerdir? Kısaca açıklayınız.
-Siz hangi turizm çeşidini tercih ediyorsunuz? Hangi sebeplerle başka bir ülkeyi ziyaret ediyorsunuz?

Bu etkinlikte turizm hakkında bilgilendirici bir metin yazılması istenmiştir. Bu sebeple burada "kamusal alan"ın varlığından söz etmek mümkündür.

"Geçmişten Günümüze" isimli 2. üniteye dair bulgular şu şekildedir:

Tablo 105.
Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler için Türkçe Ders Kitabı B2, 2. Ünite: Geçmişten Günümüze

Bölüm	Etkinlik No.	Beceri	Dil Kullanım Alanları			
			Kişisel	Kamusal	Mesleki	Eğitsel
A. Teknoloji	2	O		+		
	3	O		+		
	13	Y	+	+	+	+
B. İletişim	2	O		+		
	3	O		+		
	4	O		+		
	11	Y		+		
C. Ulaşım	4	O	+	+		+
	5	O		+		
	13	Y		+		
	f		**2**	**10**	**1**	**2**
	%		**13,33**	**66,66**	**6,66**	**13,33**

Bu ünitede yer bulan dil kullanım alanlarının %13,33'ü kişisel, %66,66'sı kamusal, %6,66'sı mesleki, %13,33'ü ise eğitsel alanı yansıtmaktadır.

Kamusal alanın ön plana çıktığı bu ünitede diğer alanların ihmal edildiği, dengeli bir dağılımın olmadığı yorumunu yapmak mümkündür.

"Değişen Dünya" isimli 3. üniteye dair bulgular şu şekildedir:

Tablo 106.
Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler için Türkçe Ders Kitabı B2, 3. Ünite: Değişen Dünya

Bölüm	Etkinlik No.	Beceri	Dil Kullanım Alanları			
			Kişisel	Kamusal	Mesleki	Eğitsel
A. Moda	2	O		+		
	3	O		+		
	4	O		+		
	13	Y	+			
B. Yiyecekler	3	O		+		
	12	Y	+	+		
C. Müzik	3	O		+		
	4	O		+		
	5	O		+		
	11	Y		+		
	12	Y	+	+		+
	f		**3**	**10**	**0**	**1**
	%		**21,42**	**71,42**	**0**	**7,14**

Bu ünitede yer bulan dil kullanım alanlarının %21,42'si kişisel, %71,42'si kamusal, %17,85'i ise eğitsel alanı yansıtmaktadır. Mesleki alana yer verilmemiştir.

Yine kamusal alanın ön plana çıktığı bu ünitede kişisel alanı işaret eden etkinlikler tespit edilmiş olsa da eğitsel ve mesleki alanlar ihmal edilmiştir.

"Dünyadan Haberler" isimli 4. üniteye dair bulgular şu şekildedir:

Tablo 107.
Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler için Türkçe Ders Kitabı B2, 4. Ünite: Dünyadan Haberler

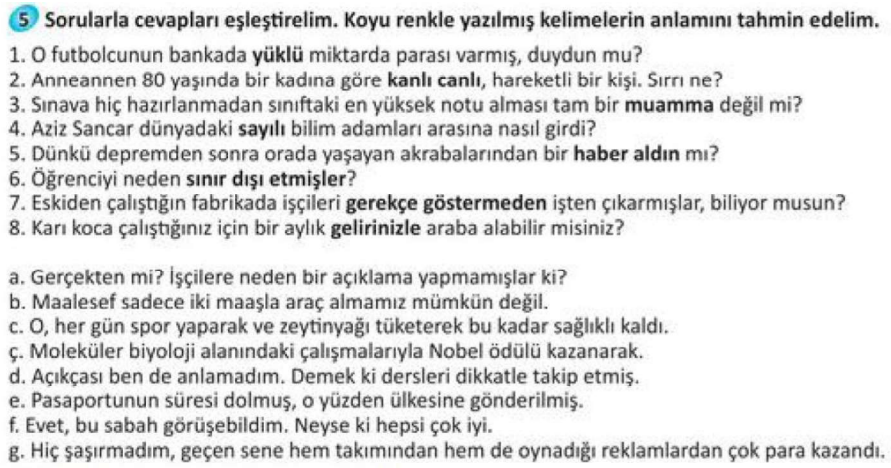
Bölüm	Etkinlik No.	Beceri	Dil Kullanım Alanları			
			Kişisel	Kamusal	Mesleki	Eğitsel
A. Suç ve Ceza	6	O		+		
	7	O	+			
	17	Y		+		
B. Talihsiz Olaylar Dizisi	3	O	+	+	+	
	4	O	+	+	+	
	5	O	+	+	+	+
	13	Y		+		
C. Kültür Sanat Haberleri	3	O		+		
	4	O		+		
	10	Y	+	+		
f			**5**	**9**	**3**	**1**
%			**27,77**	**50**	**16,66**	**5,55**

Bu ünitede yer bulan dil kullanım alanlarının %27,77'si kişisel, %50'si kamusal, %16,66'sı mesleki, %5,55'i ise eğitsel alanı yansıtmaktadır.

Kamusal alanın zirvede olması, kişisel alanın onu takip etmesi ve mesleki alana da önemli ölçüde yer verilmesi olumlu olarak yorumlanabilecek noktalarken eğitsel alana verilen yerin yeterli olmadığı gözlenmektedir.

"Talihsiz Olaylar Dizisi" isimli bölümde yer alan 5 numaralı okuma etkinliği şu şekildedir:

Görsel 28.
Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler için Türkçe Ders Kitabı B2, 4. Ünite: Dünyadan Haberler, B. Talihsiz Olaylar Dizisi, 5

5 Sorularla cevapları eşleştirelim. Koyu renkle yazılmış kelimelerin anlamını tahmin edelim.

1. O futbolcunun bankada **yüklü** miktarda parası varmış, duydun mu?
2. Anneannen 80 yaşında bir kadına göre **kanlı canlı**, hareketli bir kişi. Sırrı ne?
3. Sınava hiç hazırlanmadan sınıftaki en yüksek notu alması tam bir **muamma** değil mi?
4. Aziz Sancar dünyadaki **sayılı** bilim adamları arasına nasıl girdi?
5. Dünkü depremden sonra orada yaşayan akrabalarından bir **haber aldın** mı?
6. Öğrenciyi neden **sınır dışı etmişler**?
7. Eskiden çalıştığın fabrikada işçileri **gerekçe göstermeden** işten çıkarmışlar, biliyor musun?
8. Karı koca çalıştığınız için bir aylık **gelirinizle** araba alabilir misiniz?

a. Gerçekten mi? İşçilere neden bir açıklama yapmamışlar ki?
b. Maalesef sadece iki maaşla araç almamız mümkün değil.
c. O, her gün spor yaparak ve zeytinyağı tüketerek bu kadar sağlıklı kaldı.
ç. Moleküler biyoloji alanındaki çalışmalarıyla Nobel ödülü kazanarak.
d. Açıkçası ben de anlamadım. Demek ki dersleri dikkatle takip etmiş.
e. Pasaportunun süresi dolmuş, o yüzden ülkesine gönderilmiş.
f. Evet, bu sabah görüşebildim. Neyse ki hepsi çok iyi.
g. Hiç şaşırmadım, geçen sene hem takımından hem de oynadığı reklamlardan çok para kazandı.

“Hayatta Olmama Rağmen Resmen Ölüyüm” isimli okuma metnine bağlı olarak hazırlanan üçüncü okuma etkinliği olan bu etkinlikte sorularla cevapların eşleştirilmesi ve koyu renkle yazılan kelimelerin anlamlarının tahmin edilmesi istenmiştir. Etkinlikte verilen sorular detaylı olarak incelendiğinde 1. soruda futbolculuk mesleğinden bahsedilmiş ve bu, “mesleki alan”ı işaret eden bir ipucu olmuş; 2. soruda aile bireylerinden anneanne üzerine bir soru cümlesi yazılmış ve bu, “kişisel alan”ı işaret etmiş, 3. soruda sınav, sınıf, not gibi eğitim ile ilgili terimlerin yer aldığı bir ifade kullanılmış ve bu, “eğitsel alan”ın göstergesi olmuş; son olarak 4. soruda topluma mal olmuş bir isim olan Aziz Sancar’dan bahsedilmiş ve bu da “kamusal alan”ın varlığının göstergesi olmuştur. Bunlar dışında her bir alanın varlığını gösteren birden çok soru ve cevap cümlesi bulunmaktadır.

“Harikalar Dünyası” isimli 5. üniteye dair bulgular şu şekildedir:

Tablo 108.
Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler için Türkçe Ders Kitabı B2, 5. Ünite: Harikalar Dünyası

Bölüm	Etkinlik No.	Beceri	Dil Kullanım Alanları			
			Kişisel	Kamusal	Mesleki	Eğitsel
A. Doğa Harikaları	2	O		+		
	3	O		+		
	11	Y		+		
B. Mimari Harikalar	2	O		+		
	3	O	+	+		
	12	Y		+		
C. Teknolojik Harikalar	3	O		+		
	4	O		+		
	9	Y		+		
f			**1**	**9**	**0**	**0**
%			**10**	**90**	**0**	**0**

Bu ünitede yer bulan dil kullanım alanlarının %10’u kişisel, %90’ı ise kamusaldır. Mesleki ve eğitsel alanlara yer verilmemiştir.

Bu ünite, alanların dengeli dağılımı açısından oldukça olumsuz bir görüntü sergilemektedir. Öyle ki okuma ve yazma etkinliklerinin tamamında kamusal alana dair göstergeler varken yalnızca bir etkinlikte bunun yanında kişisel alana dair bir gösterge tespit edilmiş; mesleki ve eğitsel alanların tamamen ihmal edildiği görülmüştür.

“Bilinmeyene Yolculuk” isimli 6. üniteye dair bulgular şu şekildedir:

Tablo 109.
Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler için Türkçe Ders Kitabı B2, 6. Ünite: Bilinmeyene Yolculuk

Bölüm	Etkinlik No.	Beceri	Dil Kullanım Alanları			
			Kişisel	Kamusal	Mesleki	Eğitsel
A. Canlılar Dünyası	3	O		+		
	4	O		+		
	11	Y		+		
B. Galaksi ve Biz	3	O		+	+	
	4	O		+		
	5	O	+	+	+	
	13	Y		+		+
C. Bunları Biliyor musun?	3	O		+		
	4	O		+		
	11	Y		+		
f			**1**	**10**	**2**	**1**
%			**7,14**	**71,42**	**14,28**	**7,14**

Bu ünitede yer bulan dil kullanım alanlarının %7,14'ü kişisel, %71,42'si kamusal, %14,28'i mesleki, %7,14'ü ise eğitsel alanı yansıtmaktadır.

Bu ünitede de kitabın çoğu ünitesinde olduğu gibi dağılım açısından bir dengesizlik söz konusudur. Kamusal alana yüksek oranda yer verilirken geri kalan tüm alanlar ihmal edilmiştir.

Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler için Türkçe Ders Kitabı B2'ye dair bulgular şu şekildedir:

Tablo 110.
Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler için Türkçe Ders Kitabı B2

Ünite	Dil Kullanım Alanları			
	Kişisel	Kamusal	Mesleki	Eğitsel
1. Leyleği Havada Görmek	2	6	0	0
2. Geçmişten Günümüze	2	10	1	2
3. Değişen Dünya	3	10	0	1
4. Dünyadan Haberler	5	9	3	1
5. Harikalar Dünyası	1	9	0	0
6. Bilinmeyene Yolculuk	1	10	2	1
f	**14**	**54**	**6**	**5**
%	**17,72**	**68,35**	**7,59**	**6,32**

Bu kitapta tespit edilen dil kullanım alanlarının %17,72'si kişisel, %68,35'i kamusal, %7,59'u mesleki, %6,32'si ise eğitsel alanı yansıtmaktadır.

Üniteler ayrı ayrı incelendiğinde görülebilen dengesiz dağılım, ders kitabının geneline dair bulgular incelendiğinde de açıkça görülebilmektedir. Kamusal alanın birinci sırada gelmesi bu seviyede oluşturulmuş bir ders kitabı için olumlu bir nokta olsa da oranın çok yüksek olması, diğer alanların ihmal edilmiş olduğu bir tablo ortaya çıkarmaktadır. Özellikle mesleki ve eğitsel alanlar çok geri planda kalmıştır.

4.3.5. Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler için Türkçe Ders Kitabı C1

Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler için Türkçe Ders Kitabı C1'de 6 ünite bulunmaktadır:

1. Öyle Bir Geçer Zaman Ki
2. Aşk Olsun
3. Bir Maruzatım Var
4. Ekonomi
5. Film Şeridi Gibi
6. Akademiye Giriş

"Öyle Bir Geçer Zaman Ki" isimli 1. üniteye dair bulgular şu şekildedir:

Tablo 111.
Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler için Türkçe Ders Kitabı C1, 1. Ünite: Öyle Bir Geçer Zaman Ki

Bölüm	Etkinlik No.	Beceri	Dil Kullanım Alanları			
			Kişisel	Kamusal	Mesleki	Eğitsel
A. Zamanı Ölçmek	2	O	+			
	3	O	+	+		
	4	O	+			
	12	Y	+			
B. Zaman Yönetimi	2	O		+		
	3	O		+		+
	9	Y		+	+	
C. Geçmişten Bir Sayfa: Anılar	2	O	+			
	3	O	+	+	+	+
	4	O		+		
	12	Y	+	+	+	+
f			**7**	**7**	**3**	**3**
%			**35**	**35**	**15**	**15**

Bu ünitede yer bulan dil kullanım alanlarının %35'i kişisel, %35'i kamusal, %15'i mesleki, %15'i ise kişisel alanı yansıtmaktadır.,

İncelenen etkinliklerde kişisel alan ile kamusal alan, mesleki alan ile eğitsel alana dair bulguların eşit sayıda olduğu gözlenmiştir. Bu seviyede mesleki ve eğitsel alanların biraz daha ön plana çıkması beklenmektedir.

"Geçmişten Bir Sayfa" isimli bölümde yer alan 3 numaralı okuma etkinliği şu şekildedir:

Görsel 29.
Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler için Türkçe Ders Kitabı C1, 1. Ünite: Öyle Bir Geçer Zaman Ki, C. Geçmişten Bir Sayfa: Anılar, 3

3 Aşağıdaki cümleler doğru ise "D" yanlış ise "Y" yazalım.

1. Einstein'ın uzun yıllar konuşmamasının sebebi işitme sorunuydu. ( )
2. Edison okuldan uzaklaştırıldığı için eğitim alamamıştır. ( )
3. Edison çocukken çalışarak ailesine destek olmuştur. ( )
4. Ailesinin durumu Graham Bell'in çalışmalarını yönlendirmiştir. ( )
5. Newton yaşıtları yerine oyuncaklarıyla vakit geçirmeyi tercih etmiştir. ( )

Bu etkinlikte Edison'un okuldan uzaklaştırıldığı için eğitim alamaması "eğitsel alan"ı, Edison'un çocukken çalışarak ailesine destek olması "mesleki alan"ı, ailesinin durumunun Graham Bell'in çalışmalarını yönlendirmesi "kişisel alan" ile "kamusal alan"ı işaret etmektedir.

"Aşk Olsun" isimli 2. üniteye dair bulgular şu şekildedir:

Tablo 112.
Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler için Türkçe Ders Kitabı C1, 2. Ünite: Aşk Olsun

Bölüm	Etkinlik No.	Beceri	Dil Kullanım Alanları			
			Kişisel	**Kamusal**	**Mesleki**	**Eğitsel**
A. Aşkın Kimyası	2	O	+	+		
	3	O		+		
	4	O	+	+		
	5	O	+	+		
	15	Y	+	+	+	
B. Ünlü Aşıklar	3	O	+	+		+
	4	O	+	+		+
	9	Y	+	+		
C. Aşk Hikâyeleri	2	O	+	+		
	3	O	+	+		
	4	O	+	+		
	15	Y	+	+		
	16	Y	+			
	f		**12**	**12**	**1**	**2**
	%		**44,44**	**44,44**	**3,70**	**7,40**

Bu ünitede yer bulan dil kullanım alanlarının %44,44'ü kişisel, %44,44'ü kamusal, %3,70'i mesleki, %7,40'ı ise eğitsel alanı yansıtmaktadır.

Mesleki ve eğitsel alanların ön plana çıkması beklenen bu seviyedeki bir kitap için oldukça olumsuz bir tablo ortaya çıkmıştır. Kişisel ve kamusal alanlar ön plandayken mesleki ve eğitsel alanlar fazlasıyla ihmal edilmiştir.

"Bir Maruzatım Var" isimli 3. üniteye dair bulgular şu şekildedir:

Tablo 113.
Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler için Türkçe Ders Kitabı C1, 3. Ünite: Bir Maruzatım Var

Bölüm	Etkinlik No.	Beceri	Dil Kullanım Alanları			
			Kişisel	Kamusal	Mesleki	Eğitsel
A. Günlük Hayat	2	O		+	+	+
	3	O		+	+	
	4	O		+		
	10	Y		+		+
B. İş Hayatı	2	O	+	+	+	
	3	O	+	+	+	
	9	Y	+	+	+	+
C. Hukuk İşleri	2	O		+		
	3	O		+		
	10	Y		+		
	f		**3**	**10**	**5**	**3**
	%		**14,28**	**47,16**	**23,80**	**14,28**

Bu ünitede yer bulan dil kullanım alanlarının %14,28'i kişisel, %47,16'sı kamusal, %23,80'i mesleki, %14,28'i ise eğitsel alanı yansıtmaktadır.

Kamusal alan ön plana çıkarken diğer alanlar geri planda kalmıştır. Bu tablo, orta seviye için ideale yakın bir görüntü ortaya koyarken ileri seviye için mesleki ve eğitsel alanlar gereğinden çok daha az yer bulmuştur.

"Ekonomi" isimli 4. üniteye dair bulgular şu şekildedir:

Tablo 114.
Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler için Türkçe Ders Kitabı C1, 4. Ünite: Ekonomi

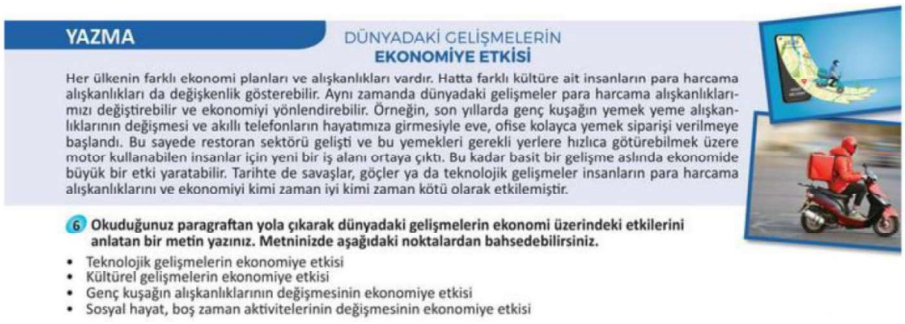
Bölüm	Etkinlik No.	Beceri	Dil Kullanım Alanları			
			Kişisel	Kamusal	Mesleki	Eğitsel
A. Para Para Para	3	O	+	+		+
	4	O	+	+		
	5	O	+	+		+
	6	O	+		+	+
	14	Y	+			
B. Yatırım	2	O		+		
	6	Y		+		
C. Lüks Yaşam	2	O	+	+	+	
	3	O		+		
	4	O	+	+		+
	11	Y		+		
	f		**7**	**9**	**2**	**4**
	%		**31,81**	**40,90**	**9,09**	**18,18**

Bu ünitede yer bulan dil kullanım alanlarının %31,81'i kişisel, %40,90'ı kamusal, %9,09'u mesleki, %18,18'i ise eğitsel alanı yansıtmaktadır.

Önceki ünitede olduğu gibi kamusal alanın ön plana çıktığı bu ünitede diğer alanların oranı artmış olsa da mesleki ve kamusal alanların yine ihmal edildiği görülmektedir.

"Yatırım" isimli bölümde yer alan 6 numaralı yazma etkinliği şu şekildedir:

Görsel 30.
Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler için Türkçe Ders Kitabı C1, 4. Ünite: Ekonomi, B. Yatırım, 6

YAZMA

DÜNYADAKİ GELİŞMELERİN
EKONOMİYE ETKİSİ

Her ülkenin farklı ekonomi planları ve alışkanlıkları vardır. Hatta farklı kültüre ait insanların para harcama alışkanlıkları da değişkenlik gösterebilir. Aynı zamanda dünyadaki gelişmeler para harcama alışkanlıklarımızı değiştirebilir ve ekonomiyi yönlendirebilir. Örneğin, son yıllarda genç kuşağın yemek yeme alışkanlıklarının değişmesi ve akıllı telefonların hayatımıza girmesiyle eve, ofise kolayca yemek siparişi verilmeye başlandı. Bu sayede restoran sektörü gelişti ve bu yemekleri gerekli yerlere hızlıca götürebilmek üzere motor kullanabilen insanlar için yeni bir iş alanı ortaya çıktı. Bu kadar basit bir gelişme aslında ekonomide büyük bir etki yaratabilir. Tarihte de savaşlar, göçler ya da teknolojik gelişmeler insanların para harcama alışkanlıklarını ve ekonomiyi kimi zaman iyi kimi zaman kötü olarak etkilemiştir.

6 **Okuduğunuz paragraftan yola çıkarak dünyadaki gelişmelerin ekonomi üzerindeki etkilerini anlatan bir metin yazınız. Metninizde aşağıdaki noktalardan bahsedebilirsiniz.**

- Teknolojik gelişmelerin ekonomiye etkisi
- Kültürel gelişmelerin ekonomiye etkisi
- Genç kuşağın alışkanlıklarının değişmesinin ekonomiye etkisi
- Sosyal hayat, boş zaman aktivitelerinin değişmesinin ekonomiye etkisi

Bu etkinlikte metinden yola çıkılarak dünyadaki gelişmelerin ekonomi üzerindeki etkilerinin anlatıldığı bilgilendirici bir metin yazılması istenmiştir. Bilgilendirici metinler her zaman "kamusal alan"ı işaret etmektedir.

"Film Şeridi Gibi" isimli 5. üniteye dair bulgular şu şekildedir:

Tablo 115.
Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler için Türkçe Ders Kitabı C1, 5. Ünite: Film Şeridi Gibi

Bölüm	Etkinlik No.	Beceri	Dil Kullanım Alanları			
			Kişisel	Kamusal	Mesleki	Eğitsel
A. Film Makinesi	2	O		+	+	
	3	O		+		
	4	O		+		
	9	Y	+	+		+
B. Türk Sineması	2	O		+		
	3	O		+		
	8	Y	+	+		
C. Televizyon Dünyası	2	O		+		
	3	O		+		+
	9	Y	+	+	+	
f			**3**	**10**	**2**	**2**
%			**17,64**	**58,82**	**11,76**	**11,76**

Bu ünitede yer bulan dil kullanım alanlarının %17,64'ü kişisel, %58,82'si kamusal, %11,76'sı mesleki, %11,76'sı ise eğitsel alanı yansıtmaktadır.

Bu ünitede de kamusal alan ön plana çıkarken diğer alanlar geri planda kalmıştır. Genel anlamda değerlendirildiğinde dengeli bir dağılımın meydana çıktığını söylemek doğru olmayacaktır.

"Akademiye Giriş" isimli 6. üniteye dair bulgular şu şekildedir:

Tablo 116.
Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler için Türkçe Ders Kitabı C1, 6. Ünite: Akademiye Giriş

Bölüm	Etkinlik No.	Beceri	Dil Kullanım Alanları			
			Kişisel	Kamusal	Mesleki	Eğitsel
A. Sosyal Bilimler	2	O		+		
	3	O		+		
	6	Y		+		
B. Fen Bilimleri	2	O		+		
	3	O		+		
	4	O		+		
	10	Y		+		+
C. Sağlık Bilimleri	2	O		+		
	3	O		+		
	4	O		+		
	11	Y		+		
	f		**0**	**11**	**0**	**1**
	%		**0**	**91,66**	**0**	**8,33**

Bu ünitede yer bulan dil kullanım alanlarının %91,66'sı kamusal, %8,33'ü ise eğitsel alanı yansıtmaktadır. Kişisel ve mesleki alanlara yer verilmemiştir.

Kamusal alanın ön plana çıktığı bu ünitede de diğer alanların fazlasıyla ihmal edildiği ve hatta kişisel ve mesleki alanlara dair hiçbir göstergenin olmadığı tespit edilmiştir.

Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler için Türkçe Ders Kitabı C1'e dair bulgular şu şekildedir:

Tablo 117.
Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler için Türkçe Ders Kitabı C1

Ünite	Dil Kullanım Alanları			
	Kişisel	Kamusal	Mesleki	Eğitsel
1. Öyle Bir Geçer Zaman Ki	7	7	3	3
2. Aşk Olsun	12	12	1	2
3. Bir Maruzatım Var	3	10	5	3
4. Ekonomi	7	9	2	4
5. Film Şeridi Gibi	3	10	2	2
6. Akademiye Giriş	0	11	0	1
f	**32**	**59**	**13**	**15**
%	**26,89**	**49,57**	**10,92**	**12,60**

Bu kitapta tespit edilen dil kullanım alanlarının %26,89'u kişisel, %49,57'si kamusal, %10,92'si mesleki, %12,60'ı ise eğitsel alanı yansıtmaktadır.

Üniteler ayrı ayrı incelendiğinde ortaya çıkan problem, kitabın geneline dair bulgulara bakıldığında da kendisini göstermektedir. Kamusal alan fazlasıyla ön plana çıkarken mesleki ve eğitsel alanlara verilen yer, olması gerekenin çok altında kalmıştır.

Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler için Türkçe Ders Kitaplarına dair bulgular şu şekildedir:

Tablo 118.
Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler için Türkçe Ders Kitapları

Ünite	Dil Kullanım Alanları			
	Kişisel	**Kamusal**	**Mesleki**	**Eğitsel**
Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler için Türkçe Ders Kitabı A1	46	36	21	24
Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler için Türkçe Ders Kitabı A2	36	32	11	11
Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler için Türkçe Ders Kitabı B1	42	42	20	17
Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler için Türkçe Ders Kitabı B2	14	54	6	5
Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler için Türkçe Ders Kitabı C1	32	59	13	15
f	**170**	**223**	**71**	**72**
%	**31,71**	**41,60**	**13,24**	**13,43**

Bu kitapta tespit edilen dil kullanım alanlarının %31,71'i kişisel, %41,60'ı kamusal, %13,24'ü mesleki, %13,43'ü ise eğitsel alanı yansıtmaktadır.

Kamusal alanın ön plana çıktığı sette kişisel alanın da önemli ölçüde yer bulduğu, mesleki ve eğitsel alanların ise birbirlerine çok yakın oranlarda varlık gösterdiği saptanmıştır. Temel ve orta seviye kitaplarda saptanan oranlar olumlu olarak değerlendirilebilecekken ileri seviye ders kitabında mesleki ve eğitsel alanların ihmal edilmesi, olumsuz bir tablo ortaya çıkarmıştır.

4.4. Yedi İklim Türkçe (Yunus Emre Enstitüsü Türkçe Öğretim Seti) Ders Kitapları

Yedi İklim Türkçe Setinde 6 ders kitabı bulunmaktadır:

- Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı Seviye A1
- Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı Seviye A2

- Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı Seviye B1
- Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı Seviye B2
- Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı Seviye C1
- Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı Seviye C2

4.4.1. Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı Seviye A1

Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı Seviye A1'de 8 ünite bulunmaktadır:

1. Tanışma
2. Ailemiz
3. Günlük Hayat
4. Çevremiz
5. Meslekler
6. Ulaşım
7. İletişim
8. Tatil

"Tanışma" isimli 1. üniteye dair bulgular şu şekildedir:

Tablo 119.
Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı Seviye A1, 1. Ünite: Tanışma

Bölüm	Etkinlik No.	Beceri	Dil Kullanım Alanları			
			Kişisel	Kamusal	Mesleki	Eğitsel
A. Merhaba	2	Y		+		
	4	O	+	+		
	6	O	+	+		
	7	Y	+	+		
	10	O	+			
	11	O			+	
	12	O		+		+
B. Nerelisiniz?	1	O	+	+	+	+
	3	Y		+		
	6	O		+		+
	8	O		+		+
	9	O		+		+
	10	O		+	+	+
	11	Y	+			
	12	Y	+		+	
	13	Y	+		+	
	16	O		+		
C. Karşılaşma/Selamlaşma	2	Y		+		
	10	O		+		
	11	Y	+	+		
f			**9**	**15**	**5**	**6**
%			**25,71**	**42,85**	**14,28**	**17,14**

Bu ünitede yer bulan dil kullanım alanlarının %25,71'i kişisel, %42,85'i kamusal, %14,28'i mesleki, %17,14'ü ise eğitsel alanı yansıtmaktadır.

Temel seviye ders kitaplarında kişisel alanın ön planda oluşunun doğru kabul edilmesine karşın bu ünitede kamusal alanın daha ön planda olduğu görülmektedir. Öte yandan mesleki ve eğitsel alanlara yeterince yer verilmiştir.

"Merhaba" isimli bölümde yer alan 4 numaralı okuma etkinliği şu şekildedir:

Görsel 31.
Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı Seviye A1, 1. Ünite: Tanışma, A. Merhaba, 4

Bu okuma metninde bir tanışma diyaloğu yer almaktadır. İçeriğinde kişisel bilgilerin yer alması sebebiyle "kişisel alan", kişiler arası iletişimi işaret eden bir metin olması sebebiyle ise "kamusal alan" burada varlık göstermektedir.

"Ailemiz" isimli 2. üniteye dair bulgular şu şekildedir:

Tablo 120.
Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı Seviye A1, 2. Ünite: Ailemiz

Bölüm	Etkinlik No.	Beceri	Dil Kullanım Alanları			
			Kişisel	Kamusal	Mesleki	Eğitsel
A. Ailem ve Ben	2	O	+		+	
	3	Y	+			
	4	Y	+			
B. Evim	3	O	+			
	4	Y	+			
	8	O	+	+		
	9	Y	+			
	10	O		+		
	11	O	+			
	14	Y	+	+		+
C. Adresim	2	Y	+			
	3	Y		+	+	
	4	O	+	+		+
	6	Y		+		+
	7	Y	+			
	f		**12**	**6**	**2**	**3**
	%		**52,17**	**26,08**	**8,69**	**13,04**

Bu ünitede yer bulan dil kullanım alanlarının %52,17'si kişisel, %26,08'i kamusal, %8,69'u mesleki, %13,04'ü ise eğitsel alanı yansıtmaktadır.

Bu ünite, kişisel alanın ön plana çıkmış olmasıyla olumlu olarak nitelendirilebilecek bir noktadadır. Diğer alanlara da yer verildiği görülmektedir.

"Günlük Hayat" isimli 3. üniteye dair bulgular şu şekildedir:

Tablo 121.
Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı Seviye A1, 3. Ünite: Günlük Hayat

Bölüm	Etkinlik No.	Beceri	Dil Kullanım Alanları			
			Kişisel	Kamusal	Mesleki	Eğitsel
A. Saat Kaçta?	1	O	+			
	3	O		+		
	4	O	+	+	+	
	5	O	+	+	+	
	6	Y	+	+	+	
	7	O		+		
	8	Y		+		
	9	Y	+			
	10	Y		+		
	11	Y	+	+		
	12	Y	+	+		
	15	Y				+
B. Ne Kadar? Kaç Lira?	2	Y		+		
	3	Y	+			
	4	Y		+		
	5	O	+	+		
	6	O		+		
	8	Y		+		
	9	O		+		
	10	Y	+	+		
C. Nerede? Ne Zaman?	2	Y	+	+		
	4	O	+	+		+
	5	O	+			
	6	O	+			
	8	Y		+		
f			**14**	**19**	**3**	**2**
%			**36,84**	**50**	**7,89**	**5,26**

Bu ünitede yer bulan dil kullanım alanlarının %36,84'ü kişisel, %50'si kamusal, %7,89'u mesleki, %5,26'sı ise eğitsel alanı yansıtmaktadır.

Bu ünitede kamusal alan, kişisel alana göre daha ön plandadır. Bu bakımdan olumsuz bir durum ortaya koymaktadır. Öte yandan mesleki ve eğitsel alanların da ihmal edildiği gözlenmektedir.

"Çevremiz" isimli 4. üniteye dair bulgular şu şekildedir:

Tablo 122.
Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı Seviye A1, 4. Ünite: Çevremiz

Bölüm	Etkinlik No.	Beceri	Dil Kullanım Alanları			
			Kişisel	Kamusal	Mesleki	Eğitsel
A. Bizim Sokağımız	2	Y		+	+	
	3	Y		+		
	4	O	+	+		
	5	O	+			
	8	O	+	+		+
	10	Y		+		+
B. Ne? Nerede?	1	O	+			
	2	O	+			
	4	Y	+			
	7	O	+	+		
	8	O	+	+		
	9	Y	+	+		
	12	O		+		
	13	O		+		
C. Bir Haftalık Planımız	1	O	+	+		+
	3	Y	+	+		+
	5	O		+		
	6	Y	+			
	7	O		+		
	8	Y		+		
	9	O	+	+	+	
f			**13**	**16**	**2**	**4**
%			**37,14**	**45,71**	**5,71**	**11,42**

Bu ünitede yer bulan dil kullanım alanlarının %37,14'ü kişisel, %45,71'i kamusal, %5,71'i mesleki, %11,42'si ise eğitsel alanı yansıtmaktadır.

Burada da önceki ünitede olduğu gibi kamusal alan ön plana çıkmakta, bu da seviyeye uygun bir sonuç ortaya çıkarmamaktadır. Öte yandan mesleki alanın ihmal edildiği de görülmektedir.

"Ne? Nerede?" isimli bölümde yer alan 8 numaralı okuma etkinliği şu şekildedir:

Görsel 32.
Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı Seviye A1, 4. Ünite: Çevremiz, B. Ne? Nerede?, 8

8. Okuyalım.
Muhtarlık Nerede?

— Merhaba!
— Merhaba!
— Affedersiniz, muhtarlık nerede?
— 50 metre ileriye gidin. Karşıya geçin. Önünüze park çıkacak. Muhtarlık parkın içinde.
— Teşekkür ederim.
— Rica ederim.

— İyi günler beyefendi.
— İyi günler hanımefendi, buyurun.
— Affedersiniz, Aile Sağlığı Merkezi nerede?
— Yüz metre yürüyün. Sonra sağa dönün. Köşede fırın var. Aile Sağlığı Merkezi, fırının 50 metre ilerisinde.
— Teşekkür ederim.
— Rica ederim.

— Affedersiniz, metro istasyonu nerede?
— Metro istasyonu bu sokağın sonunda.
— Uzak mı?
— Çok uzak değil. 500 metre ileride.

Bu okuma metinlerinin ana konusu adres sorma ve yer-yön tarifidir. Bu da "kişisel alan"ın varlığının göstergesidir. Ayrıca metro istasyonu gibi kamusal alanların isimlerinin geçmesi dolayısıyla "kamusal alan"ın varlığından söz edilebilecektir.

"Meslekler" isimli 5. üniteye dair bulgular şu şekildedir:

Tablo 123.
Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı Seviye A1, 5. Ünite: Meslekler

Bölüm	Etkinlik No.	Beceri	Dil Kullanım Alanları			
			Kişisel	Kamusal	Mesleki	Eğitsel
A. Meslekleri Tanıyalım	1	O	+	+	+	+
	2	O	+	+		+
	3	O		+		+
	4	O	+			
	6	O	+	+		
	7	O		+		+
	10	O		+	+	+
	12	Y			+	
	16	Y		+	+	
B. Ne Olmak İstiyorsun?	3	O		+	+	
	4	O	+			
	7	O	+	+	+	
	8	Y		+	+	
	9	Y			+	
	10	O		+	+	
	12	Y	+		+	
C. Hobilerim	2	O	+	+	+	
	4	O	+			
	6	Y	+			
	8	Y		+		
f			**10**	**13**	**11**	**5**
%			**25,64**	**33,33**	**28,20**	**12,82**

Bu ünitede yer bulan dil kullanım alanlarının %26,64'ü kişisel, %33,33'ü kamusal, %28,20'si mesleki, %12,82'si ise eğitsel alanı yansıtmaktadır.

Burada da kamusal alanın ön planda olduğu görülmektedir. Önceki ünitelerden farklı olarak ikinci sıradaki alan mesleki alan olmuştur. Bunun da sebebi ünitenin isminden anlaşılabileceği gibi meslekler teması etrafında şekillenmiş olmasıdır. Öte yandan kişisel ve eğitsel alanlara da önemli ölçüde yer verilerek dengeli bir dağılım meydana getirilmiştir.

"Ulaşım" isimli 6. üniteye dair bulgular şu şekildedir:

Tablo 124.
Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı Seviye A1, 6. Ünite: Ulaşım

Bölüm	Etkinlik No.	Beceri	Dil Kullanım Alanları			
			Kişisel	Kamusal	Mesleki	Eğitsel
A. Yolculuk Nereye?	3	Y	+	+		
	4	O		+		
	5	Y	+		+	+
	7	Y		+		
	9	Y	+	+		
B. Trafikte	2	O	+	+	+	+
	3	Y		+		
	5	O		+		
	6	Y		+		+
C. Bugün Hava Nasıl?	2	Y		+		
	3	Y		+		
	6	O	+	+		
	7	Y	+	+		
	9	Y	+	+		
f			**7**	**13**	**2**	**3**
%			**28**	**52**	**8**	**12**

Bu ünitede yer bulan dil kullanım alanlarının %28'i kişisel, %52'si kamusal, %8'i mesleki, %12'si ise eğitsel alanı yansıtmaktadır.

Burada da tercih edilmeyen şekilde kamusal alanın ön plana çıktığı görülmektedir. Mesleki alan ise yine ihmal edilen alan olmuştur.

"İletişim" isimli 7. üniteye dair bulgular şu şekildedir:

Tablo 125.
Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı Seviye A1, 7. Ünite: İletişim

Bölüm	Etkinlik No.	Beceri	Dil Kullanım Alanları			
			Kişisel	Kamusal	Mesleki	Eğitsel
A. Telefon	1	O		+		
	3	O		+		
	4	O		+		
	5	Y		+		
	6	Y		+		
	7	Y		+		
	9	Y	+			
B. Bilgisayar ve İnternet	1	Y	+			
	2	O	+			
	4	O	+			
	6	Y		+		
C. Yüz Yüze	2	Y		+		
	3	Y	+	+		
	4	O	+	+		
	5	Y	+			
	9	Y	+	+		
f			**8**	**11**	**0**	**0**
%			**42,10**	**57,89**	**0**	**0**

Bu ünitede yer bulan dil kullanım alanlarının %42,10'u kişisel, %57,89'u ise kamusal alanı yansıtmaktadır. Mesleki ve eğitsel alanlara yer verilmemiştir.

Burada da kişisel alan yerine kamusal alan ön plana çıkmakla birlikte mesleki ve eğitsel alanlara dair hiçbir bulguya rastlanmamıştır. Bu ünite, alanların dağılımı bakımından hem seviyeye uygun değildir hem de dengeli bir dağılıma sahip değildir.

"Yüz Yüze" isimli bölümde yer alan 2 numaralı yazma etkinliği şu şekildedir:

Görsel 33.
Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı Seviye A1, 7. Ünite: İletişim, C. Yüz Yüze, 2

Bu etkinlikte belli kelime ve kavramlar verilmiş, bunların cümle içerisinde kullanılması istenmiştir. Verilen kavramların tamamı, kişiler arası iletişimi işaret etmektedir. Bu sebeple bu etkinlikte yalnızca "kamusal alan"ın varlığından söz edilebilecektir.

"Tatil" isimli 8. üniteye dair bulgular şu şekildedir:

Tablo 126.
Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı Seviye A1, 8. Ünite: Tatil

Bölüm	Etkinlik No.	Beceri	Dil Kullanım Alanları			
			Kişisel	Kamusal	Mesleki	Eğitsel
A. Hafta Sonu	1	O	+	+		
	3	O	+	+		
	5	O		+		
	6	Y		+		
	7	Y	+			
B. Yaz Tatili	2	O	+	+		
	4	O	+	+		
	5	O	+			
	6	O		+		
C. Bayram	1	O		+		
	3	Y		+		
	6	Y		+		
	f		**6**	**10**	**0**	**0**
	%		**37,5**	**62,5**	**0**	**0**

Bu ünitede yer bulan dil kullanım alanlarının %37,5'i kişisel, %62,5'i ise kamusal alanı yansıtmaktadır. Mesleki ve eğitsel alanlara yer verilmemiştir.

Burada da bir önceki ünitede olduğu gibi kamusal alan ön plana çıkmış, mesleki ve eğitsel alanlara ise hiç yer verilmemiştir. Bu durum, olumsuz bir tablonun ortaya çıkmasına sebep olmuştur.

Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı Seviye A1'e dair bulgular şu şekildedir:

Tablo 127.
Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı Seviye A1

Ünite	Dil Kullanım Alanları			
	Kişisel	**Kamusal**	**Mesleki**	**Eğitsel**
1. Tanışma	9	15	5	6
2. Ailemiz	12	6	2	3
3. Günlük Hayat	14	19	3	2
4. Çevremiz	13	16	2	4
5. Meslekler	10	13	11	5
6. Ulaşım	7	13	2	3
7. İletişim	8	11	0	0
8. Tatil	6	10	0	0
f	**93**	**103**	**35**	**23**
%	**36,61**	**40,55**	**13,77**	**9,05**

Bu kitapta tespit edilen dil kullanım alanlarının %36,61'i kişisel, %40,55'i kamusal, %13,77'si mesleki, %9,05'i ise eğitsel alanı yansıtmaktadır.

Bu seviyeye yönelik olarak oluşturulmuş bir ders kitabında kişisel alanın ön planda olması beklenirken incelenen bu ders kitabında kamusal alanın ilk sırada geldiği görülmektedir. Ayrıca alanlar arası dağılıma genel olarak bakıldığında eğitsel alanın ihmal edildiğini söylemek yanlış olmayacaktır.

4.4.2. Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı Seviye A2

Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı Seviye A2'de 8 ünite bulunmaktadır:

1. Zaman-Mekân

2. Sağlıklı Yaşam

3. Sosyal Etkinlikler

4. Güzel Ülkem

5. Üretimden Tüketime

6. Duygular

7. Teknoloji ve İletişim

8. İnsan ve Toplum

"Zaman-Mekân" isimli 1. üniteye dair bulgular şu şekildedir:

Tablo 128.
Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı Seviye A2, 1. Ünite: Zaman-Mekân

Bölüm	Etkinlik No.	Beceri	Dil Kullanım Alanları			
			Kişisel	Kamusal	Mesleki	Eğitsel
A. Geçmiş, Şimdi, Gelecek	1	O	+	+		+
	2	Y	+	+		+
	3	O	+	+		
	4	Y	+			
	5	O	+	+		+
	6	O	+	+	+	+
	7	O	+	+	+	+
	9	Y	+	+	+	+
	11	Y		+		
B. Zaman Planlaması	2	Y	+			
	3	O	+	+		
	5	O		+		
	6	Y		+		
C. Farklı Şehirler, Farklı Hayatlar	4	O	+	+	+	+
	5	O		+	+	
	7	O	+	+		
	8	Y		+		
	10	Y		+		
f			**12**	**16**	**5**	**7**
%			**30**	**40**	**12,5**	**17,5**

Bu ünitede yer bulan dil kullanım alanlarının %30'u kişisel, %40'ı kamusal, %12,5'i mesleki, %17,5'i ise eğitsel alanı yansıtmaktadır.

Genel anlamda olumlu bir dağılım olduğu söylenebilir.

"Sağlıklı Yaşam" isimli 2. üniteye dair bulgular şu şekildedir:

Tablo 129.
Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı Seviye A2, 2. Ünite: Sağlıklı Yaşam

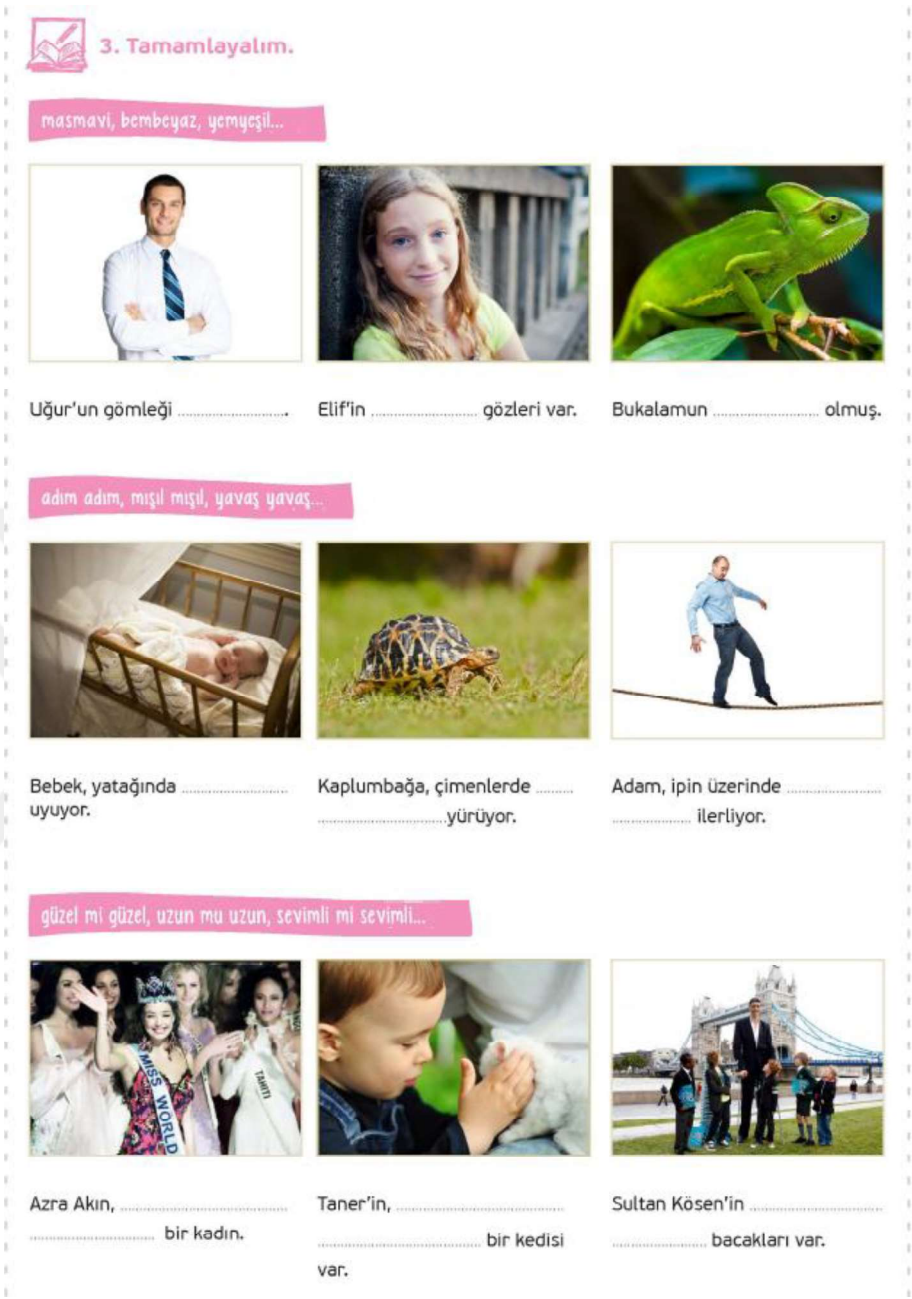
Bölüm	Etkinlik No.	Beceri	Dil Kullanım Alanları			
			Kişisel	Kamusal	Mesleki	Eğitsel
A. Her Şeyin Başı Sağlık	2	Y	+	+		
	3	Y	+			
	4	O		+		
	6	Y		+		
	7	Y		+		
	8	O		+		+
	9	O	+			
	10	Y	+			
	11	Y	+			
	13	Y		+		
B. Dünyamız Kirleniyor	3	O		+		
	4	O		+		+
	5	Y		+		
	6	O	+	+		
	7	Y	+	+		+
	9	Y	+		+	
C. Trafik Canavarı	4	O		+		
	5	O		+		
	6	Y		+		
f			**8**	**14**	**1**	**3**
%			**30,76**	**53,84**	**3,84**	**11,53**

Bu ünitede yer bulan dil kullanım alanlarının %30,76'sı kişisel, %53,84'ü kamusal, %3,84'ü mesleki, %11,53'ü ise eğitsel alanı yansıtmaktadır.

Burada kamusal alan ön plana çıkarken mesleki alan ihmal edilmiştir.

"Her Şeyin Başı Sağlık" isimli bölümde yer alan 3 numaralı yazma etkinliği şu şekildedir:

Görsel 34.
Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı Seviye A2, 2. Ünite: Sağlıklı Yaşam, A. Her Şeyin Başı Sağlık, 3

Bu yazma etkinliğinde yalnızca kişisel özellikleri belirten veya bir canlının gerçekleştirdiği eylemi ortaya koyan görseller ve cümleler yer almaktadır. Bu sebeple burada yalnızca "kişisel alan" varlık göstermektedir.

"Sosyal Etkinlikler" isimli 3. üniteye dair bulgular şu şekildedir:

Tablo 130.
Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı Seviye A2, 3. Ünite: Sosyal Etkinlikler

Bölüm	Etkinlik No.	Beceri	Dil Kullanım Alanları			
			Kişisel	Kamusal	Mesleki	Eğitsel
A. Okumayı Seviyorum	2	O	+	+	+	+
	4	O	+	+		
	6	Y	+	+		
	7	O	+	+	+	+
	8	O	+	+		+
	9	Y	+			+
B. Hangi Filme Gidelim	2	Y		+		
	4	O	+	+		+
	6	O		+	+	
	7	Y		+	+	
	9	O		+		
	10	O	+	+		+
	11	Y	+			+
	12	Y		+		
C. Spor Yap, Zinde Kal	1	O	+	+	+	
	3	Y	+	+		+
	5	O	+	+		
	6	Y	+	+		
	7	O	+	+	+	+
	8	O	+	+		+
	11	Y	+			
f			**16**	**18**	**6**	**10**
%			**32**	**36**	**12**	**20**

Bu ünitede yer bulan dil kullanım alanlarının %32'si kişisel, %36'sı kamusal, %12'si mesleki, %20'si ise eğitsel alanı yansıtmaktadır.

Burada da kamusal alan ön planda olsa da kişisel alan ile kamusal alan arasında anlamlı bir fark yoktur. Mesleki ve eğitsel alanlara da önemli oranlarda yer verilmiştir. Bu sebeple incelenen bu üniteye dair bulguların genel anlamda olumlu bir görüntü sergilediğini ifade etmek yanlış olmayacaktır.

"Güzel Ülkem" isimli 4. üniteye dair bulgular şu şekildedir:

Tablo 131.
Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı Seviye A2, 4. Ünite: Güzel Ülkem

Bölüm	Etkinlik No.	Beceri	Dil Kullanım Alanları			
			Kişisel	Kamusal	Mesleki	Eğitsel
A. Her Yer Tarih	1	O	+	+		
	2	O		+		
	3	Y		+		
	4	Y		+		
	6	O		+		
	9	Y	+	+		+
B. Dört Mevsim Yedi Bölge	1	O		+		
	2	Y	+	+		
	4	Y		+		
	5	O		+		
	6	Y		+		
	7	Y		+		
	10	O		+		
C. Tatlı Yiyelim, Tatlı Konuşalım	1	O		+		
	2	Y		+		
	4	Y	+	+	+	+
	5	Y	+	+		
	7	Y		+		
f			**5**	**18**	**1**	**2**
%			**19,23**	**69,23**	**3,84**	**7,69**

Bu ünitede yer bulan dil kullanım alanlarının %19,23'ü kişisel, %69,23'ü kamusal, %3,84'ü mesleki, %7,69'u ise eğitsel alanı yansıtmaktadır.

Burada kamusal alan, önemli bir oranda ön plandadır. Öte yandan mesleki ve eğitsel alanların ihmal edildiği gözlenebilmektedir. Bu sebeplerle bu ünitedeki dağılımın olumsuz bir tablo ortaya koyduğu ifade edilebilecektir.

"Üretimden Tüketime" isimli 5. üniteye dair bulgular şu şekildedir:

Tablo 132.
Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı Seviye A2, 5. Ünite: Üretimden Tüketime

Bölüm	Etkinlik No.	Beceri	Dil Kullanım Alanları			
			Kişisel	Kamusal	Mesleki	Eğitsel
A. Üretim-Tüketim	1	O		+		
	2	O		+		
	4	O	+	+		
	5	Y	+	+		
	6	O	+	+		
	8	Y	+	+	+	
	9	Y	+	+	+	
	10	O		+		
	11	Y		+		
	12	O		+		
	14	O		+		
B. İş Yemeği	1	O		+	+	
	2	Y		+	+	
	4	O		+		
	5	Y		+		
	6	O	+			+
	7	Y		+		
	11	Y	+			
C. Alışveriş	1	O		+		
	5	Y		+		
	8	Y		+		
	f		**7**	**19**	**4**	**1**
	%		**22,58**	**61,29**	**12,90**	**3,22**

Bu ünitede yer bulan dil kullanım alanlarının %22,58'i kişisel, %61,29'u kamusal, %12,90'ı mesleki, %3,22'si ise eğitsel alanı yansıtmaktadır.

Burada da bir önceki ünitede olduğu gibi kamusal alana dair bulgular, önemli oranda ön plandadır. Öte yandan eğitsel alan ihmal edilmiştir.

"İş Yemeği" isimli bölümde yer alan 2 numaralı yazma etkinliği şu şekildedir:

Görsel 35.
Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı Seviye A2, 5. Ünite: Üretimden Tüketime, B. İş Yemeği, 2

Bu yazma etkinliğinde, 1 numaralı okuma metni olarak verilmiş olan "Yakıtta Tasarruf" isimli metnin içeriği ile ilgili açık uçlu sorular yer almaktadır. Sorular incelendiğinde 2 ve 3. sorularda karakterlerin mesleklerinin sorulduğu görülmektedir. Bu da bu etkinlikte "mesleki alan"ın varlığını işaret etmektedir. Öte yandan ikili ilişki

ve karşılıklı sohbet söz konusu olduğu için "kamusal alan"ın varlığı da saptanabilmektedir.

"Duygular" isimli 6. üniteye dair bulgular şu şekildedir:

Tablo 133.
Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı Seviye A2, 6. Ünite: Duygular

Bölüm	Etkinlik No.	Beceri	Dil Kullanım Alanları			
			Kişisel	Kamusal	Mesleki	Eğitsel
A. Mektup Yazalım	1	O	+	+		+
	2	Y	+	+		+
	5	O	+	+		
	7	O	+			
	8	Y	+			
	9	O	+	+	+	
	10	Y	+	+		+
B. Mutlu Olmak	1	O	+	+		
	2	Y	+	+		
	3	Y	+	+		
	4	O		+		
	5	Y		+		
C. Gülelim, Eğlenelim!	1	O	+	+	+	+
	2	Y	+	+	+	+
	5	Y	+			
f			**13**	**12**	**3**	**5**
%			**39,39**	**36,36**	**9,09**	**15,15**

Bu ünitede yer bulan dil kullanım alanlarının %39,39'u kişisel, %36,36'sı kamusal, %9,09'u mesleki, %15,15'i ise eğitsel alanı yansıtmaktadır.

İncelenen ünitede kişisel alanın küçük bir farkla ön planda olduğu, kamusal alana da önemli oranda yer verildiği görülmektedir. Eğitsel alanın oranı kabul edilebilir olsa da mesleki alanın ihmal edilmesi olumsuz bir durum ortaya çıkarmıştır.

"Teknoloji ve İletişim" isimli 7. üniteye dair bulgular şu şekildedir:

Tablo 134.
Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı Seviye A2, 7. Ünite: Teknoloji ve İletişim

Bölüm	Etkinlik No.	Beceri	Dil Kullanım Alanları			
			Kişisel	Kamusal	Mesleki	Eğitsel
A. Elektrikli Ev Eşyaları	2	Y	+			
	5	O	+	+	+	+
	6	Y	+			
	7	O	+	+		
	8	Y	+			
	12	Y	+			
B. Büyülü Cam - Televizyon	3	Y	+		+	
	4	O		+		
	6	O		+		
	7	Y		+		
	8	Y	+			
	9	O		+		
	10	Y	+			
C. Bitkiler, Hayvanlar ve Biz	2	O		+		
	4	O	+	+		+
	6	O		+		
	11	Y	+	+		
f			**11**	**10**	**2**	**2**
%			**44**	**40**	**8**	**8**

Bu ünitede yer bulan dil kullanım alanlarının %44'ü kişisel, %40'ı kamusal, %8'i mesleki, %8'i ise eğitsel alanı yansıtmaktadır.

Burada da bir önceki ünitede olduğu gibi kişisel alanın küçük bir farkla kamusal alana göre öne çıktığı görülmektedir. Ancak mesleki ve eğitsel alanlar ihmal edilerek arka planda kalmıştır.

"İnsan ve Toplum" isimli 8. üniteye dair bulgular şu şekildedir:

Tablo 135.
Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı Seviye A2, 8. Ünite: İnsan ve Toplum

Bölüm	Etkinlik No.	Beceri	Dil Kullanım Alanları			
			Kişisel	Kamusal	Mesleki	Eğitsel
A. Kişilik Tipleri	1	O	+	+		
	2	Y	+	+		
	3	O	+			
	4	O	+			
	5	Y	+	+		+
	6	O	+	+	+	
	7	Y	+			
	8	Y	+			
	8	Y	+			
B. Başarının Anahtarı Elimde	1	O	+	+	+	+
	2	O		+	+	+
	5	Y	+	+	+	+
	6	Y	+	+		
C. Empati Kuruyorum	2	Y	+			
	3	O	+	+		
	4	O		+		
	5	Y	+			
f			**15**	**10**	**4**	**4**
%			**45,45**	**30,30**	**12,12**	**12,12**

Bu ünitede yer bulan dil kullanım alanlarının %45,45'i kişisel, %30,30'u kamusal, %12,12'si mesleki, %12,12'si ise eğitsel alanı yansıtmaktadır.

İncelenen kitabın son ünitesi olan bu ünitede kişisel alan, anlamlı bir farkla ön plana çıkmışken diğer alanlara da ideal ölçülerde yer verildiği tespit edilmiştir. Bu ünite, bu seviye için hazırlanmış bir ders kitabında dil kullanım alanlarına yer verme oranı bakımından örnek bir ünite olarak değerlendirilebilecektir.

"Empati Kuruyorum" isimli bölümde yer alan 3 numaralı okuma etkinliği şu şekildedir:

Görsel 36.
Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı Seviye A2, 8. Ünite: İnsan ve Toplum, C. Empati Kuruyorum, 3

3. Okuyalım, cevaplayalım.

Türkiye Ampute Millî Futbol Takımı Dünya Üçüncüsü Oldu

Dünya Ampute Futbol Şampiyonası, 2012'de Rusya'nın Kaliningrad şehrinde düzenlendi. Türkiye Ampute Millî Futbol Takımı, Arjantin'i 3-0 yenerek dünya üçüncüsü oldu. Özbekistan, Rusya'yı 1-0 yenip dünya şampiyonu oldu.

Ampute millî futbol takımımız daha önce bir kez Avrupa şampiyonu, iki kez de dünya üçüncüsü oldu.

"Ampute", "bir kolu veya bacağı eksik olan", demektir. Ampute futbol takımında oynayabilmek için futbolcunun bir bacağı eksik olmalıdır.

1. Bu şampiyona nerede ve ne zaman yapıldı?
2. Bu şampiyonada Özbekistan ne yaptı? Nasıl şampiyon oldu?
3. Ampute futbol takımında kimler oynayabilir?
4. Ayağınız hiç sakatlandı mı? Sakatlandıktan sonra neler yaşadınız?

Bu etkinlikte "Türkiye Ampute Millî Futbol Takımı Dünya Üçüncüsü Oldu" başlıklı bir metin verilmiş, bu metnin içeriğine dair hazırlanan sorulara cevap aranmıştır. Metnin bilgilendirici bir metin olması, bir futbol takımından ve bir spor organizasyonundan bahsetmesi sebebiyle burada "kamusal alan"ın varlığından bahsetmek gerekmektedir. İlk 3 soru da tamamen metnin içeriğine bağlı olarak oluşturulmuştur. Ancak 4. soruda kişisel bir soru sorulmuş, buna yönelik kişisel bir cevap aranmıştır. Bu da "kişisel alan"ın varlığına işaret etmektedir.

Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı Seviye A2'ye dair bulgular şu şekildedir:

Tablo 136.
Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı Seviye A2

Ünite	Dil Kullanım Alanları			
	Kişisel	**Kamusal**	**Mesleki**	**Eğitsel**
1. Zaman-Mekân	12	16	5	7
2. Sağlıklı Yaşam	8	14	1	3
3. Sosyal Etkinlikler	16	18	6	10
4. Güzel Ülkem	5	18	1	2
5. Üretimden Tüketime	7	19	4	1
6. Duygular	13	12	3	5
7. Teknoloji ve İletişim	11	10	2	2
8. İnsan ve Toplum	15	10	4	4
f	**87**	**117**	**26**	**34**
%	**32,95**	**44,31**	**9,84**	**12,87**

Bu kitapta tespit edilen dil kullanım alanlarının %32,95'i kişisel, %44,31'i kamusal, %9,84'ü mesleki, %12,87'si ise eğitsel alanı yansıtmaktadır.

Temel seviyenin ikinci adımı olarak kabul edilen A2 seviyesine yönelik olarak hazırlanmış olan bu ders kitabında kamusal alanın kişisel alana göre ön planda olması, olumsuz bir tablo ortaya çıkarmaktadır. Bunun yanında %10'un altında bir oranda görünen mesleki alanın da ihmal edilen bir alan olduğu görülebilmektedir.

4.4.3. Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı Seviye B1

Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı Seviye B1'de 8 ünite bulunmaktadır:

1. Haberin Var mı?

2. Yorumlar ve Görüşler

3. Eğitim

4. Gelin Tanış Olalım

5. Engelleri Kaldıralım

6. Kurgu

7. Kutlama

8. Ömür Dediğin

"Haberin Var mı?" isimli 1. üniteye dair bulgular şu şekildedir:

Tablo 137.
Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı Seviye B1, 1. Ünite: Haberin Var mı?

Bölüm	Etkinlik No.	Beceri	Dil Kullanım Alanları			
			Kişisel	Kamusal	Mesleki	Eğitsel
A. Fısıltı Haberleri	1	O	+	+	+	
	3	Y	+	+		+
	6	Y	+	+		
	7	Y	+	+		+
	8	O		+		
	9	O	+	+	+	+
	10	Y	+	+	+	+
	11	Y	+			
	12	O		+		
B. Son Dakika	1	O		+		
	2	Y	+	+		
	3	Y	+	+	+	+
	5	O	+			
	6	Y	+	+		
	8	O		+		
C. Sosyal Medya	2	O	+			
	3	Y	+		+	
	5	Y	+	+		
	f		**14**	**14**	**5**	**5**
	%		**36,84**	**36,84**	**13,15**	**13,15**

Bu ünitede yer bulan dil kullanım alanlarının %36,84'ü kişisel, %36,84'ü kamusal, %13,15'i mesleki, %13,15'i ise eğitsel alanı yansıtmaktadır.

Bu seviye için hazırlanmış ders kitaplarında kamusal alanın ön planda olması beklenmektedir. İlgili üniteye dair veriler incelendiğinde kişisel ve kamusal alanların eşit derecede yer bulduğu görünmektedir. Mesleki ve eğitsel alanlara da yeterli ölçüde yer verilmiştir.

"Yorumlar ve Görüşler" isimli 2. üniteye dair bulgular şu şekildedir:

Tablo 138.
Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı Seviye B1, 2. Ünite: Yorumlar ve Görüşler

Bölüm	Etkinlik No.	Beceri	Dil Kullanım Alanları			
			Kişisel	Kamusal	Mesleki	Eğitsel
A. Söyleşi	1	O		+	+	
	4	Y		+		
	5	O	+	+		
	6	Y	+	+		
	7	Y	+	+		
	9	O		+		
	11	Y		+		+
B. İş Görüşmesi	1	O	+	+	+	+
	2	O	+	+	+	+
	3	Y		+	+	+
	5	O		+		
	6	Y	+	+	+	+
	8	Y	+	+	+	+
	11	O	+	+	+	+
	12	O	+	+	+	+
C. Zevkler ve Renkler Tartışılmaz	2	O	+			
	3	O		+		
	5	Y		+		
f			**10**	**17**	**7**	**8**
%			**23,80**	**40,47**	**16,66**	**19,04**

Bu ünitede yer bulan dil kullanım alanlarının %23,80'i kişisel, %40,47'si kamusal, %16,66'sı mesleki, %19,04'ü ise eğitsel alanı yansıtmaktadır.

Beklendiği gibi bu ünitede kamusal alan belirgin bir şekilde ön plandadır. Diğer alanlara da önemli seviyelerde yer verilmiştir. Bu ünitedeki dağılım, olumlu olarak yorumlanabilecektir.

"Eğitim" isimli 3. üniteye dair bulgular şu şekildedir:

Tablo 139.
Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı Seviye B1, 3. Ünite: Eğitim

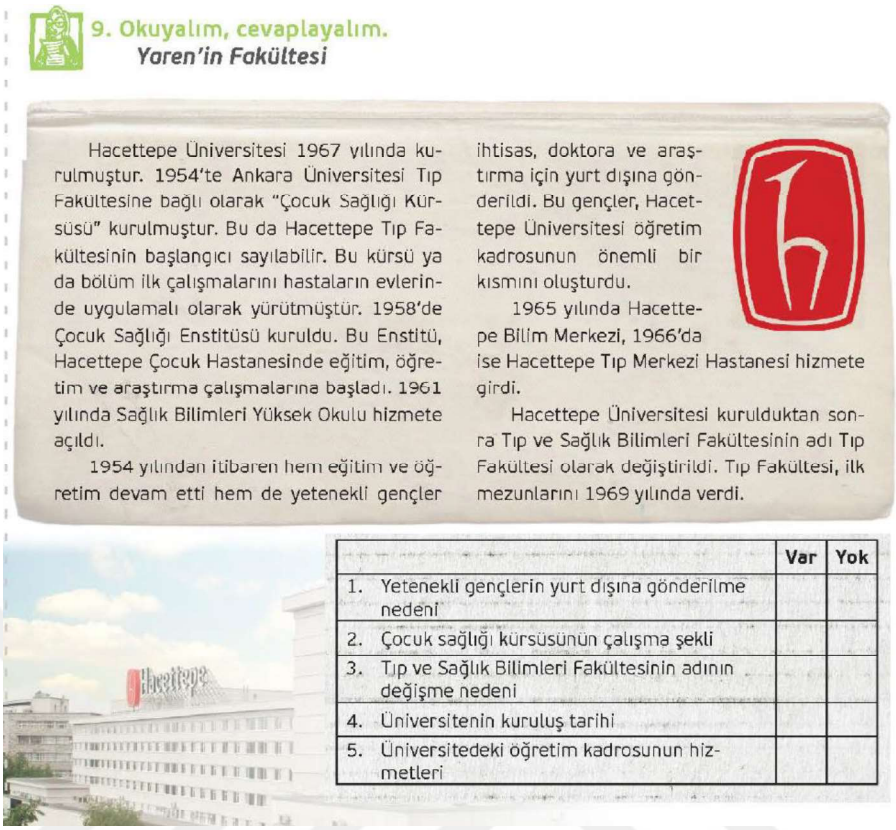
Bölüm	Etkinlik No.	Beceri	Dil Kullanım Alanları			
			Kişisel	Kamusal	Mesleki	Eğitsel
A. Eğitim Şart!	1	O	+	+		+
	3	Y	+			
	4	O		+		
	5	O	+			
	6	Y	+			
	7	O	+			
	8	O	+			+
	9	O		+		+
	10	O		+	+	+
	12	Y		+		+
B. Bir Lisan Bir İnsan	1	O	+	+		+
	2	O	+	+		
	3	Y	+		+	
	4	O		+		
	5	O	+	+		
	6	Y	+			+
	9	Y		+		
C. Kitap Kurdu	2	O		+		
	3	Y	+			
	4	Y	+			
	6	Y		+		
	8	O		+		
f			**13**	**13**	**2**	**7**
%			**37,14**	**37,14**	**5,71**	**20**

Bu ünitede yer bulan dil kullanım alanlarının %37,14'ü kişisel, %37,14'ü kamusal, %5,71'i mesleki, %20'si ise eğitsel alanı yansıtmaktadır.

Burada da kişisel ve kamusal alanlara eşit derecede yer verilirken mesleki alanın ihmal edildiği görülmektedir.

"Eğitim Şart!" isimli bölümde yer alan 9 numaralı okuma etkinliği şu şekildedir:

Görsel 37.
Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı Seviye B1, 3. Ünite: Eğitim, A. Eğitim Şart!, 9

9. Okuyalım, cevaplayalım.

Yaren'in Fakültesi

Hacettepe Üniversitesi 1967 yılında kurulmuştur. 1954'te Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesine bağlı olarak "Çocuk Sağlığı Kürsüsü" kurulmuştur. Bu da Hacettepe Tıp Fakültesinin başlangıcı sayılabilir. Bu kürsü ya da bölüm ilk çalışmalarını hastaların evlerinde uygulamalı olarak yürütmüştür. 1958'de Çocuk Sağlığı Enstitüsü kuruldu. Bu Enstitü, Hacettepe Çocuk Hastanesinde eğitim, öğretim ve araştırma çalışmalarına başladı. 1961 yılında Sağlık Bilimleri Yüksek Okulu hizmete açıldı.

1954 yılından itibaren hem eğitim ve öğretim devam etti hem de yetenekli gençler ihtisas, doktora ve araştırma için yurt dışına gönderildi. Bu gençler, Hacettepe Üniversitesi öğretim kadrosunun önemli bir kısmını oluşturdu.

1965 yılında Hacettepe Bilim Merkezi, 1966'da ise Hacettepe Tıp Merkezi Hastanesi hizmete girdi.

Hacettepe Üniversitesi kurulduktan sonra Tıp ve Sağlık Bilimleri Fakültesinin adı Tıp Fakültesi olarak değiştirildi. Tıp Fakültesi, ilk mezunlarını 1969 yılında verdi.

	Var	Yok
1. Yetenekli gençlerin yurt dışına gönderilme nedeni		
2. Çocuk sağlığı kürsüsünün çalışma şekli		
3. Tıp ve Sağlık Bilimleri Fakültesinin adının değişme nedeni		
4. Üniversitenin kuruluş tarihi		
5. Üniversitedeki öğretim kadrosunun hizmetleri		

"Yaren'in Fakültesi" isimli bir okuma metnine bağlı var/yok seçenekleri etrafında kurgulanmış olan bu etkinlik incelendiğinde metnin bilgilendirici metin olma özelliği taşıması sebebiyle "kamusal alan"ın, konu itibarıyla eğitim sektörüne eğilmesi sebebiyle ise "eğitsel alan"ın varlığından bahsetmek mümkün olacaktır.

"Gelin Tanış Olalım" isimli 4. üniteye dair bulgular şu şekildedir:

Tablo 140.
Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı Seviye B1, 4. Ünite: Gelin Tanış Olalım

Bölüm	Etkinlik No.	Beceri	Dil Kullanım Alanları			
			Kişisel	Kamusal	Mesleki	Eğitsel
A. Türkçe Öğreniyorum	1	O		+		+
	2	O	+			+
	3	Y	+	+		+
	4	Y	+			+
	5	O		+	+	+
	6	Y		+		
	7	O		+		+
	9	O		+		+
	10	O		+	+	+
	11	O		+	+	
	12	Y	+	+	+	+
	13	Y	+			+
B. Evim Evim, Güzel Evim	1	O	+		+	
	3	O		+		
	5	O		+		
	7	Y	+	+		
C. Garanti Belgesi	1	O	+	+		
	3	O		+	+	
	4	O		+		
	5	O		+		
	6	O		+		+
	7	O		+		
	8	Y		+		
	9	Y		+		
	f		**8**	**20**	**6**	**11**
	%		**17,77**	**44,44**	**13,33**	**24,44**

Bu ünitede yer bulan dil kullanım alanlarının %17,77'si kişisel, %44,44'ü kamusal, %13,33'ü mesleki, %24,44'ü ise eğitsel alanı yansıtmaktadır.

Kamusal alanın ön planda olduğu ünitede başta eğitsel alan olmak üzere diğer alanlara da önemli oranlarda yer verildiği görülmektedir. Genel çerçevede olumlu olarak değerlendirilebilecek bir dağılım gözlenmektedir.

"Engelleri Kaldıralım" isimli 5. üniteye dair bulgular şu şekildedir:

Tablo 141.
Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı Seviye B1, 5. Ünite: Engelleri Kaldıralım

Bölüm	Etkinlik No.	Beceri	Dil Kullanım Alanları			
			Kişisel	Kamusal	Mesleki	Eğitsel
A. Biyografi	1	O		+	+	
	4	O	+			
	5	Y	+			
	6	Y	+	+		
	7	Y	+			
	8	O		+	+	+
	10	Y		+		
B. Yağmur Adam	2	O	+	+		
	3	O	+			
	4	Y	+			
C. Zor Hayatlar	2	O	+			+
	4	Y	+	+	+	+
	5	Y	+			
	6	O		+	+	
	7	O		+		
	9	Y		+	+	+
	f		**10**	**9**	**5**	**4**
	%		**35,71**	**32,14**	**17,85**	**14,28**

Bu ünitede yer bulan dil kullanım alanlarının %35,71'i kişisel, %32,14'ü kamusal, %17,85'i mesleki, %14,28'i ise eğitsel alanı yansıtmaktadır.

Burada dengeli bir dağılım gözlense de kişisel alanın kamusal alana oranla daha fazla yer edinmesi olumsuz olarak değerlendirilebilecektir.

"Kurgu" isimli 6. üniteye dair bulgular şu şekildedir:

Tablo 142.
Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı Seviye B1, 6. Ünite: Kurgu

Bölüm	Etkinlik No.	Beceri	Dil Kullanım Alanları			
			Kişisel	Kamusal	Mesleki	Eğitsel
A. 5N1K	1	O		+		
	2	O	+	+		+
	5	O	+	+	+	
	6	Y	+	+	+	+
	7	O		+		
	8	Y		+		
	9	Y		+		
	10	O		+		
	11	O		+	+	
	13	Y	+	+		
B. Hangi Film?	1	O		+		
	2	O	+	+		
	3	Y	+	+		
	7	Y	+	+		
	8	Y	+			
C. Ödül	1	O		+		
	4	Y		+		
	f		**8**	**16**	**3**	**2**
	%		**27,58**	**55,17**	**10,34**	**6,89**

Bu ünitede yer bulan dil kullanım alanlarının %27,58'i kişisel, %55,17'si kamusal, %10,34'ü mesleki, %6,89'u ise eğitsel alanı yansıtmaktadır.

Burada kamusal alan önemli ölçüde ön plandadır ancak özellikle eğitsel alanın fazlasıyla ihmal edildiği gözlenmektedir.

"Hangi Film?" isimli bölümde yer alan 1 numaralı okuma etkinliği şu şekildedir:

Görsel 38.
Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı Seviye B1, 6. Ünite: Kurgu, B. Hangi Film?, 1

1. Okuyalım, işaretleyelim.
Anket

İnsanlar zevklerine, ihtiyaçlarına, ilgilerine göre çeşitli hobiler bulurlar. Bazıları fotoğraf çekmekten, bazıları gezip yeni yerler görmekten, bazıları da spor yapmaktan çok büyük zevk alır. Hobiler insanları günlük hayatın stresinden kurtarır, onların kendilerini ifade etmelerine yardımcı olur.

İnsanlar, kendilerini yormadan aynı zamanda eğlendirecek hobilerle yakından ilgilenir. İnsanlar arasında en çok kitap okuma ve film izleme tercih edilir. Çünkü kitap okurken veya film izlerken fazla enerji harcamanız gerekmez. Filmler ve kitaplar sizi rahatlatır. Onların kurgularına kapılır, günlük hayattaki bütün sıkıntılarınızdan uzaklaşırsınız.

Bazı kitaplar sinema perdesine aktarılır. Türkiye'de bir internet sayfası tarafından yapılan bir ankette, "Bir kitabın filmi çıkınca kitap değil, kitabın filmi tercih ediliyor." sonucuna ulaşılmış. Aynı ankette insanlara "Hangi filmleri tercih ediyorsunuz?" sorusu da sorulmuş. Bu ankete göre Türkiye'nin yüzde 26'sı aksiyon filmlerini, yüzde 24'ü macera filmlerini, yüzde 21'i romantik filmleri, yüzde 20'si bilim-kurgu filmlerini, yüzde 9'u diğer filmleri tercih ediyor.

		D	Y
1.	İnsanlar hobi seçerken zevk ve ihtiyaçlarını göz önünde bulundurur.		
2.	Hobi ile uğraşan kişiler sosyal ortamda kendilerini iyi ifade ederler.		
3.	Bazı hobiler için çok enerji harcamaya gerek yoktur.		
4.	Hobiler günlük hayatta yaşanılan sıkıntılardan uzaklaşmayı sağlar.		
5.	Filmi yapılan kitaplar daha çok tercih edilir.		
6.	Yapılan ankete göre film türlerinde en yüksek izlenme yüzdelik oranı romantik filmlere aittir.		

"Anket" başlıklı bilgilendirici bir okuma metni ve okuduğunu anlamaya yönelik olarak hazırlanmış 6 soruluk doğru/yanlış testinin yer aldığı bu etkinlikte metnin bilgilendirici bir metin olması ve diğer alanlara yönelik herhangi bir gösterge olmaması sebebiyle burada yalnızca "kamusal alan" tespit edilmiştir.

"Kutlama" isimli 7. üniteye dair bulgular şu şekildedir:

Tablo 143.
Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı Seviye B1, 7. Ünite: Kutlama

Bölüm	Etkinlik No.	Beceri	Dil Kullanım Alanları			
			Kişisel	Kamusal	Mesleki	Eğitsel
A. Kutlu Olsun	1	O		+		
	2	O	+	+		
	3	Y	+	+	+	+
	5	O	+			+
	6	Y	+		+	+
	7	O	+	+	+	+
	8	O		+		
	9	Y		+		+
	10	Y		+		
	12	Y		+		+
B. Hayat Bayram Olsa	2	O	+			+
	3	Y		+		
	4	Y		+		
	5	Y	+	+		
	6	O		+		
C. Oğlan Bizim Kız Bizim	1	O		+		
	2	Y	+	+		
	5	Y		+		
	6	O	+			+
	7	Y	+			+
	8	O		+		
f			**10**	**16**	**3**	**9**
%			**26,31**	**42,10**	**7,89**	**23,68**

Bu ünitede yer bulan dil kullanım alanlarının %26,31'i kişisel, %42,10'u kamusal, %7,89'u mesleki, %23,68'i ise eğitsel alanı yansıtmaktadır.

Kamusal alanın ön planda olması, kişisel ve eğitsel alanlara önemli ölçülerde yer verilmesi olumlu göstergeler iken mesleki alanın ihmal edilmesi olumsuz bir gösterge olmuştur.

"Ömür Dediğin" isimli 8. üniteye dair bulgular şu şekildedir:

Tablo 144.
Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı Seviye B1, 8. Ünite: Ömür Dediğin

Bölüm	Etkinlik No.	Beceri	Dil Kullanım Alanları			
			Kişisel	**Kamusal**	**Mesleki**	**Eğitsel**
A. Unutulmayan Aşklar	1	O	+	+		
	4	Y	+	+	+	+
	6	Y		+		
	7	Y	+	+	+	+
	9	O	+			
	10	O	+			
B. Başarı Hikâyeleri	1	O		+	+	+
	2	Y		+	+	+
	5	O	+	+	+	+
	6	Y	+			+
	8	Y	+			+
	9	Y	+			+
C. Kendi Hikâyem	1	O	+	+	+	+
	7	Y	+			
	8	Y	+	+		
f			**12**	**9**	**6**	**9**
%			**33,33**	**25**	**16,66**	**25**

Bu ünitede bulan dil kullanım alanlarının %33,33'ü kişisel, %25'i kamusal, %16,66'sı mesleki, %25'i ise eğitsel alanı yansıtmaktadır.

Her bir alana önemli ölçülerde yer verildiğinden dengeli bir dağılımın söz konusu olduğu bu ünitede kişisel alanın kamusal alana oranla ön planda olması ise olumsuz bir gösterge olmuştur.

Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı Seviye B1'e dair bulgular şu şekildedir:

Tablo 145.
Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı Seviye B1

Ünite	Dil Kullanım Alanları			
	Kişisel	**Kamusal**	**Mesleki**	**Eğitsel**
1. Zaman-Mekân	12	16	5	7
2. Sağlıklı Yaşam	10	17	7	8
3. Sosyal Etkinlikler	13	13	2	7
4. Güzel Ülkem	8	20	6	11
5. Üretimden Tüketime	10	9	5	4
6. Duygular	8	16	3	2
7. Teknoloji ve İletişim	10	16	3	9
8. İnsan ve Toplum	12	9	6	9
f	**83**	**106**	**37**	**57**
%	**29,32**	**37,45**	**13,07**	**20,14**

Bu kitapta tespit edilen dil kullanım alanlarının %29,32'si kişisel, %37,45'i kamusal, %13,07'si mesleki, %20,14'ü ise eğitsel alanı yansıtmaktadır.

Bazı ünitelerde ihmal edilen alanlar olsa da kitap geneline dair istatistikler göz önünde bulundurulduğunda kamusal alanın ön planda olması, diğer alanların da ihmal edilmemiş olması olumlu bir tablo ortaya çıkarmıştır.

4.4.4. Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı Seviye B2

Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı Seviye B2'de 8 ünite bulunmaktadır:

1. Mesleğimde İlerliyorum

2. Değerlerimiz

3. Bir Ömür Böyle Geçti

4. Mutfakta Kim Var?

5. Tercihiniz Nedir?

6. Neler Oluyor Hayatta?

7. Öğrendim, Çalıştım, Başardım

8. Misafir Sever misiniz?

"Mesleğimde İlerliyorum" isimli 1. üniteye dair bulgular şu şekildedir:

Tablo 146.
Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı Seviye B2, 1. Ünite: Mesleğimde İlerliyorum

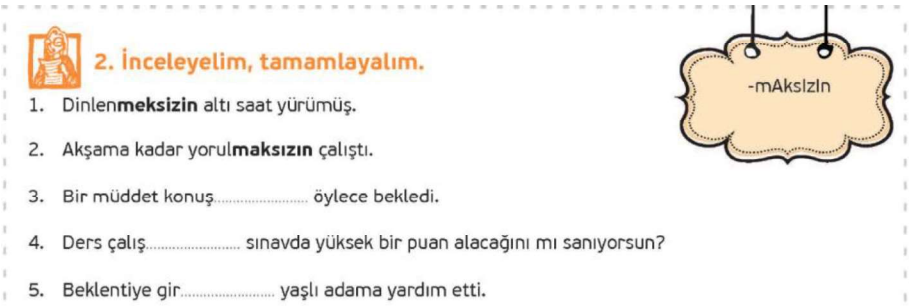
Bölüm	Etkinlik No.	Beceri	Dil Kullanım Alanları			
			Kişisel	Kamusal	Mesleki	Eğitsel
A. İş Hayatı	1	O	+	+	+	+
	2	O	+	+		
	3	Y	+	+	+	+
	4	O	+	+	+	+
	5	O	+	+		+
	6	Y		+		
	7	Y	+			
	8	Y		+		
	10	O	+			
	12	Y		+	+	
B. Püf Noktası	1	O	+	+	+	
	5	O		+	+	
	6	Y		+	+	
	7	O		+	+	+
	8	Y		+		+
	11	Y	+			
C. Eğitim ve Bilgilendirme	1	O		+	+	+
	2	O	+	+		+
	3	Y		+	+	+
	4	O		+		+
	5	O	+	+	+	+
	8	O	+			
	9	Y		+		
	10	Y	+		+	+
	13	Y		+		
f			**13**	**20**	**12**	**12**
%			**22,80**	**35,08**	**21,05**	**21,05**

Bu ünitede yer bulan dil kullanım alanlarının %22,80'i kişisel, %35,08'i kamusal, %21,05'i mesleki, %21,05'i ise eğitsel alanı yansıtmaktadır.

Kamusal alanın ön planda olduğu, diğer alanların ise birbirlerine yakın oranlarda varlık gösterdiği bu ünite, alanların dağılımı açısından değerlendirildiğinde bu seviyede oluşturulmuş bir ders kitabı için örnek olarak gösterilebilecek niteliktedir.

"Eğitim ve Bilgilendirme" isimli bölümde yer alan 2 numaralı okuma etkinliği şu şekildedir:

Görsel 39.
Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı Seviye B2, 1. Ünite: Mesleğimde İlerliyorum, C. Eğitim ve Bilgilendirme, 2

Dil bilgisel bir yapının öğretimine yönelik olarak hazırlanmış bu etkinlikte verilen ifadelerin uygun bir şekilde tamamlanması istenmiştir. Cümlelerin konu içerikleri dikkate alındığında birinci ve ikinci cümlelerde günlük hayata yönelik ifadeler yer aldığından "kişisel alan", üçüncü ve beşinci cümlelerde kişiler arası ilişkilere yönelik göstergeler yer aldığından "kamusal alan", dördüncü cümlede ders çalışmak, sınav gibi ifadeler yer aldığından "eğitsel alan" tespit edilmiştir.

"Değerlerimiz" isimli 2. üniteye dair bulgular şu şekildedir:

Tablo 147.
Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı Seviye B2, 2. Ünite: Değerlerimiz

Bölüm	Etkinlik No.	Beceri	Dil Kullanım Alanları			
			Kişisel	Kamusal	Mesleki	Eğitsel
A. Evlilik Hayatı	1	O	+			
	3	O	+			
	4	O	+			
	5	Y	+			
	6	Y	+			
	11	Y		+		
B. Arkadaşlık	1	O		+		
	2	Y		+		
	3	Y	+			
	4	Y		+		
	5	O		+		
	6	Y	+	+		+
	7	Y		+		+
	8	Y		+	+	
	10	O	+			+
	11	Y	+			+
	13	Y	+	+		
	14	Y	+	+		
C. Komşuluk	1	O		+		
	2	Y		+		
	4	Y	+			+
	7	Y		+		
	f		**12**	**13**	**1**	**5**
	%		**38,70**	**41,93**	**3,22**	**16,12**

Bu ünitede yer bulan dil kullanım alanlarının %38,70'i kişisel, %41,93'ü kamusal, %3,22'si mesleki, %16,12'si ise eğitsel alanı yansıtmaktadır.

Kamusal alan, küçük bir farkla kişisel alanın önüne geçmiş olsa da mesleki alanın ihmal edilmesi, olumsuz bir tablo ortaya koymuştur.

"Bir Ömür Böyle Geçti" isimli 3. üniteye dair bulgular şu şekildedir:

Tablo 148.
Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı Seviye B2, 3. Ünite: Bir Ömür Böyle Geçti

Bölüm	Etkinlik No.	Beceri	Dil Kullanım Alanları			
			Kişisel	Kamusal	Mesleki	Eğitsel
A. Hayata İlk Adım	2	O	+	+	+	
	3	O	+		+	
	5	Y	+			
	6	O	+			
	8	Y	+			
	9	Y	+			
	10	Y	+			
	12	Y	+			
B. Rüzgâr Gibi Geçti	2	O	+	+		+
	3	O	+			
	4	Y		+		+
	5	O		+	+	+
	6	O		+	+	+
	8	Y	+	+	+	+
C. Bu Da Geçer Ya Hu!	2	O	+	+		+
	3	O	+	+		+
	4	O	+			
	5	Y		+		+
	7	Y	+			
	8	Y	+			
	10	Y		+		
f			**16**	**10**	**5**	**8**
%			**41,02**	**25,64**	**12,82**	**20,51**

Bu ünitede yer bulan dil kullanım alanlarının %41,02'si kişisel, %25,64'ü kamusal, %12,82'si mesleki, %20,51'i ise eğitsel alanı yansıtmaktadır.

Burada kişisel alanın ön planda olması olumsuz bir görüntü yansıtırken her alanın belli oranlarda yer bulmuş olması ise olumlu bir tablo ortaya çıkarmıştır.

"Mutfakta Kim Var?" isimli 4. üniteye dair bulgular şu şekildedir:

Tablo 149.
Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı Seviye B2, 4. Ünite: Mutfakta Kim Var?

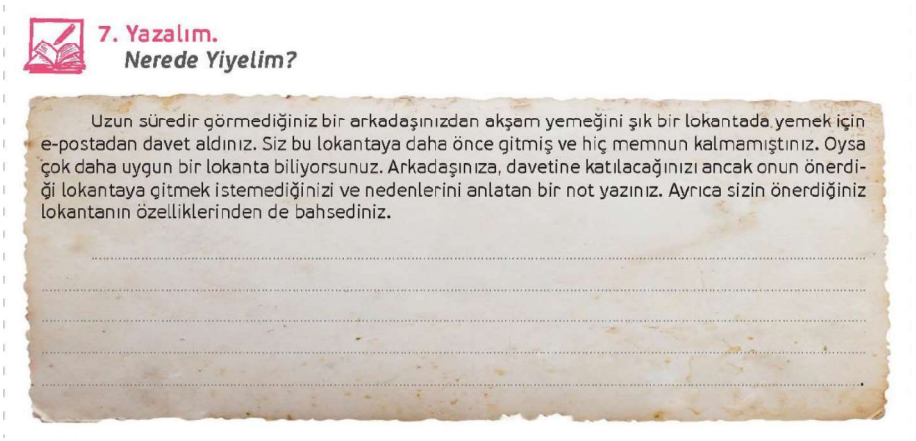
Bölüm	Etkinlik No.	Beceri	Dil Kullanım Alanları			
			Kişisel	**Kamusal**	**Mesleki**	**Eğitsel**
A. Yemekte Ne Var?	1	O		+		
	2	O	+			+
	3	O		+		
	7	Y		+		
B. Su Gibi Aziz Ol!	2	Y		+		
	3	Y	+			
	4	O		+	+	
	5	Y	+			
	6	Y		+		
	7	Y		+		
C. Yemek Yapma Sanatı	2	O	+		+	+
	4	O		+		
	5	Y		+		
	8	Y	+			
f			**5**	**9**	**2**	**2**
%			**27,77**	**50**	**11,11**	**11,11**

Bu ünitede yer bulan dil kullanım alanlarının %27,77'si kişisel, %50'si kamusal, %11,11'i mesleki, %11,11'i ise eğitsel alanı yansıtmaktadır.

Burada tespit edilen dil kullanım alanlarının yarısı, kamusal alanı işaret etmektedir. Geri kalanların arasında da dengeli bir dağılım söz konusudur. Genel olarak ele alındığında olumlu bir görüntüden söz etmek mümkündür.

"Yemekte Ne Var?" isimli bölümde yer alan 7 numaralı yazma etkinliği şu şekildedir:

Görsel 40.
Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı Seviye B2, 4. Ünite: Mutfakta Kim Var?, A. Yemekte Ne Var?, 7

7. Yazalım.
Nerede Yiyelim?

Uzun süredir görmediğiniz bir arkadaşınızdan akşam yemeğini şık bir lokantada yemek için e-postadan davet aldınız. Siz bu lokantaya daha önce gitmiş ve hiç memnun kalmamıştınız. Oysa çok daha uygun bir lokanta biliyorsunuz. Arkadaşınıza, davetine katılacağınızı ancak onun önerdiği lokantaya gitmek istemediğinizi ve nedenlerini anlatan bir not yazınız. Ayrıca sizin önerdiğiniz lokantanın özelliklerinden de bahsediniz.

Bu etkinlikte kişiler arası iletişime işaret eden bir mesajdan bahsedilmekte ve yine kamusal bir alan olan lokantanın özelliklerinin yazılması istenmektedir. Bu durum, "kamusal alan"a işaret etmektedir.

"Tercihiniz Nedir?" isimli 5. üniteye dair bulgular şu şekildedir:

Tablo 150.
Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı Seviye B2, 5. Ünite: Tercihiniz Nedir?

Bölüm	Etkinlik No.	Beceri	Dil Kullanım Alanları			
			Kişisel	Kamusal	Mesleki	Eğitsel
A. Nerede Yaşamak İstersiniz?	1	O		+		
	2	Y		+		
	5	Y		+		
	6	Y	+	+	+	+
	7	O		+		
	8	Y	+	+	+	+
	9	Y	+			
B. Kimin Hayatı Daha Zor?	2	O	+	+		
	3	O		+		
	5	O	+	+		
	6	Y	+	+	+	+
	7	Y	+			
C. Hangi Sanattan Hoşlanırsınız?	2	Y	+	+		
	3	O		+	+	+
	4	Y	+			
	6	O	+	+	+	+
	7	Y		+		
f			**10**	**14**	**5**	**5**
%			**29,41**	**41,17**	**14,70**	**14,70**

Bu ünitede yer bulan dil kullanım alanlarının %29,41'i kişisel, %41,17'si kamusal, %14,70'i mesleki, %14,70'i ise eğitsel alanı yansıtmaktadır.

Bu ünite, kamusal alanı ön plana çıkarması ve diğer alanlara da önemli oranlarda yer vermesi sebebiyle oldukça olumlu bir tablo ortaya koymuştur.

"Neler Oluyor Hayatta?" isimli 6. üniteye dair bulgular şu şekildedir:

Tablo 151.
Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı Seviye B2, 6. Ünite: Neler Oluyor Hayatta?

Bölüm	Etkinlik No.	Beceri	Dil Kullanım Alanları			
			Kişisel	Kamusal	Mesleki	Eğitsel
A. İlginç Doğa Olayları	1	O		+		
	2	O	+	+		+
	3	Y	+	+	+	
	4	Y	+	+		+
	6	Y		+		
	7	Y		+		
	8	Y		+		
	11	O		+		
	12	O	+			
	13	Y		+		
	14	Y		+		
	15	Y		+		
	16	O		+		
B. Sıra Dışı Deneyimler	1	O	+	+	+	+
	2	Y	+	+	+	+
	4	Y	+			
C. Sırlar Dünyası	1	O		+	+	
	3	Y		+		
	4	O	+	+		
	5	Y		+	+	+
	6	Y	+	+	+	
	7	O		+		
f			**9**	**20**	**6**	**5**
%			**22,5**	**50**	**15**	**12,5**

Bu ünitede yer bulan dil kullanım alanlarının %22,5'i kişisel, %50'si kamusal, %15'i mesleki, %12,5'i ise eğitsel alanı yansıtmaktadır.

Bu ünite de kamusal alanı ön plana çıkarması ve diğer alanların da yeterli oranda tespit edilebilmiş olması sebebiyle olumlu olarak değerlendirilebilecektir.

"Öğrendim, Çalıştım, Başardım" isimli 7. üniteye dair bulgular şu şekildedir:

Tablo 152.
Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı Seviye B2, 7. Ünite: Öğrendim, Çalıştım, Başardım

Bölüm	Etkinlik No.	Beceri	Dil Kullanım Alanları			
			Kişisel	Kamusal	Mesleki	Eğitsel
A. Nasıl Öğreniyorum?	1	O	+	+	+	+
	2	O		+		+
	3	Y	+			+
	5	Y	+			+
	7	Y	+			+
B. Nasıl Çalışıyorum?	2	Y	+	+	+	+
	3	O	+			+
	4	Y	+			+
	5	Y	+			
	6	O	+	+		
	7	Y	+	+		
C. Nasıl Başardılar?	2	Y		+		
	3	O	+	+	+	+
	4	Y	+			
	6	Y	+			
f			**13**	**7**	**3**	**9**
%			**40,62**	**21,87**	**9,37**	**28,12**

Bu ünitede yer bulan dil kullanım alanlarının %40,62'si kişisel, %21,87'si kamusal, %9,37'si mesleki, %28,12'si ise eğitsel alanı yansıtmaktadır.

Burada kamusal alan yerine kişisel alanın birinci sırayı alması, ünitenin temasının da etkisiyle eğitsel alanın ikinci sırayı alması ve mesleki alanın ihmal edilmiş olması, olumsuz bir tablo ortaya çıkarmıştır.

"Nasıl Çalışıyorum?" isimli bölümde yer alan 4 numaralı yazma etkinliği şu şekildedir:

Görsel 41.
Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı Seviye B2, 7. Ünite: Öğrendim, Çalıştım, Başardım, B. Nasıl Çalışıyorum?, 4

4. Yazalım, açıklayalım.
Sence Nasıl Olmalı?

1. Ders çalışmamı engelleyen sorunlarım çok fazla. Ne yapayım?
Bence .....

2. Başarılı olmak için ders çalışmasak da olur, öyle değil mi?
Bence değil, çünkü .....

3. Bana göre ders çalışma süresi önemli değildir. Bu konuda sen ne düşünüyorsun?
Bence önemli, çünkü .....

4. Ders çalışmayı nasıl zevkli hâle getirebilirim?
Bence .....

5. Ders çalışmak yerine başka şeylerle ilgileniyorum? Bu isteksizliğimi nasıl giderebilirim?
Bu sorunu gidermek için .....

150 Ünite 7 ● Öğrendim, Çalıştım, Başardım

"Sence Nasıl Olmalı?" başlıklı bu yazma etkinliğinde soruların tamamı eğitim ile ilgilidir. Bu sebeple burada "eğitsel alan"ın varlığından söz etmek mümkündür. Öte yandan cevapların kişisel görüş şeklinde yazılması istenmiştir. Bu da "kişisel alan"ı işaret etmektedir.

"Misafir Sever misiniz?" isimli 8. üniteye dair bulgular şu şekildedir:

Tablo 153.
Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı Seviye B2, 8. Ünite: Misafir Sever misiniz?

Bölüm	Etkinlik No.	Beceri	Dil Kullanım Alanları			
			Kişisel	Kamusal	Mesleki	Eğitsel
A. Misafirimiz Gelecek	2	O		+		
	4	Y		+		
	5	Y	+	+		
	6	O	+	+		
	7	Y		+		
	10	O		+		
	11	Y	+	+		
	12	Y	+	+		
B. İş Yeri Ziyareti	1	Y	+	+	+	+
	2	O	+	+		
	3	O		+	+	
	5	Y	+		+	
C. Köylerde Misafirlik	1	O		+	+	
	2	Y		+		
	4	Y		+		
	6	O	+	+		+
	9	Y	+			
	10	Y		+		
f			**9**	**16**	**4**	**2**
%			**29,03**	**51,61**	**12,90**	**6,45**

Bu ünitede yer bulan dil kullanım alanlarının %29,03'ü kişisel, %51,61'i kamusal, %12,90'ı mesleki, %6,45'i ise eğitsel alanı yansıtmaktadır.

Kamusal alanın ön planda olması olumlu olarak yorumlanabilecekken eğitsel alana verilen yerin çok düşük oranlarda olması, olumsuz bir sonuç ortaya çıkarmıştır.

Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı Seviye B2'ye dair bulgular şu şekildedir:

Tablo 154.
Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı Seviye B2

Ünite	Dil Kullanım Alanları			
	Kişisel	**Kamusal**	**Mesleki**	**Eğitsel**
1. Mesleğimde İlerliyorum	13	20	12	12
2. Değerlerimiz	12	13	1	5
3. Bir Ömür Böyle Geçti	16	10	5	8
4. Mutfakta Kim Var?	5	9	2	2
5. Tercihiniz Nedir?	10	14	5	5
6. Neler Oluyor Hayatta?	9	20	6	5
7. Öğrendim, Çalıştım, Başardım	13	7	3	9
8. Misafir Sever misiniz?	9	16	4	2
f	**87**	**109**	**38**	**48**
%	**30,85**	**38,65**	**13,47**	**17,02**

Bu kitapta tespit edilen dil kullanım alanlarının %30,85'i kişisel, %38,65'i kamusal, %13,47'si mesleki, %17,02'si ise eğitsel alanı yansıtmaktadır.

Kitaba dair istatistikler incelendiğinde kamusal alanın ilk sırada yer alması, kişisel alanın onu takip etmesi ve mesleki alan ile eğitsel alanlara kabul edilebilir oranlarda yer verilmiş olması sebebiyle bu kitabın olumlu bir tablo sunduğu söylenebilecektir.

4.4.5. Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı Seviye C1

Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı Seviye C1'de 8 ünite bulunmaktadır:

1. Spor

2. Değişen Dünya

3. Kelimelerin Büyülü Dünyası

4. Canlılar Âlemi

5. Tarihe Yolculuk

6. Bilimin Gözüyle

7. Sayılarla Hayat

8. Kişiler, Kişilikler

"Spor" isimli 1. üniteye dair bulgular şu şekildedir:

Tablo 155.
Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı Seviye C1, 1. Ünite: Spor

Bölüm	Etkinlik No.	Beceri	Dil Kullanım Alanları			
			Kişisel	Kamusal	Mesleki	Eğitsel
A. Daha Hızlı, Daha Yüksek, Daha Güçlü: Olimpiyatlar	1	O		+	+	
	2	Y		+		
	4	Y		+		
	5	Y		+		
	6	O		+		
	7	Y	+	+		+
	9	O		+	+	+
B. Spor Çeşitleri	2	Y	+	+		
	3	Y	+			
	4	Y	+			
	5	O		+		
	6	Y		+		
	7	O		+		
	8	Y	+			
C. Sağlıklı Yaşam için Spor	2	O	+	+		
	3	Y		+		
	4	Y	+			
	7	Y	+	+		
f			**8**	**14**	**2**	**2**
%			**30,76**	**53,84**	**7,69**	**7,69**

Bu ünitede yer bulan dil kullanım alanlarının %30,76'sı kişisel, %53,84'ü kamusal, %7,69'u mesleki, %7,69'u ise eğitsel alanı yansıtmaktadır.

Bu seviyeye göre oluşturulan ders kitaplarında kişisel ve kamusal alanlardan çok mesleki ve eğitsel alanların ön planda olması beklenmektedir. İncelenen bu ünitede kamusal alan ön plandayken mesleki ve eğitsel alanlara gerekenin çok altında yer verildiği görülmektedir.

"Değişen Dünya" isimli 2. üniteye dair bulgular şu şekildedir:

Tablo 156.
Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı Seviye C1, 2. Ünite: Değişen Dünya

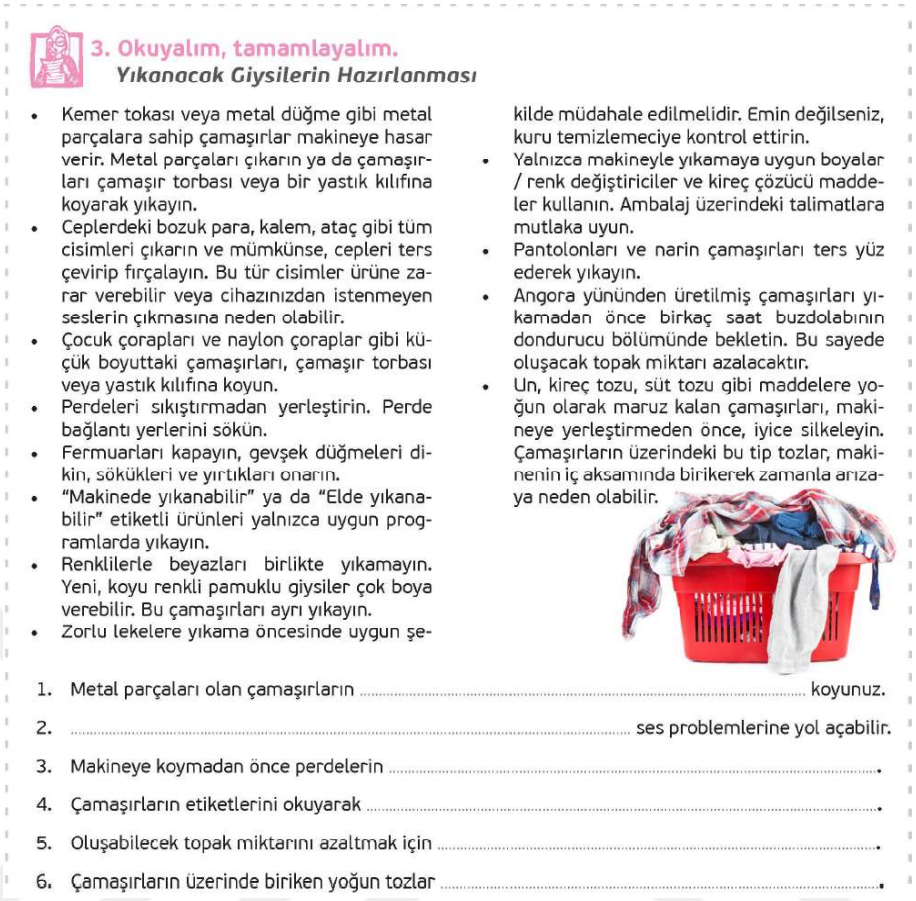
Bölüm	Etkinlik No.	Beceri	Dil Kullanım Alanları			
			Kişisel	Kamusal	Mesleki	Eğitsel
A. Dünden Bugüne	1	O		+		
	2	O		+		
	3	Y		+		
	4	O		+		
	7	Y		+		
B. Neredeyim?	1	O		+		
	2	Y		+		
	3	O		+		+
	6	Y	+			
C. Yakın Gelecek	2	O		+		
	3	O		+		
	6	Y	+			
	f		**2**	**10**	**0**	**1**
	%		**15,38**	**76,92**	**0**	**7,69**

Bu ünitede yer bulan dil kullanım alanlarının %15,38'i kişisel, %76,92'si kamusal, %7,69'u ise eğitsel alanı yansıtmaktadır. Mesleki alana yer verilmemiştir.

Burada kamusal alan ön plandayken geri kalan tüm alanlar ihmal edilmiştir.

"Yakın Gelecek" isimli bölümde yer alan 3 numaralı okuma etkinliği şu şekildedir:

Görsel 42.
Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı Seviye C1, 2. Ünite: Değişen Dünya, C. Yakın Gelecek, 3

3. Okuyalım, tamamlayalım.
Yıkanacak Giysilerin Hazırlanması

- Kemer tokası veya metal düğme gibi metal parçalara sahip çamaşırlar makineye hasar verir. Metal parçaları çıkarın ya da çamaşırları çamaşır torbası veya bir yastık kılıfına koyarak yıkayın.
- Ceplerdeki bozuk para, kalem, ataç gibi tüm cisimleri çıkarın ve mümkünse, cepleri ters çevirip fırçalayın. Bu tür cisimler ürüne zarar verebilir veya cihazınızdan istenmeyen seslerin çıkmasına neden olabilir.
- Çocuk çorapları ve naylon çoraplar gibi küçük boyuttaki çamaşırları, çamaşır torbası veya yastık kılıfına koyun.
- Perdeleri sıkıştırmadan yerleştirin. Perde bağlantı yerlerini sökün.
- Fermuarları kapayın, gevşek düğmeleri dikin, sökükleri ve yırtıkları onarın.
- "Makinede yıkanabilir" ya da "Elde yıkanabilir" etiketli ürünleri yalnızca uygun programlarda yıkayın.
- Renklilerle beyazları birlikte yıkamayın. Yeni, koyu renkli pamuklu giysiler çok boya verebilir. Bu çamaşırları ayrı yıkayın.
- Zorlu lekelere yıkama öncesinde uygun şekilde müdahale edilmelidir. Emin değilseniz, kuru temizlemeciye kontrol ettirin.
- Yalnızca makineyle yıkamaya uygun boyalar / renk değiştiriciler ve kireç çözücü maddeler kullanın. Ambalaj üzerindeki talimatlara mutlaka uyun.
- Pantolonları ve narin çamaşırları ters yüz ederek yıkayın.
- Angora yününden üretilmiş çamaşırları yıkamadan önce birkaç saat buzdolabının dondurucu bölümünde bekletin. Bu sayede oluşacak topak miktarı azalacaktır.
- Un, kireç tozu, süt tozu gibi maddelere yoğun olarak maruz kalan çamaşırları, makineye yerleştirmeden önce, iyice silkeleyin. Çamaşırların üzerindeki bu tip tozlar, makinenin iç aksamında birikerek zamanla arızaya neden olabilir.

1. Metal parçaları olan çamaşırların ..... koyunuz.
2. ..... ses problemlerine yol açabilir.
3. Makineye koymadan önce perdelerin .....
4. Çamaşırların etiketlerini okuyarak .....
5. Oluşabilecek topak miktarını azaltmak için .....
6. Çamaşırların üzerinde biriken yoğun tozlar .....

"Yıkanacak Giysilerin Hazırlanması" isimli bu okuma metni ve ardından gelen etkinlikte bir bilgilendirici metin ve tamamen metne bağlı olarak doldurulması gereken boşluklar vardır. Hem metin hem de etkinlik, yalnızca "kamusal alan"ı işaret etmektedir.

"Kelimelerin Büyülü Dünyası" isimli 3. üniteye dair bulgular şu şekildedir:

Tablo 157.
Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı Seviye C1, 3. Ünite: Kelimelerin Büyülü Dünyası

Bölüm	Etkinlik No.	Beceri	Dil Kullanım Alanları			
			Kişisel	Kamusal	Mesleki	Eğitsel
A. Sözlerin Gizemi	1	O		+		
	4	Y		+		
	5	Y		+		
	6	Y		+		+
	7	O		+		
	8	Y		+		
B. Sazın ve Sözün Ustaları	2	Y		+	+	
	3	O	+	+	+	
	4	Y	+	+		
	5	Y		+		
	7	O		+		+
	8	Y		+		
C. Hayal'den Mecaza	2	O		+		
	3	O	+	+		
	4	Y	+			
	6	O	+	+		+
f			**5**	**15**	**2**	**3**
%			**20**	**60**	**8**	**12**

Bu ünitede yer bulan dil kullanım alanlarının %20'si kişisel, %60'ı kamusal, %8'i mesleki, %12'si ise eğitsel alanı yansıtmaktadır.

Kamusal alanın önemli oranda ön planda olduğu bu ünitede de olumlu bir tablonun ortaya çıktığını belirtmek mümkün olmayacaktır.

"Canlılar Âlemi" isimli 4. üniteye dair bulgular şu şekildedir:

Tablo 158.
Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı Seviye C1, 4. Ünite: Canlılar Âlemi

Bölüm	Etkinlik No.	Beceri	Dil Kullanım Alanları			
			Kişisel	Kamusal	Mesleki	Eğitsel
A. Hayvanlar	1	O		+		
	3	Y		+		
	6	O		+		
	7	Y		+		
	8	Y		+		
	9	Y		+		
	10	O		+		
B. Bitkiler	1	O		+		
	2	Y		+		
	4	Y		+		
	5	Y	+			
	6	Y	+			
C. Modern Hayat ve Canlılar Âlemi	1	O		+		
	2	Y	+			
	4	Y		+		
	6	Y		+	+	
	7	O		+		
	8	O		+		+
f			**3**	**15**	**1**	**1**
%			**15**	**75**	**5**	**5**

Bu ünitede yer bulan dil kullanım alanlarının %15'i kişisel, %75'i kamusal, %5'i mesleki, %5'i ise eğitsel alanı yansıtmaktadır.

Burada da önceki ünitelerde olduğu gibi kamusal alan, belirgin bir şekilde ön plandayken özellikle mesleki ve eğitsel alanlar fazlasıyla ihmal edilmiştir.

"Tarihe Yolculuk" isimli 5. üniteye dair bulgular şu şekildedir:

Tablo 159.
Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı Seviye C1, 5. Ünite: Tarihe Yolculuk

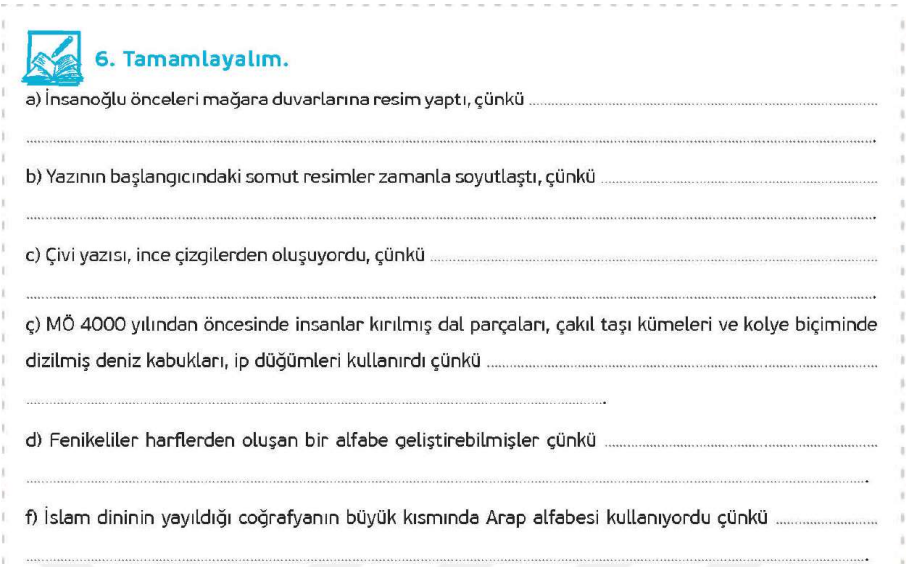
Bölüm	Etkinlik No.	Beceri	Dil Kullanım Alanları			
			Kişisel	Kamusal	Mesleki	Eğitsel
A. Yazının Macerası	2	Y		+		
	3	Y		+		
	4	Y	+			+
	5	O		+		
	6	Y		+		
	7	Y	+	+		
	9	O		+		
	10	Y		+		
	11	Y		+		
B. Medeniyetler	2	Y		+		
	3	O		+		
	5	Y		+		+
	6	O		+	+	
	7	O		+		
	8	Y	+			
C. Kilometre Taşlarımız	2	Y		+		
	3	O		+		
	4	O		+		
	5	Y		+		
	6	Y		+		
	7	Y		+		
	11	Y		+		
f			**3**	**20**	**1**	**1**
%			**12**	**80**	**4**	**4**

Bu ünitede yer bulan dil kullanım alanlarının %12'si kişisel, %80'i kamusal, %4'ü mesleki, %4'ü ise eğitsel alanı yansıtmaktadır.

Önceki üniteler için yapılan yorumlar bu ünite için de geçerlidir. Kamusal alan ön plandayken mesleki ve eğitsel alanlar fazlasıyla ihmal edilmiştir. Bu tablo, dengeli bir dağılımın olmadığını göstermektedir.

"Yazının Macerası" isimli bölümde yer alan 6 numaralı yazma etkinliği şu şekildedir:

Görsel 43.
Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı Seviye C1, 5. Ünite: Tarihe Yolculuk, A. Yazının Macerası, 6

6. Tamamlayalım.

a) İnsanoğlu önceleri mağara duvarlarına resim yaptı, çünkü .....

.....

b) Yazının başlangıcındaki somut resimler zamanla soyutlaştı, çünkü .....

.....

c) Çivi yazısı, ince çizgilerden oluşuyordu, çünkü .....

.....

ç) MÖ 4000 yılından öncesinde insanlar kırılmış dal parçaları, çakıl taşı kümeleri ve kolye biçiminde dizilmiş deniz kabukları, ip düğümleri kullanırdı çünkü .....

.....

d) Fenikeliler harflerden oluşan bir alfabe geliştirebilmişler çünkü .....

.....

f) İslam dininin yayıldığı coğrafyanın büyük kısmında Arap alfabesi kullanıyordu çünkü .....

.....

"Yazı Nasıl Ortaya Çıktı?" isimli, 5 numaralı okuma metnine bağlı olarak oluşturulan bu yazma etkinliğinde bilgilendirici nitelikteki ilgili metnin içeriğine bağlı olarak cümlelerin tamamlanması istenmiştir. Gerek metnin bilgilendirici nitelikte olması gerekse tarih ve toplum bilimlerinin ön planda olması sebebiyle bu etkinliğin yalnızca "kamusal alan"ı yansıttığı görülmektedir.

"Tarihe Bilimin Gözüyle" isimli 6. üniteye dair bulgular şu şekildedir:

Tablo 160.
Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı Seviye C1, 6. Ünite: Bilimin Gözüyle

Bölüm	Etkinlik No.	Beceri	Dil Kullanım Alanları			
			Kişisel	Kamusal	Mesleki	Eğitsel
A. Sempozyuma Hazırlık	1	O		+		
	2	Y		+		
	4	Y	+	+		
B. Sempozyum Günleri	1	Y		+		+
	3	Y		+		+
	4	O		+		+
	5	Y		+		+
	6	Y		+		+
C. Bildiri Sunuyorum	2	Y		+	+	+
	3	O		+		
	5	Y	+	+		
f			**2**	**11**	**1**	**6**
%			**10**	**55**	**5**	**30**

Bu ünitede yer bulan dil kullanım alanlarının %10'u kişisel, %55'i kamusal, %5'i mesleki, %30'u ise eğitsel alanı yansıtmaktadır.

Yine kamusal alanın ön planda olduğu bu ünitede temanın da etkisiyle eğitsel alan biraz daha kendine yer bulmuş olsa da mesleki alan yine ihmal edilmiştir.

"Sayılarla Hayat" isimli 7. üniteye dair bulgular şu şekildedir:

Tablo 161.
Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı Seviye C1, 7. Ünite: Sayılarla Hayat

Bölüm	Etkinlik No.	Beceri	Dil Kullanım Alanları			
			Kişisel	Kamusal	Mesleki	Eğitsel
A. Abaküsten Bilgisayara	1	O		+		
	5	O		+		
	6	O		+		
	7	O				+
	8	O		+		+
	9	O		+	+	
	11	Y	+		+	
B. Sayılar Ne Söyler?	1	O		+		
	3	Y		+		+
	5	Y		+		
C. Hayatımızdaki Sayılar	1	O		+		
	3	O		+		
	4	O		+		
	5	O		+		
f			**1**	**12**	**2**	**3**
%			**5,55**	**66,66**	**11,11**	**16,66**

Bu ünitede yer bulan dil kullanım alanlarının %5,55'i kişisel, %66,66'sı kamusal, %11,11'i mesleki, %16,66'sı ise eğitsel alanı yansıtmaktadır.

Geride kalan ünitelerde görülen olumsuz durum burada da kendisini göstermiş, kamusal alan belirgin bir şekilde ön plandayken diğer alanlar geri planda kalmıştır.

"Kişiler, Kişilikler" isimli 8. üniteye dair bulgular şu şekildedir:

Tablo 162.
Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı Seviye C1, 8. Ünite: Kişiler, Kişilikler

Bölüm	Etkinlik No.	Beceri	Dil Kullanım Alanları			
			Kişisel	Kamusal	Mesleki	Eğitsel
A. Bilim Adamı	1	O	+	+	+	+
	2	O	+	+	+	+
	3	Y	+	+	+	+
	6	Y	+	+	+	+
B. Kişiliğin Anahtarı: El Yazısı	2	Y		+		
	3	O	+	+		
	5	Y	+			
C. Yüz Hatları ile Karakter Okumak	1	O	+	+		
	2	Y	+	+		
	3	Y	+			
	4	Y	+			
	6	Y	+			
f			**11**	**8**	**4**	**4**
%			**40,74**	**29,62**	**14,81**	**14,81**

Bu ünitede yer bulan dil kullanım alanlarının %40,74'ü kişisel, %29,62'si kamusal, %14,81'i mesleki, %14,81'i ise eğitsel alanı yansıtmaktadır.

Burada önceki ünitelerin aksine kişisel alan ilk sırada yer alırken kamusal alan ikinci sırada yer almış, mesleki ve eğitsel alanlar ise eşit derecede kendilerine yer bulmuştur. Temel düzeyde hazırlanmış bir ders kitabı için bu veriler ideal bir görüntü ortaya çıkarılabilecekken ileri düzey için olumsuz bir tablo ortaya çıkarmaktadır.

"Kişiliğin Anahtarı: El Yazısı" isimli bölümde yer alan 2 numaralı yazma etkinliği şu şekildedir:

Görsel 44.
Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı Seviye C1, 8. Ünite: Kişiler, Kişilikler, B. Kişiliğin Anahtarı: El Yazısı, 2

Bu etkinlikte dinlenen bilgilendirici metne uygun olarak verilen çizimlerin adlarının yazılması istenmiştir. Kişisel yoruma açık olmayan bu etkinlikte öne çıkan dil kullanım alanı, "kamusal alan"dır.

Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı Seviye C1'e dair bulgular şu şekildedir:

Tablo 163.
Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı Seviye C1

Ünite		Dil Kullanım Alanları			
		Kişisel	**Kamusal**	**Mesleki**	**Eğitsel**
1.	Spor	8	14	2	2
2.	Değişen Dünya	2	10	0	1
3.	Kelimelerin Büyülü Dünyası	5	15	2	3
4.	Canlılar Âlemi	3	15	1	1
5.	Tarihe Yolculuk	3	20	1	1
6.	Bilimin Gözüyle	2	11	1	6
7.	Sayılarla Hayat	1	12	2	3
8.	Kişiler, Kişilikler	11	8	4	4
	f	**35**	**105**	**13**	**21**
	%	**20,11**	**60,34**	**7,47**	**12,06**

Bu kitapta tespit edilen dil kullanım alanlarının %20,11'i kişisel, %60,34'ü kamusal, %7,47'si mesleki, %12,06'sı ise eğitsel alanı yansıtmaktadır.

Üniteler tek tek ele alındığında görülen problem, kitabın geneline dair istatistiklere bakıldığında da açıkça kendisini göstermektedir. İncelenen kitapta kamusal alan çok yüksek bir oranda ön plana çıkarken bu seviyede ön planda olması gereken eğitsel ve mesleki alanlar geri planda kalmıştır. Tüm bunlar, ilgili kitabın alan dağılımı bakımından olumsuz olarak yorumlanmasına sebep olmaktadır.

4.4.6. Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı Seviye C2

Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı Seviye C2'de 8 ünite bulunmaktadır:

1. Kelimelerle Dünya Kurmak

2. Türkçenin İncelikleri

3. Modanın Kalbi

4. Bilimin Ötesinde

5. Kültür Aynamızdan Yansımalar,

6. İletişim Dünyası

7. Hayat Dersleri

8. Gezi, Deneme, Makale

"Kelimelerle Dünya Kurmak" isimli 1. üniteye dair bulgular şu şekildedir:

Tablo 164.
Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı Seviye C2, 1. Ünite: Kelimelerle Dünya Kurmak

Bölüm	Etkinlik No.	Beceri	Dil Kullanım Alanları			
			Kişisel	Kamusal	Mesleki	Eğitsel
A. Bir Roman Okudum Hayatım Değişti	2	Y	+	+	+	
	3	O	+	+		+
	4	Y	+			
	6	Y	+			
B. Hayat Bir Tiyatro Sahnesi	2	Y		+		
	3	O	+	+		
	4	Y	+			
C. Kardeş Kalemler	2	O	+	+	+	+
f			**7**	**5**	**2**	**2**
%			**43,75**	**31,25**	**12,5**	**12,5**

Bu ünitede yer bulan dil kullanım alanlarının %43,75'i kişisel, %31,25'i kamusal, %12,5'i mesleki, %12,5'i ise eğitsel alanı yansıtmaktadır.

Burada kişisel alanın ön planda olması, seviyenin gerekliliklerini yerine getiren bir durum değildir. Bu seviyede mesleki ve eğitsel alanların ön planda olması beklenmektedir.

"Türkçenin İncelikleri" isimli 2. üniteye dair bulgular şu şekildedir:

Tablo 165.
Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı Seviye C2, 2. Ünite: Türkçenin İncelikleri

Bölüm	Etkinlik No.	Beceri	Dil Kullanım Alanları			
			Kişisel	Kamusal	Mesleki	Eğitsel
A. Argo/Jargon	1	O		+	+	+
	3	Y		+		
	5	Y	+			
B. Hiciv	1	O	+	+	+	+
	2	Y		+		
	3	Y	+	+		
	6	O	+	+	+	+
	7	Y		+		
	8	Y	+	+		
C. Taşlama	1	O		+		
	2	Y	+			
	6	O		+		
	8	Y	+			
	9	Y	+	+		+
	f		**8**	**11**	**3**	**4**
	%		**30,76**	**42,30**	**11,53**	**15,38**

Bu ünitede yer bulan dil kullanım alanlarının %30,76'sı kişisel, %42,30'u kamusal, %11,53'ü mesleki, %15,38'i ise eğitsel alanı yansıtmaktadır.

Genel çerçevede dengeli bir dağılım gözlense de kamusal alanın ön planda olması olumsuz bir görüntü ortaya koymaktadır.

"Modanın Kalbi" isimli 2. üniteye dair bulgular şu şekildedir:

Tablo 166.
Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı Seviye C2, 3. Ünite: Modanın Kalbi

Bölüm	Etkinlik No.	Beceri	Dil Kullanım Alanları			
			Kişisel	Kamusal	Mesleki	Eğitsel
A. Moda	1	O		+		
	2	O		+		
	4	Y	+			
B. Estetik	1	O		+		
	5	Y	+			
C. Tasarım	1	O		+		
	4	Y	+			
	f		**3**	**4**	**0**	**0**
	%		**42,85**	**57,14**	**0**	**0**

Bu ünitede yer bulan dil kullanım alanlarının %42,85'i kişisel, %57,14'ü ise kamusal alanı yansıtmaktadır. Mesleki ve eğitsel alanlara yer verilmemiştir.

Oldukça az sayıda okuma ve yazma etkinliğine sahip olan bu ünitede etkinliklerin alan kullanımı açısından zengin olduğunu söylemek de mümkün olmayacaktır. Tespit edilen alanlar incelendiğinde kamusal alan ve kişisel alanlara yer verildiği, mesleki ve eğitsel alanlara ise rastlanmadığı görülmektedir.

"Tasarım" isimli bölümde yer alan 4 numaralı yazma etkinliği şu şekildedir:

Görsel 45.
Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı Seviye C2, 3. Ünite: Modanın Kalbi, C. Tasarım, 4

Bu yazma etkinliğinde "Teknolojik Ev" isimli bir metin verilmiş, bu metinden hareketle yaşanan evle ilgili bir yazı istenmiştir. Bu konu, "kişisel alan"ın varlığını göstermektedir.

“Bilim Ötesinde” isimli 4. üniteye dair bulgular şu şekildedir:

Tablo 167.
Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı Seviye C2, 4. Ünite: Bilimin Ötesinde

Bölüm	Etkinlik No.	Beceri	Dil Kullanım Alanları			
			Kişisel	**Kamusal**	**Mesleki**	**Eğitsel**
A. Sanata Bakış Açısı	1	O		+		
	2	Y		+		
	4	Y	+			
B. Bilim Dünyası	1	O	+	+		
	2	Y		+		
	5	Y	+			
C. Uykunun Gizemi	1	O	+	+		
	2	Y	+	+		
	5	Y	+			
f			**6**	**6**	**0**	**0**
%			**50**	**50**	**0**	**0**

Bu ünitede yer bulan dil kullanım alanlarının %50’si kişisel, %50’si ise kamusal alanı yansıtmaktadır. Mesleki ve eğitsel alanlara yer verilmemiştir.

Burada da bir önceki ünitede olduğu gibi mesleki ve eğitsel alanlara hiç yer verilmemiştir. Bu durum, bu seviyedeki bir ünite için oldukça olumsuz bir tablo ortaya koymaktadır.

“Kültür Aynamızdan Yansımalar” isimli 5. üniteye dair bulgular şu şekildedir:

Tablo 168.
Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı Seviye C2, 5. Ünite: Kültür Aynamızdan Yansımalar

Bölüm	Etkinlik No.	Beceri	Dil Kullanım Alanları			
			Kişisel	**Kamusal**	**Mesleki**	**Eğitsel**
A. Karagöz Oyunu	1	O		+	+	
	2	Y		+		
	4	O		+		
	5	Y		+		
	6	Y		+		
B. Mevlâna ve Mesneviden Seçmeler	1	O	+	+	+	+
	2	Y	+	+		
	3	Y	+	+		
	4	O		+		
	5	Y		+		
	7	Y	+	+		
C. Portreler	1	O	+	+	+	+
	2	Y	+	+	+	+
	4	Y	+			
	7	Y	+			
f			**8**	**13**	**4**	**3**
%			**28,57**	**46,42**	**14,28**	**10,71**

Bu ünitede yer bulan dil kullanım alanlarının %28,57'si kişisel, %46,42'si kamusal, %14,28'i mesleki, %10,71'i ise eğitsel alanı yansıtmaktadır.

Kamusal alanın ön plana çıktığı bu bölümde diğer alanlara da önemli ölçüde yer verilmiştir. Orta seviye ders kitabı için ideal olarak kabul edilebilecek bu tablo, mesleki ve eğitsel alanların daha ön planda olması beklenen ileri seviye için olumlu olarak değerlendirilemeyecektir.

"İletişim Dünyası" isimli 6. üniteye dair bulgular şu şekildedir:

Tablo 169.
Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı Seviye C2, 6. Ünite: İletişim Dünyası

Bölüm	Etkinlik No.	Beceri	Dil Kullanım Alanları			
			Kişisel	Kamusal	Mesleki	Eğitsel
A. İletişim Türleri	2	O		+		
	3	Y	+			
	4	Y		+		
	5	O	+	+	+	
	7	Y	+	+	+	
B. Sözsüz İletişim	3	O	+	+	+	
	4	Y	+	+		
	6	Y	+	+	+	
C. Kitle İletişimi	1	O		+		
	2	Y		+		
	5	Y		+		
	f		**6**	**10**	**4**	**0**
	%		**30**	**50**	**20**	**0**

Bu ünitede yer bulan dil kullanım alanlarının %30'u kişisel, %50'si kamusal, %20'si ise mesleki alanı yansıtmaktadır. Eğitsel alana yer verilmemiştir.

Kamusal alanın ilk sırayı aldığı bu ünitede onu kişisel ve mesleki alanlar takip ederken eğitsel alana yer verilmemiştir.

"Sözsüz İletişim" isimli bölümde yer alan 6 numaralı yazma etkinliği şu şekildedir:

Görsel 46.
Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı Seviye C2, 6. Ünite: İletişim Dünyası, B. Sözsüz İletişim, 6

6. Yazalım.
İş Görüşmesi

İlk defa bir iş görüşmesine gidecek arkadaşımıza nasıl bir kıyafet giyinmesi gerektiği, nasıl oturması ve konuşması gerektiği ve nasıl davranmasının olumlu etki yaratacağını anlatan bir açıklama metni yazalım.

Sevgili Mustafa,

Bildiğim kadarıyla ilk kez bir iş görüşmesine gideceksin. Sana şunları tavsiye ederim.

1. .....
2. .....
3. .....
4. .....
5. .....
6. .....
7. .....
8. .....
9. .....
10. .....
11. .....
12. .....

Bu etkinlikte iş görüşmesine gidecek bir arkadaşa tavsiye niteliğinde cümleler yazılması beklenmektedir. İş görüşmesi "mesleki alan"ı, arkadaşlık ilişkisi "kişisel alan"ı, kişiler arası iletişimin varlığı ise "kamusal alan"ı yansıtmaktadır.

"Hayat Dersleri" isimli 7. üniteye dair bulgular şu şekildedir:

Tablo 170.
Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı Seviye C2, 7. Ünite: Hayat Dersleri

Bölüm	Etkinlik No.	Beceri	Dil Kullanım Alanları			
			Kişisel	Kamusal	Mesleki	Eğitsel
A. Aksakaldan Öğütler	2	O		+	+	
	3	O	+			
	4	O	+	+		
	5	Y	+	+		
B. Hayatın İçinden	2	O	+	+		
	3	O	+	+		
	4	O	+	+		+
	5	O	+	+		
	6	Y	+	+		
C. Mutluluğun Sırrı	2	O	+	+		
	3	O	+	+	+	
	4	O		+		
	5	O	+			+
	6	O		+		
	8	Y	+			
f			**12**	**12**	**2**	**2**
%			**42,85**	**42,85**	**7,14**	**7,14**

Bu ünitede yer bulan dil kullanım alanlarının %42,85'i kişisel, %42,85'i kamusal, %7,14'ü mesleki, %7,14'ü ise eğitsel alanı yansıtmaktadır.

Kişisel ve kamusal alanların aynı oranda ön plana çıktığı bu ünitede mesleki ve eğitsel alanlar ise aynı oranda arka planda kalmıştır. Bu durum, olumsuz bir tablo ortaya koymaktadır.

"Gezi, Deneme, Makale" isimli 8. üniteye dair bulgular şu şekildedir:

Tablo 171.
Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı Seviye C2, 8. Ünite: Gezi, Deneme, Makale

Bölüm	Etkinlik No.	Beceri	Dil Kullanım Alanları			
			Kişisel	Kamusal	Mesleki	Eğitsel
A. Gezi/Yorum	1	O	+	+	+	+
	4	Y	+	+		
	5	Y	+	+		
	6	O		+	+	
	7	Y	+			
B. Yazarlık ve Yalnızlık	1	O	+	+	+	+
	2	Y		+	+	+
	4	O	+	+	+	+
	5	Y		+	+	
	6	Y	+			
C. Uzayın Derinlikleri ve İnsan	2	O		+		
	3	Y		+		
	5	Y	+		+	
	6	O		+		
	8	Y	+			
f			**9**	**11**	**7**	**4**
%			**29,03**	**35,48**	**22,58**	**12,90**

Bu ünitede yer bulan dil kullanım alanlarının %29,03'ü kişisel, %35,48'i kamusal, %22,58'i mesleki, %12,90'ı ise eğitsel alanı yansıtmaktadır.

Burada mesleki ve eğitsel alanlara önceki ünitelere oranla daha fazla yer verilmiş olsa da yeterli olduğunu söylemek zor olacaktır.

Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı Seviye C2'ye dair bulgular şu şekildedir:

Tablo 172.
Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı Seviye C2

Ünite	Dil Kullanım Alanları			
	Kişisel	**Kamusal**	**Mesleki**	**Eğitsel**
1. Kelimelerle Dünya Kurmak	7	5	2	2
2. Türkçenin İncelikleri	8	11	3	4
3. Modanın Kalbi	3	4	0	0
4. Bilimin Ötesinde	6	6	0	0
5. Kültür Aynamızdan Yansımalar,	8	13	4	3
6. İletişim Dünyası	6	10	4	0
7. Hayat Dersleri	12	12	2	2
8. Gezi, Deneme, Makale	9	11	7	4
f	**59**	**72**	**22**	**15**
%	**35,11**	**42,85**	**13,09**	**8,92**

Bu kitapta tespit edilen dil kullanım alanlarının %35,11'i kişisel, %42,85'i kamusal, %13,09'u mesleki, %8,92'si ise eğitsel alanı yansıtmaktadır.

Üniteler incelendiğinde görülen problem, kitap bütünsel olarak incelendiğinde de gözlenebilmektedir. Kamusal alan ilk sırada, kişisel alan onun arkasındayken mesleki ve eğitsel alanlar ihmal edilmiştir.

Yedi İklim Türkçe (Yunus Emre Enstitüsü Türkçe Öğretim Seti) Ders Kitaplarına dair bulgular şu şekildedir:

Tablo 173.
Yedi İklim Türkçe Ders Kitapları

Ünite	Dil Kullanım Alanları			
	Kişisel	**Kamusal**	**Mesleki**	**Eğitsel**
Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı Seviye A1	93	103	35	23
Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı Seviye A2	87	117	26	34
Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı Seviye B1	83	106	37	57
Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı Seviye B2	87	109	38	48
Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı Seviye C1	35	105	13	21
Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı Seviye C2	59	72	22	15
f	**444**	**612**	**171**	**198**
%	**31,15**	**42,94**	**12**	**13,89**

Bu sette tespit edilen dil kullanım alanlarının %31,15'i kişisel, %42,94'ü kamusal, %12'si mesleki, %13,89'u ise eğitsel alanı yansıtmaktadır.

Genel tabloya bakıldığında kamusal alanın ön plana çıktığı, kişisel alanın onu takip ettiği, mesleki ve eğitsel alanlara da dikkate değer seviyede yer verildiği görülmektedir. Tüm kitaplarda kamusal alanın ilk sırada gelmesi, olumsuz olarak değerlendirilebilecek unsurlardan biridir. Mesleki ve eğitsel alanların da zaman zaman ihmal edildiği gözlenmektedir.

İncelenen tüm ders kitaplarına dair bulgular şu şekildedir:

Tablo 174.
Yeni Hitit Yabancılar için Türkçe, Gazi TÖMER Yabancılar için Türkçe, Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler için Türkçe ve Yedi İklim Türkçe Ders Kitapları

Ünite	Dil Kullanım Alanları			
	Kişisel	**Kamusal**	**Mesleki**	**Eğitsel**
Yeni Hitit Yabancılar için Türkçe Ders Kitapları	167	183	46	42
Gazi TÖMER Yabancılar için Türkçe Ders Kitapları	322	464	75	122
Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler için Türkçe Ders Kitapları	170	223	71	72
Yedi İklim Türkçe Ders Kitapları	444	612	171	198
f	**1103**	**1482**	**363**	**434**
%	**32,61**	**43,82**	**10,73**	**12,83**

İncelenen tüm ders kitaplarında tespit edilen dil kullanım alanlarının %32,61'i kişisel, %43,82'si kamusal, %10,73'ü mesleki, %12,83'ü ise eğitsel alanı yansıtmaktadır.

Setlerde tespit edilen alanların dağılımına bakıldığında ilk sırayı kamusal alan alırken sonrasında sırasıyla kişisel, eğitsel ve mesleki alanlar gelmiştir. Burada dikkat edilmesi gereken temel nokta, seviyeye göre ön planda olması gereken alanlardır. Bu sebeple toplu veriler üzerinden yorum yapmak kolay olmayacaktır. Ancak kamusal alanın sahip olduğu oranın yüksekliği olumsuz olarak değerlendirilebilecektir. Öte yandan eğitsel ve mesleki alanlar %10 barajını aşmış olsalar da kısmen ihmal edilen alanlar olduğunu ifade etmek mümkündür.

BEŞİNCİ BÖLÜM

SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Bu bölümde, çalışmada elde edilen bulgulardan hareketle ulaşılan sonuçlar ile bu sonuçlardan yola çıkılarak ortaya çıkarılan öneriler yer almaktadır.

5.1. Sonuç ve Tartışma

Bu çalışmada, Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi alanında yurt içinde ve yurt dışında yoğun olarak kullanılmakta olan dört kitap setinde (Yeni Hitit Yabancılar için Türkçe, Gazi TÖMER Yabancılar için Türkçe, Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler için Türkçe ve Yedi İklim Türkçe) yer alan ders kitapları, D-AOBM'de yer verilmiş olan dil kullanım alanlarına (kişisel alan, kamusal alan, mesleki alan, eğitsel alan) göre analiz edilmiştir.

Ders kitaplarındaki okuma metinleri ile okuma ve yazma etkinliklerinin incelemeye alındığı çalışmada öncelikle her bir ünite ayrı ayrı incelenerek toplanan veriler tablolaştırılmıştır. İncelenen kitaplarda her bir ünitede dil kullanım alanlarının oranlarının tespit edilmesinin ardından bu sayılar toplanarak kitap genelindeki dağılım elde edilmiştir. Bu tabloların her bir ünite ve kitap için oluşturulmasının ardından kitaplar için oluşturulan tablolarda ortaya çıkan sayıların toplanmasıyla setler için tablolar oluşturulmuş, bu tablolarda da her bir setin barındırdığı dil kullanım alanlarının oranı tespit edilmiştir. Son olarak setlere dair verilerin toplanmasıyla genel bulguları gösteren tablo oluşturulmuştur.

4 setteki 19 ders kitabı içerisinde yer alan 140 ünitede 2002 okuma metni ile okuma ve yazma etkinliğinin incelendiği çalışmada 3382 dil kullanım alanının varlığı tespit edilmiştir.

Yeni Hitit Yabancılar için Türkçe Ders Kitaplarından Temel (A1-A2)'de kişisel alan, Orta (B1) ve Yüksek (B2-C1)'te kamusal alan ilk sırada yer almaktadır. Temel (A1-A2)'de mesleki alan üçüncü sırada, eğitsel alan ise son sırada iken Orta (B1) ve Yüksek (B2-C1)'te mesleki ve eğitsel alanlara dair tespit edilen dil kullanım alanlarının oranlarında eşitlik bulunmaktadır.

Yeni Hitit Yabancılar için Türkçe Ders Kitaplarında tespit edilen dil kullanım alanlarının %41,78'i kamusal, %38,12'si kişisel, %10,50'si mesleki, %9,58'i ise eğitsel alanı yansıtmaktadır.

Gazi TÖMER Yabancılar için Türkçe Ders Kitaplarından A1 (Temel Düzey) Ders Kitabında kişisel alan ön plandayken diğer kitaplarda kamusal alan ön plandadır. B2 (Orta Düzey) Ders Kitabında mesleki ve eğitsel alanların oranları eşitken diğer kitaplarda eğitsel alan üçüncü, mesleki alan ise son sırada yer almaktadır.

Gazi TÖMER Yabancılar için Türkçe Ders Kitaplarında tespit edilen dil kullanım alanlarının %47,20'si kamusal, %32,75'i kişisel, %12,41'i eğitsel, %7,62'si ise mesleki alanı yansıtmaktadır.

Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler için Türkçe Ders Kitapları incelendiğinde A1'de kişisel alan ilk sırada, kamusal alan ikinci sırada, eğitsel alan üçüncü sırada, mesleki alan ise son sıradadır. A2'de yine kişisel alan ilk sırada, kamusal alan ikinci sıradayken mesleki ve eğitsel alanların yüzdeleri eşittir. B1'de kişisel ve kamusal alanlar eşit oranda tespit edilmişken mesleki alan üçüncü, eğitsel alan son sırada yer almaktadır. B2'de kamusal alan ön plandayken sonrasında sırasıyla kişisel, mesleki ve eğitsel alanlar gelmektedir. Son olarak C1'de yine kamusal ve kişisel alanlar ilk iki sırayı alırken üçüncü sırada eğitsel ve son sırada mesleki alan yer almaktadır.

Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler için Türkçe Ders Kitaplarında tespit edilen dil kullanım alanlarının %41,60'ı kamusal, %31,71'i kişisel, %13,43'ü eğitsel, %13,24'ü ise mesleki alanı yansıtmaktadır.

Yedi İklim Türkçe Ders Kitaplarının tamamında ilk sırada kamusal ikinci sırada kişisel alan yer almaktadır. A1 ve C2'de mesleki alan sırada, eğitsel alan son sıradayken diğer kitaplarda üçüncü sırada eğitsel, son sırada ise mesleki alan gelmektedir.

Yedi İklim Türkçe Ders Kitaplarında tespit edilen dil kullanım alanlarının %42,94'ü kamusal, %31,15'i kişisel, %13,89'u eğitsel, %12'si ise mesleki alanı yansıtmaktadır.

İncelenen tüm ders kitaplarında tespit edilen dil kullanım alanlarının %43,82'si kamusal, %32,61'i kişisel, %12,83'ü eğitsel, %10,73'ü ise mesleki alanı yansıtmaktadır.

Dil kullanım alanlarına dair daha önce hazırlanmış ilgili araştırmalar incelendiğinde Sallabaş ve Sağlık'ın (2020), bu araştırmanın da materyal kümesini oluşturan dört kitap setindeki ders kitaplarında yer alan konuşma etkinliklerini incelediği araştırmanın sonucunda Yeni Hitit Yabancılar için Türkçe Ders Kitaplarında en yüksek oranda saptanan dil kullanım alanı kişisel alan olurken onu sırasıyla eğitsel, kamusal ve mesleki alanlar takip etmiştir. Gazi TÖMER Yabancılar için Türkçe Ders Kitaplarında birinci sırada eğitsel alan gelirken onu kişisel, mesleki ve kamusal alanlar takip etmiştir. Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler için Türkçe Ders Kitaplarında sıralama kişisel-eğitsel-kamusal-mesleki şeklinde olurken Yedi İklim Türkçe Ders Kitaplarında ise kişisel-eğitsel-mesleki-kamusal şeklinde olmuştur.

Çalışmanın neticesinde ortaya çıkan sonuçlar ile bu araştırmanın sonunda ortaya çıkan sonuçlar arasındaki temel fark, kamusal ve eğitsel alanların dağılımlarındaki zıtlık olarak göze çarpmaktadır. Bunun sebebi ise Sallabaş ve Sağlık'ın çalışmasında bilgilendirici metin içerikli etkinlikler genel olarak eğitsel alana dahil edilmişken bu çalışmada bunların büyük oranda kamusal alan içerisinde değerlendirilmiş olmasıdır.

Akat (2022), Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler için Türkçe Ders Kitaplarında yer alan okuma metinlerini incelemeye almış, elde edilen verilere göre A1 ve A2 kitaplarında en fazla yer bulan dil kullanım alanı kişisel alan iken onu kamusal ve eğitsel alanlar takip etmiştir. B1 kitabında ilk sırayı kamusal alan alırken onu kişisel alan takip etmiş, mesleki ve eğitsel alanların aynı oranda yer bulduğu tespit edilmiştir. B2 kitabında kamusal alan yine ilk sıradayken onu kişisel ve eğitsel alanlar takip etmiştir. Son olarak C1 kitabında sıralama şu şekilde olmuştur: kamusal alan, kişisel alan, mesleki alan.

Çalışmanın sonucunda ortaya çıkan bulgular ile bu araştırmanın sonunda ortaya çıkan bulgular karşılaştırıldığında birbirine yakın sıralamalar ve oranların ortaya çıktığı görülmektedir.

Maden ve Özgen (2023) tarafından hazırlanan ve metin, görsel ve etkinliklerin incelemeye alındığı araştırmaya göre Yedi İklim Türkçe Ders Kitaplarından A1 ve A2 kitaplarının her ikisinde de en yüksek oranda tespit edilen dil kullanım alanı kişisel alan iken onu sırasıyla kamusal, mesleki ve eğitsel alanlar takip etmiştir.

İlgili çalışmada elde edilen bulgular ile bu araştırmanın elde ettiği bulgular karşılaştırıldığında en fazla yer verilen iki alan ile en fazla ihmal edilen iki alan noktasında birlik olsa da bunların kendi aralarındaki sıralamalarda farklılıklar gözlenmektedir.

Son olarak Kaya Emül'ün (2025) Yeni Hitit Yabancılar için Türkçe, Gazi TÖMER Yabancılar için Türkçe, Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler için Türkçe, Yedi İklim Türkçe ve İzmir Yabancılar için Türkçe ders kitaplarında yer alan okuma ve dinleme metinlerindeki kalıp ifadeleri dil kullanım alanlarına göre incelediği çalışmada elde edilen bulgulara göre Yeni Hitit Yabancılar için Türkçe Ders Kitaplarının tamamında kişisel alan ön plandayken kamusal alan onu takip etmekte, A1-A2 kitabında üçüncü sırada eğitsel ve son sırada mesleki alan gelirken diğer iki kitapta üçüncü sırayı mesleki, son sırayı eğitsel alan almıştır.

Gazi TÖMER Yabancılar için Türkçe Ders Kitaplarının tamamında yine ilk iki sırada kişisel ve kamusal alanlar yer alırken A1, A2 ve C1 kitaplarında üçüncü sırada mesleki, son sırada eğitsel; B1 ve B2 kitaplarında ise üçüncü sırada eğitsel, son sırada mesleki alan yer almıştır.

Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler için Türkçe Ders Kitaplarından A1'de kamusal alan ilk sırayı alırken ikinci sırada kişisel alan yer almış, diğer iki alana dair bulguya rastlanmamıştır. A2, B1 ve B2 kitaplarında sıralama kişisel, kamusal, mesleki ve eğitsel alan şeklinde olurken C1 kitabında kişisel alanın ardından mesleki ve sonrasında kamusal alan gelmiş, son sırada yine eğitsel alan yer almıştır.

Yedi İklim Türkçe Ders Kitaplarının tamamında ilk sırada kişisel, ikinci sırada kamusal alan yer alırken A2, B1 ve C1 kitaplarında üçüncü sırada mesleki, son sırada eğitsel alan yer almaktadır. A1 kitabında yine üçüncü sırada mesleki alanın varlığı tespit edilmişken eğitsel alana dair bir bulguya rastlanmamıştır. B2 kitabında ise mesleki ve eğitsel alanların oranı eşit oranda tespit edilmiştir.

İzmir Yabancılar için Türkçe Ders Kitaplarından A1, A2, B1 ve C1 kitaplarında sıralama kişisel-kamusal-mesleki-eğitsel alan şeklindeyken B2 kitabında kişisel-kamusal-eğitsel-mesleki alan şeklinde olmuştur.

Araştırmanın bulguları genel olarak ele alındığında kişisel alanın önemli bir oranda ön planda olduğu, onu kamusal alanın takip ettiği, mesleki ve eğitsel alanların ise ihmal edilen alanlar olarak göze çarptığı görülmektedir. Bu çalışma ile ilgili

araştırma arasındaki temel fark, kişisel alan ile kamusal alan arasındaki sıralamanın farklılığıdır. Bununla birlikte mesleki ve eğitsel alanların oranlarındaki yetersizlik, her iki çalışmanın ortak sonuçları arasındadır.

5.2. Öneriler

D-AOBM ve TYDÖP çerçevesinde dil kullanım alanlarının öğretim düzeyleriyle eşleştirilmesi, bireylerin iletişimsel yeterliliklerinin gelişim süreciyle uyumlu olarak önerilmektedir. Bu bağlamda, kişisel alanın A1-A2 (temel düzey), kamusal alanın A2-B1 (orta düzey), mesleki alanın B2 ve üzeri (ileri düzey), eğitsel alanın ise genellikle B1-C1 (orta ve ileri düzey) seviyelerinde öncelikli olarak ele alınması gerektiği ifade edilebilecektir (CEFR, 2001; TYDÖP, 2020).

Alanda hazırlanmış olan ders kitaplarında yapılacak güncellemelerde, yeni hazırlanacak ders kitaplarında dil kullanım alanlarının ağırlığının seviyeye uygun olarak düzenlenmesi, özellikle orta ve ileri düzey ders kitaplarında mesleki ve eğitsel alanlara verilen yerin artırılması önerilmektedir.

Hazırlanan standart ders kitaplarında alanların seviyelere göre dağılımının düzenlenmesinin yanında Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi alanının eksiklerinden birinin giderilerek "ihtiyaca yönelik olarak program ve materyallerin hazırlanması" durumunda yine dil kullanım alanlarının dağılımı önem arz edecektir.

İncelenen kitaplarda her bir metin ve etkinlik için tespit edilen dil kullanım alanı sayılarının ortalaması 1,68 olarak ortaya çıkmıştır. Bu da metin ve etkinliklerin birden fazla alana hitap etmesi noktasında geliştirilmesi gerektiğini ortaya koymaktadır. Metin ve etkinliklerin seviye, tema ve dilsel yapılarına uygun olarak işaret edecekleri alanlar bakımından zenginleştirilmeleri uygun olacaktır.

KAYNAKÇA

Akat, N. (2022). *Yabancılara Türkçe öğretimi ders kitaplarındaki okuma metinlerinin diller için Avrupa Ortak Başvuru Metnine uygunluğu.* [Yüksek lisans tezi]. Bartın Üniversitesi.

Akgün, E. (2020). İstanbul Yabancılar için Türkçe B1 Ders ve Çalışma Kitaplarındaki deyim ve atasözleri varlığı. *Uluslararası Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Dergisi*, *3*(2), 111-146.

Akkar, İ. (2021). *Yabancı dil olarak Türkçe eğitimi kitaplarında deyim ve atasözlerinin kullanımına ilişkin bir inceleme (Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti örneği)*. [Yüksek lisans tezi]. İnönü Üniversitesi.

Akkoyunlu, B. (2019). *Yedi İklim Yabancı Dil Olarak Türkçe Setindeki kültürel varlığın incelemesi.* [Yüksek lisans tezi]. Hacettepe Üniversitesi.

Aksoy, H. (2015). *Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi alanında hazırlanan kitap setlerinde yer alan değerler üzerine bir inceleme*. [Yüksek lisans tezi]. Mevlana Üniversitesi.

Almalı, M. (2019). *Yabancı dil olarak Türkçe ders kitaplarında kültürel unsurların kullanımı: Yunus Emre Enstitüsü Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti örneği (C1-C2 seviyesi).* [Yüksek lisans tezi]. Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi.

Altınok, K. (2020). Kültürel miras ve dil öğretimi bağlamında "Gazi TÖMER Yabancılar için Türkçe Öğretim Seti". *Uluslararası Halkbilimi Araştırmaları Dergisi*, *3*(5), 223-246.

Asar, A., Çifci, M. ve Batur, Z. (2020). Muhakemetü'l Lügateyn'in propaganda açısından incelenmesi. *Journal of Turkish Studies. 15*(7), 2761-2782. https://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.46135

Aşirov, T. ve Albayrak, Ç. (2020). Emir Ali Şir Nevaî. (1925). Muhakemetü'l-Lugateyn. (Haz. Abdülhakim Gulmuhammedov). Poltoratski (Aşkabat): Türkmenistan Devlet Neşriyatı. 90 s. *Uluslararası Türk Lehçe Araştırmaları Dergisi (Türklad), 4*(1), 141-145. https://doi.org/10.30563/turklad.724731

Atay, S. (2017). *Yabancı dil olarak Türkçe ve İngilizce öğretimi kitaplarının edimsel yeti gelişimi açısından karşılaştırılması.* [Yüksek lisans tezi]. Dokuz Eylül Üniversitesi.

Avcı, Y. ve Küçük, S. (2017). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde dil bilgisi öğretimi. *Journal of Turkish Studies, 12*(35), 49-67. http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.12458

Avrupa Konseyi. (2001). A common European framework of reference for Languages: learning, teaching, assessment. Strasbourg, Council of Europe.

Aydın, A. (2010). Kimya I ders kitabının öğretmen görüşlerine göre değerlendirilmesi. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi,11*(1), 207-224.

Aykaç, N. (2015). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminin genel tarihçesi ve bu alanda kullanılan yöntemler. *Turkish Studies, 10*(3), 161-174. http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.7842

Ayverdi, T. ve Güleç, E. (2021). 2018 Avrupa Dilleri Ortak Başvuru Metninin program geliştirme ölçütleri açısından değerlendirilmesi. *Aydın Tömer Dil Dergisi*, *6*(2), 161-194.

Bakal, R. E. (2021). *Yabancılara Türkçe öğretimi ders kitapları üzerine yapılan lisansüstü çalışmaların incelenmesi.* [Yüksek lisans tezi]. Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi.

Balcı, M. ve Melanlıoğlu, D. (2020). Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi Programı üzerine. *Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 10*(2), 173-198.

Barcın, S. (2019). Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi Altın Köprü Türkçe Öğretimi Ders Kitabında (B2 Seviyesi) yer alan kültür ögeleri. *Uluslararası Sosyal Bilimler Akademik Araştırmalar Dergisi, 3*(2), 39-50.

Baştürk, Ş. ve Kılıç, Z. (2022). Yedi İklim Türkçe A1 kitabı ile Sejong Korece 1-2 kitaplarının kültür aktarımı açısından incelenmesi. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi, 11*(2), 689-728.

Biçer, N. (2012). Hunlardan günümüze yabancılara Türkçe öğretimi. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim (TEKE) Dergisi*, *1*(4), 107-133. https://doi.org/10.7884/teke.100

Biçer, N. ve Alan, Y. (2017). Yabancılara Türkçe öğretiminde kullanılan Yeni Hitit 3 ve İstanbul C1+ Ders Kitaplarındaki metinlerin okunabilirlik düzeylerinin karşılaştırılması. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 13*(3), 1130-1139. https://doi.org/10.17860/mersinefd.328486

Bowen, G. A. (2009). Document analysis as a qualitative research method. *Qualitative Research Journal, 9*(2), 27-40. https://doi.org/10.3316/QRJ0902027

Bölükbaş, F., Keskin, F., Gedik, E., Tokgöz Utku, H., Ünsal Rey, G., Özenç, F., Gönültaş, G., Şimşek, İ. D., Sarı, S. A. ve Yusufoğlu, S. (2020). *Yeni İstanbul uluslararası öğrenciler için Türkçe ders kitabı A1.* Kültür Sanat Basımevi.

Bölükbaş, F., Keskin, F., Gedik, E., Tokgöz Utku, H., Ünsal Rey, G., Özenç, F., Gönültaş, G., Şimşek, İ. D., Sarı, S. A. ve Yusufoğlu, S. (2020). *Yeni İstanbul uluslararası öğrenciler için Türkçe ders kitabı A2.* Kültür Sanat Basımevi.

Bölükbaş, F., Keskin, F., Gedik, E., Tokgöz Utku, H., Ünsal Rey, G., Özenç, F., Gönültaş, G., Şimşek, İ. D., Sarı, S. A. ve Yusufoğlu, S. (2020). *Yeni İstanbul uluslararası öğrenciler için Türkçe ders kitabı B1.* Kültür Sanat Basımevi.

Bölükbaş, F., Keskin, F., Gedik, E., Tokgöz Utku, H., Ünsal Rey, G., Özenç, F., Gönültaş, G., Şimşek, İ. D., Sarı, S. A. ve Yusufoğlu, S. (2020). *Yeni İstanbul uluslararası öğrenciler için Türkçe ders kitabı B2.* Kültür Sanat Basımevi.

Bölükbaş, F., Keskin, F., Gedik, E., Tokgöz Utku, H., Ünsal Rey, G., Özenç, F., Gönültaş, G., Şimşek, İ. D., Sarı, S. A. ve Yusufoğlu, S. (2020). *Yeni İstanbul uluslararası öğrenciler için Türkçe ders kitabı C1.* Kültür Sanat Basımevi.

Bölükbaşı, C. (2019). *Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde fiillerin belirlenmesi (A1 düzeyi).* [Yüksek lisans tezi]. Gazi Üniversitesi.

Büyükikiz, K. (2014). Yabancılara Türkçe öğretimi alanında hazırlanan lisansüstü tezler üzerine bir inceleme. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 11*(25), 203-213.

Ceylan, M. (2013). Türkiye coğrafyasına katkıda bulunan yabancı bilim adamları: E. Obst, Th. Lefebvre ve E. Chaput. *Avrasya İncelemeleri Dergisi 2*(1), 311-51

COE, Language policy, overwiev, history. Erişim tarihi: 13.08.2025. https://www.coe.int/en/web/language-policy/history

Coşkun, O. (2017). Yabancı dil öğretiminde eylem odaklı yaklaşım. *Dil ve Edebiyat Araştırmaları, 16*(16), 83-101.

Council of Europe. (1975). The threshold level in a European unit/credit system for modern language learning. *Strasbourg.*

Council of Europe. (1997). Language learning for European citizenship (1989–1996) - Final report. *Strasbourg.*

Council of Europe. (2001). Common European framework of reference for language learning and teaching. *Cambridge University Press*. *Cambridge.*

Council of Europe. (2009) Diller için Avrupa ortak başvuru metni: öğrenme-öğretme-değerlendirme. *MEB Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı Yayınları. Ankara.*

Council of Europe. (2020). Common European framework of reference for languages: learning, teaching, assessment companion volume. *Strasbourg.*

Cömert, R. (2018). *İzmir yabancılar için Türkçe setinin (A1/A2/B1/B2/C1) Diller İçin Avrupa Ortak Öneriler Çerçevesi anlatma becerileri bakımından uygunluğunun incelenmesi.* [Yüksek lisans tezi]. Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi.

Çekici, Y. E. (2018). Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde kullanılan ders kitaplarında yazma görevleri: Yedi İklim ve İstanbul üzerine karşılaştırmalı bir inceleme. *Gaziantep Üniversitesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, *2*(1), 1-10.

Çelik, E. (2017). Osmanlı İmparatorluğu'nda yabancıların Türkçe öğrenme deneyimleri: Bir Mektubun Peşinde (1882). *Littera Turca Journal of Turkish Language and Literature, 3*(3), 40-54

Çelik, N. ve Başutku, S. (2020). 2018 (CEFR) Diller için Avrupa Ortak Öneriler Çerçevesi Yeni Açıklamalar Metninde okuma becerisine yönelik incelemeler. *Aydın TÖMER Dil Dergisi, 5*(1), 91-118.

Çetinoğlu, G. ve Güllülü, M. (2018). A2 seviyesi için hazırlanmış İstanbul Yabancılara Türkçe Öğretim Seti ve Yunus Emre Enstitüsünün Yedi İklim Setinin kültürel aktarım açısından karşılaştırılması. *Turkish Studies, 13*(4), 321-344. http://doi.org/10.7827/TurkishStudies.12626

Çiftçi, Ö. ve Coşkun, H. (2017). Yabancılara Türkçe öğretimi alanında yapılan çalışmaların farklı değişkenlere göre tasnifi. *International Journal of Languages Education and Teaching*, 17, 205-214. https://doi.org/10.18033/ijla.3625

Çil, N. (2013). *Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde anlamca kaynaşmış birleşik fiiller ve deyimleşmiş birleşik fiiller.* [Yüksek lisans tezi]. İstanbul Üniversitesi.

Çiriş, M. ve Arslan, M. (2021). Ortak Avrupa Dil Referansı bağlamında yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kullanılan Yağmur Ders Kitaplarının kelime sıklığı açısından incelenmesi. *Journal of Research in Turkic Languages*, 3(2), 51-61. https://doi.org/10.34099/jrtl.321

Darama, M. (2021). *Kültürel diplomasi bağlamında Yunus Emre Enstitüsü Türkçe öğretim setlerindeki sanat içerikli metinler.* [Yüksek lisans tezi]. Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi.

Delibaş, M. (2023). Türkiye'de yabancı dil eğitim-öğretiminin 100 yılı. *Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Cumhuriyetin 100 Yılına Armağan Dizisi XVII*, 113-137.

Delibaş, M. (2025). Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde kullanılan yaklaşım ve yöntemler. *Disiplinlerarası Dil ve Kültür Çalışmaları*, *3*(1), 97–114. https://doi.org/10.5281/zenodo.15766467

Demir Atalay, T. (2023). Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde hazırlanmış bilimsel kitap ve ders kitapları. *Bezgek Yabancılara Türkçe Öğretimi Dergisi*, *2*(2), 87-98. https://doi.org/10.56987/bezgek.23

Demir, S. (2016). *Yabancılara Türkçe öğretimindeki ders kitaplarında {-mış} biçimbiriminin işlevlerinin incelenmesi.* [Yüksek lisans tezi]. Dokuz Eylül Üniversitesi

Demirel, Ö. ve Kıroğlu, K. (2021). *Ders Kitabı İncelemesi.* Pegem Akademi. Ankara.

Demirtaş, İ. (2021). *Yabancılara Türkçe öğretiminde kullanılan ders kitaplarındaki atasözü ve deyimlerin kültür aktarımına katkısı*. [Yüksek lisans tezi]. Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi.

Dilidüzgün, Ş. (2015). Eylem odaklı yaklaşım bağlamında yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde yazma etkinlikleri. *Dil Eğitimi ve Araştırmaları Dergisi*, *1*(2), 16-34.

Doğan, S. (2018). *Yabancı dil öğretiminde z-kitap uygulamalarının karşılaştırmalı olarak incelenmesi: New English File Itools ve Yedi İklim Türkçe z-kitap örneği.* [Yüksek lisans tezi]. Kırıkkale Üniversitesi.

Dokuz Eylül Üniversitesi, Üniversitemiz, Tarihçe. Erişim tarihi: 27.04.2025, https://www.deu.edu.tr/tarihce/

Dolunay, S. K. ve Kaya, S. (2020) Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi temel düzey ders kitaplarında dilbilgisi terimleri. *International Journal of Language Academy,* (34), 121-134. https://doi.org/10.29228/ijla.45537

Doyumğaç, İ. (2017). *Yabancılar için Türkçe ders kitaplarında dil bilgisi öğretimi*. [Yüksek lisans tezi]. Adıyaman Üniversitesi.

Er, O. (2015). El-Kavânînü'l-Külliyye Li-Zabti'l-Lügati't-Türkiyye'de yer alan kültürel ögelerin değerlendirilmesi. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim (Teke) Dergisi, 4*(1), 294-304. https://doi.org/10.7884/teke.374

Eravşar, R. (2019). *Yabancılar için Türkçe ders kitaplarında a1 düzeyi dil bilgisi öğretiminde karşılaşılan sorunlar ve çözüm önerileri.* [Yüksek lisans tezi]. Erciyes Üniversitesi.

Erçelik, H. (2019). *Yunus Emre Enstitüsü Türkçe Öğreniyorum Setinin değerler eğitimi açısından incelenmesi.* [Yüksek lisans tezi]. Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi

Erdil, M. (2018). Türkiye Cumhuriyeti Yükseköğretim Kuruluna bağlı 209 üniversitede yabancılara Türkçe öğretimi. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi, 11*(60), 93-112.

Ergül, E., Mutlu, M., Usta, B. ve Çelebi, C. (2019). Türkiye'de yabancılara Türkçe öğretimi alanında hazırlanmış lisansüstü tezler üzerine bir meta-analiz çalışması. *Temel Eğitim Dergisi, 1*(3), 39-52.

Geçici, F. (2022). Yabancılara Türkçe öğretimi ders kitaplarında yazma etkinlikleri: yazmayı nasıl öğretiyoruz?. *RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergis*i, *IV. Uluslararası Rumeli [Dil, Edebiyat, Çeviri] Sempozyumu Özel Sayısı*, 15-35. https://doi.org/10.29000/rumelide.1146483

Göçen, G. ve Buluş, F. (2022). Yabancılar için "Hayat Boyu Türkçe" ders kitaplarında yer alan söz varlığı unsurları. *Journal of Sustainable Education Studies, Özel Sayı*, 70-87.

Göçer, A. (2008). İlköğretim Türkçe ders kitaplarının ölçme ve değerlendirme açısından incelenmesi. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 11*(1), 197-210.

Gülersoy, A. E. (2013). İdeal ders kitabı arayışında sosyal bilgiler ders kitaplarının bazı özellikler açısından incelenmesi. *International Journal of New Trends in Arts, Sports & Science Education, 2(*1), 8-26.

Gültekin, İ., Kalfa, M., Atabey, İ., Mete, F., Eryiğit, A. ve Kılıç, U. (2015). *Yunus Emre Enstitüsü Yedi İklim Türkçe A1 ders kitabı.* Türkiye Diyanet Vakfı Yayın Matbaacılık ve Ticaret İşletmesi.

Gültekin, İ., Kalfa, M., Atabey, İ., Mete, F., Eryiğit, A. ve Kılıç, U. (2015). *Yunus Emre Enstitüsü Yedi İklim Türkçe A2 ders kitabı.* Türkiye Diyanet Vakfı Yayın Matbaacılık ve Ticaret İşletmesi.

Gültekin, İ., Kalfa, M., Atabey, İ., Mete, F., Eryiğit, A. ve Kılıç, U. (2015). *Yunus Emre Enstitüsü Yedi İklim Türkçe B1 ders kitabı.* Türkiye Diyanet Vakfı Yayın Matbaacılık ve Ticaret İşletmesi.

Gültekin, İ., Kalfa, M., Atabey, İ., Mete, F., Eryiğit, A. ve Kılıç, U. (2015). *Yunus Emre Enstitüsü Yedi İklim Türkçe B2 ders kitabı.* Türkiye Diyanet Vakfı Yayın Matbaacılık ve Ticaret İşletmesi.

Gültekin, İ., Kalfa, M., Atabey, İ., Mete, F., Eryiğit, A. ve Kılıç, U. (2015). *Yunus Emre Enstitüsü Yedi İklim Türkçe C1 ders kitabı.* Türkiye Diyanet Vakfı Yayın Matbaacılık ve Ticaret İşletmesi.

Gültekin, İ., Kalfa, M., Atabey, İ., Mete, F., Eryiğit, A. ve Kılıç, U. (2015). *Yunus Emre Enstitüsü Yedi İklim Türkçe C2 ders kitabı.* Türkiye Diyanet Vakfı Yayın Matbaacılık ve Ticaret İşletmesi.

Gün, M.; Bakırdöğen, M. (2020). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde Gazi Üniversitesi B1 Seviyesi Ders Kitabı dinleme bölümünün incelenmesi. *RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, (Ö7), 59-79. https://doi.org/10.29000/rumelide.808235

Günday, R. (2015) *Yabancı Dil Öğretiminde Yaklaşımlar, Yöntemler, Teknikler ve Multimedya Araç ve Materyalleri.* Favori Yayınları. Ankara.

Gündoğdu, İ. (2019). *Kültürler arası iletişim yaklaşımı açısından Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde kullanılan ders kitaplarındaki deyimler*. [Yüksek lisans tezi]. Ondokuz Mayıs Üniversitesi

Güneş, K. (2019). *Yabancılara Türkçe öğretimi ders kitapları ile yabancı dil olarak İngilizce öğretimi ders kitaplarının tema ve tema içeriğindeki sözcükler açısından karşılaştırılması*. [Yüksek lisans tezi]. Sakarya Üniversitesi.

Güzel, D. ve Şimşek, A. (2012). Milli Eğitim şûralarında ders kitapları. *Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi,* 23, 172-216

Hengirmen, M. (2006). *Türkçe Temel Dilbilgisi.* Engin Yayıncılık. Ankara.

Işıkoğlu, D. (2019). Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi C1 ders kitaplarında hedef kültüre yönelik metinlerde değerler. *Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi*, (64), 553-562. https://doi.org/10.14222/Turkiyat3848

İnce, Y. ve Akça, B. (2018). Osmanlı döneminde Latin harfleriyle Türkçe yazılan eserler ve yazarları. *Erdem* (73), 5-42. https://doi.org/10.32704/erdem.471084

İşcan, A. ve Yassıtaş, T. (2018). Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi ders kitaplarında kültür aktarımı: Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti örneği (B1-B2 düzeyi). *Aydın Tömer Dil Dergisi*, *3*(1), 47-66.

İşler, T. (2019) Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi kitaplarında yer alan +lI/+lU ve +sIz/+sUz ekleri üzerine. *Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi SBE Dergisi, 9*(1), 301-316.

İşler, T. (2021). *Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi ders kitaplarında yer alan fiillerin kullanım sıklığının belirlenmesi*. [Yüksek lisans tezi]. Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi.

Kalaycı, D. (2018). *Yabancı dil olarak Türkçe ve İngilizce öğretimi ders kitaplarının karşılaştırılması*. [Yüksek lisans tezi]. Karadeniz Teknik Üniversitesi.

Kara, A. (2019). *Yabancı dil olarak Türkçe ve Rusça öğretiminde kullanılan program ve ders kitaplarının karşılaştırılması*. [Doktora tezi]. Fırat Üniversitesi.

Karabulat, E. Z. (2021). *Yabancı dil olarak Türkçe öğrenmeye yeni başlayanlar için hazırlanmış ders kitaplarının kültürlerarası iletişim ve anlayış bağlamında incelenmesi*. [Yüksek lisans tezi]. Başkent Üniversitesi.

Karadayı Ayten, T. (2022). *Türkçe öğretimi hedefiyle yazılan Türkçe Yaşamak B2 Ders Kitabı ve Çalışma Kitabı okuma metinlerinin kültür aktarımı açısından incelenmesi.* [Yüksek lisans tezi]. Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi.

Karazeybek, A. (2019). *İzmir Yabancılar için Türkçe Öğretim Seti B1 Ders Kitabının dört temel dil becerisi bağlamında incelenmesi*. [Yüksek lisans tezi]. Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi.

Karşılayan, S. (2022). Ak Başat Türkçe A1-A2 kitabındaki metinlerin okunabilirlik sayısı ve metinlerdeki ses birimlerin okumaya etkisi. *Türk Dünyası ve Türkçe Öğretimi, 1*(1), 1–17. https://doi.org/10.5281/zenodo.6774406

Kaya Emül, A. (2025). *Yabancı dil olarak Türkçe öğretim ders kitaplarında yer alan kalıp ifadelerin Diller için Avrupa Ortak Öneriler Çerçevesi dil kullanım alanlarına göre incelenmesi*. [Doktora tezi]. Gazi Üniversitesi.

Kayasandık, E. (2018). *Yabancılara Türkçe öğretiminde kullanılan ders kitaplarındaki dil bilgisi öğretim yöntemlerinin incelenmesi*. [Yüksek lisans tezi]. Akdeniz Üniversitesi.

Keleş, O. (2015). *Türkçe ve Almancanın ikinci dil olarak öğretilmesinde kullanılan iki ders kitabının yazma becerisi açısından karşılaştırılması.* [Yüksek lisans tezi]. Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi.

Kemiksiz, Ö. (2021). Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi ders kitapları üzerine yapılan araştırmaların eğilimleri. *Bayburt Eğitim Fakültesi Dergisi*, *Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Özel Sayısı*, 34-56. https://doi.org/10.35675/befdergi.832492

Kılıç, T. (2017). *Yedi İklim Türkçe ve İstanbul Yabancılar İçin Türkçe Öğretim Setlerindeki fiilimsilerin kullanım sıklığının belirlenmesi.* [Yüksek lisans tezi]. Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi.

Kocayanak, D. (2021). Yabancı dil olarak Türkçe ders kitaplarında yer alan konuşma becerisi etkinliklerinin karşılaştırılması. *Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi, Yunus Emre ve Türkçe yılı Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Özel Sayısı*, 123-139. https://doi.org/10.47948/efad.911870

Koçak, N. (2019). *Yabancılara Türkçe öğretimi kitap setlerinde dil bilgisi öğretimi.* [Yüksek lisans tezi]. Kırıkkale Üniversitesi.

Korkmaz, C. B. (2018). *Yabancılara Türkçe öğretiminde dinleme metinlerinin incelenmesi ve değerlendirilmesi.* [Doktora tezi]. Gazi Üniversitesi.

Koşcu Deniz, G. (2017). *Yabancı dil olarak Türkçenin öğretiminde fiilimsilerin incelenmesi.* [Yüksek lisans tezi]. Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi.

Köse, D. (2013). İletişimsel dil edinci açısından Yeni Hitit Yabancılar İçin Türkçe. *6. Uluslararası Türkçenin Eğitimi-Öğretimi Kurultayı,* 04-06 Temmuz 2013, Niğde.

Köse, D. ve Özsoy, E. (2020). Türkiye'de Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminin otuz yılı: 1990-2020. *Turkophone*, *7*(2), 27-54.

Kurt, C., Aygün, E. N., Leblebici, E. ve Altınkaynak Coşkun, Ö. (2008). *Ankara Üniversitesi TÖMER yeni Hitit yabancılar için Türkçe A1-A2 (temel) ders kitabı.* Ankara Üniversitesi Basımevi.

Kurt, C., Aygün, E. N., Leblebici, E. ve Altınkaynak Coşkun, Ö. (2008). *Ankara Üniversitesi TÖMER yeni Hitit yabancılar için Türkçe B1 (ortal) ders kitabı.* Ankara Üniversitesi Basımevi.

Kurt, C., Aygün, E. N., Leblebici, E. ve Altınkaynak Coşkun, Ö. (2008). *Ankara Üniversitesi TÖMER yeni Hitit yabancılar için Türkçe B2-C1 (yüksek) ders kitabı.* Ankara Üniversitesi Basımevi.

Kurudayıoğlu, M. (2019). Yabancı dil olarak Türkçe ders kitaplarındaki konuşma etkinliklerinin konuşma türleri açısından İncelenmesi. *Ana Dili Eğitimi Dergisi, 7*(3), 736-750. https://doi.org/10.16916/aded.564277

Maden, A. ve Özgen, A. (2023). Yabancılara Türkçe öğretimi setlerinde dil kullanım alanları: Yedi İklim A1-A2 Örneği. *Kuram ve Uygulamada Sosyal Bilimler Dergisi, 7*(2), 165-183. https://doi.org/10.48066/kusob.1334739

Maden, S. (2021). Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi ders kitapları ile ilgili lisansüstü tezlerin analizi. *Kuram ve Uygulamada Sosyal Bilimler Dergisi*, *5*(1), 90-102. https://doi.org/10.48066/kusob.876092

Maden, S. ve Kızıltaş, M. (2019). Türkçe öğretiminin tarihsel gelişimiyle ilgili bir kaynakça denemesi. *Uluslararası Eğitim Bilim ve Teknoloji Dergisi*, *5*(3), 119-135.

Memiş, M. (2021). Yabancılara Türkçe öğretiminin güncel sorunları. *Pegem Akademi.* Ankara.

Memiş, M. R. ve Erdem, M. D. (2013). Yabancı dil öğretiminde kullanılan yöntemler, kullanım özellikleri ve eleştiriler. *Turkish Studies - International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, *8*(9), 297-318.

Meral, H. M. (2019). Yabancılara Türkçe öğretimi ders kitaplarındaki zamir kullanımı. *Uluslararası Ders Kitapları ve Eğitim Materyalleri Dergisi, 2*(2), 187-202.

Mustafaoğlu, R. (2018). *Yabancı dil olarak İngilizce ve Türkçe öğretimi A1 ve A2 seviyesindeki ders kitaplarının söz varlığı bakımından karşılaştırılması.* [Yüksek lisans tezi]. İstanbul Üniversitesi.

Mutlu, H. H. (2020). Yabancılara Türkçe öğretiminde kullanılan ders kitaplarında (İstanbul Yabancılar için Türkçe Öğretim Seti, Yedi İklim Öğretim Seti) yer alan metinlerin okunabilirlik düzeylerinin incelenmesi. *Avrasya Uluslararası Araştırmalar Dergisi*, *8* (22), 371-386. https://doi.org/10.33692/avrasyad.728455

Olgun, Z. (2021). *Yedi İklim Türkçe Ders Kitapları dinleme etkinliklerinin incelenmesi*. [Yüksek lisans tezi]. Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi.

Onan, B. (2003). Divanü Lügati't-Türk'ün dil öğretim yöntemleri ve dünya filolojisine katkıları bakımından bir değerlendirmesi. *Türklük Bilimi Araştırmaları*, 13, 425-445.

Oryaşın, U. (2023). Diller için Avrupa Ortak Başvuru Metni Tamamlayıcı Cilt ile önceki sürümün karşılaştırılması. Akkaya, N. (ed) *100 soruda yabancı dil olarak Türkçe öğretimi.* Akademisyen Kitabevi. Ankara.

Ömeroğlu, E. (2016). *Yabancılara Türkçe öğretimi için hazırlanmış ders kitaplarının incelenmesi*. [Doktora tezi]. Sakarya Üniversitesi.

Öncül, E. (2020). *Yabancılara Türkçe öğretiminde kullanılan ders kitaplarında yer alan yazma etkinliklerinin diller için Avrupa ortak başvuru metni kapsamında*

değerlendirilmesi. [Yüksek lisans tezi]. Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi.

Öncül, V. ve Kayacan, S. G. (2022). Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde ad durum ekleri ve ad eylemlerin öğretimi. *Ondokuz Mayis University Journal of Education*, *41*(1), 50-92.

Özbal, B. (2020). Osmanlıdan günümüze Almanlar için hazırlanmış yabancı dil olarak Türkçe kitapları: bir kaynakça denemesi. *International Journal of Language Academy. 31*(31), 180-195. http://dx.doi.org/10.29228/ijla.40261

Özbal, B. ve Genç, A. (2019). Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi ders kitaplarında dinleme becerisi alanında kullanılan alıştırmaların değerlendirilmesi. *Selçuk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi*, (42), 197-212. https://doi.org/10.21497/sefad.675165

Özdemir, C. (2018). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminin tarihçesi. *Alatoo Academic Studies. 18*(2), 58-65.

Özdemir, M. (2019). *Yabancılara Türkçe öğretiminde eylemsilerin biçim-anlam ve kullanım açısından değerlendirilmesi.* [Yüksek lisans tezi]. Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi.

Özkan, R. (2010). Türk eğitim sisteminde himayeci değerler: ilköğretim ders kitapları örneği. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi, 7*(1), 1124-1141.

Pelin, A. (2021). *Suriyeli Çocukların Türk Eğitim Sistemine Entegrasyonunun Desteklenmesi Projesi (PIKTES) kapsamında kullanılan Türkçe Öğreniyorum Kitap Seti ile Hayat Boyu Türkçe Kitap Setindeki Türkçe okuma metinlerinin değerler eğitimi ve kültür aktarımı açısından incelenmesi*. [Yüksek lisans tezi]. Dokuz Eylül Üniversitesi.

Polat, N. H. (2003). Ahmet Cevdet Paşa ve Türkçenin öğretimi. *Türklük Bilimi Araştırmaları*, 13, 447-454.

Rebahan, Z. (2019). *Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kullanılan ders kitaplarındaki konuşma etkinliklerinin göreve dayalı dil öğretimine göre incelenmesi*. [Yüksek lisans tezi]. Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi.

Rochebois, C. B. (2011). Le rôle du manuel dans le processus d'enseignement/apprentissage de FLE. *Reviste Letras,* 83, 97-110. https://doi.org/10.5380/REL.V83I1.21000

Sak, R., Şahin Sak, İ. T., Şendil, Ç. Ö., & Nas, E. (2021). Bir araştırma yöntemi olarak doküman analizi. *Kocaeli Üniversitesi Eğitim Dergisi*, 227–256. https://doi.org/10.33400/kuje.843306

Sallabaş, M. E. ve Sağlık, H. (2020). Yabancılara Türkçe öğretim setlerinde yer alan konuşma etkinliklerinde dilin kullanım alanları. *Türkiye Eğitim Dergisi, 5* (1), 237-249.

Sanga Görgü, Y. (2016). *Türkçe ve İngilizce ders kitaplarının şahsileştirme açısından karşılaştırılması*. [Yüksek lisans tezi]. Dokuz Eylül Üniversitesi.

Scott, T. ve Husain, F. N. (2021). Textbook reliance: traditional curriculum dependence is symptomatic of a larger educational problem. *Journal of Educational Issues, 7*(1), 233-248. https://doi.org10.5296/jei.v7i1.18447

Sever, P. (2019). *Yeni Hitit Dil Öğretim Seti ile Yedi İklim Dil Öğretim Setinin Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde kültür aktarımı açısından karşılaştırılması*. [Yüksek lisans tezi]. Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi.

Sokolowicz, L. (2024). Política linguística eurocêntrica e imperialismo cultural: o marco comum de referência europeu para as línguas no ensino de Espanhol no Brasil. *Línguas E Instrumentos Linguísticos*, *27*(00), 1-18. https://doi.org/10.20396/lil.v27i00.8675765

Sönmez, Ö. (2019). *Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde kullanılan ders kitaplarının Avrupa Dilleri Öğretimi Ortak Çerçevesi açısından incelenmesi.* [Yüksek lisans tezi]. Pamukkale Üniversitesi.

Şahin, A. (2008). İlköğretim birinci sınıf Türkçe ders kitabı, öğrenci çalışma kitabı ve öğretmen kılavuz kitabının öğretmen görüşlerine dayalı olarak değerlendirilmesi. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi, 9*(3), 133-146.

Şahin, M. (2012). Ders kitaplarının mesaj tasarımı ilkeleri açısından değerlendirilmesi. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi, 13*(3), 129-154.

Şimşek, M. R. (2018). Yabancılar için İngilizce ve Türkçe ders kitaplarındaki kültürel içeriklerin karşılaştırması. *Bilig*, (84), 301-327.

T.C. Dışişleri Bakanlığı, Dış Politika, Uluslararası Kuruluşlar ve İlişkilerimiz, Avrupa Konseyi. Erişim tarihi: 28.04.2025 https://www.mfa.gov.tr/avrupa-konseyi_.tr.mfa

T.C. Gazi Üniversitesi TÖMER, Merkezimiz, Tarihçe. Erişim Tarihi: 18.04.2025, https://tomer.gazi.edu.tr/view/page/497/tarihce

T.C. İstanbul Üniversitesi, Yönetim, Üniversitemiz, Tarihçe, 1453'ten Günümüze İstanbul Üniversitesi. Erişim tarihi: 18.04.2025, https://www.istanbul.edu.tr/tr/content/universitemiz/tarihce

Tanju, B. (2019). *Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde A1 ve A2 düzeyleri için önerilen iletişimsel konuşma etkinlikleri.* [Yüksek lisans tezi]. İstanbul Üniversitesi.

Tanrıkulu, L. ve Hanafı, M. M. (2021). Yedi İklim Türkçe Orta Seviye Ders Kitabı ile Türkçeye Yolculuk Ders Kitabı Orta Seviye okuma etkinliklerinin karşılaştırılmalı incelenmesi. *Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Dergisi*, *3*(1), 7-21.

Tekin, E. (2019). *Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi kitaplarında atasözü ve deyimlerin öğretim stratejileri üzerine bir durum tespiti*. [Yüksek lisans tezi]. Yıldız Teknik Üniversitesi.

Temizyürek, M. (2022). Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı B2 Seviyesi okuma metinlerinin incelenmesi. *Uluslararası Türkoloji Araştırmaları ve İncelemeleri Dergisi, 6*(2), 20-42.

Temur, N., Kurt, M., Yüce, S., Mehmet, G., Gökalp, Ş., Uluğlar, B., Korkut, Ö., Çevik, M., Kanmaz, E., Hımhım, E., Yeşilyurt, Ş., Bulduk, H., Kaplan, H., Özden, S., Kümüştaş, N., Haykır, T., İşcanoğlu, İ., Bakan, H., Koçak, S., Güven, D., Keskin, F. ve Bağrıaçık, Z. (2019). *Gazi Üniversitesi TÖMER A1 (temel düzey) ders kitabı*. Kalkan Matbaası.

Temur, N., Kurt, M., Yüce, S., Mehmet, G., Gökalp, Ş., Uluğlar, B., Korkut, Ö., Çevik, M., Kanmaz, E., Hımhım, E., Yeşilyurt, Ş., Bulduk, H., Kaplan, H., Özden, S., Kümüştaş, N., Haykır, T., İşcanoğlu, İ., Bakan, H., Koçak, S., Güven, D.,

Keskin, F. ve Bağrıaçık, Z. (2019). *Gazi Üniversitesi TÖMER A2 (temel düzey) ders kitabı*. Kalkan Matbaası.

Temur, N., Kurt, M., Yüce, S., Mehmet, G., Gökalp, Ş., Uluğlar, B., Korkut, Ö., Çevik, M., Kanmaz, E., Hımhım, E., Yeşilyurt, Ş., Bulduk, H., Kaplan, H., Özden, S., Kümüştaş, N., Haykır, T., İşcanoğlu, İ., Bakan, H., Koçak, S., Güven, D., Keskin, F. ve Bağrıaçık, Z. (2019). *Gazi Üniversitesi TÖMER B1 (orta düzey) ders kitabı*. Kalkan Matbaası.

Temur, N., Kurt, M., Yüce, S., Mehmet, G., Gökalp, Ş., Uluğlar, B., Korkut, Ö., Çevik, M., Kanmaz, E., Hımhım, E., Yeşilyurt, Ş., Bulduk, H., Kaplan, H., Özden, S., Kümüştaş, N., Haykır, T., İşcanoğlu, İ., Bakan, H., Koçak, S., Güven, D., Keskin, F. ve Bağrıaçık, Z. (2019). *Gazi Üniversitesi TÖMER B2 (orta düzey) ders kitabı*. Kalkan Matbaası.

Temur, N., Kurt, M., Yüce, S., Mehmet, G., Gökalp, Ş., Uluğlar, B., Korkut, Ö., Çevik, M., Kanmaz, E., Hımhım, E., Yeşilyurt, Ş., Bulduk, H., Kaplan, H., Özden, S., Kümüştaş, N., Haykır, T., İşcanoğlu, İ., Bakan, H., Koçak, S., Güven, D., Keskin, F. ve Bağrıaçık, Z. (2019). *Gazi Üniversitesi TÖMER C1 (ileri düzey) ders kitabı*. Kalkan Matbaası.

TİKA, Tarihçe (TİKA'nın Tarihi), Erişim Tarihi: 08.04.2025, https://tika.gov.tr/kurumumuz/tarihce/

Timur Ağıldere, S. (2010). XVIII. yüzyıl Avrupa'sında yabancı dil olarak Türkçe öğretiminin önemi: Osmanlı İmparatorluğu'nda İstanbul Fransız Dil Oğlanları Okulu (1669-1873). *Turkish Studies International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic, 5*(3), 693-704. http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.1416

Tiryaki, E. N. ve Doğan, S. Ö. (2017). Yabancılara Türkçe öğretimindeki ders kitaplarındaki okuma metinlerinin bilgi türleri açısından incelenmesi (İstanbul C1/+ Örneği). *Ana Dili Eğitimi Dergisi, 5*(3), 503-518. https://doi.org/10.16916/aded.331363

Trim, J. L. M. (2007). Modern languages in the Council of Europe 1954-1997: international co-operation in support of lifelong language aearning for effective communication, mutual cultural enrichment and democratic citizenship in Europe. Council of Europe.

Tunay, A. (2010) *Avrupa Dil Çerçevesi'nin yabancı dil olarak Türkçe öğretimi ders kitaplarına uygulanışının değerlendirilmesi.* [Yüksek lisans tezi]. Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi.

Tüm, G. ve Ceyhan Bingöl, Z. (2017). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kullanılan ders kitaplarının temel işlevleri. *Turkish Studies, 12*(34), 429-444. http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.12654

Türkben, T. (2018). Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi alanında yapılan lisansüstü çalışmaların değerlendirilmesi. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi, 7*(4), 2464-2479.

Türkiye Bursları, Hakkımızda. Erişim tarihi: 08.04.2025, https://www.turkiyeburslari.gov.tr/hakkimizda

Türkiye Maarif Vakfı (2020). *Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretim Programı*. TMV Yayınları. İstanbul.

Türkiye Maarif Vakfı, Dünyada Maarif. Erişim tarihi: 08.04.2025, https://turkiyemaarif.org/dunyada-maarif

Ummak, H. (2018). *Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kullanılan 'Kolay Gelsin' ve 'İstanbul' ders kitaplarında kültürlerarası öğrenme*. [Yüksek lisans tezi]. İstanbul Üniversitesi.

Uzun, M. (2022). Yabancı öğrenciler için hazırlanmış Türkçe ders kitaplarının kültürel iletişim değeri: Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler için Türkçe Ders Kitabı c1 örneği. *EKEV Akademi Dergisi*, (89), 177-194.

Yağmur, Ö. (2014). Erken dönem Türkçe transkripsiyon metinleri ve bunların dil araştırmaları açısından önemi. *FSM İlmi Araştırmalar İnsan ve Toplum Bilimleri Dergisi,* (4), 201-217. https://doi.org/10.16947/fsmiad.02008

Yalçın, Ç. (2018). *Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi ders kitaplarında yer alan dinleme etkinliklerinin dil öğrenme stratejileri açısından incelenmesi*. [Yüksek lisans tezi]. Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi.

Yalınkılıç, K. (2023). Bir öğretim aracı olarak ders kitabı. Ülper, H. (ed.) *Türkçe ders kitabı çözümlemeleri,* (6), 3-22. Pegem Akademi. Ankara.

Yazıcı, H. (2021). *Yabancılar için Türkçe ders kitaplarındaki kültürel unsurların incelenmesi: Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Yabancılar İçin Türkçe Öğretim Seti örneği.* [Yüksek lisans tezi]. Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi.

Yazıcı, H. ve Göçen, G. (2021). Yabancılar için Türkçe ders kitaplarındaki kültürel unsurların incelenmesi: Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Yabancılar için Türkçe Öğretim Seti örneği. *RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, (10), 365-395. https://doi.org/10.29000/rumelide.1011959

Yeşil, F. (2019). *Yabancı dil olarak Türkçe ve İngilizce öğretimi ileri seviye ders kitaplarındaki kelime etkinliklerinin karşılaştırılması*. [Yüksek lisans tezi]. İstanbul Üniversitesi.

Yıldız, M. (2020). *İzmir Yabancılar İçin Türkçe Seti'nin (A1/A2/B1/B2/C1) Diller İçin Avrupa Ortak Öneriler Çerçevesi'ne anlama becerileri bakımından uygunluğunun incelenmesi.* [Yüksek lisans tezi]. Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi.

Yılmaz, C. (2019). *Avrupa Ortak Öneriler Çerçevesi bağlamında okuma kazanımlarının (B1 düzeyi) ders kitaplarındaki görünümü.* [Yüksek lisans tezi]. Hacettepe Üniversitesi.

Yılmaz, F. (2010). Ders kitaplarının yabancı dil öğretim yöntem ve ilkeleri açısından değerlendirilmesi. *Ogólnopolska Konferencja Turkologiczna*, (3), 205-213.

Yılmaz, O. S. (2020). *Yabancı dil olarak Türkçe ve İngilizce öğretiminde kullanılan setlerin karşılaştırılması: Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti-B1 ve New Language Leader Intermediate örneği*. [Yüksek lisans tezi]. Yıldız Teknik Üniversitesi.

Yunus Emre Enstitüsü, Yayınlar, Kitaplar. Erişim tarihi: 27.04.2025 https://www.yee.org.tr/tr/yayinlar/dersmateryalleri/

Yunus Emre Enstitüsü, Yunus Emre Enstitüsü-Kültür Merkezlerimiz. Erişim tarihi: 08.04.2025, https://www.yee.org.tr/tr/kurumsal/yunus-emre-enstitusu

Yücel, M. S. (2006). Avrupa ortak başvuru metni - Avrupa dil portföyü eleştirel bir yaklaşım. *Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 8*(1), 110-122.

Zorpuzan, S. (2018). *Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde kullanılan kitaplardaki kalıp söz ve deyim varlığı*. [Yüksek lisans tezi]. Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi.